



This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

### **Usage guidelines**

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

### **About Google Book Search**

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

888

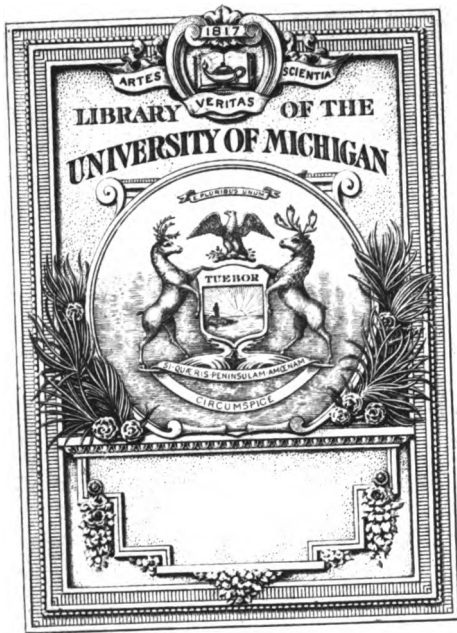
S5ans

W96

1878

A

861,267







8.

SOPHOCLIS  
TRAGŌEDIAE.

RECENSUIT ET EXPLANAVIT

EDUARDUS WUNDERUS.

---

VOL. I. SECT. IV.

CONTINENS

ANTIGONAM.

---

EDITIO QUINTA

QUAM CURAVIT

N. WECKLEIN.



LIPSIAE  
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCLXXVIII.

888

55an

W96

1878

LIPSIÆ: TYPIS B. G. TEUBNERI.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ  
ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

---



## ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

---

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ΙΣΜΗΝΗ.

ΧΟΡΟΣ ΘΗΒΑΙΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ.

ΚΡΕΩΝ.

ΦΥΛΑΞ.

ΑΙΜΩΝ.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

---

## ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀποθανόντα Πολυνείκην ἐν τῷ πρὸς τὸν ἀδελφὸν μονομαχίῳ Κρέων ἄταφον ἐκβαλὼν κηρύττει μηδένα αὐτὸν θάπτειν, θάνατον τὴν ζημίαν ἀπειλήσας. τοῦτον Ἀντιγόνη ἢ ἀδελφὴ θάπτειν πειρᾶται. καὶ δὴ λαθοῦσα τοὺς φύλακας ἐπιβάλλει χῶμα, οἷς ἐπαπειλεῖ θάνατον ὁ Κρέων, εἰ μὴ τὸν τοῦτο δράσαντα ἐξεύροισεν. οὗτοι τὴν κόνιν τὴν ἐπιβεβλημένην καθαίρουντες οὐδὲν ἦττον ἐφροῦרון. ἐπελθοῦσα δὲ ἡ Ἀντιγόνη καὶ γυμνὸν εὐροῦσα τὸν νεκρὸν ἀνοιμῶξασα ἐαυτὴν εἰσαγγέλλει. ταύτην ὑπὸ τῶν φυλάκων παραδεδομένην Κρέων καταδικάζει καὶ ζῶσαν εἰς τύμβον καθειρξεν. ἐπὶ τούτοις Αἴμων ὁ Κρέοντος υἱός, ὃς ἐμνάτο αὐτὴν, ἀγανακτήσας ἐαυτὸν προσεπισφάζει τῇ κόρῃ ἀπολομένη ἀγχόνη, Τειρεσίου ταῦτα προθεσπίσαντος. ἐφ' ᾧ λυπηθεῖσα Εὐρουδίκη ἢ τοῦ Κρέοντος γαμετὴ ἐαυτὴν κατασφάζει. καὶ τέλος θορνεῖ Κρέων τὸν τοῦ παιδὸς καὶ τῆς γαμετῆς θάνατον.

## ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Ἀντιγόνη παρὰ τὴν πρόσταξιν τῆς πόλεως θάψασα τὸν Πολυνείκην ἐφωράθη καὶ εἰς μνημεῖον κατάγειον ἐντεθεισα παρὰ τοῦ Κρέοντος ἀνήρηται<sup>1)</sup>· ἐφ' ἣ καὶ Αἴμων δυσπαθήσας διὰ τὸν εἰς αὐτὴν ἔρωτα ξίφει

1) ἀνήρηται vitiosum videtur. Nauckius de Aristoph. Byz. p. 257 scribi vult ἀνηρέθη. Malim ἀνήρητησεν ἐαυτὴν.

ἑαυτὸν διεχρήσατο. ἐπὶ δὲ τῷ τούτου θανάτῳ καὶ ἡ μήτηρ Εὐρύδικη ἑαυτὴν ἀνείλε.

Κεῖται δὲ ἡ μυθοποιία καὶ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἐπιγώνῃ· πλὴν ἐκεῖ φωραθεῖσα μετὰ τοῦ Αἰμονος δίδεται πρὸς γάμου κοινωνίαν καὶ τίττει τὸν Μαίωνα<sup>1)</sup>.

Ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν Θήβαις ταῖς Βοιωτικαῖς. ὁ δὲ χορὸς συνέστηκεν ἐξ ἐπιχωρίων γερόντων· προλογίζει δὲ ἡ Ἐπιγώνη [ὑπόκειται δὲ τὰ πράγματα ἐπὶ τῶν Κρέοντος βασιλείων. τὸ δὲ κεφάλαιόν ἐστι τάφος Πολυνείκου, Ἐπιγώνης ἀναίρεσις, θάνατος Αἰμονος καὶ μὀρος Εὐρύδικης τῆς Αἰμονος μητρός. φασὶ δὲ τὸν Σοφοκλέα ἤξιῶσθαι τῆς ἐν Σάμῳ στρατηγίας εὐδοκμησάντα ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ἐπιγώνης<sup>2)</sup>]. λέλεκται δὲ τὸ δράμα τοῦτο τριακοστὸν δεύτερον<sup>3)</sup>.

## ΣΑΛΟΥΣΤΙΟΥ.

Τὸ μὲν δράμα τῶν καλλίστων Σοφοκλέους. στασιάζεται δὲ τὰ περὶ τὴν ἡρώϊδα ἱστορούμενα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Ἰσμὴνην. ὁ μὲν γὰρ Ἴων ἐν τοῖς διδυράμβοις καταπρησθῆναι φησὶν ἀμφοτέρως ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἥρας ὑπὸ Λαοδάμαντος<sup>4)</sup> τοῦ Ἐτεο-

1) Cod. Laur. habet *Αἰμονα*, in margine adscriptum ab alia manu antiqua *μαίδων*. In Par. A *Μαίμονα* legitur. *Μαίωνα* restituit Nauckius l. l. secundum Hom. Il. 4, 394 *Μαίων Αἰμονίδης*. Et nuptiae et nomen filio futuro dandum referenda sunt ad vaticinium Bacchi in fine fabulae e machina atrocitati Creontis divinam auctoritatem interponentis.

2) Verba ὑπόκειται — Ἐπιγώνης et reliquo argumento et Aristophanis grammatici consuetudini parum accommodata cancellis circumscripti. — Sophocles praetor fuit bello Samio Ol. 84, 4 (441/440 a. Chr.). Collegae fuerunt Pericles, Socrates Anagyrsius, Andocides, Creon, Glaucon, Callistratus, Xenophon Melitensis, Glaucetes, Clitophon (schol. Aristid. apud Dind. p. 485 et apud Wilamowitz-Moellendorffium de Rhesi schol. disput. p. 13, cfr. Thuc. I 116 *Περικλέους δεκάτου αὐτοῦ στρατηγούντος*). Ex his quantum colligere liceat, docta est fabula Ol. 84, 3.

3) Hunc numerum Schneidewinus refert ad catalogum fabularum Sophoclearum in bibliotheca Alexandrina ex temporum ratione compositum.

4) *Λαοδάμαντος* pro *Λαομέδοντος* Brunckius restituit ex Apollod. III 7, 3. Cfr. Paus. IX 7.

κλέους· Μίμνερος δέ φησι τὴν μὲν Ἰσμήνην προσομιλοῦσαν τῷ Θεοκλυμένῳ ὑπὸ Τυδέως κατὰ Ἀθηναῖς ἐγκέλευσιν τελευτῆσαι.

Ταῦτα μὲν οὖν ἐστὶ τὰ ξένως περὶ τῶν ἡρωίδων ἱστορούμενα. ἡ μὲντοι κοινὴ δόξα σπουδαίας αὐτὰς ὑπέιληφεν καὶ φιλαδέλφους δαιμονίως, ἣ καὶ οἱ τῆς τραγωδίας ποιηταὶ ἐπόμενοι τὰ περὶ αὐτὰς διατέθεινται.

Τὸ δὲ δράμα τὴν ὀνομασίαν ἔσχεν ἀπὸ τῆς παρεχούσης τὴν ὑπόθεσιν Ἀντιγόνης. ὑπόκειται δὲ ἄταφον τὸ σῶμα Πολυνείκουσ, καὶ Ἀντιγόνη θάπτειν αὐτὸ πειρωμένη παρὰ τοῦ Κρέοντος κωλύεται. φωραθεῖσα δὲ αὐτῇ θάπτουσα ἀπόλλυται. Αἵμων τε ὁ Κρέοντος ἐρῶν αὐτῆς καὶ ἀφορήτως ἔχων ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ συμφορᾷ αὐτὸν διαχειρίζεται. ἐφ' ᾧ καὶ ἡ μήτηρ Εὐρυδίκη τελευτᾷ τὸν βίον ἀγχόνη<sup>1)</sup>).

1) Ἀγχόνη, nisi ex errore natum, ad verba φωραθεῖσα δὲ αὐτῇ θάπτουσα ἀπόλλυται transferri debet.

## ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἦ κοινὸν ἀντάδελφον Ἰσμῆνης κάρα,  
ἄρ' οἶσθ', ὅτι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν

V. 1. κοινὸν — κάρα] In scenam secum ducit Antigona Ismenam sororem cum certiore factura de edicto Creontis, tum imprimis excitatura, ut secum contra edictum illud fratrem sepeliat. Bene igitur ita appellat sororem, ut non sine aliqua vi in initio orationis vocabulum κοινὸν ponat, hoc intuens, inter quas sanguinis communio sit, inter easdem officii, manibus fratris praestandi, communionem debere esse. Hinc dixit v. 41 εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάσει, σκοπεῖ, v. 43 εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῆδε κουφιεῖς χερί, v. 45 τὸν γούν ἔμῳν καὶ τὸν σόν. Cfr. etiam quae eandem dicere fecit Aeschylus Spt. a. Th. 1031 δεινὸν τὸ κοινὸν σπλάγγνον, οὐ πεφύκαμεν, μητρὸς ταλαίνης κάπο θυστήνου πατρός. τοιγάρ θελοῦσ' ἄκοντι κοινῶναι κακῶν ψυχῆ, θανόντι ζῶσα συγγόνῳ φρενί. Praeterea non sine vi ἀσυνδέτως hic composita sunt adiectiva, quae alibi coniungi copula solent, κοινὸν et ἀντάδελφον, ut El. 12 πρὸς σῆς ὀμαίμου καὶ κασιγνήτης, differentia similiter atque genus a specie differt. Difficultatem parat notio κοινὸν, cum neque caput commune possit dici neque Ismena. Alia ratio est horum quae saepe occurrunt: κοινὸς πατήρ, κοινὸν αἷμα, κοινοὶ παῖδες, κοινὴ ᾠδὴς, κοινὸν σπλάγγνον. Adferunt illud quidem magis apposite O. C. 536 κοιναὶ γε πατρός ἀδελφῶν. Sed si integra est loci scriptura, locutio κοινὰ ἀδελφῶν in unam notionem κοι-

νάδελφοι i. e. συγκασιγνήται coniungenda est. Atque nisi corrupta iudicanda memoria librorum — nostra emendatio ᾧ κλεινὸν aliis arrisit, aliis improbata est — eadem interpretandi ratio huic loco adhibenda videtur, ut existimemus poetam dicere velle ᾧ κοινὰδελφον ἀντάδελφον κάρα, similiter atque Eur. Iph. T 800 ᾧ συγκασιγνήτη τε κάκ ταύτου πατρός γεγῶσα, Aesch. Eum. 89 ἀντάδελφον αἷμα καὶ κοινοῦ πατρός, facere autem, ne repetat ἀδελφόν, sui iuris κοινόν, ut saepius duorum attributorum altero alterum, non ipsum substantivum definitur (cfr. ad v. 108, ad Phil. 1454). — In κάρα caritatis inest significatio. Cfr. 899. 915. O. C. 321. Hom. Il. 8, 281 Τεῦκερ φίλη κεφαλῆ, Hor. carm. I 24, 1 desiderium tam caritatis.

V. 2 sq. ἄρ' οἶσθ', ὅτι — τελεῖ] 'Nostin Iovem malorum, quae ab Oedipo oriuntur, nihil viventibus nobis non perficere?' Nam ὅποιον οὐχὶ τῶν κακῶν τελεῖ, pro quo levi cum discrimine τί οὐχὶ τ. κ. τελεῖ dici potuit, Sophocles, quo vividior existeret oratio, pro οὐδὲν τῶν κακῶν οὐ τελεῖ, sive πάντα τὰ κακὰ τελεῖ posuit. Simillime dictum est Oed. R. 1401 sq.: ἀρά μου μέμνησθ', ὅτι οἱ' ἔργα δράσας ὑμῖν εἶτα δευρ' ἰὼν ὅποι' ἐπρασσον ἀνδρῆς; ubi item maluit poeta interrogatione usus dicere οἷα ἔργα, quam affirmative loqui atque id ponere, quod in mente habebat: κάκιστα ἔργα. Nam hoc dicit,

ὅποιον οὐχὶ νῦν ἐτι ζῶσαιν τελεῖ;  
 οὐδὲν γὰρ οὐτ' ἀλγεινὸν οὐτ' ἄτης ἄτερο  
 οὐτ' αἰσχρὸν οὐτ' ἄτιμον ἐσθ', ὅποιον οὐ 5  
 τῶν σῶν τε κάμῶν οὐκ ὅπωπ' ἐγὼ κακῶν.

Ἄρα μέμνησθε, ὅτι ἐγὼ κάκιστα ἔργα ὑμῖν ἔδρασα etc. [Si Sophocles pro τί οὐχί vel ποῖον οὐχί scripsit ὅποιον οὐχί, iudicamus oportet, cum orationis vis magis esset intendenda, ulro obversatum esse ἀρ' οἰσθα atque effecisse, ut neglecta coniunctione ὅτι vellet ἀρ' οἰσθα ὅποιον οὐχί τελεῖ. Alii id quod vulgo scribitur ὅ τι ita interpretantur, ut dicant ὅποιον excipere ὅτι sensus magis exprimi causa: 'quodnam — cuius generis malum'. Quod autem alij verba coniungunt hoc modo: ἀρ' οἰσθα ὅ τι τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν (ἔστιν), ὅποιον οὐχί Ζεὺς τελεῖ, id magis grammatico callido quam eleganti poetæ convenerit. Corruptelae vestigium apparet nullum.]

V. 2. τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν] Non ea tantum intellegenda mala sunt, quae Oedipus filiis imprecatus erat (vide Oed. C. 1370 sqq.), sed illa etiam, quae huius fab. 49 sqq. commemorantur.

V. 3. νῦν ἐτι ζῶσαιν] Genetivos hos esse, non dativos, quos putavit scholiasta, Schaefer. alii que monuerunt. Comparat Seidlerus Trach. 305 ὦ Ζεῦ τροπαῖς, μήποτ' εἰσίδοιμί σε πρὸς τούμῳν οὕτω σπέρμα χωρήσαντά μοι, μῆδ', εἴ τι δράσεις, τῆσδέ γε ζώσης ἐτι.

V. 4 sqq. οὐδὲν γὰρ — ἐγὼ κακῶν] 'Nihil enim aut miserum aut calamitosum, aut ignominiosum aut turpe est, quod ego in tuis et meis malis non viderim.' Et miseria et calamitate et ignominia et turpitudine affectas se esse ait malis illis, quae adhuc perpressae sint, expositis v. 49 sqq. et O. R. 1284 sqq. De acerbo enim Creontis edicto v. 7 demum dicere incipit. Pro ἄτης ἄτερο sententiam flagitare contrarium ἄτης μέτα, iam Didymus vidit (schol. Δίδυμός φησιν, ὅτι ἐν τούτοις

τὸ ἄτης ἄτερο ἐναντίως συντέτακται τοῖς συμφοραζομένοις· λέγει γὰρ οὕτως· οὐδὲν γὰρ ἐστίν οὔτε ἀλγεινὸν οὔτε αἰσχρὸν οὔτε αἰσχρὸν ὃ οὐκ ἔχομεν ἡμεῖς· ἄτης ἄτερο δὲ ἐστὶ τὸ ἀγαθόν). Nec videtur fieri posse quin Didymi sententia acquiescamus atque compromebimus eam interpretationem quam T. W. Ulrichius (Ueber die religiöse u. sittliche Bedeutung der Antigone etc. Hamburg 1858 p. 58 sqq.) proposuit sic existimans, οὐδὲν ἄτης ἄτερο idem esse atque οὐδὲν μετέχον ἄτης i. e. consuetudine negationes cumulandi factum esse, ut temere pro positivo μέτα negativum ἄτερο inferretur. Nam quae in emendationem loci contulerunt viri docti: ἄτης ἄτερο Coraius, ἄτης γέμον Hermannus, ἀκούς ἄτερο Astius, ἀτήσιμον Dindorfius, alia alii, eorum nihil fidem facit neque corruptelae vestigium apparet. Ea autem interpretatio, quae Boeckhiius sumque secutus M. Seyffertus protulit: 'nihil enim neque acerbi neque, omissa calamitate („des frevelhaften Unheils nicht zu gedenken“.) aut turpis aut ignominiosi est', probari posset, si scriptum legeremus: οὐδὲν γὰρ ὡδ' ἀλγεινὸν οὐδ' — ἄτης ἄτερο — οὐτ' αἰσχρὸν οὐτ' ἄτιμον ἐσθ', ὅποιον κτέ. Cfr. εἰσβολὴν Euripidis Orestis: οὐκ ἐστὶν οὐδὲν δεινὸν ὡδ' ἐπειεῖν ἔπος οὐδὲ πάθος οὐδὲ συμφορὰ θεήλατος, ἧς οὐκ ἂν ἀραιτ' ἀχθος ἀνθρώπου φύσις.

V. 5 sq. ὅποιον οὐ — οὐκ ὅπωπ' ἐγὼ κακῶν] Reperitae negationis exempla haec attulerunt interpretes: Aesch. Agam. 1634 ὃς οὐκ, ἐπειδὴ τῷδ' ἐβούλευσας μείρον, δράσαι τῷδ' ἔργον οὐκ ἐτελης ἀντοκτόνας. Soph. Trach. 1014 καὶ νῦν ἐπὶ τῷδ' ἐνοσοῦντι σὺ πύρ, οὐκ ἔγγος τις ὀνήσιμον οὐκ ἐπιτρέψει. Cfr. Boeckh. nott. critt. Pind. Pyth. III extr. et Reisig.

καὶ νῦν τί τοῦτ' αὖ φασὶ πανδήμων πόλει  
κίρυγμα θείναι τὸν στρατηγὸν ἀγτίως;  
ἔχεις τι κείδηκονσας; ἢ σε λανθάνει  
πρὸς τοὺς φίλους στέλχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά; 10  
ΙΣΜΗΝΗ.

ἔμοι μὲν οὐδεὶς μῦθος, Ἀντιγόνη, φίλων  
οὔθ' ἡδὺς οὔτ' ἀλγεινὸς ἔκετ', ἐξ ὅτου  
δυσὸν ἀδελφοῖν ἐστερήθημεν δύο  
μᾶθ' ἀκρόντων ἡμέρα διπλῆ χειρ'.

Comm. critt. Oed. C. 350. — De genetivo κακῶν vid. Krueg. I § 47, 6, 11.

V. 7. Scholiasta: πανδήμων πόλει· πάση τῇ πόλει. Sic 1141 et El. 982. Adde huius fab. 733 Θήβης τῆσδ' ὁμόπολις Ἰσῶς. Ai. 844 πανδήμων στρατοῦ.

V. 8. τὸν στρατηγόν] Regem, i. e. Creontem. Vox enim στρατός, ut Latinorum 'exercitus', et 'populum' significat et 'militēs', qui cives erant apud priscos. Cfr. Fischer. ad Aristoph. Plut. 192 et, quem laudat, van Dalen Dissert. ad marm. ant. V 3, quod caput est de strategis et scribis Graecis; item I. C. F. Baehr. ad Plutarch. Philopoem. 11. BOTH. Cfr. Trachin. 795.

V. 9. ἔχεις] 'Cognitum habes, nosti'. Ita nonnunquam ἔχειν usurpatur. Cfr. Trach. 318 ibique scholiastam. Phil. 560. 789. Eur. Or. 1120 ἔχω τοσοῦτον, τὰ πλοῖα δ' οὐκ ἔχω, ad quem locum Scholiasta: τοῦ ὅσον λέγεις, τὰ λοιπὰ δὲ οὐ τοῦ. Hipp. 1436 ἔχεις γὰρ μοῖραν, ἢ διεφθάρης. Alc. 51 ἔχω λόγον δὴ καὶ προθυμίαν εἶσθαι. Eodem modo Latini 'habere' usurpant. Vide exempla plura allata a me ad Cic. or. Planc. XXIII 55 p. 152.

V. 9 sq. ἢ σε λανθάνει — κακά] Sensus hic est: 'an te latet ad amicos nostros pervenire mala istiusmodi, quæ hostes nostri perpetuntur?' i. e. an te latet, id quod hostibus nostris, qui occisi sunt, accidit, ut non sepeliantur, sed insepulti feris obiciantur, eam iniuriam Polylici, fratri nostro, in-

ferri? Alii τῶν ἐχθρῶν κακά explicant 'mala, quæ ab inimicis parantur' vel potius 'mala quæ ab eis parantur qui his ipsis malis inimicitias exercent' i. e. iniqua contra Polylicem consilia Creontis. De numero plurali τοὺς φίλους vide ad O. R. 366.

V. 11. ἐμοὶ μὲν ut v. 498, 628, 681, 1336, El. 552, O. C. 44. Cfr. Krueg. I § 69, 35, 2. — μῦθος φίλων, 'verbum de amicis'. Sic Ai. 222 ἀνέρος ἀθάνατος ἀγγελίαν. Vide Krueg. I et II § 47, 7, 6.

V. 13. δυσὸν — δύο] Amat ita loqui Sophocles. Confer huius fab. 73. 142. 1266. Ai. 267 κοινὸς ἐν κοινοῖσι. 467 μόνος μόνοις. 620 ἀφιλα παρ' ἀφίλοις. 1283 μόνος μόνου. O. C. 184 ξείνος ἐπὶ ξένης. Phil. 135 ἐν ξένα ξένον. Trach. v. 613 καινῶ καινὸν ἐν πεπλωματι.

V. 14. Schol.: διπλῆ χειρ' τῇ ὑπ' ἀλλήλων· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ διπλῆ, οἷον ὑπ' ἀλλήλων ἀναιρεθέντων τῶν ἀδελφῶν. At neque alibi unquam διπλοῦν significat mutuum, neque, si significaret, ea notione hoc loco usurpatum concederem, in quo ex iis verbis, quæ opposita sunt, μᾶθ' ἡμέρα, manifesto apparet de numero διπλοῦν dictum esse et duplex sive geminum significare. Cfr. v. 55 τρίτον δ' ἀδελφῶ δύο μίαν καθ' ἡμέραν etc. et 170 ὅτ' οὐν ἐκεῖνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν καθ' ἡμέραν ὄλοντο. Vide etiam Valck. ad Eur. Hipp. 1403. Itaque hic est huius versus sensus: 'ita ut uno die gemina caedes fieret'.

ἐπεὶ δὲ φροῦδός ἐστιν Ἀργείων στρατός 15  
ἐν νυκτὶ τῇ νῦν, οὐδὲν οἶδ' ὑπέρτερον  
οὔτ' εὐτυχοῦσα μᾶλλον οὔτ' ἀτωμένη.

AN. ἤδη καλῶς, καὶ σ' ἐκτός ἀυλείων πυλῶν  
τοῦδ' εἶνεκ' ἐξέπεμπον, ὡς μόνη κλύοις.

IZ. τί δ' ἐστί; θελοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος. 20

AN. οὐ γὰρ τάφον νῦν τῷ κασιγνήτῳ Κρέων  
τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;  
Ἐπειουλέα μὲν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκη  
χρησθεῖς δικαίᾳ καὶ νόμῳ κατὰ χθονός

V. 15. Schol.: ἐπεὶ ἀντὶ τοῦ  
ἀφ' οὗ. Cfr. Porson. ad Eur.  
Med. 138 et Blomf. ad Aesch.  
Agam. gl. 39.

V. 16. ἐν νυκτὶ τῇ νῦν] Dicta  
haec primo mane post eam noc-  
tem, qua discesserant Argivi. Cfr.  
100 sqq. et 253.

V. 16 sq. Schol.: ὑπέρτερον·  
ἀντὶ τοῦ πλείον. Recte Herman-  
nus: 'nihil amplius novi, nec felici-  
orem me factam esse neque infelici-  
orem'. [Rectius videtur expli-  
cari ὑπέρτερον ex sententia οὐδὲν  
οἶδ' ὑπέρτερον πάσχουσα ('nihil  
memini me perpeti quod illud ex-  
cedat') atque existimari, cum pro  
πάσχουσα inferatur οὔτ' εὐτυ-  
χοῦσα οὔτε ἀτωμένη, illud ὑπέρ-  
τερον redintegrari addito μᾶλλον.]

V. 18. ἤδη καλῶς] Facile appa-  
ret intellegendum esse: nihil te  
audivisse.

V. 19. τοῦδ' εἶνεκ' ἐξέπεμπον  
recte explicat scholiasta ἀντὶ τοῦ  
'διὰ τοῦδ' σε ἤγαγον ἐνταῦθα'.  
Minus commoda est alia, scholii  
explicatio: τὸ δὲ ἐξέπεμπον ἀντὶ  
τοῦ 'μεταπεμπόμεν'. Nam usus  
antiquae scaenae exigit, ut ambae  
virgines, quibus non adsunt an-  
cillae, una prodeant, atque ad-  
iecta verba ὡς μόνη κλύοις con-  
sillium significant causam cur una  
prodeant explicandi.

V. 20. θελοῖς γάρ τι καλχαί-  
νουσ' ἔπος] Hoc dici puta: 'patet  
enim perturbari te eo, quod mihi  
dictura es'. Sed illud insolens  
est, quod dictum καλχαίνειν ἔπος  
τι, cuius simile exemplum non

exstat. Videtur autem accusativus  
aptus esse ex notione agitandi  
sive volvendi, quae in verbo καλ-  
χαίνειν inclusa tenetur; nec dubi-  
um est, quin poetae observatum  
sit Homericam illud πολλὰ δὲ ὁ  
κράδιη κόρυμφε.

V. 21. τάφον νῦν] Verba προ-  
τίσας et ἀτιμάσας cum hoc sensu  
dicta sint, ἀξιώσας et σὺν ἀξιώ-  
σας, facile intellegitur, genetivum  
τάφον ex utriusque verbi notione  
aptum esse ita, ut tamen, id quod  
totius loci sententia docet, ad po-  
sterius potissimum verbum refer-  
endus sit. Tum νῦν dativum  
esse secundum Reisigium ad O. C.  
p. 359 monuit Wexius.

V. 24. Tribus incommodis hic  
locus laborat. Nunquam enim aut  
χρησθεῖς pro χρησάμενος usur-  
patum aut χρησθῆναι σὺν τινι  
dictum aut substantivum δίκη  
cum adiectivo δίκαιος coniunctum  
est. Haec autem, quae singula  
corruptelae suspicionem certissi-  
mam sibi moverent, tu coniuncta  
hic feras et a Sophocle admissa  
oredas? Quid autem, si non corri-  
gendus, sed eiciendus hic versus  
est, ut ab interprete additus? Certe  
omisso eo nihil desiderabis, cum  
ad verbum ἐκρυψε, id quod quis  
addendum putarit, nomen τάφον  
aut simile quid vel ex antecedentibus  
facillime adsumi possit. Quan-  
quam ne opus quidem, ut adsu-  
matur quicquam, cum infra etiam  
v. 285 solum verbum κρύπτειν  
de eadem re usurpatum sit. [De  
eis quibus hunc locum tentaverunt



ἐκρύψε, τοῖς ἐνερθεὶν ἐντιμον νεκροῖς· 25  
 τὸν δ' ἀθλῶς θανόντα Πολυνεῖκουσ νεκρὸν  
 ἀστοισί φασιν ἐκκεκηρῦχθαι τὸ μὴ  
 τάφῳ καλύψαι, μηδὲ κωκῦσαί τινα,  
 εἴν δ' ἄκλαυτον ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκὴν  
 θησαυρὸν εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς. 30  
 τοιαῦτά φασι τὸν ἀγαθὸν Κρέοντά σοι  
 κάμοι, λέγω γὰρ κάμει, κηρύξαντ' ἔχειν,  
 καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσιν  
 σαφῆ προκηρύξοντα, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν  
 οὐχ ὡς παρ' οὐδέν, ἀλλ' ὅς ἂν τούτων τι δοῖ, 35

unum memorabile videtur quod F. Gu. Schmidius suspicatus est *κηρύξαι* mutandum esse in *κηρῶσι*, ut verbis *σὺν δίκῃ κηρῶσι δικάζω* ius definiatur defensoribus, non proditoribus patriae iustum atque iam id discrimen significetur quod disertius infra v. 194 sqq. Creon statuit. Ita *ὡς λέγουσι* parum apte de sepultura dictum, cui se ipsam Antigona v. 900 sq. profitetur operam dedisse, pertinet ad illam iuris disceptationem.]

V. 25. *τοῖς ἐνερθεὶν ἐντιμον νεκροῖς*] Veteres, si quis aut inhumatus iaceret aut non rite post mortem coleretur, contemptui inter mortuos habitum credebant. Hinc Electra apud Aesch. Choeph. 484 *παρ' εὐδειπνοῖς ἔση ἄτιμος*. Clytaemnestra quoque Eumen. 97 *ὄνειδος ἐν φθιτοῖσιν οὐκ ἀπόλλυται*. MUSG. Cfr. Verg. Aen. VI, 325 sqq. Praecipue *ἐντιμος* de iis dicitur qui in coetum aliquem cum honore recipiuntur, ut *ἀτιμος* de iis qui eiciuntur (*ἄτιμον ἐκβάλλειν*). Cfr. II. 23, 71 *θάπτε με ὅτι τάχιστα, πύλας Ἰδαίου περῆσα*. *τῆλέ με εἰργουσι ψυχῆα, εἰδῶλα κημόντων, οὐδέ με κωκῦσθαι ἕπερ ποταμοῖο ἕωσιν*. Ceterum per prolepsin dicta haec verba sunt, de qua vide Matth. § 446 not. 2. Krueg. § 57, 4.

V. 26. Schol.: *Πολυνεῖκουσ νεκρὸν ἀντὶ τοῦ αὐτὸν τὸν Πολυνεῖκον*. De locutione *τὸν θανόντα νεκρὸν* satis est comparasse Homericam *νεκρὸς τεθνηὼς* et *νεκρὸς*

*κατατεθνηὼς*. Sic infra v. 467, 515.

V. 27. *ἐκκεκηρῦχθαι*] Et hic et v. 203 et O. C. 430 verbum *ἐκκηρύσσειν* pro simpliciter *κηρύσσειν* positum est. De articulo τὸ cum infinitivo *καλύψαι* coniuncto v. Krueg. II § 50, 6, 6.

V. 30. Brunnckius ex viri cuiusdam docti coniectura *εἰσορῶσι* scripsit. Sed *εἰσορῶσι* rem magis acerbam atque indignam efficit. Nam vultures animo obversantur in corpore stantes et cadaver ut pabuli dulcis copiam (*γλυκὴν θησαυρὸν*) cum voluptate intuentes. Praeterea coniungenda *οἰωνοῖς πρὸς χάριν βορᾶς*, in quibus *πρὸς χάριν βορᾶς* non est, ut Brunnckius interpretatur, *βορᾶς ἔνεκα*, sed *χαριζόμενον βορᾶν*, 'cibum volucris gratificantem'.

V. 31. Schol.: *ἀγαθὸν ἐν εἰρωνείᾳ*.

V. 32. *λέγω γὰρ κάμει*] Recte monet Erfurdus hoc dicere Antigona: 'parum me norat Creon, qui me quoque facere iuberet, quae cum pietate in fratrem pugnant'.

V. 33. Schol.: *νεῖσθαι ἀντὶ τοῦ παρεῖσθαι*.

V. 34. *σαφῆ* invidiose dictum 'ut accurate sciant'. — *ἄγειν* recte scholiasta interpretatur *ἡγεῖσθαι*. Sic Eurip. Bacch. 1036 *Θήβας δ' ἀνάνδρους ὠδ' ἄγειν*;

V. 35. Schol.: *οὐχ ὡς παρ' οὐδέν οὐχ ὡς ἐτυχη ἔχειν τὸ πρᾶγμα, ἀντὶ τοῦ οὐκ εὐτελῶς καὶ ὡς πάρεργον, ἀλλ' ὡς μέγα*.

φόνον προκεισθαι δημόλευστον ἐν πόλει.  
οὕτως ἔχει σοι ταῦτα, καὶ δειξίεις τάχα,  
εἴτ' εὐγενῆς πέφυκας, εἴτ' ἐσθλῶν κακῆ.

ΙΣ. τί δ', ὦ ταλαίφρον, εἰ τάδ' ἐν τούτοις, ἐγὼ  
λύουσ' ἂν ἢ φάπτουσα προσθείμην πλέον; 40

ΑΝ. εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάσει, σκόπει.

ΙΣ. ποῖόν τι κινδύνευμα; ποῖ γνώμης ποτ' εἰ;

ΑΝ. εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῆδε κουφίεις χερσί.

ΙΣ. ἢ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφ' ἀπόρρητον πόλει;

De locutione κατ' οὐδὲν ἄγειν sive ἡγείσθαι monitum iam ad O. R. 954.

V. 36. φόνον προκεισθαι etc.] Omissum τούτω. Vide quae ad Philoct. 137—139 adnotavi. De locutione δημόλευστον φόνον cfr. Aesch. Spt. c. Th. 199 λευστήρα δῆμον δ' οὔτε μὴ φύγη μόρον, ibique Blomf. in glossario. Adde Trach. 357 ὁ δειπτός Ἰφίτου μόρος. De hoc poenae genere vide ad O. C. 431.

V. 37. οὕτως ἔχει σοι ταῦτα] Sic El. 761 τοιαῦτά σοι ταῦτ' ἐστίν.

V. 38. εἴτ' ἐσθλῶν κακῆ] I. e. εἴτ' ἐσθλῶν πεφυκῶν κακῆ εἰ. De genetivo vide Krueg. I § 47, 6, 5. De εἴτε — εἴτε ib. § 65, 1, 11.

V. 39. τί δ', ὦ ταλαίφρον etc.] Musgravius cum poetam pro verbis λύουσ' ἂν ἢ φάπτουσα scripsisse λέγουσ' ἂν ἢ φάπτουσα suspicatus est, etsi coniecit quod nemo unquam probavit, tamen, quid fere dici hic a poeta debuerit, optime mihi videtur perspexisse. Verum eum ipsum fere sensum, quem ille restitutum ivit, in vulgata scriptura iam inesse acute ostendit Boeckhiius. Is enim hoc primum verissimum mihi videtur monuisse, λύουσα ἢ φάπτουσα locutionem proverbialem esse, in qua λύειν fere significet 'interponendo sese difficultates alicuius rei solvere', φάπτειν autem 'conficere aliquid', sive 'rei alicuius agenda socium esse', apte comparata locutione proverbiale κάθ' αμμα λύειν, coll. Eur. Hippol. 671, Zenob. IV 46, Hesychio, Suida

et adscripto Ai. 1317 εἰ μὴ ξυνάψων, ἀλλὰ συλλύσων πάρε. Similiter opposita sibi sunt συνάπτειν et λύειν apud Plutarch. Alcib. c. 14. Adde huius fab. 1112 cum nota. Deinde idem vere statuit coniungenda verba esse τί πλέον προσθείμην, valereque πλέον τι τίθεισθαι aliquid utilitatis sibi parare, similiter atque πλέον ποιῶ, πλέον ἐργάζομαι et alia dicantur, de quibus vide Valck. ad Eur. Hipp. 284 et in Diatr. Eur. c. XIV p. 150. Adde huius fab. v. 268. Postremo de verbis ἐν τούτοις vide O. R. 892. Recte scholiasta: εἰ τάδ' ἐν τούτοις· εἰ ταῦτα Κρέων ἐκέλευσεν. [Rectius ei videntur iudicare, qui proverbiali locutioni λύουσα ἢ φάπτουσα vim magis universam tribuunt atque nihil nisi contrariam agendi rationem effingi putant, ut omnibus opitulandi rationibus sese destitutam esse Ismena dicat.]

V. 42. ποῖ γνώμης ποτ' εἰ] Cfr. O. C. 170 ποῖ τις φροντίδος ἔλθῃ;

V. 43. ξὺν τῆδε κουφίεις χερσί] Schaefero χερσί abundanter positum esse, et ξὺν τῆδε mecum (coll. Melett. critt. p. 114) significare videtur. Hermannus cum Erfurdio praestare putat ξὺν τῆδε χερσί coniungere, coll. Eur. Hipp. 661 σὺν πατρὸς μοῶν ποδί. Tum κουφίσειν νεκρὸν a poetis eodem sensu dicitur, quo scriptores prosaici ἀναιρεῖσθαι νεκρὸν usurpant.

V. 44. θάπτειν σφ' ἀπόρρητον πόλει] Matthiaeus ad Eurip.

- AN. τὸν γοῦν ἐμὸν καὶ τὸν σὸν, ἦν σὺ μὴ θέλῃς. 45  
 IΣ. ᾧ σχετλία, Κρέοντος ἀντειρηκός;  
 AN. ἀλλ' οὐδὲν αὐτῷ τῶν ἐμῶν μ' εἰργεῖν μέτα.  
 IΣ. οἴμοι, φρόνησον, ᾧ κασιγνήτη, πατήρ  
 ὡς νῶν ἀπεχθῆς δυσκλεῆς τ' ἀπώλετο, 50  
 πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς  
 ὄψεως ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῶ χερί·

Orest. 30 et Gr. Gr. § 564 ἀπόρρητον explicat, 'cum sit interdictum sive vetitum'. Scholiasta, quem probat Erfurdcius, pro genere masculino habet, adnotans: τὸν ἀπηγορευμένον καὶ κεκλυμένον ὀπό τῆς πόλεως τομᾶς θάπτειν σὺ; Hanc in sententiam licet e. g. conferre Xenoph. hist. Gr. VII 1, 28 ἔλεγαν ὅτι ἐξήκοι αὐτῷ ὁ χρόνος ὃς ἦν εἰρημῆνος παραμένειν, Thuc. I 32 αὐτῶν ἦσαν ἐγγεγραμμένον κτείνειν. Atque versus quisque hanc interpretationem commendare videtur.

V. 46. τὸν γοῦν — θέλῃς] Tenendam est τὸν ἐμὸν et τὸν σὸν pro substantivis esse, ita ut significant 'quem me, quem te convenit sepelire'. Hoc enim dicit Antigona: 'meo certe officio sepulturae satisfaciam, et tuo, si tu noles'; id est, 'ego certe Polynicem sepeliam, eoque factio et meum et, si tu sepelire nolueris, tuum officium exsequar'. Nam cum Ismena quaesivisset, ἦ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφ' ἀπόρρητον πόλει, 'num sepelire cogitas quem civitas sepeliri vetuit', eoque versu ostendisset, et quid non esset factura, facere recusaret, ad utrumque brevi et cur id, quod non esset factura, Antigona respondet ita, ut et sepulturam se quidem Polynicem dicat et facturam id propterea esse significet, quod suus sit, i. e. quod talis sit, quem sepelire se conveniat, sive quem sepelire a civitate vetari nequeat, uno verbo quod frater sit. Oppositum enim τὸν ἐμὸν verbis ἀπόρρητον πόλει. Pluribus sententiam suam statim post declarat, cum Ismenae interroganti, ᾧ σχ. — ἀντειρηκός, ita respondet, ἀλλ' οὐδὲν αὐτῷ

τῶν ἐμῶν μ' εἰργεῖν μέτα. Quo in loco quo sensu τῶν ἐμῶν positum (de numero plurali ad O. R. 361 diximus), eodem hic τὸν ἐμὸν accipiendum est. Addo El. 536: ἀλλ' οὐ μετῆν αὐτοῖσι τῆν γ' ἐμῆν κτανεῖν et O. C. 830 οὐχ ἄφομαι τοῦδ' ἀνδρός, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς. [Scribo τὸν γοῦν ἐμὸν, καὶ τὸν σὸν ἦν σὺ μὴ θέλῃς i. e. 'sepeliam fratrem quia meus est neque atinet ad civitatem, atque meo certe officio satisfaciam, si tu recusas ratione civitatis habita etiam tuo satisfacere'. Ita Antigona ab refutatione eius causae quae inest verbis ἀπόρρητον πόλει sensim ad reprehensionem Ismenae deflectit.] — Post hunc versum in libris additus hic reperitur ἀδελφόν' οὐ γὰρ δὴ προδοῦσ' ἀλώσομαι. Quem non esse a Sophocle scriptum, evidentissimis argumentis probasse mihi videor in Comment. de Schol. in Soph. tragg. auctoritate p. 19 sqq.

V. 50. Schol.: πατήρ ὡς νῶν ἀπεχθῆς τὰς συμφορὰς ἐκόπησον τοῦ παντὸς γένους καὶ πᾶς ὁ πατήρ ἀκλεῆς ἀπώλετο' οὐ μόνον δὲ ἀκλεῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπεχθῆς διὰ τὸν γενομένον λοιμόν.

V. 51. αὐτόφωρα ἀμπλακῆματα interpretantur flagitia Oedipi ab ipso detecta. Verum cum αὐτόφωρος nusquam hanc vim habeat neque ratio qua in Oedipo Rege illa flagitia deteguntur ad hanc aliquot annis prius doctam fabulam atineat, videtur poeta attributo αὐτόφωρα idem fere significare quod Homerus Od. 11, 274 docet verbis ἄφαρ δ' ἀνάκυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν aique pestem Oedipi subito manifestam factam dicere. — Praepositio-

ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,  
 πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον·  
 τρίτον δ' ἀδελφὰ δύο μίαν καθ' ἡμέραν 55  
 αὐτοκτονοῦντε τῷ ταλαιπώρῳ μόρον·  
 κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπ' ἀλλήλοιον χεροῖν.  
 νῦν δ' αὖ μόνᾳ δὴ νῶ λελειμμένα, σκοπέει,  
 ὄσφρ κάκιστ' ὀλούμεθ', εἰ νόμου βία  
 ψῆφον τυφάντων ἢ κράτη παρέξιμεν. 60  
 ἀλλ' ἐννοεῖν χρὴ τοῦτο μὲν, γυναιχ' ὅτι  
 ἔφρυμεν ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχουμένα·  
 ἔπειτα δ', οἴνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρεισσόνων  
 καὶ ταῦτ' ἀκούειν κάτι τῶνδ' ἀγλίονα.  
 ἐγὼ μὲν οὖν αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονός 65

nis πρὸς ita ut hic usurpatae aliquot  
 exempla attulit Krueg. II § 68, 37, 7.  
 Cfr. imprimis O. R. 1236 τέθνηκα

.. πρὸς τίνας κατ' αἰτίας;  
 V. 53. Schol.: διπλοῦν ἔπος·  
 διπλοῦν ὄνομα ἔχουσα, μήτηρ  
 τε καὶ γυνή. Dicitur locasta con-  
 tra naturam quasi bifaria mulier  
 fuisse, quod eiusdem hominis et  
 mater et uxor fuerit, nobis 'Mutter  
 und Gattin in einer Person'.  
 Διπλοῦν igitur significat, quod  
 alias separari solet, in matre con-  
 iunctum fuisse.

V. 54. Schol.: ἀρτάναισι· ἀγγό-  
 ναις. λωβᾶται· ἀφανίζει, ἀπόλ-  
 λυσιν.

V. 56. αὐτοκτονοῦντε] Confert  
 Neuius Aesch. Spt. c. Th. 681  
 θάνατος ὡδ' αὐτοκτόνος. ibid.  
 734 ἐπειδὴν αὐτοκτόνος αὐτο-  
 δάκτικοι θάνασι. 805 ἐκ χερῶν  
 αὐτοκτόνων.

V. 57. Non male Hermannus vi-  
 detur correxisse ἐκαλλήλοιον χε-  
 ροῖν. Conicere vero etiam possis  
 ita scripsisse Sophoclem: τρίτον  
 δ' ἀδελφὰ δύο μίαν καθ' ἡμέ-  
 ραν κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπ'  
 ἀλλήλοιον μόρον.

V. 59. νόμου βία] Lege invita.  
 Vide ad O. C. v. 657.

V. 61. τοῦτο μὲν] Respondet  
 v. 63 ἔπειτα δὲ pro solito τοῦτο  
 δέ. Cfr. τοῦτο μὲν — τοῦτ' αὐθις  
 infra 167, τοῦτο μὲν — τοῦτ'  
 ἄλλο O. R. 605, τοῦτο μὲν — καὶ  
 πάλιν Demosth. IX § 24. De sen-

tentia cfr. El. 997 γυνή μὲν οὐδ'  
 ἀνὴρ ἔφρυς, σθένεις δ' ἔλασσον  
 τῶν ἐναντίων χερῶν.

V. 63. Pro ἔπειτα δ' οἴνεκ'  
 scripsisse videtur poeta ἔπειθ'  
 ὀδοῦνεκ', cum nulla causa sit cur  
 iustum dicendi genus reliquerit.  
 Eur. Cycl. 3 ἔπειτ' ἄ γ' ἐπειθ'  
 ὅτ' ab Hermanno emendatum est.

V. 64. De infinitivo ἀκούειν ex  
 ἀρχόμεσθα ἐκ κρεισσόνων apto  
 cfr. Matth. gr. § 532. d, ubi exem-  
 pla collata sunt non omnia illa  
 quidem huic loco similia, aliquot  
 tamen accomodata ut Aesch.  
 Sept. c. Th. 15 ὑμᾶς δὲ χρὴ ..  
 πόλει τ' ἀρήγειν καὶ θεῶν ἐγγώ-  
 ριων βωμοῖσι, τιμὰς μὴ ἔλαει-  
 φθῆναι ποτε. Cf. infra 1076 λη-  
 φθῆναι. Minus recte Fr. Iacobsius  
 οἴνεκα interpretatur 'quoniam' et  
 ad verba ἔπειτα δὲ .. ἀκούειν  
 ex antecedentibus adsumit verbum  
 χρὴ. — ταῦτα ἀκούειν: 'his sine  
 huiusmodi imperiis obtemperare'.  
 Cfr. v. 666 sq. et quam ibi ad-  
 scripsimus sententiam, El. 340, et,  
 quod similiter dictum, huius fab.  
 v. 219: ἀπιστεῖν τάδε, 'huic  
 edicto non obtemperare'. Adde  
 quae ad Ai. 1243 et Trachin. 1228  
 adnotavimus.

V. 65. Schol.: τοὺς ὑπὸ χθο-  
 νός· ἢ τὸν Πολυνεῖκη, ἢ τοὺς  
 χθονίους δαίμονας· πιθανῶς  
 δὲ καὶ τοῦ πρόπαντος ἐφροσύ-  
 νισσ' φησὶ γὰρ, ὅτι ἀπολογησο-  
 μαι τοῖς κατὰ χθονός. Iacobsius

ξύγγοιαν ἴσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε,  
τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι. τὸ γὰρ  
περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.

AN. οὐτὶ ἂν κελεύσαιμ' οὐτ' ἂν, εἰ θέλοις ἔτι  
πράσσειν, ἐμοῦ γ' ἂν ἠδέως δροφῆς μετὰ. 70  
ἀλλ' ἴσθ' ὅποιά σοι δοκεῖ· κείνον δ' ἐγὼ  
θάψω. καλὸν μοι τοῦτο ποιούσῃ θανεῖν.  
φίλῃ μετ' αὐτοῦ κείσομαι, φίλον μετὰ,  
ὅσια πανουργήσασ'· ἐπεὶ πλείων χρόνος,  
ὃν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω τῶν ἐνθάδε. 75

et de Polynice et de dis inferis cogitandum esse putat, quod mihi non probatur. Immo certum puto Polynicem his verbis significari. De plurali monitum ad v. 10.

V. 66. Schol.: ξύγγοιαν ἴσχειν· συγγνώμην ἔχειν, ὅτι βία πράσσω ταῦτα. — ξύγγοιαν ἴσχειν ὡς βιάζομαι τάδε, 'ignoscere reputantes me haec cogi'. De locutione βιάζομαι τάδε, quae idem fere valet atque ἀναγκάζομαι τάδε, vide O. R. 280 sq. Sponte patet sensu passivo βιάζομαι et hic et 1078 usurpatum esse.

V. 67. Schol.: τοῖς ἐν τέλει· βασιλευσι. Cfr. Ai. 1352. Phil. 385. 925 et Blomf. ad Aesch. Ag. gloss. 104. — Intellegendus autem unus Creon est. De βεβῶσι vide ad O. C. 52.

V. 68. Schol.: τὸ γὰρ περισσὰ πράσσειν· γνωμολογικῶς ἀπάλλαττεται· τὸ γὰρ παρὰ δύναμιν τι πράττειν ἡλίθιον. De νοῦν ἔχει cum verbo τὸ πράσσειν coniuncto confer El. 351 ταῦτα δειλῶν ἔχει.

V. 70. Recte defendit vulgatam M. Seyffertus interpretatus: 'nec iubebo iam te facere nec si velis facere, credo te libenter esse facturam mecum, quae quidem longe aliter sentiam ac tu?' additque, manum adiutricem non officio incensam nec paratissimam respui a generosa puella. Alii quia exspectabant sensum: 'neque adiumentum tuum mihi exoptatum foret', aut male subaudiebant (ἠδέως) ἐμοῦ aut corripiebant, ut Lehrsius ἐμοῦ γ' ἂν ἀσμένῃς δροφῆς μετὰ. Cfr.

532 οὐτ' ἠθέλησας οὐτ' ἐγὼ ἐκοινωνασάμην.

V. 71. Schol.: ἀλλ' ἴσθ' ὅποιά σοι δοκεῖ· γίνωσκε ὅποια σὺ θέλεις, τὸ κείθεσθαι τοῖς τυράννοις· [ἢ τοιαύτη γενεῶν, ὅποια καὶ σοῦλε]. Adverte acerbitatem dicti: 'scito qualia tibi scienda videntur', i. e. habeto tu tibi scientiam sive intelligentiam illam tuam. Quo respicit Antigona ad ea, quae v. 61 sqq. Ismena dixit. Cfr. El. 1055 sq. ἀλλ' εἰ σεαυτῇ τυγχάνεις δοκοῦσά τι φρονεῖν, φρονεῖ τοιαῦτα.

V. 72. Θάψω] verbum in clausula sententiae et in initio versus positum auget sensum rei exitiosae ut infra v. 120 et in illo loco Homérico A 52 αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχευενκὲς ἐφίεις | βάλλ'.

V. 73. φίλῃ — φίλον μετὰ] Simillime apud Platon. Menex. p. 247 καὶ ἐὰν μὲν ταῦτα ἐπιτηδεύσητε, φίλοι παρὰ φίλους ἡμᾶς ἀφίξεσθε, ὅταν δὴ ἡμᾶς ἢ προσήκουσα μοῖρα κομισθῆμεν, ἡμᾶς ἀφίξεσθε, ὅταν δὴ ἡμᾶς καὶ καισθέντας οὐδεὶς εὐμενῶς ὑποδέξεται.

V. 74. Schol.: ὅσια πανουργήσασα· δίκαια μετὰ πανουργίας ἐργασαμένη, ὡς αὐτῇ λέγεις· ἐπεὶ προεῖπεν τὸ γὰρ περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα. Ἡ οὕτως· ὅσια πανουργήσασα ἀντὶ τοῦ εὐσεβῶς πάντα ἐργασαμένη. Camerarius: 'in sancto facinore', uti 'honestum furtum et piam fraudem' et huiusmodi alia dicere consuevimus.

V. 74 sq. ἐπεὶ πλείων χρόνος

ἐκεῖ γὰρ αἰεὶ κείσομαι· σοὶ δ' εἰ δοκεῖ,  
τὰ τῶν θεῶν ἐντιμ' ἀτιμάσας' ἔχε.

**ΙΣ.** ἐγὼ μὲν οὐκ ἄτιμα ποιῶμαι. τὸ δὲ  
βία πολιτῶν δρᾶν ἔφην ἀμήχανος.

**ΑΝ.** σὺ μὲν τὰδ' ἂν προύχοι'. ἐγὼ δὲ δὴ τάφον 80  
χώσουσ' ἀδελφῶ φίλτάτῳ πορευέσομαι.

**ΙΣ.** οἰμοὶ ταλαίνης, ὡς ὑπερδέδοικά σου.

**ΑΝ.** μὴ μὲν προτάρβει. τὸν σὸν ἐξόρθου πότμον.

**ΙΣ.** ἀλλ' οὐν προμηνήσῃς γε τοῦτο μηδενὶ.

τοῦργον, κρυφῇ δὲ κεύθε' σὺν δ' αὐτῶς ἐγώ. 85

**ΑΝ.** οἰμοὶ, καταύδα. πολλὸν ἐχθίων ἔσει

— τῶν ἐνθάδε] i. e. ἐπει πλείονα χρόνον δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω ἢ τοῖς ἐνθάδε. Cfr. Krueg. I § 47, 27, 1.

V. 76. Elmsleius ad Med. p. 153 conicit σὺ δ' εἰ δοκεῖ. Obloquitur Hermannus: 'Recte sol δὲ dixit, quia hoc cogitabat, tibi si alia mens est'.

V. 77. Schol.: τὰ τῶν — ἔχε· τὰ παρὰ θεοῖς· τίμια ἀτιμάζε· τετιμῆται γὰρ παρὰ θεοῖς καὶ ὅσιον νενόμισται τὸ θάπτειν νεκρούς· οἷς μᾶλλον δεῖ πείθεσθαι ἢ τοῖς τοῦ Κρέοντος κηρύγμασιν. Confer 450 sqq. Genetivus τῶν θεῶν ex τὰ ἐντιμα ut ex nomine aptus est.

V. 78. ἀτιμα ποιῶμαι] i. e. ἀτιμάζω. Cfr. Krueg. I § 52, 8, 1. Tum de articulo infinitivo praeposito videatur idem II § 50, 6, 7.

V. 80. Schol.: σὺ μὲν τὰδ' ἂν προύχοι· σὺ μὲν τοιαῦτα προφασίζον· τὰς γὰρ προφάσεις προχάνας ἐκάλουν, ὡς καὶ Καλλιμάχος· Ἄγροδέτω [ἄγραδέ ποι emend. Buttin. Gr. ampl. T. II p. 275 not.] πάσῃσιν ἐπὶ προχάνας ἐφοῖτα. ἐν τῷ ᾧ Ἀλτιῶν. "Ἡ σὺ ταῦτα προβάλλον· ἢ σὺ μὲν τοῦτοις ἂν σαυτῇ σκεπάζοις. Bene Iacobsius: προύχοι, ducta metaphora a scuto, quod quis protendens se defendit a vulneribus.

V. 82. οἰμοὶ ταλαίνης] i. e. οἰμοὶ ταλαίνης σου. Nam οἰμοὶ ταλαίνα ad Ismenam pertineret, οἰμοὶ ταλαίνης ad Antigonom spectat. Cfr. Krueg. I § 47, 3, 2. Alii cum H. Stephano sic inter-

pungunt: οἰμοὶ, ταλαίνης ὡς, quod minorem videtur vim habere. Cfr. El. 920 φεῦ τῆς ἀνοίας, ὡς σ' ἐποικτεῖρω πάλοι. — Schol.: φιλόστοργον καὶ ταύτης τὸ ἦθος, ἀλλ' εὐλαβές· δέδοικεν σὺν καὶ περὶ τῇ ἀδελφῇ καὶ ἀναβοᾷ περιπαθῶς.

V. 84. προμηνήσῃς — μηδενί] De postposita μὴ particula vide ad O. C. 1365 et confer quos Neuius addit locos El. 492: τούτων μὲν — τύμβῳ προσάψῃς μηδέν. O. C. 1737 φίλοι, τρέσῃτε μηδέν. Philoct. 332 φράσῃς μοι μὴ πέρα.

V. 85. κρυφῇ δὲ κεύθε' De abundantia locutionis vide quae ad O. R. 65 adnotavimus; cfr. Eur. Herc. 1070 ἀπόκρυφον δέμας ὑπὸ μέλαθρον κρύψω, Verg. Aen. III 237 et scuta latentia condunt. De σὺν adverbialiter posito monuit Krueg. II § 68, 2, 2. Cfr. Al. 1288 ὄδ' ἦν ὁ πρᾶσσαν ταῦτα, σὺν δ' ἐγὼ παρών.

V. 86. οἰμοὶ] Molestia ac dolore affici se Antigona ait, quod Ismenae pium illud officium, quod fratri mortuo praestitura sit, tamquam malum facinus celandum et occultandum videatur. Non prorsus dissimiliter οἰμοὶ v. 320 positum. De forma πολλὸν cfr. Trachin. 1196, huius fab. 1223, 1236. Porsonus coniecit μᾶλλον ἐχθίων. Similiter Eur. Cycl. 273 πολλὰ πέποιθα in μᾶλλον πέποιθα emendatum est. De abundantia μᾶλλον ἐχθίων cfr. v. 1210.

σιγῶσ', ἐὰν μὴ πᾶσι κηρύξῃς τάδε.

ΙΣ. θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις.

ΑΝ. ἀλλ' οἶδ' ἀρέσκουσ' οἷς μάλισθ' ἄδειν με χρῆ.

ΙΣ. εἰ καὶ θυνῆσει γ'· ἀλλ' ἀμηγάνων ἐρᾶς. 90

ΑΝ. οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι.

ΙΣ. ἀρχὴν δὲ θηρᾶν οὐ πρέπει ταμύχανα.

ΑΝ. εἰ ταῦτα λέξεις, ἐχθαρεῖ μὲν ἐξ ἐμοῦ,  
ἐχθρὰ δὲ τῷ θανόντι προσκείσει δίκη.

ἀλλ' ἔα με καὶ τὴν ἐξ ἐμοῦ δυσβουλίαν 95

V. 87. σιγῶσ', ἐὰν etc.] Verba haec ἐὰν — τάδε non tam explanationi participii σιγῶσα inserviunt, quam cum oppositione quadam dicta sunt hoc sensu: 'immo omnibus nuntia'. Simile tamen est quod dixit Aesch. Choeph. 742: ἡ δὲ κλύσαν ἐκείνος εὐφρανεῖ νόον, εὐτ' ἂν πύθεται μύθον. Vide quae ad Trach. 909 adnotavimus.

V. 88. Schol.: θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι· ἐπὶ ἀδυνατοῖς νεανιεῖῃ καὶ ἐπὶ ἀηθείᾳ τέραξῃ τὴν ψυχὴν. Multo hic rectius sensum loci perspexit quem plerique recentiorum interpretum. Hoc sibi vult Ismena: 'a qua re alii abhorrent, ad eam tu summo animi impetu raperis'. Quod dicit, quia ex verbis quae modo protulit Antigona, οἶμοι — τάδε, eam intellexit facinus, quod susceptura est, a quo ipsa vehementissime abhorret, adeo praeclarum et laude dignum existimare, ut evulgari etiam per totam urbem cupiat. De nomine ψυχρός confer v. 650. Hermannus adscripsit Aesch. Prom. 692 δέματ' ἀμφάκει κέντρον ψυχρῆν ψυχᾶν ἐμᾶν, Neuius Pind. Pyth. IV, 78 κροῖον μάντευμα. Isthm. I 37 ἐν κροῖέσσῃ συντυλίξῃ. Hom. II. i 2 et v 48, ubi φόβος dicitur κροῖρός et κροῖός id est 'gelidus'. ['Res horrorem incontinentes' videntur spectare ad mortem facinorosi quod Antigona in animo habet propositam.]

V. 90. θυνῆσει γε, scilicet 'rem exsequi', quod ex ipso sententiarum nexu suppletur. — ἀμηγάνων ἐρᾶς: Adscripsit Wexius Lucian, D. D. VIII πλὴν οἶδα, ὅτι ἀδυνατῶν ἐρᾶς. Eur. Herc. 818

ἄλλως δ' ἀδυνατῶν εἰκ' ἐρᾶν. Proverbiorum in numero habent ἀδύνατα θηρᾶς Zenobius et Suidas. Stobaeus flor. vol. I p. 88 ed. Mein. inter Chilonis dicta refert: μὴ ἐπιθύμει ἀδύνατα. Vide Hemsterh. ad Lucian. T. II p. 275.

V. 91. πεπαύσομαι ambigue dicitur: 'defuncta ero — negotio', quod intellegit Ismena, 'defuncta ero — vita', quod potius intellegit Antigona. Nos 'dann ist es aus'.

V. 92. De ἀρχῇν (οὐ), 'omnino (non)' cfr. Krueg. I § 46, 3, 2.

V. 93. ἐχθαρεῖ] De futuro sec. medii passive usurpato vide Krueg. I § 39, 11.

V. 94. Cum usu verbi προσκείσει comparant φῖλη μετ' αὐτοῦ κείσομαι v. 73 parum apposite, cum illud spectet ad mortuam Antigona, hoc ad vivam Ismenam. Itaque potius προσκείσει pro ἔσει dictum videtur ratione habita necessitudinis quae inter sororem et fratrem intercedit, quam in sententiam conferre licet Eur. Tro. 185 τῷ πρόσκειμαι δούλα τλάμων; Alii corruptum iudicant locum, cum insuper δίκη melius absit: Dindorfus conicit προσκείσει κάσει, Herwerdenus πρὸς δίκης ἔσει. Fortasse scribendum ἐχθρὰ δὲ τῷ θανόντι σὴ προσκείσειται ('odium tui mortuo inhaerebit'). Cfr. v. 1243.

V. 95. ἔα] Hoc loco monosyllabon est, ut O. R. 1451. O. C. 1192. Eur. Ion 540. Sic ἔατε disyllabon Trach. 1005. Apud Homerum ἔα saepius monosyllabon est. Cfr. Heynius ad II. V 256. ERF. De locutione τὴν ἐξ ἐμοῦ δυσβουλίαν vide ad v. 198.

παθεῖν τὸ δεινὸν τοῦτο. πείσομαι γὰρ οὐ  
τοσοῦτον οὐδὲν ὥστε μὴ οὐ καλῶς θανεῖν.

ΙΣ. ἀλλ', εἰ δοκεῖ σοι, στέλχε' τοῦτο δ' ἴσθ', ὅτι  
ἄνους μὲν ἔρχει, τοῖς φίλοις δ' ὄφθῶς φίλη.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α΄.)

Ἄκτις ἀελίου, τὸ κάλλιστον ἑπταπύλῳ φανέν 100  
Θήβα τῶν προτέρων φάος,  
ἐφάνθησ ποτ', ὧ χρυσείας  
ἀμέρας βλέφαρον,  
Διοκαίων ὑπὲρ ῥεέθρων μολοῦσα, 105

V. 96. τὸ δεινὸν τοῦτο] 'Quod tibi horribile videtur'. Acerbe loquitur Antigone.

V. 96 sq. Schol.: πείσομαι γὰρ οὐ τοσοῦτον οὐδὲν] οὐδὲν δεινόν, φησὶ, πείσομαι, ὅπερ με τῆς εὐκλείας τοῦ καλοῦ θανάτου ἀποστερήσει· ἀπὸ τοῦ οὐδὲν τηλικούτου κακῶν πείσομαι, ὥστε μὴ οὐ καλῶς ἀποθανεῖν. De οὐ traiecto confert Neuius Ai. 545. 551. 682. 1330. O. R. 137. O. C. 125. 363. 906. 1000. Trach. 44. 425. Phil. 12. 887. Adde quae huius fab. 223 adnotavimus, et ad O. C. 1365.

V. 99. Schol.: ἄνους μὲν ἔρχη· ἀνοήτως μὲν καὶ φιλοκινδύνως πράττεις, εὐνοικῶς δὲ τῷ θανόντι. Rectius interpretatur Bonitzius Beitr. z. Erkl. d. Soph. II p. 28 φίλη passivo sensu cl. v. 898 sq. et refert τοῖς φίλοις ad ipsam Ismenam. Ita cum soror caritatem adhuc constantem proficitur, poeta praeparat actionem Ismenae quae est a v. 536. — De ὄφθῶς, quod 'verus, probatus' significat, vide 423 et O. R. 505: ὄφθῶν ἔπος, Eur. Iph. T. 610: τοῖς φίλοις ὄφθῶς φίλος. De verbo ἔρχεσθαι 'abire' significante vid. ad Philoct. 48.

V. 100 sqq. Schol.: Σύνοδος τιναν Θηβαίων γερόντων, ἐξ ἧν ὁ χορὸς συνέστηκε. Μετάπειπτοι δὲ εὐνοικῶν οὗτοι ὑπὸ τοῦ Κρέοντος (vid. 159 sq.) γεγενῆσθαι, ἐπεὶ καὶ τὰς προφάσεις τῆς εἰσόδου τῶν χορῶν πιθανὰς εἶναι δεῖ· καὶ ἐπειδὴ καταρθώ-

και τῇ προτεραῖα οἱ Θηβαῖοι, καὶ οἱ ἀριστοὶ πάντες τῶν Ἀργείων ἀνῆρηται, εἰκότως περιχαρεῖς εἶσι, καὶ τῇ παρούσῃ ἡμέρᾳ εὐχαριστοῦσιν. Ὁ δὲ λόγος· ὧ φίλη ἡμέρα, παρὰ τὰς πρόσθεν ἡμέρας φαῖδρα ἡμῖν φανεῖσα. Vide etiam quae rectissime Scholiasta de nexu totius cantus ad v. 155 sqq. monuit.

V. 100 sqq. τὸ κάλλιστον — φάος] De nominativo in compellatione vide ad v. 940. De superlativo vide v. 1212 sq. et Krueg. I § 47, 28, 10. De syllaba brevi in φάος et hiatu v. 119 vide quae ad O. R. 1202 monita sunt.

V. 103. ἐφάνθησ ποτ'] De ποτὲ 'tandem' significante vide ad Phil. 1089, de correpta syllaba prima adi. χρύσεος Passov. Lex. sub hac voce. Ceterum Musgravius: haec maiorem elegantiam habebunt, si statim post solis exortum dicta esse concipiās. Vide ad v. 16.

V. 103 sqq. Schol.: ὧ χρυσείας ἀμέρας· ὡς ἀκτις τῆς ἡμέρας ὀφθαλμός· ὁ δὲ νοῦς· ὧ καλλίστη ἡμέρα, ἐφάνθησ ἐν Θήβαις, βάντα τὸν Ἀργολικὸν στρατὸν τὸν λεύκασπιν πανσαγία, τουτέστι πάση σάγγη καὶ σκευῇ ζηρησάμενον, ὄξυτέρω κινήσασα χαλινῶ φνυγάδα. Locutionem χρυσείας ἀμέρας βλέφαρον illustravit exemplis Blomf. gloss. ad Aesch. Sept. c. Th. 386.

V. 105. Schol.: Δίωκη κρήνη καὶ ποταμὸς Θηβῶν. De eius situ Mueller. de Orchom. p. 486 sq.



τὸν λένιασπιν Ἀπιόθεν  
φῶτα βάντα πανσαγία  
φυγάδα πρόδρομον ὄξυτέρῳ  
κινήσασα χαλινῶ·

(σύστημα α')

ὄν ἐφ' ἀμετέρῳ γὰ Πολυνείκης  
ἀρθεῖς νεικέων ἐξ ἀμφιλόγων,  
ὄξεία κλάζων  
αἰετὸς εἰς γᾶν ὑπερέπτα,

110

V. 106. Schol.: λένιασπιν· καὶ Ἐυριπίδης (Phoen. 1099) λένιασπιν εἰσορῶμεν Ἀργείων στρατόν. Adde Aesch. Spt. c. Th. 89 sq. ὁ λένιασπις ὄρνυται λαδὸς εὐτροπέης. Est autem ὁ λένιασπις φῶς iotus Argivorum exercitus. Cfr. Krueg. I § 44, 1, 2. — Ceterum Ἀπιόθεν H. K. Ahrensius scripsit pro vulgato Ἀργόθεν cl. O. C. 1303 γῆς ὄσοιπερ Ἀπίας πρῶτοι καλοῦνται. Defectum syllabae alii aliter explendum putant; Brunckius ἐξ Ἀργόθεν, Erfurdus ἀπ' Ἀργόθεν, Hermannus Ἀργόθεν ἐκ coniecit. Metrum requisiverit ultimam vocabuli λένιασπιν producendam, ut Ἀργόθεν fortasse ex interpretatione locutionis γὰς Πέλοπος repetendum sit (τὸν λένιασπιν γὰς Πέλοπος = πυνιασπιν) Ἡφαιστον εἰλεῖν).

V. 107. Schol.: πανσαγία, σὺν πανοπλίᾳ.

V. 108 sq. φυγάδα — χαλινῶ] 'postquam fecisti, ut praecipiti cursu aufugeret celerius arreptis habenis'. Nam ὄξυτέρῳ χαλινῶ sic dictum videtur, ut habenis tributum sit quod cursui sive fugae tribuendum erat. Comparativo autem illo hoc videtur significari, sole orto celerius quam noctu fugere coepisse. Tum coniunctis adiectivis φύγαδα πρόδρομον vide ad O. C. 1081, de πρόδρομος confer Aesch. Spt. c. Th. 80 ὅει πολὺς ὅδε λέως πρόδρομος ἱππότης, 211 ἀλλ' ἐπὶ δαιμόνων πρόδρομος ἦλθον ἀρχαῖα βρέτη. — Porro φυγάδα πρ. κινήσασα ex usu tragicorum dictum pro φυγάδα πρ. ποιήσασα. Cf. Advers. in Soph. Philoct. p. 52. Postremo

dies quod dicitur fugasse Argivos, de eo confert Neuius El. 179. Ai. 131. 646. 714. O. R. 438. O. C. 1215.

V. 110 sq. Ex coniectura Scaligeri scribitur a multis ὄς .. Πολυνείκους i. e. 'qui (scil. exercitus Argivorum) adversus civitatem nostram excitus propter iurgia ambigua Polynicis'. At licet exploratum non sit, num semper anapaestos melicis partibus intermixtos responsio antistrophica continuerit, tamen hic ipsa vocabula sono similia eodem loco posita ὑπερέπτα — ὑπερόπτας (v. 113, 130) aequalitatem systematum ostendunt. Cum autem haec aequalitas turbata per se lacunam prodatur, nullo modo licet vestigia huius lacunae in libris relicta delere. Itaque verbum intercidit unde accusativus ὄν aptus fuit et subiectum eius quae insequitur sententiae, quam non ad Polynicem, sed ad exercitum spectare apparet. Ex scholio ὄντινα στρατόν Ἀργείων ἐξ ἀμφιλόγων νεικέων ἀρθεῖς ἤγαγεν ὁ Πολυνείκης et ex sensu supplere licet: ὄν .. ἀμφιλόγων ἤγαγε· κείνος δ' ὄξεία κλάζων κτέ. — De locutione νεικέων ἀμφιλόγων confer Eur. Phoen. 500: ἀμφιλεκτός ἔρις et de Πολυνείκους et νεικέων Valck, ad Phoen. 689.

V. 112. ὄξεία κλάζων] Confert Neuius Hom. Il. μ 126 τοὶ δ' ἄμ' ἔποντο ὄξεία κεκληγῶτες. ρ 88 βῆ δὲ διὰ προμαχῶν — ὄξεία κεκληγῶς et π 429 οἱ δ' ὡστ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, ἀγκυλοχεῖλαι, πέτρῃ ἐφ' ὕψηλῃ μεγάλα κλάζοντε μάχωνται.

V. 113. αἰετὸς — ὑπερέπτα]

λευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανός,  
πολλῶν μεθ' ὄπλων  
ξύν θ' ἵπποκόμοις κορύθεσσι.

115

(ἀντιστροφὴ α'.)

στάς δ' ὑπὲρ μελάθρων φονώσασιν ἀμφιχανὼν  
κύκλω

λόγχαϊς ἐπτάπυλον στόμα  
ἔβα, πρὶν ποθ' ἀμετέρων  
αἱμάτων γένυσιν

120

πλησθῆναί τε καὶ στεφάνωμα πύργων  
πενκάενθ' Ἥφαιστον ἔλειν.  
τοίος ἀμφὶ νῶτ' ἐτάδη

‘Ceu aquila in terram nostram de-  
super involavit’. Cfr. 117 *στάς*  
*δ' ὑπὲρ* etc. Delevi cum Her-  
manno et G. Dindorfio ὡς post  
*γὰν* in codicibus additum. Nihil  
autem frequentius, quam ut omit-  
tatur a poetis particula compara-  
tiva in eiusmodi locis.

V. 114. Schol.: *λευκῆς χιόνος*  
*πτέρυγι*· τούτο ἀλληγορικῶς φη-  
σιν, ὡς ἐπὶ ἀετοῦ· δηλοῖ δὲ,  
ὅτι λευκασπις ἦν ὁ τῶν Ἀργείων  
στρατός. De locutione *πτέρυγι*  
*χιόνος* vide Krueg. I § 47, 8, 2.

V. 115. *πολλῶν μεθ' ὄπλων*]  
*πολλῶν* vim etiam ad κορύθεσσι  
profert atque ingentem numerum  
gravis armaturae significat.

V. 117 sqq. Schol.: *στάς δ'*  
*ὑπὲρ μελάθρων*· ὡς ἀετός κυ-  
κλώσας, τὰς Θήβας ταῖς τῶν πό-  
νων ἐρώσας *λόγχαϊς*, ἀμφιχανὼν  
*ἔβα*· ἐνέμεινε δὲ τῇ μεταφορᾷ.

V. 119. *ἐπτάπυλον στόμα*]  
Conferunt Soph. fragm. 701 N.  
Θήβας λέγεις μοι τὰς πύλας  
*ἐπταστόμους*. Eur. Suppl. 401  
*Ἐτεοκλείους θανόντος ἀμφ' ἐπτα-*  
*στόμους πύλας*. Phoen. 287 *ἐπτα-*  
*στόμον πύργωμα Θηβαίας χδο-*  
*νός*.

V. 121. *αἱμάτων γένυσιν*] De  
numero plurali *αἱμάτων* vide Blomf.  
ad Aesch. Choeph. gl. 60, de da-  
tivo *γένυσι*, qui dativus loci est,  
ad O. C. 313. Scholiasta adnotat:  
*παρήλλαξε τὸ ὄνομα, τὰ χεῖλη*  
*τοῦ ἀετοῦ γένυς εἰπών*. Eadem  
Neuii sententia est, conferentis Eur.

Hel. 1110 *σὲ ἀναβοῶσω, τὰν ἀη-*  
*δόνα δακρυόεσσαν, ἐλθὲ διὰ ξου-*  
*θᾶν γενῶν ἐλελιζόμενα*. Mihi  
poeta apte eiusmodi nomen ele-  
gisse videtur, quod et ad aquilam  
et ad hostem referri posset.

V. 122. *πλησθῆναί τε καὶ*] *τε*  
omissum in libris addidit Tricli-  
nius. De usu particulae huic loco  
apto confert M. Seyffertius Thuc. I  
49 *οἱ Κορινθιοὶ καὶ οἱ ἔθυμα-*  
*χοὶ ἡσῶντό τε καὶ οἱ Κερκυ-*  
*ραῖοι ἐπεκράτουν*. Nauckius ma-  
vult scribere *πλησθῆναί τὸ τε*  
*στεφάνωμα*. — *στεφάνωμα πύρ-*  
*γων* i. e. *πύργους τῆν πόλιν στε-*  
*φανούντας*. Cfr. O. C. 14 sq.  
*πύργοι μὲν, οἱ πόλιν στέφουσιν*,  
si ita, ut videtur, a Sophocle scrip-  
tum fuit.

V. 123. Schol.: *πενκάενθ'*  
*Ἥφαιστον ἔλειν*· τὸν ἐκ τῆς πεν-  
κῆς ἐγχειρόμενον. Similiter Trach.  
766 *φλόξ αἱματηρά*. Conferent Neuius  
Verg. Aen. XI 786 *pineus ardor*.

V. 124 sqq. Sensus hic est:  
‘tantus impetus in Argivos a The-  
banis factus est qui reprimi non  
posset’. *ἀμφὶ νῶτα* non ex ipsa  
re, sed ex imagine aquilae quae  
praedam iam devoratura subito a  
tergo invadatur et pellatur repe-  
tendum est. Cum aquila Argivos  
significet, adversarius aquilae draco  
(cfr. Hom. Il. XII 201) ad Theba-  
nos spectat, praesertim cum The-  
bani draconte sati dicantur (cfr.  
v. 1125). Falso interpretantur *δυσ-*  
*χεῖρωμα* ‘opus difficile factu’, cum

πάταγος ἄρεος, ἀντιπάλου  
δυσχείρωμα δράκοντος.

(ἀντισύστ. α΄.)

Ζεὺς γὰρ μεγάλης γλώσσης κόμπους  
ὑπερχθαίρει· καὶ σφας ἐσιδῶν  
πολλῷ φεύματι προβνισσομένους  
χρυσοῦ καναχῆς ὑπερόπτας,  
παλτῷ ριπτεῖ πυρὶ βαλβίδων  
ἐπ' ἄκρων ἤδη  
νίκην ὀρμῶντ' ἀλαλάξει

(στροφὴ β΄.)

ἀντιτύπα δ' ἐπὶ γᾶ πέδε τανταλωθεῖς

sit 'res quae difficile i. e. nullo modo superatur' et tumultum bellicum Thebanorum victorem praedioet. Iaque quod in cod. Laur. super ἀντιπάλου .. δράκοντι a manu antiqua scriptum et in lem-mate scholii positum est ἀντιπάλου .. δράκοντος recipiatur oportet. Cfr. quae Bonitzius l. l. p. 80 sqq. hanc in rem disputavit.

V. 127 sq. μεγάλης γλώσσης] Cfr. 1350 μεγάλοι λόγοι, et de Argivorum iactantia Eur. Phoen. 1175 sq. Aesch. Spt. c. Th. 425 sq. De sententia cfr. Aesch. Pers. 827 Ζεὺς τοι κολαστῆς τῶν ὑπερχόπαν ἄγαν φρονημάτων ἐπεστιν. Prom. 829. Eur. Bacch. 386 sq. Herod. VII 10 φιλέει γὰρ ὁ θεὸς τὰ ὑπερχέροντα πάντα κολούειν. WEX.

V. 129. πολλῷ φεύματι προσν.] Aperte confert Erfurdus Aesch. Pers. 412 φεύμα Περσικοῦ στρατοῦ. Eur. Iph. T. 1437 φεύμα τ' ἔξορμῶν στρατοῦ. Plura composuit Blomf. ad Aesch. Spt. c. Th. gl. 64.

V. 130. χρυσοῦ καναχῆς ὑπερόπτας] 'Armorum aureorum stridore superbientes'. Pro καναχῆς de Emperii conjectura scribi solet καναχῆ δ'. Sed nescio an genet. qui dicitur relationis conveniat in usum poeticum.

V. 131. Schol.: παλτῷ ριπτεῖ πυρὶ τῷ κεραινωτῷ τῷ ἀνωθεν παλθέντι. Τὸ δὲ βαλβίδων μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ὀρμῶν βαλβίδων τῶν κρηπίδων τοῦ τεύχους. Nomen βαλβίδες, quod

significat carceres stadii ubi diaulos finem cursus habebat (cfr. Poll. III 147 ἔνα δὲ παύονται, τέλος καὶ τέσμα καὶ βατήρ, ἐνίοις δὲ καὶ βαλβίς), non tam ad summam partem muri translatum est quam opinionem affert eum hominem in summa parte muri ut in fine curriculae iam victoriam paratam habuisse. Cf. Eur. Phoen. 1180 ἤδη δ' ὑπερβαίνοντα γείσα τευχῶν βάλλει κεραινωτῷ Ζεὺς νιν de eadem re.

V. 133. ὀρμῶντ'] Capaneum. Significat Sophocles Iovem totius exeroitus insolentiam in uno eius duce punire voluisse, ut bene monuit H. Stephanus. ERF. Participium ὀρμῶντα hoc sensu dictum: aliquem, qui parabat. Cfr. Electr. 1323. De Capaneo vide Eur. Phoen. 1172 sqq. Apollod. III 6. Pausan. IX 8.

Ibid. Schol.: ἀλαλάξει· παιωνίσαι· ἀλάλαγμα δὲ ἐστὶν ἐπινομίος ᾧδῆ.

V. 134. ἀντιτύπα pro ἀντίτυπα restituit Porsonus Adv. p. 169. De vocabulo ἀντίτυπος dilucide explicuit G. C. H. Raspius in grammate Guestrowensi a. 1874, qui ἀντίτυπος ut Phil. 696. 1460, ita hic quoque 'repercussus, resonans' significare statuit ('nieder stürzte er zur dröhnenden Erde'). De terminatione vocabuli ἀντιτύπα cfr. Pors. praef. ad Eur. Hec. p. X sq. ed. Lips. tert. et ad Med. 822. Krueg. II § 22, 3, 2.

Ibid. τανταλωθεῖς] Scholiasta:

πυρφόρος ὃς τότε μαινομένα ξὺν ὄρμᾳ 135

βακχεύων ἐπέπνει  
ῥιπαῖς ἐχθίστων ἀνέμων.

εἶχε δ' ἄλλα τὰ μὲν,  
ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλοις ἐπενώμα στυφελίζων μέγας  
Ἄρης

δεξιόσειρος 140

(σύστημα β.)

ἐπὶ τα λοχαγοὶ γὰρ ἐφ' ἐπὶ πύλαις  
ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους ἔλιπον  
Ζῆνι τροπαίῳ πάργαλκα τέλη,

ὅτι δὲ τανταλωθεὶς σημαίνει τὸ διασεισθεὶς, μαρτυρεῖ καὶ Ἄνακρέων μελαμψύλλῳ δάφνῳ χλωρᾷ τ' ἑλαίᾳ τανταλίξει.

V. 135. Schol.: πυρφόρος· πῦρ φέρων ἐν αὐτῷ· ὁ πῦρ τοῖς τέλει προσάγων. Hoc vocabulum praeparat bacchantis notionem. Cfr. v. 1146 sqq. De postposito pronomine relativo cfr. 182. Ai. 368. 1414.

V. 136. Schol.: βακχεύων· ἐν-θουσιῶν καὶ μέγα φροσῶν καὶ πνέων ὄργῆν. Confert Erfurdcius Aesch. Spt. c. Th. 343: μαινομένης δ' ἐπιπνεῖ λαοδάμας Ἄρης.

V. 137. ῥιπαῖς ἐχθίστων ἀνέμων] Erfurdcius cl. v. 929 intellegit 'odii acerbissimi flatum et quasi procellam', rectius Hermannus secutus scholiastae interpretationem ὡς ἐπὶ τυφῶνος καὶ καταγινώδους πνεύματος [ἐπέπνει τὴν πόλιν ῥιπαῖς ἀνέμων] dicit: 'flammam cogitat vehementi ventorum impetu illatam, qui ἐχθιστοὶ dicuntur, quod urbi interitum minantur'. Ipse vero Capaneus τυφῶν dicitur incendium urbi inflans. Locutione ἀνέμων ῥιπαῖς usus est Plat. T. II p. 1103 ἀκείας τε ἀνέμων ῥιπαῖς.

V. 138 sq. εἶχε δ' ἄλλα etc.] Hoc dicere videtur poeta: 'sed haec aliter evenerunt, alia autem inter alios dispensavit adurgens Mars'. Ceterum μὲν a manu antiqua in optimum codicem inlatum est pro litera eluta cui duae aliae superscriptae fuerunt, nunc erasae.

Atque collocationem vocabulorum τὰ μὲν vitiosam recte dicit Nauckius. Fortasse poeta scripsit εἶχε δ' ἄλλα τὰ τοῦδ' ('aliter se habuerunt res huius i. e. Capanei').

V. 140. Schol.: δεξιόσειρος· ὁ γενναῖος· οἱ γὰρ ἰσχυροὶ ἔπνοι εἰς τὴν δεξιὰν σειρὰν ζεύγνυνται τοῦ ἄριματος. Recte Boeckhius, ut hoc epitheton a σειραφόρος desumptum sit, tamen significari simul monuit τὸν δεξιὸν Ἄρην, Martem propitium et faustum. Idem monuit Seidlerus, coll. Aesch. Agam. 481 μόνος δ' Ὀδυσσεύς, ὅσπερ οὐχ ἐκὼν ἐπλεῖ, ζευχθεὶς ἔτοιμος ἦν ἐμοὶ σειραφόρος.

V. 141. ἐπὶ τα λοχαγοὶ γὰρ] De septem ducibus illis vide ad O. C. 1308 sqq. Γὰρ particula ratio redditur eorum, quae modo dicta sunt, Martem saevissē in Argivos. De positu eius particulae vide notam ad Phil. 1422 sq.

V. 142. ἴσοι πρὸς ἴσους] Confert Erfurdcius Eur. Phoen. 750 ἴσους ἴσοισι πολεμίοισιν ἀντιθεῖς. Apollod. III 6, 6 Ἐτεοκλήης . . καταστήσας ἡγεμόνας ἴσους ἴσοις ἔταξε. Adde quae ad v. 13 monita sunt.

V. 143. τέλη] 'Dona dis oblata' videtur significare Trach. 238. Hinc arma ab Argivis ducibus gestata, postquam ab ipsorum corporibus derepta tropaeum ornabant, sarcastice dicuntur 'dona Iovi Tropaeo oblata'. Τέλος 'donum' habet Aesch. Spt. c. Th. 260. Eurip. apud Athen. p. 40 D (fr. 329 N.) μικρὰ θύον

πλὴν τοῖν στυγεροῖν, ὃ πατρὸς ἐνὸς  
μητρὸς τε μῆς φύντε καθ' αὐτοῖν  
δικρατεῖς λόγχας στήσαντ' ἔχετον  
κοινοῦ θανάτου μέρος ἄμφω.

(ἀντιστροφή β.)

ἀλλὰ γὰρ ἃ μεγαλώνυμος ἦλθε Νίκα  
τᾶ πολυαρμάτῳ ἀντιχαρεῖσα Θήβα,  
ἐκ μὲν δὴ πολέμων  
τῶν νῦν θέσθε λησμοσίναν,  
θεῶν δὲ ναοὺς χοροῖς

145

150

τες τέλη. MVSG. Boeckhius: 'Πάγχαλκα τέλη sind nicht Waffen, die als Weihgeschenke aufgehängt werden, sondern zu Tropäen geordnete πανοπλίαι, wie schon Ζηνη τροπαίῳ zeigt'.

V. 144. Tricl.: πλὴν τοῖν στυγεροῖν· οὗτοι γὰρ εἰ καὶ ἀπέθανον, ἀλλὰ διότι οὐ διεκρίθη αὐτῶν ἡ νίκη, διὰ τοῦτο οὐκ ἀντιέθη τὰ ὄπλα αὐτῶν τοῖς θεοῖς.

V. 145. Schol.: καθ' αὐτοῖν· ἀντι τοῦ κατ' ἀλλήλων. Cfr. Krueg. I § 51, 2, 16 et Meinek. ad Menandr. fr. 316.

V. 146. Schol.: δικρατεῖς λόγχας· ἀμφοτέρωθεν ἠκονημένας· ἡ δικρατεῖς φησιν, ὅτι ἀλλήλους ἀπέκτεναν, καὶ ἡ ἑκατέρωθεν λόγγη οὐκ εἰς κενὸν ἀπέμφθη, ἀλλ' ἐκράτησε τοῦ ἐτέρου. Mihi δικρατεῖς et numeri videtur significationem habere et victoriae. Nam nihil nisi dissās significare equidem non crediderim. Simillime dicti sunt Atridae δικρατεῖς Ai. v. 252, ita ut et ad numerum et ad potentiam respiceretur. Vide quae in Censura Aiac. ab Lobeck. iterum edit. attuli p. 90 sq.

V. 148. Schol.: ἃ μεγαλώνυμος· ἡ μεγάλην περιποιούσα δόξαν. De ἀλλὰ γὰρ particulis vide Matthiaeum ad Eurip. Phoen. 371. Nexus hic est: 'Verum cum venerit victoria, obliviscamur iam belli'.

V. 149. τᾶ πολυαρμάτῳ] Vide 845 et, quem Neuius conferri iubet, Boeckh. Expl. Pind. Ol. VI 85

p. 161. Significatur autem eo adiectivo virtus Thebanorum; quam obrem Victoria dici videtur ad Thebanos venisse ἀντιχαρεῖσα, quod explicat scholiasta: ἀντι τοῦ ἴσον αὐτῇ χαρεῖσα, ὡς ἀντιῶτος. θέλει δὲ εἰπεῖν, ὅτι ὅσον ἐφίλει τὴν νίκην, καὶ ἡ νίκη αὐτὴν ἀντεφίλησεν· πρὸς χαίρουσαν γὰρ αὐτὴν καὶ αὐτῇ χαρεῖσα ἦλθεν. [ἀντιχαρεῖσα 'adverso ore hilari' ad laetum vultum appropinquantis deae Victoriae spectare videtur. Cfr. χαροπός et εὐῶπα ἀλκάν O. R. 188, εὐμορφον κράτος Aesch. Cho. 487. Facile igitur supersedemus M. Schmidtii vel Nauckii coniectura ἄρτι φανεῖσα.] De dativo ex ἦλθεν apto vide ad O. C. 70.

V. 150 sq. ἐκ μὲν δὴ — λησμοσίναν] I. e. 'post bella haec obliviscimini eorum'. Nam θέσθαι λησμοσίναν idem fere est atque λαθέσθαι. De nomine πολέμων ad verba etiam θέσθε λησμ. referendo vide ad Philoct. 520. Ceterum comparandus cum hoc loco est Homer. Od. ω 484 sq. ἡμεῖς δ' αὐ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο ἔκλησιν θέωμεν. Cum ratio antistr. pro trochaeo θέσθε spondeum requirat, fortasse rependum quod in optimo libro prima manus primo scripsit θέσθαι ut infinitivus pro imperativo usurpatus. Memoratu tamen dignum est quod Martinus coniecit θέσθε (μνημοσύναν) μνημοσύναν (i. e. 'post bella, quoniam bellis liberati sumus, mementote eorum quae nunc agenda sunt').

παννυχίοις πάντας ἐπέλθωμεν· ὁ Θήβας δ' ἐλέ-  
λίχθων

*Βάκχιος ἄρχοι.*

(ἀντισύστ. β.)

ἀλλ' ὄδε γὰρ δὴ βασιλεὺς χώρας,

155

Κρέων ὁ Μενοικέως,

~ ~ νεοχμὸς νεαραῖσι θεῶν

ἐπὶ συντυχίαις χωρεῖ τίνα δὴ

μῆτιν ἐρέσσω, ὅτι σύγκλητον

τήνδε γερόντων προύθετο λέσχην

160

V. 153 sq. Schol.: ὁ Θήβας δ' ἐλελίχθων ὁ κινήσιχθων· ἐλελίχθονα δὲ τὸν Διόνυσόν φησι διὰ τὰς ἐν ταῖς βακχίαις κινήσεις· ἢ τὸν τὴν γῆν σείοντα καὶ ἀναβακχεύοντα ταῖς χορείαις. Ὁ δὲ νοῦς· ὁ Θήβας Βακχίος, ὁ Θηβαγενὴς Διόνυσος, ὁ τῆς Θήβης πολίτης, ὁ ἐλελίχθων, ἄρχοι τῆς χορείας. De abundantia locutionis Θήβας ἐλελίχθων conferunt edd. Aesch. Spt. c. Th. 109 πολίχοι χθονός. O. C. 1087. 1348. Trach. 1021. Eurip. Iph. T. 450 δουλείας ἐμίθεν δειλαίας πανσίπονος.

V. 154. ἄρχοι] Spanhemius ad Callim. h. in Del. 17: 'Notum est cum ἀρχεῖν, ἀρχεσθαι, tum composita ἐξάρχειν, κατάρχεσθαι de iis dici, qui in veterum sacris et choreis primi canendo aut saltando etiam reliquis auspiciū faciebant'. Confert Neuius II. σ 606. Od. δ 19. ζ 101. Elmsl. ad Eur. Bacch. 141.

V. 155 sqq. Schol.: ἀλλ' ὄδε γὰρ δὴ βασιλεὺς ἄριστα καὶ μεγαλοφρόνως διεσκεύασται αὐτῷ ὁ χορός· ἕτερος γὰρ ἂν ταῦτα πρῶτον εἰσήγαγεν, ὅτι ἡμεῖς συνήχθημεν ὑπὸ Κρέοντος· χαορίεν δὲ τὸ πρῶτον μὲν εὐχὴν αὐτοῦ ποιήσασθαι, ἐξῆς δὲ δηλώσαι, ὑπὸ τίνος ἤθροίσθησαν. Παρατήρει δὲ, ὅτι παντὶ ἐπιμελῶς διαγίνεται δηλῶν ἡμῖν τὰ πράγματα ὁ ποιητής, ὥστε ἐσπάρθαι μὲν αὐτὰ καὶ παρακείσθαι ἑτέροις προσώποις, πάντα δὲ δηλοῦσθαι. Cfr. quae ad O. R. 863—910, ad O. C. 1211—1248 et ad Trach. 633—662 a me adnotata sunt.

V. 155. ἀλλ' ὄδε] Iungendum ὄδε cum χωρεῖ hoc sensu: 'huc venit'. Vide ad O. C. 111. Nexus hic est: 'at alia iam curanda, venit enim Creon'. Eodem modo ἀλλὰ — γὰρ particulae usurpatae sunt El. 595 et 619.

V. 156. Κρέων] Pro una syllaba est. Cfr. quae in Advers. in Soph. Philoct. p. 37 exempla collegi. Adde πλέων ex Hom. Od. α 183.

V. 157. De aequalitate systematis et antisystematis idem statuendum quod ad v. 110 sq. exposuimus. Nam cum ipsa librorum memoria lacunam aperte prodatur, non licet ipsa aequalitate neglecta cum Dindorfio νεοχμὸς νεαραῖσι mutare in νεοχμοῖσι, praesertim cum sermonis elegantia, de qua vide quae ad v. 13 adnotata sunt, extinguatur ea coniectura. Accedit quod si persona ex domo venit id diserte memorari solet, de qua re disputavimus in Philol. vol. 34 p. 182 sqq. Itaque interdicendi putandum est tres anapaestos vel spondeos velut οἴκων ἕξω | ταγὸς νεοχμὸς κτέ. De locutione θεῶν συντυχίαις cfr. O. R. 34 δαιμόνων ξυναλλαγαῖς. Philoct. 1116 πότμος δαιμονων. Pro τίνα δὴ cum Hermanno τίνα δὴ scripsi. Cfr. Krueg. I § 51, 17, 5.

V. 159. Schol.: ἐρέσσω· ἐν ἑαυτῷ κινῶν καὶ μεριμνῶν. ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐρέσσοντων. Cfr. Ai. 251. Ed. Glasgov. habet ἐλέσσω pro ἐρέσσω.

V. 160. Schol.: προύθετο λέσχην· ἀντὶ τοῦ ὁμίλιαν συνεκρότησεν. Cfr. O. C. 167. Neuius

κοινῷ κηρύγματι πέμψας.

KREON.

Ἄνδρες, τὰ μὲν δὴ πόλεος ἀσφαλῶς θεοὶ  
πολλῷ σάλῳ βείσαντες ὄρθωσαν πάλιν·  
ὑμᾶς δ' ἐγὼ πομποῖσιν ἐκ πάντων δίχα  
ἔστειλ' ἰκέσθαι, τοῦτο μὲν τὰ Λαῖον 165  
σέβοντας εἰδῶς εὐθρόνων ἀεὶ κράτη,  
τοῦτ' αὐτίς, ἦνικ' Οἰδίπους ὄρθου πόλιν,  
κάπει διώλετ', ἀμφὶ τοὺς κείνων ἐτι  
παῖδας μένοντας ἐμπέδοις φρονήμασιν.  
Ἴτ' οὖν ἐκείνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν 170  
καθ' ἡμέραν ὄλοντο παῖσαντές τε καὶ

addit: 'Medii hanc Hermannus vult esse vim, ut Creon non putetur indixisse concionem, in qua populus sententiam diceret, sed in qua populo ipse ediceret aliquid. Cfr. II. § 2. 489. Od. i 171. κ 188. μ 819. De v. πρατιθέναι dixit post Hemsterh. ad Lucian. Necyom. 19 Valcken. ad Herod. VIII 61.'

V. 161. Schol.: πέμψας· μεταστελαμένος.

V. 162 sq. ἀσφαλῶς — ὄρθωσαν πάλιν] Cfr. O. R. 51 ἀλλ' ἀσφαλείῃ τήνδ' ἀνόρθωσον πόλιν.

V. 163. Schol.: πολλῷ σάλῳ· τροπικῶς, ὡς ἐπι νεῶς. Cfr. O. R. 22. Bruncius contulit Plutarch. Vit. Fab. c. 27 τὴν ἡγεμονίαν ὡς ἀληθῶς πολλῷ σάλῳ σεισθεύσαν ὄρθωσε πάλιν.

V. 164 sqq. Schol.: ὑμᾶς δ' ἐγὼ πομποῖσιν· διὰ τῶν πομπῶν ὑμᾶς μετεκαλεσάμην χωρὶς ἀπάντων, ἐξαιρέτως πρὸς ὑμᾶς μένον ἀπεστάλη ἢ ἀγγελία. Ὁ δὲ λόγος ἐστὶ μὲν καὶ σημαντικὸς τοῦ πράγματος, ἐστὶ δὲ καὶ τεχνικὸς· ἐγκωμιάζει γὰρ πρῶτον αὐτούς· ἀναγκαῖον δὲ τῷ καριόντι πρῶτον ἐπὶ πολιτικῆν ἀρχὴν εὐνοίᾳ εαυτῷ καταστήσαι τοὺς ὑπηκόους· μετεκαλεσάμην οὖν, φησὶν, ὑμᾶς, εἰδῶς, ὅτι ἀνωθεν πρὸς Λαῖον καὶ Οἰδίποδα εὐνοικῶς εἴχετε· ὡς δήπου καὶ πρὸς αὐτὸν τοιοῦτων φανησομένων. Ἀηλοὶ δὲ διὰ τούτων καὶ τὴν ἡλικίαν τῶν κατὰ τὸν

χορὸν γερόντων, καὶ ἐτι ἀνωθεν ἀπὸ Λαῖον ὄντων ἐν πολιτείᾳ.

V. 164 sq. πομποῖσιν — ἔστειλ' ἰκέσθαι] De dativo cfr. Phil. 494 τοῖς ἰγμένοις ἔστειλλον αὐτόν, Eur. Heracl. 392 ἄνδρα γὰρ χωρῶν, ὅστις στρατηγεῖν φησ' ἐπίστασθαι καλῶς, οὐκ ἀγγέλοισι τοὺς ἐναντίους ὄρᾶν, de locutione ἔστ. ἰκέσθαι quae ad Philoct. 60 adnotavi. — De τούτο μὲν — τοῦτ' αὐτίς vide ad O. R. 608.

V. 166. Θρόνων] Vide de usu huius pluralis ad O. C. 375, Krueg. II § 44, 3, 5.

V. 168 sq. ἀμφὶ τοὺς — φρονήμασιν] Hermannus: 'Laii, inquit, et Oedipi, quos nominaverat, prolem intellegit, παῖδας dicens, quod illi alterius horum filii, alterius nepotes sunt.' Haec recte Hermannus, si quod concinnitate commendari videtur, post v. 167 intercidisse putas, versum velut τούτῳ βεβαίους ὄντας αὐ παραστάτας. Alioqui κείνων dictum est, quia sententia ἀμφὶ τοὺς παῖδας.. φρονήμασιν non minus ad Oedipum filium Laii quam ad Polylicem et Eteoclem filios Oedipi pertinet. — Ceterum poetarum more simplex μένειν posuit poeta pro vulgari ἐμμένειν (vide ad Ai. 764), nisi de Reiskii coniectura ἐμπέδους scribi debet cl. Ai. 640 οὐκ ἐτι συντρόφοις ὄργαις ἐμπέδος.

V. 170. πρὸς διπλῆς μοίρας] Vide quae ad v. 14 adnotavimus.

πληγέντες αὐτόχειρι σὺν μιάσματι,  
 ἐγὼ κράτη δὴ πάντα καὶ θρόνους ἔχω  
 γένους κατ' ἀγχιστεία τῶν ἰλωλότων.  
 ἀμήχανον δὲ παντὸς ἀνδρὸς ἐμαθεῖν 175  
 ψυχὴν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην, πρὶν ἂν  
 ἀρχαῖς τε καὶ νόμοισιν ἐντριβῆς φανῆ.  
 ἐμοὶ γὰρ ὅστις πᾶσαν εὐθύνων πόλιν  
 μὴ τῶν ἀρίστων ἄπτεται βουλευμάτων,  
 ἀλλ' ἐκ φόβου του γλῶσσαν ἐγκλήσας ἔχει, 180  
 κάκιστος εἶναι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ  
 καὶ μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας  
 φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω.  
 ἐγὼ γάρ, ἴστω Ζεὺς ὁ πάνθ' ὀρῶν ἀεὶ,  
 οὔτ' ἂν σιωπήσαιμι τὴν ἄτην ὀρῶν 185  
 στείχουσαν ἄστοις ἀντὶ τῆς σωτηρίας,

V. 172. αὐτόχειρι σὺν μιάσ-  
 ματι] I. e. nefario scelere ab ipsis  
 perpetrato, sive mutuae caedis ne-  
 fario scelere. De σὺν praepositio-  
 none vide ad O. C. 817.

V. 173. κράτη — καὶ θρόνους]  
 Similia collecta sunt ad O. C. 425.

V. 174. Schol.: κατ' ἀγχιστεία·  
 οὐδέτερος· κατ' οἰκειότητα, κα-  
 τὰ συγγένειαν. Cf. Krueg. I § 68,  
 25, 2.

V. 175 sqq. ἀμήχανον δὲ —  
 ἐμοὶ γὰρ etc.] Brevitati studuit  
 poeta suppressa, ad quam γὰρ  
 particula referenda est, sententia.  
 Hoc enim dicit: 'quoniam autem  
 fieri nequit, ut cuiusque viri (regis)  
 animum et mentem et intellegentiam  
 perspiciamus, priusquam per  
 longius temporis spatium impe-  
 rium gubernarit et leges tulerit:  
 me ut qualem vos regem habituri  
 sitis, intellegatis, haec coram vobis  
 dicenda puto. Mihi enim etc.' De  
 γὰρ particulae usu vide ad 238 sq.  
 [Hic potius sensus et nexus sen-  
 tentiarum esse videtur: 'Imperio  
 magis quam quavis alia re mens  
 et cogitatio cuiusque viri perspicitur  
 — ἀρχὴν ἄνδρα δεικνυσιν —;  
 nam qui tum cum universae salus  
 civitatis agitur, non animum in-  
 ducit ceteris rebus et rationibus  
 omissis nihil nisi publicam utilita-  
 tem spectare, eum pessimum esse

apparet. Saluti publicae omnes  
 amicitiae et inimicitiae postponen-  
 dae sunt.] Ceterum affert haec  
 Demosthenes F. L. § 247.

V. 175. Schol.: οἱ μὲν Χίλωνι  
 ἀνατιθέασιν τὴν γνώμην, οἱ δὲ  
 Βίαντι, ὅτι ἀρχὴν ἄνδρα δεικνυ-  
 σιν.

V. 180. γλῶσσαν ἐγκλήσας] Cfr.  
 505 εἰ μὴ γλῶσσαν ἐγκλήσει φό-  
 βος. Tecte respicit Creon ad ea,  
 quae apertius dixit infra v. 289 sqq.

V. 181. Schol.: νῦν τε καὶ πα-  
 λαι· καὶ πρὶν ἀρχαῖς, καὶ νῦν,  
 ὅτι ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐλήλυθα. Cfr.  
 El. 676. 907.

V. 182. μείζον' — ἀντι] Exem-  
 pla huius usus attulit Krueg. I  
 § 49, 2, 7. Noli tamen putare amit-  
 tere in hac locutione vim suam  
 vulgarem ἀντι praepositionem, Im-  
 mo quod de locutione ἄλλος ἀντι  
 σοῦ ad O. C. 488 adnotavi, de hac  
 quoque valet.

V. 183. οὐδαμοῦ λέγω] 'Nullo  
 loco sive numero esse dico.' Con-  
 fert Erfurdus θεοῦ νομίζων οὐ-  
 δαμοῦ Aesch. Pers. 498 et Ruhnk.  
 ad Xen. Mem. II 1, 52. Wytenb.  
 ad Plat. Phaed. 183.

V. 186. Demosthenem l. c. § 248  
 cum interpretetur ἑμοῦ (i. e. ἐγγὺς)  
 στείχουσαν, videri στείχουσαν  
 ἄσσαν legisse, vidit Dobraeus Adv.  
 I p. 436. — Recte dicit Nauckius



οὐτ' ἂν φίλον ποτ' ἄνδρα δυσμενῆ χθονὸς  
 δείμην ἐμαυτῶ, τοῦτο γινώσκων, ὅτι  
 ἦδ' ἐστὶν ἢ σῶζουσα, καὶ ταύτης ἐπι  
 190  
 πλείοντες ὀρθῆς τοὺς φίλους ποιούμεθα.  
 τοιοῖσδ' ἐγὼ νόμοισι τήνδ' αὔξω πόλιν,  
 καὶ νῦν ἀδελφὰ τῶνδε κηρύξας ἔχω  
 ἀστοῖσι παίδων τῶν ἀπ' Οἰδίου περὶ  
 Ἐτεοκλέα μὲν, ὃς πόλεως ὑπερμαχῶν  
 ὄλωλε τῆσδε πάντ' ἀριστεύσας δορεῖ, 195

ἀντὶ τῆς σωτηρίας additum esse ad τὴν αἰτην eadem ratione qua saepe notio magis exprimitur contraria notione cum praepositione ἀντὶ adiuncta ut Trach. 148 ἕως τις ἀντὶ παρθένου γυνῆ κληθῆ. Simile dicendi genus habes in locutionibus hisce: γνωτὰ κοῦκ ἄγνωτα O. R. 58, ἐκόντα κοῦκ ἄκοντα ib. 1230, κολλάκις τε κοῦκ ἄπαξ ib. 1275, aliis id genus. Falsam igitur iudicamus interpretationem: 'pro eo ut ipse salvus sim.'

V. 187. Schol.: οὐτ' ἂν φίλον ποτ' ἂν κηραίμην φίλον τῆς ἐμῆς πόλεως δυσμενῆ τοῦτο δὲ εἰς Πολυνείκην συντείνει. χθονὸς πόλεως.

V. 189. Schol.: ἦδ' ἐστὶν ἢ σῶζουσα ἢ πόλις δηλονότι. De ἦδε et ταύτης confert Neuius 296. 673. Dictio ἢ σῶζουσα Atheniensibus singulariter arrisisse videtur, cum in tabulis navalibus Atticis (IV h et XVII a ed. Boeckh.) Σῶζομένη et Σῶζουσα ut nomina navium occurrant. Quid si eo ipso tempore quo haec fabula docta est nomen Σῶζουσα navi inditum esse putamus?

V. 190. Schol.: πλείοντες] πορευόμενοι. ἀπὸ τῶν νεῶν ἢ μεταφορᾶ. Conferunt M. Tullii ad Fam. XII 25: una navis est iam donorum omnium; quam quidem nos damus operam ut rectam teneamus. Hoc autem Creon verbis τοῦτο γινώσκων — ποιούμεθα dicit: 'qui sic existimem, patriae salute nostram salutem contineri, nisi salva patria nullos nos amicos quos quaeramus nobis comparare, itaque

patriam potiore esse amicitia (et cognatione).' De τοὺς φίλους ποιούμεθα confer El. 302 ὁ σύν γυναιξὶ τὰς μάχας ποιούμενος. O. R. 889 εἰ μὴ τὸ κέρδος κερδανεὶ δικαίως cum adnotatione mea. De sententia ofr. illa Periclis Thuc. II 60.

V. 191. αὔξω] Liv. I 21 duo deinceps reges alius alia via civitatem auverunt. Tempus praesens positum est in hunc sensum: 'haec consilia mihi sunt augendae civitatis.' Cfr. Aesch. Prom. 525 τόνδε γὰρ σῶζων ἐγὼ δεσμούς ἀεικέις καὶ θύας ἐκφυγγάνω. Itaque non opus videtur vel de Morstadtii coniectura αὔξω vel de Heimsoethii coniectura αὔξων πόλιν καὶ ('etiam') νῦν scribi, quamquam utraque coniectura habet quod arrideat.

V. 192 sqq. Schol.: ἀδελφὰ ἴσα, ὅμοια. (Cfr. Isocr. Paneg. § 71 ἀδελφὰ δὲ τῶν εἰρημένων) Μέλλων δὲ περὶ ἀπεχθόνους κηρύγματος λέγειν μακροτέρω κηρύτται τῷ λόγῳ καὶ πρῶτον μὲν ἐγκωμιάζει τὸν Ἐτεοκλέα ὕστερον δὲ ἐλέγχει τὸν Πολυνείκην καὶ δεικνύσιν αὐτὸν μίσους ἄξιον καὶ τῆς τοιαύτης τιμωρίας.

V. 193. τῶν ἀπ' Οἰδίου] Saepissime Sophocles ἔξ et ἀπὸ praepositiones ex quo hic factum modo ponit. Cf. Ai. 138. 202. El. 554. 619. O. C. 293. Trach. 631. Phil. 260. 560. 940. 1088. huius fab. 95. 412.

V. 195. πάντ' ἀριστεύσας] Vide ad Aiac. v. 435. — δορεῖ ex mea coniectura scripsi. Vide quae ad O. C. 620 adnotavi. Libri δορεῖ.

τάφῳ τε κρύψαι καὶ τὰ πάντ' ἐφαγνίσαι,  
 ἃ τοῖς ἀρίστοις ἔρχεται κάτω νεκροῖς.  
 τὸν δ' αὖ ξύναιμον τοῦδε, Πολυνείκη λέγω,  
 ὃς γῆν πατρώαν καὶ θεοὺς τοὺς ἑγγενεῖς  
 φυγὰς κατελθὼν ἠθέλησε μὲν πυρὶ 200  
 προῆσαι κατάκρας, ἠθέλησε δ' αἵματος  
 κοινοῦ πάσασθαι, τοὺς δὲ δουλώσας ἄγειν,  
 τοῦτον πόλει τῆδ' ἐκκεκήρυνται τάφῳ  
 μήτε κτηρίζειν μήτε κωκύσαι τινα,  
 εἴαν δ' ἄθαρπτον καὶ πρὸς οἰωνῶν δέμας 205  
 καὶ πρὸς κινῶν ἐδεστὸν αἰκισθέντ' ἰδεῖν.  
 τοιόνδ' ἐμὸν φρόνημα, κοῦποτ' ἐκ γ' ἐμοῦ  
 τιμὴν προέξουσ' δι' κακοὶ τῶν ἐνδίκων.

V. 197. *ἔρχεται κάτω*] *Credebantur libamina sub terram et ad mortuorum usque sedem penetrare. Hinc Chorus apud Aesch. Pers. 624 σὺ τε πέμπε χάσας θαλάμους ὑπὸ γῆς.* Philostratus vit. Apollon. VI 2: *θεοὶ γὰρ χθόνιοι βόθρους ἀσπάζονται καὶ τὰ ἐν κοίλῃ τῇ γῆ θράμμενα.* Conf. Porphyrium citatum M. Delrio ad Senecae Oedip. 556. MVSG. De sententia cfr. Ai. 1378 τὸν θανόντα τόνδε συνθάπτειν θέλω καὶ ἔμπονεῖν καὶ μηδὲν ἐλλείπειν ὅσων χρῆ τοῖς ἀρίστοις ἀνδράσι πονεῖν βροτούς.

V. 198 sqq. τὸν δ' αὖ ξύναιμον etc.] Verissime Suevernius monuit Creontem non privato in Polynicem odio haec imperare, sed quod boni civis et regis officium esse censeat iustum esse aequae adversus eos, qui ament patriam, atque qui ei se inimicos praebeant; neque in Antigonom severum esse odio quodam, sed quod sustinendum putet imperium suum. — *Πολυνείκη* pro *Πολυνείκην* restituit Dindorfius Elmsleianum praeceptum secutus. Illam formam servavit O. C. 375, Aesch. Sept. 1067 optimus liber, cum alii libri habeant *Πολυνείκη*. Recentioris aetatis et magis vulgarem esse *ἐτεροκλίσιον*, confirmant tituli. Cfr. curae epigr. p. 24.

V. 199. *τοὺς ἑγγενεῖς*] Confert

Musgravius El. 428 πρὸς νυν θεῶν σε λίσσομαι τῶν ἑγγενῶν. Aesch. Spt. c. Th. 582 πόλιν πατρώαν καὶ θεοὺς τοὺς ἑγγενεῖς.

V. 200. *κατελθὼν*] Reversus; vide O. C. 501.

V. 202. Schol.: *κοινοῦ· ἀντὶ τοῦ ἐμφυλλίου ἢ τοῦ ἀδελφικοῦ αἵματος· παροξυντικά δὲ λίαν τὰντα τῶν ἀκουόντων.* In memoriam vocat dictio *κοινοῦ αἵματος πάσασθαι* illa ὡμὸν καταφαγεῖν τινα, ὡμοῦ ἐσθίειν τινός, ὡμ' ἀποταμνόμενον κρέα ἐδμεναι.

V. 203. *ἐκκεκήρυνται* ex Musgravii coniectura scripsi. Libri *ἐκκεκηρῦχθαι*. Nauckius ex Carneadis parodia apud Diog. L. IV 64 τούτον σχολῆς τῆσδ' ἐκκεκηρῦχθαι λέγω reposuit *ἐκκεκηρῦχθαι λέγω*. Sed et Carneadem et librarios illud λέγω quod est in v. 198 decepisse videtur.

V. 205 sq. *καὶ πρὸς — αἰκισθέντ' ἰδεῖν*] Ex antecedentibus subaudiendum *εἴαν*, dictumque *αἰκισθέντ' ἰδεῖν*, ut ἠθὺ λαβεῖν et alia similia. Verte: 'et corpore ab alitibus canibusque laniato turpatum.' ERF.

V. 207 sq. *κοῦποτ' — ἐνδίκων*] Cum dicit: 'neque unquam plus honoris a me viris malis quam bonis habebitur', nihil aliud dicere vult nisi hoc: 'et semper a me improbi prae bonis contemnentur.'

- ἀλλ' ὅστις εὖνους τῆδε τῆ πόλει, θανὼν  
καὶ ζῶν ὁμοίως ἐξ ἔμοῦ τιμῆσεται. 210
- ΧΟ. σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει, καὶ Μενοικέως Κρέον,  
τὸν τῆδε δύσνον καὶ τὸν εὐμενεῆ πόλει.  
νόμῳ δὲ χρῆσθαι παντὶ που πάρεστί σοι  
καὶ τῶν θανόντων γ' ὁπόσοι ζῶμεν πέρι.
- ΚΡ. ὡς ἂν σκοποὶ νῦν ἦτε τῶν εἰρημένων — 215
- ΧΟ. νεωτέρῳ τῷ τοῦτο βαστάζειν πρόθεσ.
- ΚΡ. ἀλλ' εἰς' ἔτοιμοι τοῦ νεκροῦ γ' ἐπίσκοποι.
- ΧΟ. τί δῆτ' ἂν ἄλλο τοῦτ' ἐπεντέλλοις ἔτι;
- ΚΡ. τὸ μὴ 'πιχωρεῖν τοῖς ἀπιστοῦσιν τάδε.
- ΧΟ. οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος, ὃς θανεῖν ἐρεῖ. 220
- ΚΡ. καὶ μὴν ὁ μισθός γ' οὕτος. ἀλλ' ὅπ' ἐλπίδων

V. 210. τιμῆσεται] Vide ad Philoct. 48.

V. 211 sq. σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει — τὸν τῆδε δύσνον etc.] Chorus cum aperte obloqui Creonti non auderet, magna cum arte solius σοὶ pronomini collocacione ostendit alios aliter quam Creontem iudicaturos esse.

V. 212. καὶ ex G. Dindorfii coniectura scripsi. Libri καὶ. De praepositione secundo demum substantivo praeposita cfr. Krueg. I et II § 68, 9, 2. 'De crasi καὶ — nam sic, non καὶς, ut scribatur ante consonantem, et ratio postulat et antiquorum codicum mos scribendi suadet — ad Eurip. Alc. 841 dixi.' G. DINDORF.

V. 213. παντὶ που πάρεστί σοι cum Dindorfio scripsi. Libri παντὶ πού τ' ἔνεστί σοι. Meinekius coniecit παντὶ που μέτεστί σοι.

V. 215. ὡς ἂν σκοποὶ νῦν ἦτε] Alii hoc idem esse contendunt atque ὅπως σκοποὶ ἔσεσθε exemplis destituti, alii corrigunt πῶς ἂν σκοποὶ νῦν εἴτε vitiosam formam εἴτε inferentes, de qua Nauclius Eur. Stud. II p. 79 disseruit. Nihil nisi lineolam ponendam esse, monui A. Soph. em. p. 41. Creon dicturus est μὴ ἐπιχωρεῖτε τοῖς ἀπιστοῦσιν τάδε, sed interpellatus a choro qui tenacem semel iussi regem novit, accommodat iussum interrogationi coryphaei τί δῆτ' ἂν ἄλλο τοῦτ' ἐπεντέλλοις

ἔτι; Cfr. O. R. 325 ὡς οὖν μηδ' ἔγω ταυτὸν πείθω —

V. 216. πρόθεσ] Conferunt editores Trach. 1049 κοῦπω τοιοῦτον οὔτ' ἀκουίς ἢ Διὸς προῦθηκεν οὐδ' ὁ σταγίος Εὐρωσθεὺς ἔμοι. Eur. Hipp. 1046 σὺ σαυτῶ τόνδε προῦθηκας νόμον.

V. 217. ἀλλ' — ἐπίσκοποι] Particula ἀλλὰ refertur ad suppressam sententiae partem, quam glossa supplet: οὐ λέγω ὑμᾶς φυλάσσειν, ἀλλά. — Senes enim, minus percepta Creontis mente, onus custodiendi cadaveris, quod sibi imponi rebantur, deprecari fuerant. BR.

V. 218. τί ἂν ἄλλο ἐπεντέλλοις;] I. e. 'quid aliud praeceptum id quod dicere coepisti significat.' Cfr. Eur. Iph. A. 1009 ΑΧ. ἀκουε δὴ νυν, ἵνα τὸ προῦγμ' ἔχη καλῶς. ΚΑ. τί τοῦτ' εἰλεξας; ὡς ἀκουστέον γέ σου.

V. 219. τὸ μὴ — τάδε] 'Ut ne permittatis iis, qui huic edicto non oboediunt', i. e. ut videatis, ne quis non oboediat huic edicto. De ἀπιστεῖν, 'non oboedire', confer 381 σέ γ' ἀπιστοῦσαν et 656 ἀπιστήσασαν. Trach. 1163. 1224. 1228. De accusativo τάδε vide ad v. 64.

V. 220. οὕτω μῶρος, ὃς] Cfr. Krueg. I § 51, 13, 10. Rehdantz. ad Dem. in indice gramm. sub v. ὃς.

V. 221 sq. ἀλλ' ὅπ' ἐλπίδων — διώλεσεν] 'Sed saepe, quia

ἄνδρας τὸ κέρδος πολλάκις διώλεσεν.

ΦΥΛΑΞΙ.

Ἄναξ, ἐρῶ μὲν οὐχ ὅπως τάχους ὑπο  
 δύσπνοους ἱκάνω κοῦφον ἐξάρκας πόδα·  
 πολλὰς γὰρ ἔσχον φροντίδων ἐπιστάσεις 225  
 ὁδοῖς κυκλῶν ἑμαυτὸν εἰς ἀναστροφὴν.  
 ψυχὴ γὰρ ἠὔδα πολλά μοι μυθουμένη·  
 ἴταλας, τί χωρεῖς οἱ μολῶν δάσεις δίκην;  
 ἴτλήμων, μενεῖς αὖ; κεί τὰδ' εἴσεται Κρέων  
 ἄλλον παρ' ἀνδρός, πῶς σὺ δῆτ' οὐκ ἀλ-  
 γυνεῖ; 230

τοιαῦθ' ἐλίσσων ἦνντον σχολῇ βραδίς,  
 χούτως ὁδὸς βραχεῖα γίννεται μακρά.

sperabant, homines lucrum perdidit, i. e. saepe homines lucrum, quod sperabant, sive spes lucri perdidit.

V. 223. Schol.: ἐγὼ μὲν οὐχ ὅπως, τάχους ὑπο οὐ τοῦτο λέγω, ὅτι μετὰ σπουδῆς ἀσθμαίνων πρὸς σὲ πεπόρευμαι· πολλάκις γὰρ ἐπιστάς ἐλογισάμην, πότερον ἔλθω πρὸς σὲ ἢ μή. De μὲν οὐχ particularum positu confert Neuius El. 552. 906. 1036. O. R. 31. O. C. 836. 1370. Elmsl. ad Eur. Med. 1073. Vide etiam ad huius fab. 96. Ceterum bene Camerarius: 'Solent servi nuntiis suis praefari festinationem, ut in Mercatore (I 2, 14) *seditionem facit lien, occupat praecordia, perti, animam nequeo vertere, nimis nihil tibicen siem*. Hoc se nunc facere posse negat; nam placide adventare et lento incessu.'

V. 224. κοῦφον ἐξάρκας πόδα] Similiter Eurip. Troad. 342 μὴ κοῦφον ἀτρη βῆμ' ἐς Ἀργείων στρατόν, de quo loco vide quae dixi in Censura Aiac. ab Lobeck. ed. p. 78 sq.

V. 225. πολλὰς γὰρ ἔσχον etc.] Proprie: multas enim habui deliberationum inhibitiones, i. e. saepe enim deliberationes meae me inhibuerunt sive subsistere iusserunt. Cfr. Plutarch. Lysand. c. 17 αἱ δ' ἀπὸ μέρους εἰς ὅλον ἀμαρτία πολλὰς ἐνστάσεις — ἔχουσιν.

V. 226. ὁδοῖς] Pluralis de com-

pluribus locis viae intellegendus est ut Eur. Hec. 36 πάντες δ' Ἀχαιοὶ .. θάσσοσ' ἐπ' ἀνταῖς, Liv. I 27 *cunctantur in ripis*. De dauvo loci vide ad v. 121. — κυκλῶν .. εἰς ἀναστροφὴν: 'circumagens me ad reditum'. Sic enim facere consueverunt ii qui dubitant et detrectant ire quo coguntur: subsistunt et circumvolvuntur ad reditum, denique invitum parent necessitati.

V. 227. ἠὔδα — μυθουμένη] Vide ad Ai. 767 ἔφη λέγων.

V. 230. Schol.: οὐκ ἀλγυνεῖ· οὐ τιμαρτηθήσῃ. Cfr. 754 κλαίων φρενώσεις. 932 κλαύμαθ' ὑπάρξει. O. R. 363 οὔτι χαίρων. 368 ἢ καὶ γεγηθῶς etc. 401 κλαίων δουεῖς μοι etc. 1162 κλαίων δ' ἐρεῖς. Phil. 1299 οὔτι χαίρων. Herm. ad Vig. p. 767.

V. 231. ἐλίσσω] Glossa: κατὰ νοῦν στρέφων. De ἦνντον, quod est 'viam confeci, adveni', vide ad O. C. 1562 — σχολῇ βραδύς, non σὺν σπουδῇ ταχύς, ut est Phil. 1223. Duo dicit custos, et adductum *aegre* se esse ut accederet ad Creontem (σχολῇ ἦνντον) et in ipso perficiendo itinere tardum se fuisse (βραδύς ἦνντον). Inepte quosdam editores quae in scholiis commemorata est varia scriptura *ταχύς* pro *βραδύς* recepit satis demonstratum a me est in Comment. de schol. in Soph. tragg. auctoritate p. 16.

τέλος γε μέντοι δεῦρ' ἐτίμησεν μολεῖν  
 σοὶ καὶ τὸ μηδὲν ἔξεσθ'. φράσω δ' ὅπως.  
 τῆς ἐλπίδος γὰρ ἔρχομαι διδραγμαίτος 233  
 τὸ μὴ παθεῖν ἂν ἄλλο πλὴν τὸ μόρσιμον.

ΚΡ. τί δ' ἔστιν, ἀνθ' οὗ τήρδ' ἔχεις ἀθυμίαν;

ΦΤ. φράσαι θέλω σοὶ πρῶτα ταύμαντοῦ· τὸ γὰρ  
 πρᾶγμ' οὐτ' ἴδρασ', οὐτ' εἶδον ὅστις ἦν ὁ δρῶν,  
 οὐδ' ἂν δικαίως ἐς κακὸν πέσοιμι τι. 240

ΚΡ. εὐ γε στοχάζει, κάποφάργγυσαι κύκλω  
 τὸ πρᾶγμα. δηλοῖς δ' ὧς τι σημανῶν νέον.

V. 233. δεῦρ' ἐν. μολεῖν σοί] De infinitivo μολεῖν ex ἐτίμησεν apertō vide Krueg. II § 61, 5, 4.

V. 234. Male coniungunt quidam σοὶ cum μολεῖν el. O. C. 70. Vulgata scriptura non videtur sana. Erfurdus contexit καὶ σοὶ τὸ μηδὲν ἔξεσθ', Emperius ὧς, καὶ τὸ μηδὲν ἔξεσθ'. φράσων ὅμως, Bergkiius φράσοῦθ' ὅμως. Fortasse nihil nisi φράσω δ' in φράσων mutandum est. Nam etiam δὲ offendit. Quem quidem afferunt locum O. R. 302 πόλιν μὲν εἰ καὶ μὴ βλέπεις, φρονεῖς δ' ὅμως, is diversam rationem sequitur. Nominativus φράσων post ἐτίμησεν μολεῖν, quasi sit ἐβουλευσαμένη μολεῖν, multis exemplis defenditur. Vide Krueg. I § 56, 9, 4. — τὸ μηδὲν, 'quod prorsus nihil est' cum superlative, quod auctorem solnoris ignorat.

V. 235. Schol.: τῆς ἐλπίδος γὰρ ἔρχομαι. [ὑπὸ γὰρ τῆς ἐλπίδος γεννηκῆμένος ἐλήλυθα. ἢ οὕτως.] ἀντειλημῆμένος τῆς ἐλπίδος ἐλήλυθα.

V. 236. τὸ μὴ παθεῖν ἂν] Ita loquitur, quasi praecesserit ἐπίβρω γὰρ. Cfr. Krueg. II § 50, 6, 6.

V. 238. πρῶτα ταύμαντοῦ] Parmeno servus apud Terent. in Eunuchō V 5, 9 sq. ere, primum te arbitrari id quod res est velim: quidquid huius factum est, culpa non factum est mea. Pari modo Sostrata marito suo ait in Haut. IV 1, 10: primum hoc te oro, ne quid credas me adversum edictum tuum facere esse ausam. RR.

V. 238 sq. τὸ γὰρ πρᾶγμ' etc.]

Γὰρ particula rem ipsam praenuntiatam introducit. Sic 178 ἐμολ γὰρ etc. 998 γνάσει — κλύων. ἐς γὰρ etc. El. 644 ἂ γὰρ προσεῖδον etc. O. R. 277 ὥσπερ μ' ἀραῖον ἔλαβες, ἂδ', ἀναξ', ἐρῶ. οὐτ' ἔκτανον γὰρ etc. 711 φανῶ δὲ σοὶ σημεῖα τῶνδε σύντομα. χρῆσμός γὰρ ἦλθε. Philoct. 1049 τῶν δ' ἐνός κρατῶ λόγον. οὐ γὰρ τοιοῦτων δεῖ, τοιοῦτός εἰμ' ἐγώ. Similis ratio est v. 407 huius fabulae.

V. 239. ὁ δρῶν] Nobis der Thäter, Sic 319. 325. Ai. 1280 οὐχ ὄδ' ἦν ὁ δρῶν τάδε. El. 200 ἦν ὁ ταῦτα πράσων. Similia sunt ἢ τίκτοσσα, die Mutter. El. 342. 533 et alibi, οἱ λέγοντες, die Redner, veluti apud Xenoph. Cyrop. VI 1, 9 τοῖς πρόσθεν λέγουσιν.

V. 241 sq. εὐ γε στοχάζει] Hoc ita translatum a sagittario, ut significet eum qui diu expectatione suspendit, dum tandem aliquando agat quod acturus est. Quod cum longius arcessitum esset, vel poeta secundis curis vel potius *histrion* τί φοριμαίξει invenisse videtur, quod Aristoteles habet rhet. III 14. Tum κάποφάργγυσαι scripsi. Libri κάποφάργγυσαι. Vide ad Ai. 910. Brunckius confert Terent. Haut. IV 1, 12 nescio quid peccati portat haec purgatio. Schol.: κάποφάργγυσαι κύκλω· κύκλω σαυτὸν ἀσφαλίζῃ, ἢ ἀντήν τὴν πράξιν. Sensus est: 'facti culpam a te amoves'. De locutione δηλοῖς ὧς σημανῶν vide Krueg. II § 56, 4, 4; de νέον τι, quod idem paene valet atque κακὸν τι, confer Phi-

**ΦΥ.** τὰ δεινὰ γάρ τοι προστίθῃς ὄκνον πολύν.

**ΚΡ.** οὐκουν ἔρεις ποτ', εἴτ' ἀπαλλαχθεῖς ἄπει;

**ΦΥ.** καὶ δὴ λέγω σοι. τὸν νεκρὸν τις ἀρτίως 245  
θάψας βέβηκε, κἀπὶ χρωτὶ διψίαν  
κόνιν παλύνας κἀφαριστεύσας ἃ χρῆ.

**ΚΡ.** τί φῆς; τίς ἀνδρῶν ἦν ὁ τολμήσας τάδε;

**ΦΥ.** οὐκ οἶδ'. ἐκεῖ γὰρ οὔτε τοῦ γενῆδος ἦν  
πλήγμ', οὐ δικέλλης ἐκβολή· στύφος δὲ γῆ 250  
καὶ χέσος ἀρρώξ οὐδ' ἐπημαξευμένη  
τροχοῖσιν, ἀλλ' ἄσημος οὐργάτης τις ἦν.  
ὅπως δ' ὁ πρῶτος ἡμῖν ἡμεροσκοπὸς  
δείκνυσσι, πᾶσι θάυμα δυσχερὲς παρῆν.  
ὁ μὲν γὰρ ἠφάνιστο, τυμβήρης μὲν οὐ, 255

loc. 784 καὶ τι προσδοκῶ νέον. 1229 μᾶν τι βουλευεῖ νέον. Eur. Hec. 217 νέον τι πρὸς σὲ σημα- νῶν ἔπος. Med. 37 δέδοικα δ' αὐτὴν μὴ τι βουλεύσῃ νέον. Heind. ad Plat. Protag. p. 461.

V. 243. τὰ δεινὰ .. ὄκνον] Consistentium, inquit custos, ubi metuendae sunt res, ibi metum et cunctationem esse. Particulae γὰρ et τοι saepe coniunguntur inprimis cum ex sententia communi causa repetitur. Cfr. v. 580.

V. 244. ἀπαλλαχθεῖς neque est ἀΨῶς, ut interpretatur scholiasta, neque, ut alii, 'onere quod fers deposito', sed idem significat quod Aesch. Eum. 180 χωρεῖτ' ἀπαλάσσεσθε μαντικῶν μυθῶν. Est igitur ἀπαλλ. ἄπει; 'a me te removebis et abibis'. Conferat Neuius Eur. Phoen. 972 φεύγ' ὡς τάχι-στα τῆσδ' ἀπαλλαχθεῖς χθονός. De locutione οὐκουν ἔρεις, 'quin dicis' cfr. Plat. Gorg. p. 466 E οὐκουν ἀποδείξεις τοὺς δήτορας νοῦν ἔχοντας καὶ τέχνην τὴν δήτορικὴν ἀλλὰ μὴ κολακίαν, ἐμὲ ἐξελέγξας; Krueg. I § 53, 7, 4.

V. 245. καὶ δὴ λέγω σοι] Sic El. 317 καὶ δὴ σ' ἐρώτω, ad quem locum vide quae de καὶ δὴ particulae usae notata sunt.

V. 246. Schol.: διψίαν· ξηράν. Cfr. Aesch. Ag. 495 μαρτυρεῖ δέ μοι κάσις πηλοῦ ξένουρος διψία κόνις τάδε. Particula καὶ non adiungit παλύνας ad θάψας sed

ad καὶ ἐφαριστεύσας. Nam τῶ κόνιν παλύναι et τῶ ἐφαριστεύ-σαι perficitur τὸ θάπτειν. Cfr. Hesych. παλύνας, τὸ λεπτόν τῆς γῆς ἐπιβαλῶν, τὴν καλουμένην χυτῆν. Tum de ἐφαριστεύσας vide ad v. 196.

V. 249 sqq. ἐκεῖ γὰρ οὔτε του — ἐκβολή] Recte Brunnckius haec sic interpretatus est: 'ibi enim neque securi quid erat caesum, neque ligone effossum.' De οὔτε — οὐ vide Krueg. II § 69, 61, 1.

V. 250 sqq. Schol.: στύφος· σκληρά. ἀρρώξ· μὴ ἐσχισμένη. ἐπημαξευμένη· ἐσαυμένη. De spiritu verbi compositi ἐπημ. conferri iubet Hermannus H. Stephanum in Thes. T. I p. 381 sive ed. novae p. 1909 in verbo καθάμα-ξεύω. Bene Brunnckius οὐδ' ἐπ. τροχοῖσιν reddidit: 'nec plaustris sulcata rotis'.

V. 251. Elmsleius (ad Bacch. 1135) et Hermannus post χέσος comma posuerunt, ut id pro adiectivo esset. Sane χέσος adiectivum est, sed nomini attributum hoc sensu: ἡ δὲ γῆ στύφος καὶ χέσος οὐσα ἀρρώξ ἦν κτέ.

V. 252. Schol.: ἀλλ' ἄσημος — ἦν· ὁ τοῦτο ἐργασάμενος ἀγνω-στος ἦν. De τις cfr. O. C. 289 ὅταν δ' ὁ κύριος παρῆ τις, ὑμῶν ὅστις ἐστὶν ἡγεμών.

V. 255 sq. Schol.: τυμβήρης μὲν οὐ, λεπτή δ' ἄγος· οὐ κατὰ βάθος τεθαμμένος, ἀλλ' ὡς ἐτυ-

λεπτὴ δ', ἄγρος φεύγοντος ὤς, ἐπὴν κόνις.  
σημεῖα δ' οὔτε θηρὸς οὔτε του κυνῶν  
ἐλθόντος, οὐ σπάσαντος ἐξεφαίνεται.  
λόγοι δ' ἐν ἀλλήλοισιν ἐρρόθουν κακοί,  
φύλαξ ἐλέγχων φύλακα· κἄν ἐγίνετο 260  
πληγὴ τελευτῶσ', οὐδ' ὁ κωλύσων παρῆν.  
εἰς γὰρ τις ἦν ἕκαστος οὐξείργασμένος  
κοῦδεις ἐναργής, ἀλλ' ἔφευγε πᾶς τὸ μῆ.  
ἦμεν δ' ἔτοιμοι καὶ μύδρους αἰρεῖν χερσίν

γεν, ἐπιβεβλημένη ἦν ἡ ἄμμος. Τοῦτο δὲ ἐποίησεν ὁ θαψᾶς νόμον χάριν· οἱ γὰρ νεκρὸν ὀρώντες ἄταφον καὶ μὴ ἐκαμησάμενοι κόνιν ἐναγείς εἶναι ἔδοκον· ὥσπερ οὖν τὸ τῆς ἀσεβείας τις ἐγκλημα φεύγων λεπτήν κόνιν ἐπιχέει τοῖς νεκροῖς, οὕτως ἦν καὶ ἐπ' αὐτῷ Πολυνεῖκος· καὶ τοῦτο δὲ ἡ Ἀντιγόνη καθαρῶν ἔνεκα πεποιθται. λόγος δὲ, ὅτι Βουζύργης Ἀθήνησι κατηρώσατο τοῖς περιορωσίν ἄταφον σῶμα. Cfr. interpretes ad Horatii Od. I 28, 30. De positu μὲν οὖν particularum vide ad v. 223, de generativo participii φεύγοντος Matth. § 563, Krueg. I § 47, 4, 3.

V. 257. οὔτε θηρὸς οὔτε του κυνῶν i. q. οὔτε θηρὸς του οὔτε του κυνῶν. Cfr. Trach. 3 οὐτ' εἰ χρηστός οὐτ' εἰ τῷ κακός, 1264 σκαραγμὸν ἢ τιν' οἴστρον idque multis aliis locis occurrit.

V. 258. σπάσαντος cum suppleat notionem ἐλθόντος ('bestiae quae venerit, quae lacerarit'), ασυνδέτως additum est. Atque οὐ ex graeco dicendi genere repetitur.

V. 259. λόγοι ἐρρόθουν] Cfr. Eur. Hec. 116 πολλῆς δ' ἔριδος συνέπαισε κλύδων.

V. 260. φύλαξ ἐλέγχων φύλακα] Vide v. 413. Loquitur autem ita, quasi praecesserit ἐρροθούμεν, ut 290. Adscripsit Neuius Aesch. Prom. 200 στάσις τ' ἐν ἀλλήλοισιν ὠροθύνετο, οἱ μὲν θέλοντες ἐμβαλεῖν ἔδρας Κρόνον, ὡς Ζεὺς ἀνάσσει θῆθεν, οἱ δὲ τοῦμπαλιν σπεύδοντες, ὡς Ζεὺς μήποτ' ἄρξειεν θεῶν.

Hermanus confert Eur. Bacch. 1131. Cui loco Matth. adhibet Phoen. 1462. Cfr. Krueg. I § 56, 9, 4.

V. 260 sq. κἄν ἐγίνετο etc.] Expectaveris κἄν ἐγένετο. Verum vide ad O. C. 271 sq. Imperfecto imminens malum describitur. De τελευτῶσα participio cfr. Krueg. I § 56, 8, 5. Ceterum protasis loco est v. 268 τέλος δ' etc. Conferri iubet Neuius Thiersch. Gr. Gr. § 334, 3 b. Eodem modo Romani locuti sunt, veluti Cicero pro P. Sestio C. XVI § 35. 36.

V. 261. οὐδ' ὁ — παρῆν] Sic El. 1197 οὐδ' ὁ κωλύσων πάρα. Cfr. Krueg. I § 50, 4, 3.

V. 262 sq. Schol.: εἰς γὰρ τις ἦν ἕκαστος· ἕκαστος μὲν γὰρ τὸν πλησίον ἔδοκει πεπραχέναι, ἀκριβῶς δὲ αὐτὸν κατελέγχειν οὐκ ἠδύνατο.

V. 263. ἔφευγε πᾶς τὸ μῆ] Sic ex G. Dindorfii coniectura scripsi. Libri ἔφευγε τὸ μῆ εἰδέναι. Repetendum cogitatione ἐξείργασμένος εἶναι. Ceterum apte contulit Dindorfius v. 443 καὶ φημὶ δρᾶσαι κοινὰ ἀπαρνοῦμαι τὸ μῆ, et Ai. 96 κόμπος πάρεστι, κοινὰ ἀπαρνοῦμαι τὸ μῆ. De quibus vide Herm. ad Vig. p. 800. Krueg. I § 67, 12, 4. Alii scribunt cum Erfurdio ἔφευγε μὴ εἰδέναι cl. O. C. 1740 ἀπέφυγε . . τὸ μῆ πίτνειν κακῶς. Eur. Heracl. 506 φευξόμεσθα μὴ θανεῖν, ubi vide Pflugkium.

V. 264 sq. Schol.: ἦμεν δ' ἔτοιμοι καὶ μύδρους· ἔτοιμοι ἦμεν πάσας βασιάνους ὑπομένειν πρὸς ἔλεγχον· εἰώθησι δὲ οἱ ὀμνύοντες καὶ πίστεις διδόντες μύδρους

καὶ πῦρ διέρπειν καὶ θεοὺς ὀρκωμοτεῖν 265  
 τὸ μῆτε δρᾶσαι, μῆτε τῷ ξυνειδέναί  
 τὸ πράγμα βουλευσάντι μῆδ' εἰργασμένῳ.  
 τέλος δ', ὅτ' οὐδὲν ἦν ἐρευνῶσι πλεόν,  
 λέγει τις, εἰς ὃς πάντας ἐς πέδον κάρα  
 νεῦσαι φόβῳ προύτρεψεν. οὐ γὰρ εἶχομεν 270  
 οὔτ' ἀντιφωνεῖν, οὔθ' ὅπως δρῶντες καλῶς  
 πράξαιμεν. ἦν δ' ὁ μῦθος, ὡς ἀνοιστέον  
 σοὶ τοῦργον εἰη τοῦτο κούχλι κρυπτεόν.  
 καὶ ταῦτ' ἐνίκα, κάμῃ τὸν θυσδαίμονα  
 πάλος καθαιρεῖ τοῦτο τάραθόν λαβεῖν. 275  
 πάρεμι δ' ἄκων οὐχ ἔκουσιν οἶδ' ὄτι.

βαστάζειν καὶ πῦρ ὑπερβαίνειν· τοὺς γὰρ μὴ ἐνόχους τῷ ἀμαρτήματι φόντο καὶ ἐν τούτοις μὴ ἀλγεῖν. — μύθος πεπωρακτωμένος σίδηρος. Nescio, num antiquis aliud exsistat superstitionis illius testimonium, qua diu captae fuerunt septentrionalium populorum mentes. Nihil in historia notius quam purgationes, quibus, adhibito sacramento, rei obiecta crimina amoliebantur et innocentiam suam defendebant. Earum diversa erant genera, quae omnia communi nomine indigetabantur, Iudicium dei. Sollemnis fuit purgatio per ferrum candens; alia per medium ignem incessus, qualis fuit Hirporum θανμαστός ἱεροποιία, cuius admonuit Verg. Aen. XI 787: *et medium freti pietate per ignem cultores magna premimus vestigia pruna*. BR. Alios locos quibus similia traduntur, Paus. VII 25, 8 πίνουσαι δὲ αἶμα τάνυρον δοκιμάζονται· ἢ δ' ἂν αὐτῶν τύχη μὴ ἀληθεύουσα, αὐτίκα ἐκ τούτου τὴν δίχην ἐσχεν, Achill. Tat. VIII 6, VIII 12, Heliod. Aeth. VII 4, X 8 collegit W. A. Becker. Charicl. II p. 282—285 primae ed., qui etiam Brunckii errorem de Hirporum sacris cum illis purgationibus comparatis correxit.

V. 266 sq. ξυνειδέναί: cfr. Aesch. Cho. 216 καὶ τίνα σύνοισθά μοι καλονμένη βροτῶν; Xen. Anab. VII 6, 18 συνοιδέ μοι εἰ ἐπιροκῶ, Isocr. VII § 50 συνοῖδα

Soph. Trag. I. 4.

τοῖς πλείστοις αὐτῶν ἤμισα χαίρουσι ταύτῃ τῇ καταστάσει. In proximo versu μῆδ' pro μῆτ' Blaydesius emendavit. Nihil frequentius eo errore in libris. Atque hoc loco eo facillior erat error post μῆτε — μῆτε.

V. 268. ὅτ' οὐδὲν ἦν — πλεόν] De οὐδὲν πλεόν ἐστί, 'nihil expedit', videatur Krueg. I § 48, 3, 7.

V. 269. Ante Meinekium comma post εἰς ponebatur. In λέγει τις εἰς sensu caret εἰς, in εἰς ὃς πάντας κτέ. lepide εἰς et πάντας opponuntur, scilicet ut ingens dicti vis appareat. De locutione φόβῳ κάρα νεύσαι confer O. C. 1607 ὀρθίας στῆσαι φόβῳ τράχας.

V. 270 sqq. οὐ γὰρ εἶχομεν — πράξαιμεν] Apte confer Neuius Ai. 428 οὔτοι σ' ἀπειργεῖν, οὔθ' ὅπως ἐῷ λέγειν ἔγω. Tum καλῶς πράξαιμεν valet εὐτυχῆσαιμεν.

V. 272 sq. ὡς ἀνοιστέον — τοῦτο] 'rem tibi renuntiandam esse'.

V. 275. καθαιρεῖ] Damnat. Vocem forensem esse ostendit Pollux VIII 15. Lysis adversus Agoratium § 37 τὴν μὴν καθαιροῦσαν ἐπὶ τὴν ὑστέραν. Eur. Or. 862 καθείλον ἡμᾶς. MUSG. Tum τοῦτο τάραθόν ironice dictum esse patet.

V. 276. ἄκων οὐχ ἔκουσιν] Confer Neuius Trach. 198 οὕτως ἐκείνος οὐχ ἐκῶν, ἔκουσι δὲ ξύνεστι. De plurali vide ad



στέργει γὰρ οὐδείς ἄγγελον κακῶν ἐπῶν.

**ΧΟ.** ἄναξ, ἐμοί τοι, μή τι καὶ θεήλατον  
τοῦργον τόδ', ἢ ξύννοια βουλευέει πάλαι.

**ΚΡ.** παῦσαι, πρὶν ὄργῃς καὶ με μεστῶσαι λέγων, 280  
μὴ φευρεθῆς ἄνους τε καὶ γέρων ἄμα.  
λέγεις γὰρ οὐκ ἀνεκτὰ δαίμονας λέγων  
πρόνοιαν ἰσχειν τοῦδε τοῦ νεκροῦ πέρι.  
πότερον ὑπερτιμῶντες ὡς εὐεργέτην  
ἐκρυπτον αὐτόν, ὅστις ἀμφικλονας 285  
ναοὺς πυρῶσων ἦλθε κἀναθήματα  
καὶ γῆν ἐκείνων, καὶ νόμους διασκεδῶν;  
ἢ τοὺς κακοὺς τιμῶντας εἰσορᾷς θεοὺς;  
οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ ταῦτα καὶ πάλαι πόλεως  
ἄνδρες μόλις φέροντες ἐρροόθουν ἐμοὶ 290

v. 9 sq., de οἶδ' ὅτι ad O. C. 269 sq.

V. 278. μὴ — καὶ] Ne adeo. Sic Philoctet 13, 46. Adde quae ad Electr. 580 adnotavimus.

V. 278 sq. θεήλατον] Sic O. R. 255 οὐδ' εἰ γὰρ ἦν τὸ πρᾶγμα μὴ θεήλατον. — De πάλαι vide ad O. R. 1477 et Valck. ad Eur. Hipp. 1085.

V. 280. παῦσαι — λέγων] καὶ με pro καμὲ ex Seidleri conjectura scripsi: 'desine, priusquam etiam ira me impleas dictis tuis'. Καὶ enim particula non ad με pronomen, sed ad vocem ὄργῃς pertinet. Quod qui negant fieri posse, ignorare se ostendunt stylum Sophocleum. Vide El. 643, qui luculentissime sententiam nostram probat, Ai. 1348, et, ubi incertum potest videri iudicium, Ai. 345. Adde Schaefer. ad Demosth. orat. pro coron. p. 311 v. 12.

V. 281. μὴ φευρεθῆς etc.] Schol.: ἐναντίον γὰρ ἡ ἄνοια τῷ γῆρα. Confert O. C. 930 καὶ σ' ὁ πληθῶν χρόνος γέρονθ' ὁμοῦ τίθησι καὶ τοῦ νοῦ κενόν.

V. 285 sq. Schol.: ἀμφικλονας τοὺς ἀμφοτέρωθεν ὑπὸ κίωνων βασταζομένους ναοὺς. Eustathius p. 706, 22 (590, 6): ἰστέον δὲ καὶ ὅτι παρὰ Ἡροδότῳ πυρῶσαι κεῖται τὸ ἐμπροῆσαι ἐν τῷ πυρῶσῳ τὰς Ἀθήνας. Κεῖται δὲ

ἢ λέξις καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ ἀμφικλονας ναοὺς πυρῶσων ἦλθεν, ἦγον καύσων. Ἐνθα ναοὶ ἀμφικλονες ἐρροέθησαν οἱ, ὡς καὶ μέθοι νῦν ἐνιαχοῦ φαίνεται, κῆκλω ὑπὸ κίωνων περιεχόμενοι, ταῦτόν δ' εἰπεῖν, κυκληδόν, ὃ κεῖται παρὰ τοῖς παλαιοῖς.

V. 286. Hermannus commate post ἦλθε posito et ἀναθήματα et γῆν a verbo διασκεδῶν regi putavit. Alii comma post κἀναθήματα ponunt. At cfr. Eur. Iph. A. 1070 Πριάμοιο κλεινὰν γαίαν ἐκπυρῶσων.

V. 287. καὶ γῆν ἐκείνων] Digna quae notetur locutio, utpote quae ostendit deos cuiuslibet gentis tanquam mancipies eius habitos esse. MUSG. Cfr. ad O. C. 38 et 54. Fortasse tamen, quod iam Schneidewinus coniecit, δίκην τ' ἐκείνων καὶ νόμους διασκεδῶν scribi debet. Cfr. v. 368 sq. Tum de verbo διασκεδαννύναι compara O. C. 620. 1341.

V. 288. Ambiguitas constructionis ipsa actione dissolvitur. Cfr. Eur. Suppl. 505 ἢ θεοὺς δικαίως τοὺς κακοὺς ἀπολλύναι.

V. 289 sq. ἀλλὰ ταῦτα etc.] Hoc dicit: 'sed haec (i. e. edictum de Polynice non sepeliendo) dudum civis nonnulli aegre ferentes obmurmurant mihi.' De πάλαι

κρυφῆ κάρᾳ σείοντες, οὐδ' ὑπὸ ζυγῶ  
 λόφον δικαίως εἶχον ὡς στέργειν ἐμέ.  
 ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι καλῶς  
 παρηγμένους μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε.  
 οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποισιν οἶον ἄργυρος 295  
 κακὸν νόμισμ' ἐβλαστέ. τοῦτο καὶ πόλεις  
 πορθεῖ, τόδ' ἀνδρας ἐξανίστησιν δόμων·  
 τόδ' ἐκιδιάσκει καὶ παραλλάσσει φρένας  
 χρηστὰς πρὸς αἰσχρὰ πράγμαθ' ἴστασθαι βροτῶν·  
 πανουργίας δ' ἐδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν 300  
 καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἰδέναι.  
 ὅσοι δὲ μισθαροῦντες ἤνυσαν τάδε,

vide ad 279, de καὶ πάλαι Neuius comparat Trach. 87. Philoct. 966. 1218. Heindorf. ad Plat. Soph. 7; denique de locutione πόλιςως ἀνδρες vide Ai. 1044 ἀνδρα στρατοῦ. El. 759 ἀνδρες Φωκίων. Scholiasta: ἐρρόθουν· ἡρέμα ψιθυρίζοντες ὑβρίζον με. [Nescio an haec interpretatio non omnino vera sit. Nam Creon hic non de edicto suo, sed universe loqui videtur. Itaque ταῦτα ut accus. interioris qui dicitur obiecti cum ἐρρόθουν construendum videtur atque sententia verborum ταῦτα ἐρρόθουν ad proximum enuntiatum spectare hunc in modum: 'ita mihi obmurmurarent cives imperium meum moleste ferentes, ut egregie cognoscam, ab his istos perditos esse'.]

V. 291. Schol.: κρυφῆ κάρᾳ· οἶον μὴ πειθόμενοι τοῖς ἐμοῖς κηρύγμασι, μόνον συνήρουν μοι, οὐχ οὕτω διακείμενοι.

V. 292. Schol.: λόφον δικαίως εἶχον· ἢ μεταφορᾷ ἀπὸ τῶν ὑποζυγίων τῶν μὴ βουλομένων ὑπὸ τὸν ζυγὸν εἶναι. ταῦτα, φησί, ὑπ' ἐκείνων πράττεται βουλομένων λάθρα σαλεύσαι τὴν ἡμετέραν ἀρχήν.

Ibid. ὡς στέργειν ἐμέ] Rarius est apud antiquiores ὡς de effectu, non de consilio dictum. Sic 303 et apud Aeschylum Pers. 511. Saepè invenitur apud recentiores, plerumque praegresso οὕτως vel

similis potestatis vocabulo. HERM. Addo O. R. 84. Trachin. 1125. Ceterum ἐμέ pro subiecto est hoc sensu: 'ita ut tolerare id possem'. [Rectius videntur alii interpretes de obiecto cogitare. Cfr. Aesch. Prom. 10 ὡς ἂν διδαχθῆ τὴν Λιδίος τυραννίδα στέργειν.]

V. 293 sq. Schol.: ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι· ἀπὸ τούτων, φησί, τῶν δυσαρεστούντων μου τοῖς κηρύγμασιν, οἱ φύλακες μισθὸν λαβόντες ἔθαψαν τὸν νεκρὸν. Intellegit magis auctores facinoris uniuerse quam custodes atque sensim eo delabitur, ut custodes ipsos insimulet.

V. 296. νόμισμα] Significat institutum. Blomf. ad Aesch. Spt. c. Th. 255 gloss. interpretatur 'ritus, consuetudo', coll. Eur. Iph. T. 1471. Aristoph. Nub. 248. Thesm. 348. Apte Erfurditius comparavit Oedipi Eur. fragm. 540 N. οὗτοι νόμισμα λευκὸς ἄργυρος μόνον καὶ χρυσὸς ἐστίν, ἀλλὰ κάρτεθ' βροτοῖς νόμισμα κείται πάσιν, ἢ χρῆσθαι χρῆσιν.

Ibid. τούτο] Recte Neuius: genus pronominis relatum est ad nomen νόμισμα. Vide 334. — De καὶ copula vide ad v. 673.

V. 301. δυσσέβειαν εἰδέναι] Homer. Od. ι 189 de Cyclope: ἀπάνευθεν ἕων ἀθεμίστια ἦδη. Soph. Trach. 582 κακὰς δὲ τολμας μὴτ' ἐπιστάμην ἐγὼ μὴτ' ἐκμαῖοιμι.

χρόνῳ ποτ' ἐξέπραξαν ὡς δοῦναι δίκην.  
 ἀλλ' εἶπερ ἴσχει Ζεὺς ἐτ' ἐξ ἐμοῦ σέβας,  
 εὐ τοῦτ' ἐπίστασ', ὄρκιος δέ σοι λέγω, 305  
 εἰ μὴ τὸν ἀντόχειρα τοῦδε τοῦ τάφου  
 εἰρόντες ἐκφανεῖτ' ἐς ὀφθαλμούς ἐμούς,  
 οὐχ ὑμῖν Ἄιδης μῦνος ἀρκέσει, πρὶν ἂν  
 ζῶντες κρεμαστοὶ τήνδε δηλώσῃθ' ἕβριν,  
 ἔν', εἰδότες τὸ κέρδος ἐνθεν οἰστίον, 310  
 τὸ λοιπὸν ἀρπάξῃτε, καὶ μάθηθ', ὅτι  
 οὐκ ἐξ ἅπαντος δεῖ τὸ κερδαίνειν φιλεῖν.  
 ἐκ τῶν γὰρ αἰσχυρῶν λημμάτων τοὺς πλείονας  
 ἀτωμένους ἴδοις ἂν ἢ σεσωμένους.

ΦΥ. εἰπεῖν τι δώσεις, ἢ στραφεῖς οὕτως ἴω; 315  
 ΚΡ. οὐκ οἶσθα καὶ νῦν ὡς ἀνιαρῶς λέγεις;  
 ΦΥ. ἐν τοῖσιν ὧσιν ἢ πὶ τῇ ψυχῇ δάκνει;

V. 308. Verba χρόνῳ ποτέ so-  
 lent interpretes referre ad kal  
 πάλαι v. 289. At illos adversa-  
 sarios et hos qui mercede accepta  
 operas dederunt diversos esse  
 apparet. Coniungenda vero sunt  
 χρόνῳ ποτέ cum δοῦναι δίκην,  
 ut in minis dici solet χρόνῳ τοι  
 κυρίῳ τ' ἐν ἡμέρα δώσει δίκην  
 (Aesch. Suppl. 732). Cfr. quos ad  
 Phil. 316 collegimus locos. Recte  
 igitur Camerarius vertit: 'sed qui  
 operam suam ad hanc rem con-  
 duci passi sunt, hoc consecuti  
 sunt ut aliquando facti sui poenam  
 dent'.

V. 308. Schol.: οὐχ ὑμῖν Ἄιδης  
 μῦνος ἀρκέσει· οὐκ ἐνθὺς ὑμᾶς  
 τῷ Ἄιδῃ παραδώσει, ἀλλὰ τιμω-  
 ρίαις κρεμασταῖς παραδοῦς βα-  
 ρυτερον τὸ ζῆν τοῦ θανεῖν ὑμῖν  
 ἀπεργάσσομαι· παρὰ τὸ Ὀμηρι-  
 κόν (Il. β 392)· οὐ οἱ ἐπειτα ἀρ-  
 κιον εἰσσεῖται φυγῆν κύνας ἢ δ'  
 οἰωνούς. De usu verbi ἀρκέσει  
 cfr. Isocr. IV § 123 οἷς οὐκ ἐξαρ-  
 κεῖ δασμολογεῖσθαι καὶ τὰς  
 ἀνοπόλεις ὄραν ὑπὸ τῶν ἐχ-  
 θρῶν κατεχομένας, ἀλλὰ πρὸς  
 ταῖς κοιναῖς συμφοραῖς καὶ τοῖς  
 σώμασι δεινότερα πάσχουσι τῶν  
 παρ' ὑμῖν ἀργυραντήτων.

V. 309. κρεμαστοί] Comparat  
 Wexius Aristoph. Ran. 618 ΑΙ.  
 καὶ πῶς βασανίζω; ΞΑ. πάντα

τρόπον, ἐν κλίμακῳ δῆσας, κρε-  
 μάσας, ὑστριχίδι μαστιγῶν, δέ-  
 ρων, στρεβλῶν, ἐτι δ' ἐς τὰς  
 ρίνας ὄξος ἐγγέων, κλίνθους  
 ἐπιτιθεῖς. Adde Ai. 108, 240,  
 Hom. Od. 22, 175. Tum δηλώσαι  
 τὴν ἕβριν, aperire scelus, dictum  
 est pro aperire, quis scelus com-  
 miserit.

V. 310. ἔν', εἰδότες etc.] Recte  
 monet Erfurdūus irrisionem esse  
 acerbissimam, qua facere custodes  
 iubeantur, quorum faciendorum  
 adempta fuerit facultas. Simillima  
 ratio est v. 717, quem vide, et  
 Ai. 100 θανόντες ἦδη τὰμ' ἀφαι-  
 ρείσθων ὄπλα et Aeschylī Prom.  
 82 sq.

V. 311. ἀρπάξῃτε καὶ μάθηθ' ]  
 De variato tempore vide Krueg. I  
 § 59, 2, 7.

V. 312. ἐξ ἅπαντος] Cfr. O. C.  
 807 ὅστις ἐξ ἅπαντος εὐ λέγει  
 et eiusd. fab. 761.

V. 313 sq. τοὺς πλείονας —  
 σεσωμένους] Cfr. O. C. 795 ἐν  
 δὲ τῷ λέγειν κάκ' ἂν λάβοις τὰ  
 πλείον' ἢ σατήρια. Eur. Hippol.  
 471 εἰ τὰ πλείω χρηστὰ τῶν  
 κακῶν ἔχεις. Krueg. I § 50, 4, 13.

V. 315. Schol.: ἐπιτρέφεις καὶ  
 ἐμοὶ εἰπεῖν, ἢ ἀπέλθω;

V. 317. Conf. Herodot. VII 39  
 εὐ νον τὸδ' ἐξεπίστασο, ὡς ἐν  
 τοῖσι ὧσι τῶν ἀνθρώπων οἰκέει

- ΚΡ. τί δὲ ῥυθμίσεις τὴν ἐμὴν λύπην ὄπου;  
 ΦΥ. ὁ θρῶν σ' ἀνιᾶ τὰς φρένας, τὰ δ' ὄτ' ἐγώ.  
 ΚΡ. οἴμ', ὡς ἄλλημα δῆλον ἐκπεφυκὸς εἶ. 320  
 ΦΥ. οὐκουν τό γ' ἔργον τοῦτο ποιήσας ποτέ.  
 ΚΡ. καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀργύρῳ γε τὴν ψυχὴν προδοῦς.  
 ΦΥ. φεῦ·  
 ἧ δεινὸν ᾧ δοκεῖ γε, καὶ ψευδῆ δοκεῖν.  
 ΚΡ. κόμψευε νῦν τὴν δόξαν· εἰ δὲ ταῦτα μὴ  
 φανεῖτέ μοι τοὺς θρῶντας, ἔξερεῖθ', ὅτι 325  
 τὰ δειλὰ κέρδη πημονὰς ἐργάζεται.  
 ΦΥ. ἀλλ' εὐρεθείη μὲν μάλιστ', ἐὰν δέ τοι  
 ληφθῆ τε καὶ μὴ, τοῦτο γὰρ τύχη κρινεῖ,

ὁ θυμὸς, ὃς χρηστὰ μὲν ἀκούσας τέρψιος ἐμπιπλεῖ τὸ σῶμα, ὕπερβια δὲ τοῦτοισι ἀκούσας ἀνοιδέει.

V. 318. Schol.: ῥυθμίσεις· σχηματίζεις, διατοποῖς. Immo hoc dicere videtur: 'quid tu tam diligenter perpendis, quo in loco situs dolor meus sit?' De ὄπου particula vide ad O. C. 1218.

V. 320. οἴμ', ὡς ἄλλημα etc.] De οἴμ', ὡς cfr. 1270: οἴμ', ὡς ἔοικας ὄπῃ τὴν δίκην ἰδεῖν. Ai. 354 οἴμ', ὡς ἔοικας etc. 587 οἴμ', ὡς ἀθνωῶ. Nomen ἄλλημα recte scholiasta interpretatur: τὸ περιτριμμα τῆς ἀγορᾶς, οἶον πανούργος. Cfr. Ai. 381. 389. Latine 'hominem versutum vel veteratorem' dixeris.

V. 321. οὐκουν — ποτέ] Aptae est oratio e verbis Creontis; cuius generis exempla similia attulit Matth. § 559 not., Krueg. I § 59, 8, 7. Sensus hic est: 'ut sim homo versutus, tamen hoc quidem scelus non commisi'.

V. 323 sq. ἧ δεινὸν — δοκεῖν] Huius dicti τὸ κομψὸν primus Boeckhius rettulit, id quod custodis responsum κόμψευε νῦν τὴν δόξαν (i. e. 'argutare verbo δοκεῖν') requirit, ad significationem verbi δοκεῖν commutatam; minus recte idem infinitivum δοκεῖν ex ᾧ δοκεῖ, non ε δεινόν aptum esse voluit hoc sensu: 'grave si quis decernit falsa opinari' ('o wahrlich schlimm, wem gut dünkt,

dass ihm falsches dünke'). Hoc correxit Bonitzius l. c. p. 43 sq. atque hunc sensum esse statuit: 'grave, cuius arbitrium lex sit, eum etiam falsa opinari'.

V. 324. Schol.: εἰ δὲ ταῦτα μὴ· τὸ ἐξῆς· εἰ δὲ μὴ φανεῖτέ μοι τοὺς ταῦτα θρῶντας. Cfr. Matth. § 278 not. 2, a quo perperam hic usus poetis adscribitur, cum saepe non ad licentiam metro servientem, sed ad vim rhetoricam pertineat ut hic et O. R. 139 ὅστις γὰρ ἦν ἐκείνον ὁ κρατῶν κτέ. Cfr. Demosth. VIII § 28 ταῦτα τοὺς ἀδικούντας, XIV § 25 ταῦτα δ' οἱ κεντημένοι, LVII § 65 ταῦτα τοὺς εἰδόμενους.

V. 326. τὰ δειλὰ κέρδη] Τὰ δειλὰ κέρδη dicit, quia ignavi est lucri causa clam illicita facere. His dictis abit Creon. Nam ex iis, quae respondet custos, prima tantum verba eiusmodi sunt, ut audiente Creonte dici potuerint. Schol.: ἀπιῶν ὁ θεράπων καθ' ἑαυτὸν ταῦτα φησιν· οὐ γὰρ δυνατόν ἐπὶ τοῦ Κρέοντος ταῦτα λέγεσθαι· ὡς καὶ ἐν τοῖς κωμικοῖς.

V. 327. εὐρεθείη μὲν μάλιστ'] I. e. 'maxime vellem, ut deprehenderetur'. Vide Vig. p. 416. Schaefer. in Appar. Demosth. T. V. p. 794 sq. et Butt. gr. Gr. § 137 ed. X. Phil. 617. 1285. Trachin. 799. O. R. 926.

V. 328. Confer. Hoogev. ad Vig. p. 456 et Herm. p. 854.

οὐκ ἔσθ' ὅπως ὄψει σὺ δεῦρ' ἐλθόντα με.  
καὶ νῦν γὰρ ἐκτὸς ἐλπίδος γνώμης τ' ἐμῆς 330  
σωθεῖς ὀφείλω τοῖς θεοῖς πολλὴν χάριν.

## ΧΟΡΟΣ.

(στροφή α')

Πολλὰ τὰ δεινὰ κούδ' ἐν ἀνθρώπου δεινότερον  
πέλει.

τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν

πόντου χειμερίῳ νότῳ

335

χωρεῖ, περιβρυχίοισιν

περῶν ὑπ' οἰδμασιν,

θεῶν τε τὰν ὑπερτάταν, Γᾶν

ἄφθιτον, ἀκαμάταν ἀποτρύεται,

ἰλλομένων ἀρότρων ἔτος εἰς ἔτος, ἰππέι-

340

ῳ γένει πολεύων.

V. 332 sqq. Scena a Creonte et a custode relicta, Chorus incrediblem hominum sollertiam et audaciam canit exemplisque nonnullis illustrat, procul a se illum esse optans, qui summa illa ingenii humani facultate ad violandas leges civitatis abutatur.

V. 332 sq. Schol.: ἐν σχήματι εἶπεν ἀντὶ τοῦ πολλῶν ὄντων τῶν δεινῶν, οὐδέν ἐστιν ἀνθρώπου δεινότερον. Comparant editores Aesch. Choeph. 585 sqq. πολλὰ μὲν γὰρ τρέφει δεινὰ δειμάτων ἀχῆ... ἀλλ' ὑπέροτμον ἀνδρὸς φρόνημα τίς λέγοι;

V. 334. Schol.: τοῦτο τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Vide quae ad 296 adnotata sunt.

V. 335. χειμερίῳ νότῳ] Conferat Erfurd. Ovid. ex Ponto II 3, 27 *nimboso vento*. Doederlinus delcto post χωρεῖ commate νότῳ ad περιβρυχίοισιν referri vult ita, ut sit ablativus instrumentalis.

V. 336 sq. περιβρυχίοισιν etc.] Dicuntur οἰδματα περιβρυχία fluctus maris vento agitati, qui ita circum navem undique volvantur, ut ea veluti mergi undis videatur. Hinc ὑπὸ praepositio posita. Cfr. Hom. Od. β 427 sq. ἀμφὶ δὲ κύμα στεῖρα παρφυρεσον μεγάλ' ἔαχε νηὸς ἰούσης et Ai. 351 cum nota mea.

V. 338. θεῶν τε τὰν ὑπερτά-

ταν] Terram non propter vetustatem vocat θεῶν ὑπερτάταν, sed eadem ratione, qua Diana θεῶν ἄνασσα dicitur Eur. Iph. A. 1523. Vide Lobeck. ad Ai. 697. Sophoclis Triptol. fr. 544 ἦλθεν δὲ Δαίς θάλασσα, πρεσβίστη θεῶν. ERF. Immo, qui adverterit, quae cum alibi, tum Philoct. 393 sqq. de eadem dea dicuntur, ὄρεστέρα παμβῶτι Γᾶ, μᾶτερ αὐτοῦ Διὸς — σέβας ὑπέροτατον, vix dubitare poterit, quin summa deorum dicta sit dea, quod et Iovis ipsius mater esse et hominibus omnia praebere crederetur, quae ad vitam sustentandam necessaria essent.

V. 339. ἀκαμάταν ἀποτρύεται] De terminatione uominis ἀκαμάταν vide ad v. 134. Wexius comparat Ovid. Metam. II 286, ubi Tellus: *adunci vulnere aratri rastrosumque fero totoque exerceor anno*.

V. 340. ἰλλομένων ἀρότρων] Quid ἰλλεσθαι hoc loco significet, vix poterit certo dici. Equidem accedo Buttmanno Lexilog. T. II p. 156, cui 'circumagi' significare videtur.

Ibid. ἔτος εἰς ἔτος] Neuius adscripsit Aesch. Prom. 682 γῆν πρὸ γῆς ἐλαίνομαι. De eo proverbio Blomf. gloss. (v. 703). Plut. praec. sanit. tuendae p. 132 extr. τοὺς Λυδοὺς ἐν τῷ λιμῷ λέ-

(ἀντιστροφή α΄.)

κουφονόων τε φύλον ὄρνιθων ἀμφιβαλὼν ἄγει  
καὶ θηρῶν ἀγρίων ἔθνη, 345  
πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν 345  
στείραισι δικτυοκλώστοις  
περιφραδῆς ἀνήρ  
κρατεῖ δὲ μηχαναῖς ἀργαύλου  
θηρὸς ὄρεσσιβάτα, λασιανύχενά θ' 350  
ἵππον ἄξεται ἀμφίλοπον ζυγὸν οὖρει- 350  
ὄν τ' ἀκμήτα ταῦρον.

(στρόφη β΄.)

καὶ φθέγμα καὶ ἀνεμόεν φρόνημα καὶ ἀστυ-  
νόμους

γοῦσι διαγαγεῖν ἡμέραν παρ' ἡμέραν τρεφομένους, εἰτα παί- ζοντας καὶ κυβευοντας.

V. 341. Schol.: Ἰππέω γένει πολεῶν ταῖς ἡμίονοις. Ἀ γὰρ τε βοῶν προφερέστεραί εἰσιν ἐλκόμεναι νεοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον (II. κ 352). Τινὲς δὲ καὶ ἵπποις χωρῶνται εἰς ἀροτριασμόν.

V. 342 sqq. Cfr. Eur. fr. 27 ἢ βραχὺ τοι σθένος ἀνθρῶς· ἀλλὰ ποιικίλλ᾽ ἀπαιδῶν δεινὰ μὲν φύλα πόντου γθονίαν τ' ἀερίων τε δάμναται παιδεύματα. — Cum κουφονόων cfr. Theogn. 580 σμικρῆς ὄρνιθος κοῦφον ἔχουσα νόον. Ceterum κουφονόων οο- rexit Brunckius ex κουφονέων, quod scholiasta, a νεῖν scilicet repetens, interpretatus est κοῦφως καὶ ταχέως φερομένων.

V. 342. Schol.: ἀμφιβαλὼν ἄγει περιβαλὼν τοῖς δικτύοις ἀγρεύει. Cfr. 202 δουλώσας ἄγειν.

V. 344. καὶ — ἔθνη] Philoct. 1146 χαροπὼν τ' ἔθνη θηρῶν.

V. 345 sq. Schol.: πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν· τοὺς ἰχθύας. σπεῖραισι δικτυοκλώστοις· τοῖς σχοινίοις τοῖς εἰς δικτυὸν κεκλωσμένοις· ἄπὸ κοινοῦ δὲ τὸ ἀμφιβαλὼν ἄγει.

V. 348. Schol.: κρατεῖ δὲ μηχαναῖς καθολικὸν τοῦτο φησιν, ὅτι ἐν ζώοις ὁ ἀνθρῶπος ἐστὶ πολυμήχανος καὶ ἐντεχνος. καὶ Θεόκριτος (XV 83)· σοφὸν τοι χεῖρ ἀνθρῶπος. Ἐπεὶ δὲ ἀνω-

τέρω εἶπεν, ὅτι περιγίνεται πάντων τῶν ζῶων ὁ ἀνθρῶπος, ἐν ταῦθα τὸ μηχαναῖς προσέθηκεν ἐπὶ τῶν τιθασευόμενων· οὐ γὰρ μόνον κρατῆσαι δυνατός, ἀλλὰ καὶ τιθασεύσαι.

V. 349. θηρὸς ὄρεσσιβάτα] Cfr. Philoct. 1125 ἔθνη θηρῶν, οὐδ' ὄδ' ἔχει χώρος οὖρεσιβάτας.

V. 349 sq. λασιανύχενά θ' — ζυγόν] Eorum quae ad emendandum hunc locum protulerant viri docti, unum probabilitatem habet quod Frid. Godoh. Schoenius et Franzius invenerunt ἵππον ὀχμάζεται. Cfr. Eur. El. 816 ταῦρον ἀρταμεῖ καλῶς ἵππους τ' ὀχμάζει, schol. Apoll. Rh. I 743 κυρίως ἐστὶν ὀχμάσαι τὸ ἵππον ὑπὸ χαλινὸν ἀγαγεῖν ἢ ὑπὸ ὄχημα. Illud quidem huic egrae coniecturae aliquid fidei detrahit, quod ea recepta etiam ἀμφίλοπον ζυγὸν mutari debet: Franzius coniecit ἀμφίλοπον ζυγῶ, Kayserus ἀμφίλοφῶ ζυγῶ. Cum ἀμφίλοπος comparant ἀμφίλοπος, ἀμφίβοτος.

V. 351. ἀκμήτα ταῦρον] Comparat Nevius Pind. Ol. I 87 ἀκάμαντας ἵππους.

V. 352. Schol.: φθέγμα· τὴν ἀνθρῶπινην διάλεξιν. Tum ad verba ἀνεμόεν φρόνημα manifesto haec scholiastae verba pertinent: τὴν περὶ τῶν μετεώρων φιλοσοφίαν, in codice continuo lemmati καὶ ἀστ. ὀργὰς addita.

ὄργας ἐδιδάξατο, καὶ δυσαύλων	355
πάγων αἰθρία καὶ	355
δύσομβρα φεύγειν βέλη, παντοπόρος·	
ἄπορος ἐπ' οὐδὲν ἔρχεται	360
τὸ μέλλον· Αἶδα μόνον	

At displicet haec interpretatio pariter atque Erfurdii, qui de celebritate consilii dici putat. Immo duo nomina **φθέγμα**, **φρόνημα** unam notationem explicant, sermonem, qui eo differt a vocibus bestiarum, quod hominum voces (**φθέγματα**) mentem (**φρόνημα**) exprimunt. Quae mens cum quasi per voces spiretur, **ἀνεμόθεν φρόνημα** dicitur.

V. 353 sq. Schol.: καὶ ἀστυνόμους ὄργας· τὴν τῶν νόμων ἐμπειρίαν, δι' ὧν τὰ ἄστυ νόμοι, ὃ ἔστι διοικούνται. Valckenarius ad Ammon. p. 70 pro ὄργας scholiastam legisse coniecit ἀρχάς, quod placet Corayo in Prodromo Bibl. Gr. p. 15, ubi simul ἐδιδάξατο per αὐτὸς εἰς αὐτὸν ἐδίδαξε interpretatur. Non ausim vulgatam sollicitare, cum ἀστυνόμοι ὄργαι de moribus et institutis civilibus recte dici poterit. Sic ὄργη non raro idem est quod τρῶπος. Ai. 640 οὐκ ἔτι συντρόφοις ὄργαις ἐμπεδος. huius fab. 875 αὐτόγονωτος ὄργα. 956 κερτομίσις ὄργαις. Thucyd. III 82 ὃ δὲ πόλεμος — τὰς ὄργας τῶν πολλῶν ὁμοιοί. ERF. Immo proprie ἀστυνόμοι ὄργαι erit 'studium civitatis regendae', id est deinde 'facultas civitatis administrandae'. De dicendi ratione vide Matth. § 446, 3 c, de ἐδιδάξατο eundem § 496, 8. Moschopolus in dict. Att. in ἐδιδάξατο· ἄλλ' ὃ Σοφοκλῆς καὶ ἀντὶ τοῦ ἔφευγε· καὶ ἀστυνόμους ὄργας ἐδιδάξατο.

V. 354 sq. Schol.: **δυσαύλων**· **δυσχερῆ τὸν ἐπανλισμὸν ποιούντων**. αἰθρία· ψυχρά. Verbis igitur **δυσαύλων πάγων αἰθρία** significari videtur 'frigus pruinarum ad pernoctandum vel potius stabulandum gravium'. De locutione αἰθρία πάγων vide Matth. § 442, 4. Krueg. II § 47, 10, 2.

Toto loco **δυσαύλων** — **βέλη** homo dicitur tutum se contra frigus et imbres nivesque reddere didicisse. Cfr. Aesch. Ag. 835 ἐν . . οἰκήμασιν **καλοῦσιν ἤδη τῶν ὑπαιθρίων πάγων δρόσαν τ' ἀπαλλαγέντες**. — Cum versus cum v. antistrophico non concinat, aut in hoc aut in illo aut in utroque aliquid turbatum a librariis est. Boeckhiius **ὑπαίθρεια**, Helmkius **ἐναίθρεια** coniecit, ut Sophocles **ἐπινίκιος**, **Βοσπόρειος**, **Ἐφέσειος**, εὐτύχεια usurpavit.

V. 356. **δύσομβρα βέλη**] Confert Neuius Aesch. Ag. 653 **δυσκύματα δ' ὄρωρει κακά**. Eustathius p. 692, 55 (571, 26) **σημαίωσαι δὲ, ὅτι ἐκ τοῦ Ζεὺς σμερδαλία κτυπῶν λαβῶν ὃ Σοφοκλῆς ἔφη τὸ μέγας κτύπος, ἄφατος, διόβολος** (O. C. 1464), **ἐν οἷς δηλοῖ ἐκεῖνος καὶ ὅτι βέλη Διὸς οὐ μόνον κεραυνοὶ καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ βρονταί. ὅμως καὶ τοὺς θάγγδαίους ἕτετους καὶ μάλιστα τοὺς χειμερίους τοιοῦτά λόγῳ δύσομβρα βέλη λέγει**.

V. 357. **παντοπόρος**] Referendum hoc ad ea, quae ante commemorata sunt, similiterque adiectum atque v. 347 **περιφραδῆς ἀνήρ** positum est. Scholiasta interpretatur: **εἰς πάντα μηχανὰς ἐξευρίσκων**.

V. 358 sq. **ἐπ' οὐδὲν τὸ μέλλον**] Non reete haec scholiasta explicat, **ἐπ' οὐδὲν τῶν μελλόντων**. Aliud est enim **ἐπ' οὐδὲν μέλλον**, 'ad nullam rem futuram' infinite dictum, quam finite, 'ad eorum, quae futura sunt, nihil'. Quorum alterum est: 'ad nihil, si quid futurum est'; alterum: 'ad nihil, quod est futurum'. HERM. Cfr. 728 **μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον**.

V. 359 sq. **Αἶδα — ἐπάξεται!**] Scholiasta: **θανάτου μόνον οὐχ εὐρεν ἴαμα**. De verbo **φεύξεις** vide Lobeck. ad Phryn. p. 726.

φρῦξιν οὐκ ἐπάξεται· νόσων δ' ἀμηχάνων φυγάς 360  
 ξυμπέφρασται.

(ἀντιστροφή β.)

σοφόν τι τὸ μηχανόεν τέχνας ὑπὲρ ἐλπίδ' ἔχων 365  
 ποτὲ μὲν κακόν, ἄλλοτ' ἐπ' ἐσθλὸν ἔρπει, 365  
 νόμους περαίνων χθονὸς  
 θεῶν τ' ἔνορκον δίκαν ὑψίπολις· 370  
 ἄπολις ὅτω τὸ μὴ καλὸν  
 ξύνεστι τόλμας χάριν. 370  
 μήτ' ἐμοὶ παρέστιος γένοιτο μήτ' ἴσον φρονῶν  
 ὃς τὰδ' ἔρδει. 375

Ἐς δαιμόνιον τέρας ἀμφινόω  
 τόδε, πῶς εἰδῶς ἀντιλογήσω 375

Verbum ἐπάξεται huic sensui vel maxime incommodum. Nam ἐπάγειν est 'ab aliquo loco adducere' (cfr. πόλεμον, *συμμάχους ἐπάγεσθαι*), non 'invenire' vel 'habere'. Heindorfii coniectura ἐπεύξεται recte improbata est, quia gloriandi notio ab hoc loco abhorret. Quod Schneidewinius invenit ἐπάσεται, refutavit Bonitzius l. c. p. 47. Videtur scribendum οὐ πεπασεται ('non habebit').

V. 362. Schol.: ξυμπέφρασται· ἐπινερόηε και γιγνώσκει. Cfr. Matth. § 493.

V. 363 sqq. Schol.: σοφόν τι τὸ μηχανόεν· τὸ μηχανόεν τῆς τέχνης σοφόν ἔχων, ὃ ἔστι τὸ μηχανικὸν τῆς ἐπιτεχνήσεως σοφὸν ἔχων, ὡς οὐκ ἂν τις προσδοκήσειεν, οὐ μίαν ὁδὸν βαδίξει, τὴν ἐπὶ τὰ ἀμείνω, ἀλλὰ ποτὲ μὲν ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ φέρεται, ποτὲ δὲ ἐπὶ τὰ χείρω.

V. 365. ποτὲ μὲν κακόν — ἔρπει] l. e. ποτὲ μὲν ἐπὶ κακόν etc. Vide Matth. § 595, 4. Krueg. II § 68, 9, 2.

V. 366. περαίνων ex mea coniectura scripsi; vide quae in Emen-dat. in Soph. Trach. p. 160 sqq. exposui. Libri παρείων. Non male Musgravius Reiskiusque γεραίων scribendum putarunt. Schol.: ὃ πληρῶν τοὺς νόμους και τὴν

δικαιοσύνην ὑψίπολις γίνεται. ὃ ἔστιν ἐν τῇ πόλει ὑψηλός.

V. 369. Schol.: ἀπολις ὅτω τὸ μὴ καλόν· ἀπολις δὲ ἐκείνος και ταπεινὸς τῇ πολιτείᾳ, ὅτινι μὴ τὸ καλὸν σύνεστι. Hoc dicit: 'indignus civitate, si cui turpitudine adhaeret audaciae gratia', i. e. si quis turpiter facit audaciae indulgens. De usu verbi ξυνεῖναι vide ad Ai. 338. De τόλμας χάριν sive τόλμη χαριζόμενος cfr. El. 331 θυμῷ ματαίῳ μὴ χαρίζεσθαι κενά, O. C. 855 ὀργῇ χάριν δούς, Eur. Herc. 779 ἀνομίᾳ χάριν διδούς.

V. 373. Schol.: ὃς τὰδ' ἔρδει· ὃς τοιοῦτον ἐπιτετήθευκε βίον.

V. 374. Schol.: ἐς δαιμόνιον τέρας· ὀρῶντες ἐλκομένην τὴν Ἀντιγόνην ἐκπλήττονται, ὅτι γυνὴ ἦν ἢ ὑπερβάσα τὸ κήρυγμα. Praepositio εἰς cum alibi tum hic 'de' significat sive 'quod attinet ad'. Sic Oed. R. 980. Alia exempla attulit Matth. § 578 c. Krueg. I § 68, 21, 8. Itaque hoc dicit Chorus: 'de incredibili hoc prodigio ambigo', quomodo, quam scio esse, hanc Antigonom esse negem. De nomine τέρας cfr. El. 1317 ὥστ', εἰ πατήρ μοι ζῶν ἔνοιτο, μηκέτ' ἂν τέρας νομίξαι αὐτό, πιστεύειν δ' ὄραν. Non sine aliqua probabilitatis specie Rauchensteinus coniecit ὡς δαι-



- ΦΥ. αὐτὴ τὸν ἄνδρ' ἔθαπτε. πάντ' ἐπίστασαι. 400  
 ΚΡ. ἢ καὶ ξυνεῖς καὶ λέγεις ὀρθῶς ἃ φῆς;  
 ΦΥ. ταύτην γ' ἰδὼν θάπτουσαν ὃν σὺ τὸν νεκρὸν  
 ἀπειπας. ἄρ' ἐνδηλα καὶ σαφῆ λέγω; 405  
 ΚΡ. καὶ πῶς ὁρᾶται κάπλιηπτος ἤρεθῃ;  
 ΦΥ. τοιοῦτον ἦν τὸ πρᾶγμ'. ὅπως γὰρ ἤκομεν 405  
 πρὸς σοῦ τὰ δεῖν' ἐκεῖν' ἐπηπειλημένοι,  
 πᾶσαν κόνιν σήραντες, ἢ κατεῖχε τὸν  
 νέκυν, μυδῶν τε σῶμα γυμνώσαντες εὖ, 410  
 καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων ὑπήνημοι,  
 ὄσμην ἀπ' αὐτοῦ μὴ βάλῃ πεφευγότες, 410  
 ἐγερτὶ κινῶν ἄνδρ' ἀνῆρ ἐπιρροδοῖς

προσέσχες τήνδε γῆν πόθεν  
 πλέων; et Krueg. I § 51, 17, 10.

V. 400. πάντ' ἐπίστασαι] Vide  
 ad Philoct. 1240.

V. 401. ξυνεῖς scripsi ex prae-  
 cepto Cobeti Var. Lect. p. 221.  
 Cfr. quae A. v. Bamberg. disseruit  
 in Zeitschr. f. d. Gymn. Berol.  
 vol. XXVIII p. 28. La ξυνεῖς,  
 vulgatur ξυνῆς.

V. 402 sq. Schol.: ὃν σὺ τὸν  
 νεκρὸν ἀπειπας· τὸ ἐξῆς· τὸν  
 νεκρὸν ὃν σὺ ἀπειπας θαπτεῖν·  
 οὕτω δὲ χρῶνται οἱ παλαιοί,  
 ὥστε δύο ἄρθρα προτακτικόν  
 τε καὶ ὑποτακτικόν κατὰ τοῦ  
 αὐτοῦ ὀνόματος παραλαμβάνειν.  
 Κρατίνος· ὄνπερ Φιλοκλήης τὸν  
 λόγον διεφθόρεν'. Cfr. O. C.  
 907 οὐσπερ αὐτὸς τοὺς νόμους  
 εἰσήλθ' ἔχων, Aristoph. Av. 438  
 σὺ δὲ τοσούτ' ἐφ' ὅσπερ τοῖς  
 λόγοις συνέλεξ' ἐγὼ φράσον.  
 Matth. § 474 a. Krueg. II § 57,  
 10, 3. De ἀπειπεῖν vide v. 44.

V. 404. De abundantia locutionis  
 ἐκλήπτος ἤρεθῃ vide Schaeferum  
 ad Greg. Cor. p. 582 et quae cum  
 alibi tum ad O. C. 785 monui. De  
 variato tempore ὁρᾶται et ἤρεθῃ  
 cfr. Pors. ad Hec. 21.

V. 405. Pluralis qui dicitur ma-  
 iestatis (ἤκομεν ἐπηπειλημένοι)  
 in ipsum numerum pluralem (σή-  
 ραντες . . καθήμεθα) vertitur.  
 Cfr. Hom. δ 579 ἄν δὲ καὶ αὐτοὶ  
 βάντες (ego et socii) ἐπὶ κληῖσι  
 καθίζον (socii).

V. 407. Schol.: σήραντες· ἀπο-

ψήξαντες. De articulo in fine ver-  
 sus posito vide Herm. El. d. m.  
 p. 119. Cfr. O. C. 351. Philoct. 263.  
 Neuius coniecit ἢ κατεῖχτο νέκυσ.

V. 408. Schol.: μυδῶν τε σῶμα  
 γυμνώσαντες· τὸν ἀπὸ σήψεως  
 ἰχώρα ἀποστᾶζον. ὡς τὸ θακροσσι  
 μυδαλίον (Electr. 167). Ἄλλως.  
 μυδῶν, ἰχώρα ἀποπέμπον· τουτ-  
 ἐστι διαλελυμένον καὶ δίυργον.

V. 409. καθήμεθ' ἄκρων ἐκ  
 πάγων] Pro ἐν ἄκροις πάγοις,  
 quia verbo καθῆσθαι praeter prop-  
 riam alia etiam notio inest, quae  
 ἐκ praepositionem adsciscit, notio  
 τοῦ κατασκοπεῖν. Vide Matth.  
 in Misc. Philol. Vol. II P. II p. 87  
 et in Gr. Gr. § 596 c p. 1194. ERF.  
 Cfr. Eur. El. 894 ὀρθὸν κολώνης ἐξ  
 ἄκρας νεορροῦτος πηγᾶς. Ro-  
 stio καθῆσθαι ἐκ πινος similiter  
 dictum videtur atque κρεμάννυ-  
 σθαι ἐκ τινος et alia eiusdem  
 generis, vid. Rost. gr. Gr. § 110b,  
 2 c et auct. 4 ed. VII. Videtur  
 potius verba ἄκρων ἐκ πάγων  
 cum ὑπήνημοι coniungi debere  
 hoc sensu: 'sedebamus ita, ut  
 cacumen montis nos a vento te-  
 geret' (ᾗθι ἄκρων ἐκ πάγων  
 σκέπας ἦν ἀνέμοιο).

V. 410. ὄσμην — πεφευγότες]  
 Recte Musgravius constructionem  
 hanc esse monuit: πεφ. ὄσμην  
 ἀπ' αὐτοῦ, μὴ βάλῃ. De ἀπὸ  
 praepositione vide ad v. 193.

V. 411 sq. ἐγερτὶ — πόνον]  
 Sensus verborum hic est: 'alius  
 alium excitans minitando malo, si

κακοῖσιν, εἰ τις τοῦδ' ἀκηδήσοι πόνον.  
 χρόνον τὰδ' ἦν τοσοῦτον, ἔστ' ἐν αἰθέρι 415  
 μέσῳ κατέστη λαμπρὸς ἡλίου κύκλος  
 καὶ καῦμ' ἔθαλπε. καὶ τότε' ἐξαίφνης χθονὸς 415  
 τυφῶς αἰέρας σκηπτόν, οὐράνιον ἄχος,  
 πῦμπλησι πεδίον, πᾶσαν αἰκίζων φόβην  
 ὕλης πεδιάδος· ἐν δ' ἔμεστῶθη μέγας 420  
 αἰδήρ'· μύσαντες δ' εἶχομεν θεῖαν νόσον.  
 καὶ τοῦδ' ἀπαλλαγέντος ἐν χρόνῳ μακρῷ, 420

quis neglecturus esset laborem? Eum sensum restituit — libri enim habent ἀφειδήσοι πόνον — Bonitzius l. c. p. 49 egregia emendatione ἀκηδήσοι. Similiter in schol. Ai. 204 κηδόμενοι in φειδόμενοι abissi monet Nauckius, ut facilitas coniecturae nuper prolatae parum elegantis τοῦδ' ἀφ' εὐδήσοι πόνον nihil nos moveat. De optativo futuri in oratione obliqua usurpato vide Krueg. I § 53, 8, 10. Obversantur enim verba vigilam; ὄλοιο, εἰ τοῦδε τοῦ πόνου ἀκηδήσεις. — Τόνδε πόνον dicit laborem vigilandi. — Schol.: ἐπιρρόθοις· λοιδοροῖς, ὕβριστικοῖς. De nomine κακά, quod significat 'convicium', ad Phil. 374 dixi.

V. 413 sqq. ἐν αἰθέρι μέσῳ κατέστη] Adumbratum hoc ex Homericō versu Il. θ 68 ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβέβηκει, observante Eustathio p. 698, 27 (579, 13). BR.

V. 416. De genetivo χθονός, qui ex αἰέρας aptus est, vide ad Phil. 613. Quaeritur, cur poeta vehementem turbinem invenerit et Antigonom iterum Polynicem sepelientem induxerit. Putant, quia vehementissima illa procella tantus subito pulvis excitatus sit, ut vigiles aliquamdiu claudere oculos cogereantur eaque re impedirentur, quominus caverent ne iterum cadaver humaretur, poetam significare velle, deos adversari regis edicto, atque Creontis culpam augeri, quod is ne divinis quidem prodigiis de sententia sua pravissima demoveatur. Nobis vide-

tur poeta, qui Antigonom redeuntē facere debet instituti fabulae consilii causa, huius reductus causam illum turbinem proposuisse. Antigona redit quia metuit ne pulvis sit dispersus, quo primum corpus condidit, animadvertit autem continuo, illum pulverem non temere vento, sed consulto ab hominibus dispersum esse. Optime autem hoc invento poeta narrationem exornavit et distinxit.

Ibid. οὐράνιον ἄχος] Blomfieldius ad Aesch. Pers. 579 gloss. interpretatur 'calamitatem divinitus ortam', multis adlatis locis, in quibus οὐράνιος eodem sensu usurpatum est. Falso autem sic interpretatur locum Persarum ἀμβόασον οὐράνι' ἄχη, quod secundum illa κλέος οὐρανὸν ἔχει, ἀνεβόησεν οὐράνιον ὄσον rectius intelleges 'eiulatus ad caelum usque sonantes'. Atque similiter hic Erfurdus οὐράνιον ἄχος recte 'ingens malum' interpretatur cl. Ai. 195 ἄταν οὐρανίαν φλέγων.

V. 418. ἐν δ'] Vide quae ad El. 713 adnotata sunt.

V. 419. Schol.: εἶχομεν ἀντὶ τοῦ ἀντεῖχόμεν πρὸς τὴν κόριν. Hoc dicit: 'clausis oculis tolerabamus divinitus immissum malum'. De θεῖος vide ad Phil. 192, de νόσος, quo turbo significatur, confert Erfurdus Aesch. Prom. 924, ubi tridens γῆς τιναῖ τετρα νόσος appellatur.

V. 420. τοῦδ' ἀπαλλαγέντος] Gl. τοῦ σκηπτοῦ πεκαυμένον. De locutione ἐν χρόνῳ μακρῷ vide ad Philoct. 235.

ἡ παῖς δρᾶται κἀνακακύνει πικρᾶς  
 ὄρνιθος ὄξυν φθόγγον, ὡς ὅταν κενῆς  
 εὐνῆς νεοσσῶν ὄρσανδόν βλέψη λέχος· 425  
 οὕτω δὲ χαῦτη, ψιλὸν ὡς ὄρᾶ νέκυν,  
 γόοισιν ἐξώμωξεν, ἐκ δ' ἀρὰς κακὰς 425  
 ἤρᾶτο τοῖσι τοῦδρον ἐξειργασμένοις.  
 καὶ χερσὶν εὐθὺς διψίαν φέρει κόνιν  
 ἐκ τ' εὐκροτήτου χαλκίας ἄρδην πρόχου 430  
 χοαῖσι τρισπόνδοισι τον νέκυν στέφει.  
 χῆμεις ἰδόντες ἴμεσθα, σὺν δέ νιν 430  
 θηρώμεθ' εὐθὺς οὐδὲν ἐκπεπληγμένην,  
 καὶ τὰς τε πρόσθεν τὰς τε νῦν ἠλέγχομεν  
 πράξεις· ἄπαρνος δ' οὐδενὸς καθίστατο 435  
 ἄμ' ἠδέως ἔμοιγε κάλγεινῶς ἄμα.

V. 421. πικρᾶς ὄρνιθος] 'Moe-  
 stae volucris'. Qui sic praeter So-  
 phoclem locutus sit, neminem novi.  
 MUSG. Simili tamen ratione ἠδὺς  
 O. R. 82 dicitur 'laetus'. ERF.  
 Rectius M. Seyffertus 'avis acerbae  
 i. e. exacerbatae' interpretatur.  
 De similitudine cfr. illum locum  
 Hom. π 216.

V. 423. εὐνῆς — λέχος] Simi-  
 lis abundantiae exempla affert Pors.  
 ad Eur. Hec. 298.

V. 424. Schol.: ψιλὸν γυμνὸν  
 τῆς κόνεως.

V. 425 sq. ἐκ δ' — ἤρᾶτο]  
 Tmesis est, de qua vide Krueg. II  
 § 68, 48, 1—3. Sic deinde σὺν  
 δέ νιν θηρ. dictum pro συνθη-  
 ρώμεθα δέ νιν.

V. 427. χερσὶν] Vide ad Ai. 729.

V. 428. εὐκροτήτου] — 'Malleo  
 bene indurati', ut Eur. El. 819.  
 Cfr. Dorvill. ad Charit. p. 251. ERF.  
 Ἄρδην interpretatur Hermannus  
 'alte sublato urceo'. Schol.: πρό-  
 χου· προχόου. Cfr. Buttm. § 58.

V. 429. χοαῖσι τρισπόνδοισι]  
 Lacte, vino et melle. Vide Eur.  
 Or. 115. Iph. T. 163. ERF. Τρί-  
 σπονδοι χοαὶ dictae quod numero  
 ternae essent. Homerus λ 26 ἄμφ'  
 αὐτῶ δὲ χοὰς χέομεν πάσιν  
 νεκύεσσιν, πρῶτα μελικρήτω,  
 μετέπειτα δὲ ἠδέει οἴνω, τὸ τρί-  
 τον αὐθ' ὕδατι. HERM. Adde  
 Blomf. gloss. ad Aesch. Pers. 616

et nos ad O. C. 479. Schol.: στέ-  
 φει· κοσμεῖ, περιρραίνει. Hoc  
 (περιρραίνει) aptius est quam  
 illud. Cfr. στέφανος Eur. Cycl. 517.  
 Idem verbum de eadem re El. 53,  
 441. Inde Aesch. Cho. 95 ipsae  
 χοαὶ dicuntur στέφη. Eodem sensu  
 dicitur στεφανοῦν Eur. Hec. 128  
 τύμβον στεφανοῦν αἵματι χλωρῶ.

V. 430. Schol.: ἴμεσθα· ἐπο-  
 ρεῦόμεθα, ὠρῶμεν. Tum de συν-  
 θηρώμεθα confer Philoct. 1005  
 ὦ χεῖρες, οἷα πάσχει' ἐν χεῖρα  
 φίλης νεορᾶς ὑπ' ἀνδρὸς τοῦδε  
 συνθηρώμεναι.

V. 432. τὰς τε πρόσθεν τὰς  
 τε νῦν] Dicit, ex praesenti faci-  
 nore manifesto se argumenta repe-  
 titivisse ad puellam prioris convin-  
 cendam.

V. 433. ἄπαρνος δ' οὐδενὸς]  
 De genetivo vide Matth. § 344.  
 Krueg. II § 47, 26, 6.

V. 434. ἄμ' ἠδέως pro ἄλλ'  
 ἠδέως scripti ex Dindorfii con-  
 jectura, qui addit haec: Duplici  
 ἄμα Graeci utuntur non solum in  
 sententiis per μὲν et δὲ oppositis,  
 sed etiam per καὶ coniunctis. Plato  
 Gorg. p. 496 c: ἐὰν εὐρωμεν  
 ἄρα ἅττα ὧν ἄμα τε ἀκαλλάτ-  
 τεται ἀνθρώπος καὶ ἄμα ἔχει.  
 p. 497 a: οὐχ ἄμα διψῶν τε  
 ἕκαστος ἡμῶν πέπνυται καὶ ἄμα  
 ἠδόμενος διὰ τοῦ πίνειν.

τὸ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκ κακῶν πεφευγῆναι 435  
 ἤδιστον, ἐς κακὸν δὲ τοὺς φίλους ἄγειν  
 ἀλγεινόν. ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ἤσσω λαβεῖν  
 ἐμοὶ πέφυκε τῆς ἐμῆς σωτηρίας. 440

KP. σὲ δὴ, σὲ τὴν νεύουσαν ἐς πέδον κἄρα,  
 φῆς ἢ καταρνεῖ μὴ δεδρακῆναι τάδε; 440

ANTIGONH.

καὶ φημι δρᾶσαι κοῦκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μῆ.

KP. σὺ μὲν κομίζεις ἂν σεαυτὸν ἢ θέλεις  
 ἔξω βαρείας αἰτίας ἐλεύθερον. 445

σὺ δ' εἶπέ μοι μὴ μῆκος, ἀλλὰ συντόμως,  
 ἤδησθα κηρυχθέντα μὴ πράσσειν τάδε; 445

AN. ἤδη. τί δ' οὐκ ἐμελλον; ἐμφανῆ γὰρ ἦν.

KP. καὶ δῆτ' ἐτόλμας τοῦσδ' ὑπερβαίνειν νόμους;

AN. οὐ γὰρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε, 450  
 οὐδ' ἢ ξύνοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη,  
 οἱ τοῦσδ' ἐν ἀνθρώποισιν ὤρισαν νόμους. 450

V. 437 sq. πάντα — σωτηρίας] Infinitivus λαβεῖν eodem modo hic additus, quo El. 1016 προνοίας οὐδὲν ἀνθρώποις ἔφθ κέρδος λαβεῖν ἀμεινον, οὐδὲ νοῦ σοφοῦ. Cfr. etiam huius fab. 520. 638. Matth. § 535 not. 1. Scholiasta: οὐδὲν γὰρ προκρίνω τῆς ἐμῆς σωτηρίας.

V. 439. σὲ δὴ etc.] Supplendum λέγω. Vide Matth. § 427. Krueg. I § 62, 3, 12.

V. 441. κοῦκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μῆ] Vide ad v. 263. Ut ad amussim congruat Antigonaе responsio interrogationi Creontis, Schaeferus scribendum suspicatur κοῦ καταρνοῦμαι. Praeterea Hermannus olim coniciebat τὸ μῆ οὐ ἢque et hic et Ai. 96 reponendum videtur. Nam cum notum sit saepe crasin causam corruptelae fuisse, tum quam facile οὐ post μῆ aboleri potuerit, cognoscitur ex scriptura libri Medicei Aesch. Prom. 627, 787, ubi οὐ primum omissum, postmodum inlatum est.

V. 442. Schol.: σὺ μὲν πρὸς τὸν ἄγγελόν φησιν ὁ Κρέων. ἢ ὄποι. De locutione κομίζεις ἂν σεαυτὸν, quam nos reddimus: du

kannst gehen, vide Krueg. I § 54, 3, 8.

V. 443. ἔξω — ἐλεύθερον] De coniunctis his nominibus vide quae ad v. 397 sq. adnotavimus.

V. 444. μῆκος] Adverbialiter positum, ut δίκη, τάχος, τέλος et similia, de quibus Matth. § 425. Krueg. I § 46, 8.

V. 445. Rectam formam ἤδησθα restituit Cobetus. Libri habent ἤδης τὰ κηρυχθέντα. De plurali κηρυχθέντα cfr. v. 570, 576.

V. 449. οὐδ' ἢ ξύνοικος — Δίκη] Intellegenda 'Iustitia inferorum', quae mortuorum imprimis iura servat. Vide ad Soph. Ai. 1389 sq. De ξύνοικος cum genetivo iuncto vide Matth. § 379 p. 698 et Krueg. I § 47, 10.

V. 450. οἱ . . ὤρισαν, quasi non praecesserint verba ὁ κηρύξας τάδε. Quae inconcinntas cum in tali sublimis orationis initio parum probetur, aut ex G. Dindorffii coniectura hic versus ut spurius secludatur aut, id quod veri similis est, Valckenarii emendatio Δίκη τοιούσδ' . . ὤρισεν νόμους recipiatur oportet.

οὐδὲ σθένειν τοσοῦτον φόμπην τὰ σὰ  
 κηρύγμαθ', ὡστ' ἄγραπτα κάσφαλῆ θεῶν  
 νόμιμα δύνασθαι θνητὸν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν. 455  
 οὐ γάρ τι νῦν γε κάχθές, ἀλλ' αἰεὶ ποτε  
 ζῆ ταῦτα, κούδεις οἶδεν, ἐξ ὅτου φάνη. 455  
 τούτων ἐγὼ οὐκ ἐμελλον, ἀνδρὸς οὐθενὸς  
 φρόνημα δείσασ', ἐν θεοῖσι τὴν δίκην  
 δώσειν. θανουμένη γὰρ ἐξήδη, τί δ' οὐ; 460  
 κεί μὴ σὺ προκηρύξας. εἰ δὲ τοῦ χρόνου  
 πρόσθεν θανοῦμαι, κέρδος αὐτ' ἐγὼ λέγω. 460  
 ὅστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν, ὡς ἐγώ, κακοῖς  
 ζῆ, πῶς ὄδ' οὐχὶ κατθανὼν κέρδος φέρει;  
 οὕτως ἐμοιγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν 465  
 παρ' οὐδὲν ἄλγος· ἀλλ' ἂν εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς  
 μητρὸς θανόντ' ἄθαρτον ἠνσχύμην νέκυν, 465

V. 452 sq. *ωστ' ἄγραπτα* — ὑπερδραμεῖν] Ad verba θνητὸν ὄντα, quae ad alium quam ad Creontem referri nequeunt, suppleendum sive eliciendum potius ex praegressis verbis τὰ σὰ κηρύγματα pronomen σέ. Tum verbum ὑπερτρέχειν non valet ὑπερβαίνειν, sed, ut recte iam Schaeferus monuit, 'superiorem esse, superare'. Eur. Phoen. 578 ἦν δ' αὐ κρατηθῆς καὶ τὰ τοῦδ' ὑπερδράμη. Ion 978 καὶ πῶς τὰ κρείσσω θνητὸς οὐδ' ὑπερδράμα; De νόμοις ἀγράπτοις vide ad O. R. 865.

V. 454. *νῦν γε κάχθές]* Latine: 'heri et nudius tertius'. Quanquam autem vulgo in hac dicendi forma τὲ καὶ particulae usurpantur, tamen apte hic γὲ positum est, siquidem id graviter hoc loco Antigonom urgeri velle, non 'nunc quidem' sive 'nunc primum' legem illam divinam valere coepisse, vel ex verbis oppositis ἀλλ' αἰεὶ apparet.

Ibidem. *αἰεὶ ποτε]* Sic Ai. 320 πρὸς γὰρ κακοῦ τε καὶ βαρυνύχου γόους τοιούσδ' αἰεὶ ποτ' ἀνδρὸς ἐξηγεῖτ' ἔχειν.

V. 455. *ζῆ ταῦτα]* Sic O. R. 482 de vaticiniis: τὰ δ' αἰεὶ ζῶντα περιποτάται.

V. 456 sq. *τούτων ἐγὼ* — δά-

σειν] Sensus hic est: 'harum (i. e. harum legum violatarum) non habebam in animo hominis decreta metuens poenas dis expendere'.

V. 458. Collocatio verbi θανουμένην hunc indicat sensum: 'nam quam tu morte mihi affers poenam, eam cum poenis deorum comparatam nihili facio, praesertim cum omnibus moriendum sit'.

V. 459. Schol.: προκηρύξας τὸν θάνατον. τοῦ χρόνου· τοῦ εἰμαρμένου δηλονότι.

V. 460. αὐτ' i. e. αὐτό vulgatur post Brunckium. Recte videtur Schneidewinus reduxisse quod est in La αὐτ' (αὐτε), i. e. 'rursum, e contrario'.

V. 462. κέρδος φέρει] Exspectes φέρεται. Sed vide ad O. C. 6 et Matth. § 496, 5.

V. 464. Schol.: παρ' οὐδὲν ἄλγος· οὐδέμια λύπη. Vide ad v. 35.

V. 465. ἠνσχύμην cum Dindorfio ex A et Ald. restitui, commotus schollastae adnotatione ἠνσχύμην· ὑπερεῖδον et La scriptura ἠσχύμην. Ceteri libri ἰσχύμην. Vulgo scriptum est ab editoribus ἰσχύμην, quod habet Eustathius p. 529, 20. Verum cum forma ἠνσχύμην a trimetris Sophoclis ab iudicanda videatur, cum praeterea locutio τὸν ἐξ ἐμῆς μητρὸς ad-

κείνοις ἂν ἤλγουν· τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι.  
σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα δρωῶσα τυγχάνειν,  
σχεδόν τι μῶρῳ μωρίαν ὀφλισκάνω. 470

XO. δηλοῖ τὸ γέννημ' ὦμόν ἐξ ὦμοῦ πατρός  
τῆς παιδός· εἰκειν δ' οὐκ ἐπίσταται κακοῖς. 470

KP. ἀλλ' ἴσθι τοι τὰ σκληρ' ἄγαν φρονήματα  
πίπτειν μάλιστα· καὶ τὸν ἐγκρατέστατον  
σίδηρον ὀπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ 475  
θραυσθέντα καὶ χαγέντα πλείστ' ἂν εἰσίδοις·  
σμικρῶ χαλινῶ δ' οἶδα τοῖς θυμουμένους 475  
ἵππους καταρτυθέντας. οὐ γὰρ ἐκπέλει  
φρονεῖν μέγ' ὅστις δοῦλός ἐστι τῶν πέλας.  
αὐτῇ δ' ὑβρίζειν μὲν τότε' ἐξηπίστατο, 480

modum inepta sit, gravi corruptela aut interpolatione hic locus laborare putandus est.

V. 466. κείνοις ἂν ἤλγουν] De numero plurali pronominis de una re dicto vide ad Philoct. 1355.

V. 468. σχεδόν τι etc.] Cfr. El. 609 εἰ γὰρ κέφωνα τῶνδε τῶν ἔργων ἴδρις, σχεδόν τι τὴν σὴν οὐ καταισχύνω φύσιν, ubi eadem cum acerbitate vel ironia qua hic verba σχεδόν τι posita sunt. Ceterum nota locutio: μωρίαν ὀφλισκάνω, 'crimen stultitiae subeo'.

V. 469 sq. Schol.: δηλοῖ τὸ γέννημ' ὦμόν· τὸ σκληρὸν αὐτῆς τοῦ φρονήματος ὁμολογεῖ πατέρα τὸν Οἰδίποδα. Construeda: τὸ τῆς παιδὸς γέννημα δηλοῖ (cfr. v. 20) ὦμόν (ὄν) ἐξ ὦμοῦ πατρός, 'progenies cognoscitur aspera asperi patris'. Aliis ergo verbis hoc dicit: δηλοῖ ἢ παῖς ὦμῃ γεγονυῖα ἐξ ὦμοῦ πατρός. De omisso ὄν participio vide ad O. C. 780.

V. 470. εἰκειν — κακοῖς] Cfr. Philoct. 1046 κοῦχ ὑπεῖκουσαν κακοῖς et Aesch. Prom. 320 σὺ δ' οὐδέπω ταπεινὸς οὐδ' εἰκεις κακοῖς.

V. 471 sq. ἀλλ' ἴσθι etc.] Facile patet primis Creontis verbis ad chori potissimum verba extrema responderi. Tum de vocabulo σκληρὰ non inutile est adscripsisse Plutarch. de sera vindicta numinis p. 201 T. VIII ed. Reisk, τὸ γὰρ

σκληρὸν ἐν καυῇ, καθάπερ ἐν φάτῳ σιδήρῳ, σαθρὸν ἐστίν, καὶ τὸ ἀντίτυπον εὐθραυστον.

V. 473. ὀπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ] 'Ita coctum igne, ut sit durissimum'. Scholiasta: περισκελῆ· περισκλήνοτα ἢ κεκομμένα. Ai. 649, ubi schol.: περισκελεῖς φρένες· αἱ ἄγαν σκληραὶ ψυχαί. Vide Lobeckium ad eum locum. Praepositio ἐκ hic non posita est eodem sensu quo ὑπό cum passivo verbo coniuncta, sed pro ἐν propter cogitationem ferri ex igne prolati. Cfr. quae ad Aesch. Prom. 702 et 896 adnotavimus.

V. 475 sq. σμικρῶ — καταρτυθέντας] De sententia confer Ai. 1253 μέγας δὲ πλεονὰ βοῦς ὑπὸ σμικρᾶς ὄμως μάλιστα ὀρθῶς εἰς ὄδον πορεύεται. De verbo καταρτυεῖν hac in re proprio adscripsit Brunckius Plutarch. Themist. 2 τοὺς τραχυτάτους πᾶλους ἀρίστους ἵππους γίνεσθαι, ὅταν ἡς προσήκει τυχεῖσι παιδείας καὶ καταρτυσεως.

V. 476. ἐκπέλει] Erfurdtius adfert Hesychium, ἐκπέλει explicantem ἔξεστι, Neuius confert Herod. I 78 οὐκ ἐξεγένετο Κροίσῳ ἀπαγγεῖλαι. V 105 ὦ Ζεῦ, ἐκγενέσθαι μοι Ἀθηναίους τίσασθαι.

V. 477. τῶν πέλας] 'Aliorum'. Brunckius conferrī iubet Gatakeum Opp. T. I p. 526. Addo Elmsleium ad Eur. Med. 85.

νόμους ὑπερβαίνουσα τοὺς προκειμένους·  
 ὕβρις δ', ἐπεὶ δέδρακεν, ἦδε δευτέρα 480  
 τοῦτοις ἐπανχεῖν καὶ δεδρακυῖαν γελᾶν.  
 ἦ νῦν ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνήρ, ἀπτη δ' ἀνήρ,  
 εἰ ταῦτ' ἀνατὶ τῆδε κείσεται κράτη. 485  
 ἀλλ' εἰτ' ἀδελφῆς εἰδ' ὀμαιμονεστέρας  
 τοῦ παντός ἡμῖν Ζηνὸς Ἐρκείου κυρεῖ, 485  
 αὐτῆ τε χῆ ἕνναιμος οὐκ ἀλύξετον  
 μόρου κακίστου. καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον  
 ἐπαιτιῶμαι τοῦδε βουλευσάι τάφου. 490  
 καὶ νιν καλεῖτ'. ἔσω γὰρ εἶδον ἀρτίως  
 λυσσῶσαν αὐτὴν οὐδ' ἐπήβολον φρενῶν. 490

V. 481. καὶ δεδρακυῖαν γελᾶν] De participio vide Krueg. I § 56, 6, 4, de verbo γελᾶν confer Philoet. 258 ἀλλ' οἱ μὲν ἐκβαλόντες ἀποσίως ἐμὲ γελῶσι σῆ' ἔχοντες.

V. 482. Schol.: ἦ νῦν ὄντως δῆ. De sententia cfr. Eur. Iph. A. 944 ἐγὼ κάκιστος ἦν ἄρ' Ἀργείων ἀνήρ, ἐγὼ τὸ μηδέν, Μεγίλαος δ' ἐν ἀνδράσιν, εἴπερ φρονεῖσαι τοῦμόν ὄνομα σὺ πόσει.

V. 483. Schol.: εἰ ταῦτ' ἀνατὶ εἰ ταῦτα τὰ τολημήματα καὶ ἡ νίκη αὐτῆ χωρὶς βλάβης καὶ τιμωρίας. Videtur vox κράτη significare 'arrogatam potentiam, arrogantiam'.

V. 484 sq. Schol.: ἀλλ' εἰτ' ἀδελφῆς, εἰδ' ὀμαιμ. εἰτε ἐξ ἀδελφῆς ἐμῆς, εἰτε οἰκειότερας καὶ συγγενικατέρας πάντων τῶν οἰκείων (τοῦτο γὰρ δημοῖ τὸ τοῦ παντός ἡμῖν Ζηνὸς ἐρκίου) κυρεῖ, ἀθῶος οὐκ ἄπεισιν. Recte Brunckius: 'sed sive ex sorore, sive ex alia prognata est, quae mihi sit tota familia coniunctior'. Ceterum quod saepe animadvertimus facere homines summo studio et ira abreptos, ut ponant sumantive aliquid, quod tranquilla mente usi sumi non posse vidissent, id et hic facit Creon et persimiliter infra v. 1040 sq.: οὐδ' εἰ θέλωσ' οἱ Ζηνὸς αἰετοὶ βορὰν φέρειν νιν ἀρπάζοντες ἐς Διὸς θρόνον. De genetivo ex κυρεῖ apto vide Matth. § 374. Krueg. I § 47, 6, 5.

V. 485. τοῦ παντός — Ἐρκείου] Eustathius p. 1930, 30 χρῆσις δὲ

Ἐρκείου Διὸς καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ, ἐνθα Ἐρκεῖον Δία ἐκείνος τοὺς ἐν οἴκῳ πάντας δημοῖ. Vide etiam Hesychium voce Ἐρκείου Διὸς eiusque interpretes.

V. 486 sq. οὐκ ἀλ. μόρου κακίστου] Eustathius p. 710, 57 (596, 18) ὅτι δὲ τὸ ἀλύξει οὐ μόνον κοινότερον αἰτιατικῆ συντάσσεται, ἀλλὰ καὶ γενικῆ, δημοῖ Σοφοκλῆς ἐν τῷ οὐκ — κακίστου. Cfr. Krueg. II § 47, 13, 1.

V. 487 sq. καὶ γὰρ — τάφου] I. e. καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον ἐπαιτιῶμαι τοῦδε τοῦ τάφου. δηλονότι βουλευσάι αὐτόν. Cfr. Matth. § 535 c. not. 1 et § 632, 6. Vide etiam ad Philoet. 62. Atque ἴσον adverbialiter 'pariter' vel 'pari modo' ut O. R. 1018. 1347 interpretatur Neuius. Verum recte G. Wolffius monet opinioni infinitivi expegetici repugnare collocationem verbi βουλευσάι. Itaque videndum, ne ἴσον βουλευσάι eadem ratione qua μετασχεῖν v. 535 usurpatum genetivum assciverit.

V. 489. ἔσω] Expectaveris ἐνδον. Verum vide Ai. 105. 235. El. 1103. O. R. 57. O. C. 18. Trach. 202. 867. Phil. 533. Cfr. Lobeck. ad Phryn. p. 127 sq.

V. 490. Schol.: ἐπήβολον φρενῶν κυρία τῶν φρενῶν καὶ ἐστῶσαν ἐν αὐτῇ. Confer Blomf. gloss. ad Aesch. Prom. 453. Summo dolore affecta erat Ismena propter detectum facinus sororis et supplicium, quod ei imminabat.

φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς πρόσθεν ἠρῆσθαι κλοπεύς  
τῶν μηδὲν ὀρθῶς ἐν σκότῳ τεχνωμένων.  
μισῶ γε μέντοι χῶταν ἐν κακοῖσιν τις 498  
άλους, ἔπειτα τοῦτο καλλύνειν θέλη.

AN. θέλεις τι μείζον ἢ κατακτείνειαι μ' ἑλών; 495

KP. ἐγὼ μὲν οὐδὲν· τοῦτ' ἔχων ἔπαντ' ἔχω.

AN. τί δῆτα μέλλεις; ὡς ἐμοὶ τῶν σῶν λόγων  
ἀρεστον οὐδὲν, μηδ' ἀρεσθεῖη ποτέ· 500

οὕτω δὲ καὶ σοὶ τὰμ' ἀφανδάνοντ' ἔφν.  
καίτοι πόθεν κλέος γ' ἂν εὐκλείστερον 500  
κατέσχον ἢ τὸν ἀντάδελφον ἐν τάφῳ  
τιθείσα; τούτοις τοῦτο πᾶσιν ἀνδάνειν  
λέγοιτ' ἂν, εἰ μὴ γλῶσσαν ἐγκλήοι φόβος. 505

V. 491. Schol.: φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς· εἰσθεὶν ἢ ψυχὴ τῶν λάθρα τι κακὸν τεχνωμένων προαλίσκεσθαι καὶ ἐαυτὴν ποιεῖν καταφανῆ, πρὶν φωραθῆναι. Ἄλλως. Τῶν λάθρα τι βουλομένων δρᾶν ὁ θυμὸς προκλύπτεται, καὶ περὶ τὴν κατάστασιν τοῦ σώματος ἐνδηλόν τι γίνεται τὸ κατηγοροῦν τῆς πράξεως αὐτῶν. Male Erfurdcius κλοπεύς 'celatorem' interpretatur, cum sit is, qui aliquid occulte facit, auctor facinoris occulti. Saepissime enim ita κλέπτειν τι usurpatur.

V. 498 sq. Schol.: μισῶ γε μέντοι· μισῶ τὸν ἀμαρτάνοντα καὶ ἐπικουμῶντα τὴν ἀμαρτίαν αὐτοῦ. τοῦτο δὲ φησιν, ὅτι ἀλεύσει ἢ Ἀντιγόνη ἐφασκε τῷ θεῷ νόμον ἐπαρκεῖν. De ἔπειτα particula vide Krueg. I § 56, 10, 3.

V. 495. ἢ κατ. — ἑλών] De addito ἑλών confer huius fab. 398 et O. R. 641 ἢ γῆς ἀπῶσαι πατρίδος ἢ κτείνειαι λαβῶν.

V. 496. ἐγὼ μὲν οὐδὲν] De hoc ἐγὼ pronominis usu in respondendo confert Wexius Philoct. 785 οὐ δῆτ' ἔγωγε. 1889 οὐκ οὐν ἔγωγε. Aristoph. Ran. 660 οὐκ ἠκουσας; — οὐκ ἔγωγε. Plut. Alcib. 3 δάκνεις, ὦ Ἀλκιβιάδη, καθάπερ αἱ γυναῖκες· Οὐκ ἔγωγε, εἶπεν, ἀλλ' ὡς οἱ λέοντες.

V. 498. μηδ' ἀρεσθεῖη ποτέ] De μηδὲ post οὐδὲν vide Krueg.

I § 59, 2, 7, huius fab. 686. — Ceterum Nenuius: 'ἀρεσθεῖη passivum est ad signif. aor. ἀρέσαι. Hom. Il. ι 120. τ 138 ἀψ ἐθέλει ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι ἀποινα. Theogn. 762 σπονδὰς θεοῖσιν ἀρεσσαμένοι. Cfr. El. 1248. Etiam ἠρέσκοντο 'placebant', adnotat Schneider. Lex. ex Herod. VI 128.' Elmsleius ad O. R. 322 ἀρέστ' εἶη, Hermannus ἀρεσθεῖην scripsit.

V. 499. ἀφανδάνοντ' ἔφν] De ἔφν cum participio iuncto confer O. R. 9 κρέπων ἔφης. 587 μειρων ἔφην. Philoct. 1056 κρηῶν ἔφην.

V. 500sq. κλέος γ' ἂν εὐκλ.] De abundantia locutionis confer huius fab. 588 δυσπνύοις πνοαῖς. 1261 φρενῶν δυσφρόνων. 1276 πόνοι δύσπονοι. 1284 νεοτόμοισι πλήγμασι. 1287 sq. κακάγγελτα προπέμψας ἄχη. Ai. 138 λόγος κακόδρους. 546 νεοσφαγῆ φρόνον. 631 sq. χειρόληκτοι δοῦποι. 708 sq. εὐάμερον φάος. O. C. 713 sq. εὐήρετμος πλάτα. Trachin. 791 τὸ δυσπάρωνον λέκτρον. Eurip. Troad. 75 δύσνοστον νόστον, et quae ad El. 1154 adnotavimus.

V. 503. ἐγκλήοι cum Schaefero posui, nisi quod ille ἐγκλείοι. Libri ἐγκλείοι. Minus apte Erfurdcius ἐγκλήσαι scripsit.



ἀλλ' ἢ τυραννὶς πολλὰ τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ,  
κᾶξεστιν αὐτῇ δρᾶν λέγειν θ' ἂ βούλεται. 505

KP. σὺ τοῦτο μούνη τῶνδε Καθμείων ὄρᾳς.

AN. ὀρῶσι χυῖτοι, σοὶ δ' ὑπίλλουσι στόμα.

KP. σὺ δ' οὐκ ἐπαιδεῖ, τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς; 510

AN. οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς δημοπλάγγηρους σέβειν.

KP. οὐκουν δμαίμος χῶ καταντίον θανάων; 510

AN. δμαίμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταύτου πατρός.

KP. πῶς δῆτ' ἐκείνω δυσσεβῆ τιμᾶς χάριν;

AN. οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ κατθανῶν νέκυς. 515

KP. εἰ τοί σφε τιμᾶς ἐξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ.

AN. οὐ γάρ τι δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ὦλετο. 515

V. 504 sq. Schol.: ἀλλ' ἢ τυραννὶς πολλὰ' οὐκ ἐν ἐπαίνω τοῦτο τῆς τυραννίδος· ἀλλ' ἔχει τι εἰρωνείας ὁ λόγος. Invidiose haec dicit Antigona, ut Creonti libidinem dominationis exprobrat. Sententia πολλὰ εὐδαιμονεῖ pertinet ad praecipua iura regum.

V. 506. Schol.: σὺ τοῦτο μούνη' σοὶ μόνῃ τοῦτο δοκεῖ δίκαιον εἶναι, ταφῆναι τὸν Πολυνείκη. Immo 'tibi uni videor cum libidine dominari'.

V. 507. σοὶ δ' ὑπίλλουσι στόμα· γιγνώσκουσι καὶ οὗτοι· διὰ δὲ σὲ τὸ στόμα συστέλλουσι καὶ σιωπῶσιν. Cfr. Buttmanus Lexil. T. II p. 150.

V. 508. Schol.: τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς· ἀντὶ τοῦ παρα τοῦτος φρονούσα. De εἰ vide Krueg. I § 65, 5, 7, de χωρὶς Neuius O. C. 808 et Heind. et Stallbaum. ad Plat. Protagor. p. 336 b conferri iubet. Hoc autem Creon dicit: 'te vero non pudet secus quam illi faciunt cogitare meisque imperiis obloqui?'

V. 510. χῶ καταντίον θανάων] Eteocles.

V. 511. Solita ratio respondendi, cum id quod interrogatur non simpliciter conceditur, sed aliquid definiendi vel explicandi causa adicitur, commendat coniecturam ὄμαιμος ἐκ μιᾶς γε, quam iam Hermannum proposuisse video.

512. πῶς δῆτ' ἐκείνω — χάριν] Locutio δυσσεβῆ χάριν τι-

μᾶν ad illas referenda, de quibus Krueg. II § 46, 7 egit. Musgravius confert Eur. Or. 829 πατροφῶν τιμῶν χάριν. 'Ἐκείνω est Eteocli. Recte Hermannus sensum hunc esse monet: πῶς δῆτα δυσσεβῆς εἰ εἰς ἐκείνον; Impiam enim in Eteoclem dicit Antigona, quod eius inimicum honore afficiat. Dativus autem ἐκείνω utrum ex nomine δυσσεβῆ an ex verbo τιμᾶς aptus sit, ambigere possis. Recte posterius statui posse apparet ex Ai. 687 sq. Item τιμᾶν τί τιμὴ dixit Pindarus Pyth. IV 480 coll. Dissen. p. 248. Ita dicitio τιμᾶς χάριν ab altero fratre ad alterum cum ironia detorquetur, ut hic fere sensus eliciatur: πῶς δῆτα ἀτιμάξεις τὸν Ἐτεοκλέα νέμων αὐτῷ δυσσεβῆ καὶ ἀχάριτα. Non male Escherus ἐκείνον coniecit, minus bene Nauckius τίνας vel νέμεις χάριν. — Πῶς est 'qui fit ut' i. e. 'cur'.

V. 513. σὺ μαρτυρήσει ταῦθ' ] Gl.: ὅτι δυσσεβῆς ἠγέεται τὸ θάπτειν με Πολυνείκη. De locutione ὁ κατθανῶν νέκυς, qua Eteoclem significari apparet, vide ad v. 26.

V. 514. ἐξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ] 'Eodem modo atque impium illum' i. e. 'impium illum eodem modo atque ipsum'. Cfr. 644 ἐξ ἴσου πατρί.

V. 515. οὐ γάρ τι — ὦλετο] Hoc dicit: 'non potest Eteocles neglectum se prae Polynice a me iudicare, si Polynicem, fratrem

- KP.** πορθῶν δὲ τήνθε γῆν, ὃ δ' ἀντιστάς ὑπερ.  
**AN.** ὅμως ὃ γ' Ἄιδης τοὺς νόμους ἴσους ποθεῖ.  
**KP.** ἀλλ' οὐχ ὁ χρηστὸς τῷ κακῷ λαχεῖν ἴσος. 520  
**AN.** τίς οἶδεν, εἰ κάτωθεν εὐαγῆ τάδε;  
**KP.** οὔτοι ποθ' οὐχθρός, οὐδ' ὅταν θάνη, φίλος. 520  
**AN.** οὔτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφην.  
**KP.** κάτω νῦν ἔλθοῦσ', εἰ φιλητέον, φίλει  
 κείνους· ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή. 525  
**XO.** καὶ μὴν πρὸ πυλῶν ἦδ' Ἰσμήνη  
 φιλάδελφα κάτω δάκρυ' εἰβομένη· 525  
 νεφέλη δ' ὄφρῶν ὑπερ αἵματόεν

eius, non servum, ego, quae soror utriusque sim, eadem qua illum pietate prosequendum puto'.

V. 517. ὅμως ὃ γ' Ἄιδης — ποθεῖ] Creon cum fratres tamen valde a se diversos fuisse dixisset, quorum alter pro patria, alter contra patriam pugnans cecidisset, Antigona respondet: 'nihil secius mortui ut sepulturae honorem consequantur eundem, operam dare nos Pluto iubet'. Scriptura ἴσους ex scholio recepta est. Libri τούτους, cui in La diorthotes adscript sit γρ. τοὺς νόμους ἴσους.

V. 518. ἀλλ' οὐχ — ἴσος] 'At non est par bonus malo ad participandas leges'. Pluto pares leges requirit paribus. De infinitivo λαχεῖν vide ad v. 437 sq.

V. 519. Schol.: τίς οἶδεν, εἰ κάτω στίλν' γρ. κάτωθεν ἀντι τοῦ κάτω ὡς τὸ Αἰας ἐγγύθεν ἦλθεν (Hom. II. η 219. λ 485) ἀντι τοῦ ἐγγύς. Ὁ δὲ νοῦς· τίς οἶδεν, εἰ καθ' Ἄιδου ἀλλήλοις διαλλάσσοντες ἡγοῦνται εὐσεβῆ τάδε; — In adverbio κάτωθεν nunc nemo haerebit. Sic huius fab. 1070 τῶν κάτωθεν θεῶν. Philoct. 28 ἀνωθεν ἢ κάτωθεν. El. 1058. Eurip. Alc. 424 τῷ κάτωθεν ἀσπόνδῳ θεῷ. Hel. 1014 τοῖς τε νεότεροις καὶ τοῖς ἀνωθεν πᾶσιν ἀνθρώποις. Aesch. Choeph. 833 τρίς δ' ὑπὸ χθονὸς φίλοις τοῖς τ' ἀνωθεν. Demosth. c. Aristocr. p. 629 ὁ κάτωθεν νόμος. Adde Eur. Heracl. 141 νόμοις τοῖς ἐκείθεν. Aesch. Suppl. 390 δεῖ τοί σε φεύγειν κατὰ

νόμους τοὺς οἰκοθεν. Cfr. Lo-beck. ad Phryn. p. 128.

V. 520. In Antigona Euripidis (fr. 176) Creon docetur haec: θάνατος γὰρ ἀνθρώποισι νεικέων τέλος ἔχει· μαθεῖν δὲ πᾶσιν ἔστιν εὐμαρές· τίς γὰρ πετραῖον σκόπελον οὐτάξων δορὶ δδύνασι δώσει; κτλ.

V. 521. Valcken. ad Eur. Phoen. 397 comparat hunc versum cum Eur. Iph. A. 406 ME. δείξεις δὲ ποῦ μοι πατρός ἐκ ταύτου γεγώς; ΔΓ. συνσωφρονεῖν, ἀλλ' οὐχὶ συννοσεῖν ἔφην. De ἔφην cum infin. iuncto vide Krueg. I § 56, 3, 3.

V. 524. πρὸ πυλῶν ἦδ' Ἰσμ.] 'Pro foribus adest Ismene', adducta Creontis inssu, coll. v. 491.

V. 525. δάκρυ' εἰβομένη correxit Triclinius. Libri δάκρυα λειβομένα. Cum εἰβεσθαι ab usu tragicorum sit alienum, fortasse praefereendum quod post Wexium Bergkiius posuit δάκρυ λειβομένη, sicut scholiasta φιλάδελφα interpretatur φιλάδελφως. De locutione φιλάδελφα δακρύνουσα vide Krueg. I § 46, 5, 4.

V. 526. νεφέλη δ' ὄφρῶν ὑπερ] Cfr. Hor. Ep. I 18, 94 deme supercilio nubem.

V. 526 sq. Schol.: αἵματόεν θέθος αἰσχύνει· τὸ ἐπὶ τῷ προσώπῳ ἐρύθημα. Ἀλληγορικῶς δὲ εἶπε τὴν νεφέλην· ὡς γὰρ ἡ νεφέλη στρυγνὴ καὶ ὀμιχλώδη τὴν ἡμέραν ποιεῖ, οὕτως καὶ ταύτης διάδηλόν φησι γίνεσθαι ταῖς ὄφρῶσι συμφορᾶζουσαν, καὶ τὸ

ῥέθος αἰσχύνει,  
τέγγονσ' εὐᾶπα παρειῶν.

- KP. σὺ δ', ἣ κατ' οἰκούς ὡς ἐχιδν' ὑφειμένη 530  
λήθουσα μ' ἐξέκινες, οὐδ' ἐμάνθανον 530  
τρέφων δὲ ἅτα κάπαναστάσεις θρόνων,  
φέρ' εἰπέ δή μοι, καὶ σὺ τοῦδε τοῦ τάφου  
φήσεις μετασχεῖν, ἣ ἕομαι τὸ μὴ εἰδέναι; 535

ΙΣΜΗΝΗ.

δέδρακα τοῦργον, εἰπερ ἦδ' ὁμορροθεῖ,  
καὶ ξυμμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας. 535

- AN. ἀλλ' οὐκ ἔασει τοῦτό γ' ἣ δίαχ σ', ἐπεὶ  
οὔτ' ἠθέλησας οὔτ' ἐγὼ κοινωδάμην.

- ΙΣ. ἀλλ' ἐν κακοῖς τοῖς σοῖσιν οὐκ αἰσχύνομαι 540  
ξύμπλουν ἐμαντῆν τοῦ πάθους ποιουμένην.

πρόσωπον στογγὸν καὶ κατηφέ-  
στερον πεποιηκόταν. Dicitur ai-  
ματώεις vultus propter ruborem  
nimium, quo suffusus est, ortum  
ex pudore et fletu. Talem vultum  
iam supra v. 492 Creon verbo λω-  
σώσαν indicavit.

V. 527. ῥέθος] 'Vultum'. Ad-  
scribunt Eur. Herc. 1206 ῥέθος  
ἀέλιω δεῖξον. Moschi IV 2 τὸ  
πρὶν δέ τοι οὐκ ἔτ' ἔρηνθος  
σώζειτ' ἐπὶ δεθέσει. Apollon.  
Rhod. II 68, ubi schol.: ῥέθος  
ἅπαν μέλος, ἐνταῦθα δὲ τὸ πρό-  
σωπον. Eustathius ad II. π p. 1090  
ιστίον, ὅτι ῥέθεα οἱ μὲν ἄλλοι  
τὰ μέλη φασίν, Αἰολεῖς δὲ μόνοι  
κατὰ τοὺς καλαιούς τὸ πρόσω-  
πον ῥέθος καλοῦσιν.

V. 528. τέγγονσ' εὐᾶπα παρ.]  
Perapte a poeta dictam esse nu-  
bem frontis irrigare genas sponte  
apparet. De locutione εὐᾶψ πα-  
ρειᾶ vide ad O. R. 189. De toto  
loco confer Aeschyl. Prom. 144 sq.  
φοβερά δ' ἔμοιζον ὄσοις ὀμίχλα  
προσηῆε πλήρης θαρῶων.

V. 529. Schol.: ὡς ἐχιδν' ἣ  
γὰρ ἐχιδνα λάθρα καθεζομένη  
τῶν ἀνθρώπων ἐκπίνει τὸ αἷμα.  
De ὑφειμένη ('subrepens') cfr. O.  
R. 387. De sententia compara  
Soph. El. 784 ἦδε γὰρ μείζων  
βλάβη ξύνοικος ἦν μοι, τοῦμὸν  
ἐκπίνουσ' αἰεὶ ψυχῆς ἄκρατον  
αἷμα.

V. 530. λήθουσα μ' ἐξέκινες]  
Pro ἐμάνθανός μ' ἐκπίνουσα.  
Cfr. Matth. § 552 not. — De stru-  
ctura ἣ — ἐξέκινες, οὐδ' ἐμάν-  
θανον etc. vide eandem § 472, 3.  
Krneg. I § 59, 2, 6 (et § 60, 6).

V. 531. δὲ ἅτα] Sic O. C. 532.  
Explicatur nomen ἅτα verbo ἐπα-  
ρασάσεις. De numero duali et  
plurali commutato vide nostr. Cur.  
epigraph. p. 17.

V. 533. Schol.: ἣ ἕομαι ἣ  
ἀπαρῆ εἰδέναι ἐνώμοτος;

V. 534. Schol.: ὁμορροθεῖ ὁμο-  
φανεῖ. Verba εἰπερ ἦδ' ὁμορ-  
ροθεῖ mussat Ismena non ignara  
moris et mentis sororis.

V. 535. καὶ ξυμμετίσχω — τῆς  
αἰτίας] Genetivus non pendet a  
proximo verbo, sed a remotiore  
ξυμμετίσχω. Eodem modo locu-  
tus poeta est O. C. 1330 ὅς μ'  
ἐξέωσε κάπεσὺν ἑν πάτρας. Alia  
exempla collegit Lobeck. ad Ai.  
p. 294 sq., Matth. § 428, 2. Schae-  
fer. Appar. crit. in Demosth. T. V  
p. 246. Φέρω post ξυμμετίσχω  
i. q. συμφέρω. Cfr. O. R. 347  
ξυμφουτεύσα τοῦργον εἰργάσθαι  
θ', Demosth. II § 9 καὶ συμπο-  
νεῖν καὶ φέρον τὰς συμφοράς.

V. 536. ἀλλ' οὐκ ἔασει τοῦτό  
γ' etc.] Τοῦτο, i. e. τὸ ξυμμετι-  
σχεῖν τῆς αἰτίας.

V. 539. Schol.: ξύμπλουν κοι-  
νωνόν. Conferunt editores Eurip.

- AN. ὦν τοῦργον, Ἄιδης χοί κάτω ξυνίστορες 540  
 λόγοις δ' ἐγὼ φιλοῦσαν οὐ στέργω φίλην.
- IS. μήτοι, κασιγνήτη, μ' ἀτιμάσης τὸ μὴ οὐ  
 θανεῖν τε σὺν σοὶ τὸν θανόντα θ' ἀγνίσαι. 545
- AN. μὴ μοι θάνης σὺ κοινά, μηδ' ἂ μὴ θιγες  
 ποιού σεαυτῆς. ἀρκέσω θνήσκουσ' ἐγώ. 545
- IS. καὶ τίς βίος μοι σοῦ λελειμμένη φίλος;
- AN. Κρέοντ' ἐρώτα. τοῦδε γὰρ σὺ κηδεμών.
- IS. τί ταῦτ' ἀνιάς μ' οὐδὲν ὠφελουμένη; 550
- AN. ἀλγοῦσα μὲν δῆτ', εἰ γέλωτ' ἐν σοὶ γελῶ.
- IS. τί δῆτ' ἂν ἀλλὰ νῦν σ' ἐτ' ὠφελοῖμ' ἐγώ; 550

Iph. T. 599 ὁ ναυτολῶν γὰρ εἰμ' ἐγὼ τὰς συμφορὰς, οὗτος δὲ συμπλεῖ τῶν ἐμῶν μόχθων χάριν et Ai. 1328 sq. ἔξιστιν σὺν εἰπόντι τᾷληθῆ φίλω σοὶ μηδὲν ἤσσαν ἢ πάρος ξυνηραγεῖν, Eur. Herc. 1223 χάριν δὲ γηράσκουσαν ἐχθαίρω φίλων καὶ τῶν κελῶν μὲν ὅστις ἀπολαύειν θέλει, συμπλεῖν δὲ τοῖς φίλοις δυστυχοῦσιν οὐ.

V. 540 sq. Opponuntur inter se τὸ ἔργον et λόγους. — Οὐ [στέργω, 'aspernor'. Cfr. Eur. Med. 88 εἰ τοῦσδε γ' εὐνῆς εἶνεκ' οὐ στέργει πατήρ.

V. 542. μήτοι — μ' ἀτιμάσης etc.] De μὴ pronominis positu confer Herm. ad Vig. p. 893 et Matth. ad Eur. Hec. 62; de articulo infinitivo praeposito vide Matth. § 534 n. 2. Krueg. I § 67, 12, 6.

V. 543. Schol.: ἀγνίσαι ἀντι τοῦ τιμῆσαι. Cfr. 1081. Eur. Or. 40. Iacobs. ad Anthol. Palat. XV 6.

V. 544. μὴ μοι — σὺ κοινά] Cfr. Ai. 577 τὰ δ' ἄλλα τεύχη κοῖν' ἐμοὶ τεθάψεται et O. C. 1762 χάρις ἢ χθονία ξέν' ἀπόκειται.

Ibid. α μὴ θιγες] De hac constructione verbi θιγγάνειν cfr. Krueg. II § 47, 12, 2.

V. 545. ἀρκέσω θνήσκουσ' ἐγώ] 'Sufficiet me mori.' Vide Krueg. I § 56, 8, 1.

V. 546. Recte suspectat Nauckius additum φίλος, quod sententiam debilitat. Soribi non potest: καὶ τίς βίος μοι σοῦ λελειμμένη,

φίλος; Nauckius coniecit σοῦ γ' ἄτερ λελειμμένη; Cum post λελειμμένη facile μόνη intercidere, scripsisse videtur poeta: καὶ τίς βίος μοι σοῦ λελειμμένη μόνη; Cfr. Eur. Med. 52 πῶς σοῦ μόνη Μήδεια λειπεσθαι θέλει et infra v. 566.

V. 547. Schol.: τοῦδε γὰρ σὺ κηδεμών' ἢ τοῦ βίου, ἐπεὶ φιλοζωοῦσα οὐ συνήραξες' ἢ τοῦ Κρέοντος, ἐπεὶ μὴ καρέβησεν αὐτοῦ τὰ ψηφίσματα. Sproate apparet posteriorem tantum probari interpretationem posse. Hoc igitur Antigona dicit: 'tu ut Creonti prospexisti, ita ille tibi prospiciat'. De cuius dicti acerbitate statim Ismena conqueritur.

V. 548. τί ταῦτ' ἀνιάς μ' etc.] De duplii accusativo ex ἀνιῶν apto vide ad O. R. 264 sq. Tum οὐδὲν ὠφελουμένη valet: 'nihil inde lucri auferens'. Sic Philoct. 1383.

V. 549. ἀλγοῦσα — γελῶ] Dolere se de Ismena dicit, etiam si eam irrideat; quod fecit verbis: Κρέοντ' ἐρώτα' τοῦδε γὰρ σὺ κηδεμών. Tum ἐν σοὶ γελῶν γέλωτα postice dictum pro ἡγγεῖαν σοί. Eleganter coniecturam ex scholio εἰ γελῶ, φησιν, ἐπεὶ σοί, ἀλγοῦσα γελῶ Heimsoethius elicit: ἀλγοῦσα μὲν δῆτ', εἰ γελῶ πλ σοί, γελῶ.

V. 550. ἀλλὰ νῦν] Iungendae hae particulae sunt, ut El. 411. Cfr. Hermannus ad Vig. p. 811. Elmsleius ad Eurip. Heracl. 566. Dicit autem hoc Ismena: 'si ante

- AN. σῶσον σεαυτήν. οὐ φθονῶ σ' ὑπεκφυγεῖν.  
 ΙΣ. οἰμοὶ τάλαινα, κάμπλάκω τοῦ σοῦ μόρου;  
 AN. σὺ μὲν γὰρ εἴλου ζῆν, ἐγὼ δὲ καταθανεῖν. 555  
 ΙΣ. ἀλλ' οὐκ ἐπ' ἀρρήτοις γε τοῖς ἐμοῖς λόγοις.  
 AN. καλῶς σὺ μὲν σοί, τοῖς δ' ἐγὼ δόκουν φρο-  
 νεῖν. 555  
 ΙΣ. καὶ μὴν ἴση νῶν ἐστὶν ἡ ἕξιμαρτία.  
 AN. θάρσει. σὺ μὲν ζῆς, ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ πάλαι  
 τέθνηκεν, ὥστε τοῖς θανοῦσιν ὠφελεῖν. 560  
 KP. τῶ παιδέ φημι τῶδε τὴν μὲν ἀρτίως  
 ἄνουν πεφάνθαι, τὴν δ' ἀφ' οἷ τὰ πρῶτ' ἔφην. 560  
 ΙΣ. οὐ γὰρ ποτ', ὠνάξ, οὐδ' ὄς ἂν βλάστη μένει  
 νοῦς τοῖς κακῶς πράσσουσιν, ἀλλ' ἐξίσταται.

in sepeliendo fratre tibi adiutrix non fui, at certe nunc quomodo adiuvare te possim, dic quaeso'.

V. 552. κάμπλάκω — μόρου] Recte, puto, Hermannus explicat: 'etiam mortis tuae societate priver'. Minus commode Neuius καὶ eo modo usurpatum hic censet, quo 'ei' nonnunquam a Latinis usurpatum esse Matthiaeus ad M. Tulli orat. Pompei XIV 42 monet. [Videtur sensum recte reddidisse Boeckhius verbis: 'weh mir! und theilen soll ich nicht dein Todesloos?']

V. 554. ἀλλ' οὐκ — λόγοις] Intellege: ἐπὶ εἰλόμην. Sensus ergo hic est: 'sed non malui servare vitam, quin enuntiarem, quibus rationibus ducerer'; i. e. 'sed tu non ignoras, cur noluerim tecum legem violare'. Cfr. v. 58 sqq. De ἐπὶ praepositione vide Eur. Ion 228 ἐπὶ δ' ἀσφάκτοις μῆλοισι δόμων μὴ παρτε' εἰς μυχόν, Herc. 708 ὕβριν δ' ὑβρίζεις ἐπὶ θανοῦσι τοῖς ἐμοῖς cum Pflugkii adnotatione, Math. § 586 γ.

V. 555. καλῶς σὺ μὲν σοί Martinus restituit secundum scholiastae interpretationem: σεαυτῇ καλῶς ἐδόκεις φρονεῖν. La μὲν γοῦ in μέντοι mutatum a pr. m.; vulgatur ex A μὲν τοῖς, in qua lectione τοῖς ad significationem pronominis τούτοις accedere putant, ut sit τοῖς σοῖς λόγοις pro

ablativo instrumenti. Antigona dicit: 'tu sequebare tuum iudicium, ego aliorum (scilicet inferorum)'. De particulis μὲν et δὲ non suo loco positus cfr. v. 1100 sq., 1297 sq.

V. 557 sq. Schol.: ἡ δ' ἐμὴ — τέθνηκεν' οἷον προσηκάμην τὸ ζῆν, βοηθήσαι βουλομένη τῷ ἀδελφῷ. Mirum est a quoquam probari hanc interpretationem potuisse. Nemo non perspexisset sensum huius loci, si scripsisset poeta: ὥστε τοῖς ζῶσι μῆκέτ' ὠφελεῖν, 'ita ut vivis nihil iam utilis sim'. Idem autem significavit iis verbis, quae posuit. Nam mortuis necessario incipit utilis esse qui vivis esse desiderit. — Exempla verbi ὠφελεῖν cum dativo iuncti attulit plura Krueg. II § 46, 8, 2.

V. 559. τῶ παιδέ] Vide ad O. C. 1676. De locutione τῶ παιδέ — τὴν μὲν monitum ad v. 21 sq.

V. 561 sq. οὐ γὰρ ποτ' — ἐξίσταται] Scholiasta hos versus male sic interpretatur, quasi corrigi Ismene perversitatem mentis infortunio dicat. Hoc illa dicit, etiam qui ante recta mente usi sint, rebus adversis perturbatos prava consilia sequi. HERM. Huic sententiae obloquitur Creon Euripideus fr. 165 ἄκουσον' οὐ γὰρ οἱ κακῶς πεπραγότες σὺν ταῖς τύχαισι ταῦς λόγους ἀπάλεσαν.

- KP.** σοὶ γοῦν, ὄθ' εἴλου ξὺν κακοῖς πράσσειν κακά. 565  
**ΙΣ.** τί γὰρ μόνῃ μοι τῆσδ' ἄτερ βιώσιμον;  
**KP.** ἀλλ' ἦδε μέντοι μὴ λέγ'. οὐ γὰρ ἔστ' ἐτι. 565  
**ΙΣ.** ἀλλὰ κτενεῖς νυμφεῖα τοῦ σαντοῦ τέκνου;  
**KP.** ἀρώσιμοι γὰρ χιτῆρων εἰδὶν γύαι.  
**ΙΣ.** οὐχ ὡς γ' ἐκείνῳ τῆδέ τ' ἦν ἡρμοσμένα. 570  
**KP.** κακὰς ἐγὼ γυναικας βλέσι στυγῶ.  
**AN.** ὦ φίλταθ' Αἴμων, ὡς σ' ἀτιμάζει πατήρ. 570  
**KP.** ἄγαν γε λυπεῖς καὶ σὺ καὶ τὸ σὸν λέχος.  
**XO.** ἧ γὰρ στερήσεις τῆσδε τὸν σαντοῦ γόνον;  
**KP.** Αἰδῆς ὁ παύσων τοῦσδε τοὺς γάμους ἔφω. 575  
**XO.** δεδομέν', ὡς ἔοικε, τήνδε καθθανεῖν.  
**KP.** καὶ σοὶ γε κάμοι. μὴ τριβὰς ἐτ', ἀλλά νιν 575

V. 563. ξὺν κακοῖς] Gl. σὺν τῇ ἀδελφῇ. De plurali vide ad v. 10. Invidiose Creon ea quibus Ismena usa est κακὰς πράσσειν, invertit in κακὰ πράσσειν.

V. 565. ἀλλ' ἦδε μέντοι μὴ λέγ'] De ἦδε vide Matth. § 280 et Seidl. ad Eur. El. 657.

V. 566. Schol.: νυμφεῖα ἀντὶ τοῦ τῆν νύμφην. Cfr. O. R. 85 ἄναξ, ἐμὸν κήδευμα et vide Porson. ad Eur. Or. 1051.

V. 567. ἀρώσιμοι — γύαι] Confer O. R. 1210 et 1256 sq. cum notis nostris. Schol.: ἀρώσιμοι παιδοποιήσιμοι, εὐγεώγητοι, Ceterum advertite, quantopere se Creon hoc dicto omnis humanitatis amorisque expertem esse ostendat.

V. 568. οὐχ ὡς γ' — ἡρμοσμένα] Hoc dicit Ismena: 'sed non exstant qui ita secum coniuncti sint, ut Haemon et Antigona'. Vide Matth. § 297 not. 2. Krueg. I § 52, 3, 4. De plurali participii confer 576 δεδομένα.

V. 569. κακὰς — στυγῶ] De dativo confert Neulius Hom. Il. η 21 Τρωάσσει δὲ βούλετο νίκην. θ 204 σὺ δὲ σφίσι βούλεο νίκην.

V. 570. Cum Boeckhio et Suerenio ex plurium codd. auctoritate hunc versum Antigonaē tribui, vulgo Ismenae tributum.

V. 571. ἄγαν γε λυπεῖς etc.] 'Nimis tu molesta mihi es cum

nuptiis tuis.' Cfr. Ai. 589 ἄγαν γε λυπεῖς. Similiter supra ἀνιαρῶς λέγεις v. 316 dictum. Denique de καὶ σὺ καὶ etc. cfr. Ai. 1147 καὶ σὲ καὶ τὸ σὸν λάβρον στόμα, ut alia plurima eiusdem generis omitam.

V. 572. In vitis libris choro assignavi cum Boeckhio hunc versum, male vulgo Ismenae assignatum, a qua dici non potuit post ea, quae iam v. 566 posuit.

V. 573. Pro ἔφω in optimo libro est ἐμοί, quod forsitan reduci debeat, nisi neque ἐμοί neque ἔφω scripsisse poeta putandus est, sed aliud quid intercidit. Meinekius κυρεῖ, Nauckius μόνος, alii alia coniecerunt.

V. 574. Item hunc versum cum Boeckhio choro tribui, ut est in cod. Aug. Vulgo Ismenae tribuitur. De plurali δεδομένα vide Krueg. II § 44, 3, 9, de omisso ἐστὶν eundem I § 56, 3, 5 et O. C. 1431 οὐτως ἄρ', ὦ παῖ, ταῦτά σοι δεδομένα;

V. 575. καὶ σοὶ γε κάμοι] Hoc dicit: 'ut tibi quidem videtur a me decretum esse, ita a me decretum est'. Variat vim verbi δοκεῖν ut supra v. 323 atque dicit acerbe ut iratus et moram inique ferens.

Ibid. μὴ τριβὰς ἐτ'] I. e. μὴ τριβάζετε ἐτι, μηκέτι τριβὰς ποιείσθε. Adscripterunt editores Aristophan. Acharn. 345 μὴ μοι πρόφασιν. Vesp. 1179 μὴ μοι γε

κομίζετ' εἶσω, δμῶες· ἐκδέτας δὲ χροῖ  
 γυναικας εἶναι τὰσδε μῆδ' ἀνεμμένας.  
 φεῖγρουσι γάρ τοι χοί θρασεῖς, ὅταν πέλας 580  
 ἤδη τὸν Ἄιδην εἰσορῶσι τοῦ βίου.  
 (στροφὴ α΄.)

XO. *Εὐδαίμονες οἷσι κακῶν ἄγευστος αἰών.* 580  
 οἷς γὰρ ἂν σεισθῆ θεόθεν δόμος, ἄτας  
 οὐδὲν ἑλλείπει γενεᾶς ἐπὶ πλῆθος ἔρπον· 585  
 ὁμοιον ὥστε ποντίας  
 οἶδμα δυσπνόοις ὅταν

μύθους. Ex Latinis scriptoribus Cic. de Fin. II 6 *tum ille finem, inquit, interrogandi, si videatur.* ibid. IV extr.: *scrupulum, inquam, abeunt, sed videbitur.* Vide Bergler. ad Aristoph. I. c., Schaefer. ad L. Bos. p. 636, Heindorf. et Stallbaum. ad Platon. Protag. p. 318 b. Krueg. I § 62, 3, 5.

V. 576 sq. *ἐκδέτας δὲ χροῖ* post M. Seyffertum, qui *ἐν δετας δὲ χροῖ* scripsit, invenit R. Engelmannus. La *ἐκ δὲ τὰσδε χροῖ*, ceteri libri *ἐκ δὲ τούσδε χροῖ*, scilicet ex correctione. Sic omnes turbæ emendantium consulescunt. Verbum *ἐκδέτας* adfertur ex Anth. IX 97, 4. Cfr. Eur. Andr. 558 *χέρας βρόχοισιν ἐκδήσαντες*. De terminatione vide Krueg. II § 22, 3, 2 et supra ad v. 134. — De *ἀνεμμένας* cfr. El. 516 *ἀνεμμένη μὲν, ὡς ξοικας, αὐ στρέφει*.

V. 578 sq. *ὅταν πέλας — τοῦ βίου*] Genetivum *τοῦ βίου* ex nomine *πέλας* aptum esse apparet. His dictis abducuntur Antigona et Ismena, remanente Creonte.

V. 580—619. Chorus cum imminere iam mortem Antigonæ vidisset, de misera totius Labdacidarum gentis sorte recordatus, si qui semel mala experti sint divinitus immissa, eorum omnes posteros a dis agitari calamitatibus queritur. Ita et ceteros omnes, qui absumpti sint, Labdacidas a sūrpe vexatos malis esse, et extremam iam gentis illius subolem deo volente misere perdi. Hanc antiquam de calamitate in universam progeniem ingruente opinionem refert

poeta non ad invidiam deorum, sed ad libidinem incontinentiamque hominum, quam Iovis optimi maximi numen compescat atque ita castiget, ut sua quisque immodica cupiditate occaecatus ibi bonas res quaerat ubi malas sit inventurus atque imprudens ipse sibi creet perniciem.

V. 580. *εὐδαίμονες — αἰών*] ‘Felices, qui nihil unquam mali experti sunt.’ Sequentium sensus est: ‘nam quibus semel aliquid mali a dis immissum erit’, etc. De sententia conferatur Eur. El. extr.: *χαίρετε· χαίρειν δ’ ὅστις δύναται καὶ ξυτυχή μὴ τι κἀμνει θνητῶν, εὐδαίμονα πράσσει*. De locutione *κακῶν ἄγευστος* vide Platon. de Rep. p. 576 *ἐλευθερίας δὲ καὶ φιλίας ἀληθοῦς τυραννικῆ φύσις αἰεὶ ἄγευστος*.

V. 581 sq. *ἄτας οὐδὲν ἑλλείπει*] Nevius adscripsit Aristid. de societ. p. 502 *οὐδὲν ἀλαχύνῃς ἑλλείπει*. Simul cum *ἑλλείπει* participium coniunctum est ut Demosth. 18 § 92 *οὐκ ἑλλείπει εὐχαριστῶν*.

V. 582. *γενεᾶς ἐπὶ πλῆθος*] Proprie ‘usque ad expletam gentem’, i. e. usque ad extremam gentis subolem. Similiter Philoct. 722 *πλήθει πολλῶν μηνῶν*, expletis multis mensibus.

V. 583—588. *ὁμοῖον — ἀνταί*] Sensus hic est: ‘similiter atque fluctus, cum vehementibus ventis Thraciis, qui mari incubuerunt, excitatum eum tenebrae marinae percurrerint, evolvit ex fundo nigras arenas et turbulentas, ut li-

Θρησσαισιν ξεβρος ὑφαλαν ἐπιδράμη πνοαίς, 585  
κυλίνδει βυσσόθεν κελαινὰν 590

θίνα καὶ δυσάνεμον,  
στόνω βρέμουσι δ' ἀντιπλήγες ἀκταί.

(ἀντιστροφή α΄.)

ἀρχαῖα τὰ Λαβδακιδᾶν οἰκῶν ὀρῶμαι  
πήματα φθιμένων ἐπὶ πήμασι πίπτοντ', 590 595  
οὐδ' ἀπαλλάσσει γενεὰν γένος, ἀλλ' ἐρείπει  
θεῶν τις, οὐδ' ἔχει λύσιω.  
νῦν γὰρ ἐσχάτας ὑπέρ

tora frageribus resonent'. Tertium comparationis hoc est: si qua gens malis divinitus immissis vexari coeperit, eius omnis posteritas exercetur calamitatibus, quemadmodum, cum mare procellis agitata erit, imus eius fundus perturbatur. Ξεβρος ὑφαλον subiectum esse verbi ἐπιδράμη, et ex notione verbi, quae explicatur Homericis κακῆ ἐπιδέδρομεν ἀγλὺς, cognoscitur et ex loco Homericō, qui Sophocli obversatus esse videtur, *H* 63 οἷη δὲ Ζεφύροιο ἐχεύατο πόντον ἐπι φρεξὲ ὀφρυμένονιο γένος, μελάνει δὲ τε πόντος ὑπ' αὐτῆς. Verba ὁμοίον ὥστε eodem modo Eur. Or. 697 usurpata sunt. Nomen δυσάνεμον recte explicat scholiasta: τὴν ὑπὸ ἀνέμων ταραχθεῖσαν. Similiter supra 358 δύσομβρα dictum est. Cfr. Hesych. δυσήνεμον· δυστάραχον. τὸ κακοῦς ἀνέμους ἔχον. De δὲ parvulae positu vide Elmsl. ad Eur. Bacch. 165.

V. 589 sq. ἀρχαῖα — πίπτοντ'] Verba parum plana et perspicua interpretantur hunc in modum: 'a principio Labdacidarum gentis mala mortuorum malis successisse video' i. e. quot ex Labdacidarum gente adhuc occiderunt, eos omnes video miseros fuisse, ita ut mala malis exciperentur. At corruptam esse memoriam librorum, ipsa ratio antistrophica satis prodit. Pro οἰκῶν iambus requiritur: concilio κλύων ('si res Labdacidarum antiquitus audio'). Pro φθιμένων spondeum desideras, ita ut quod ab Hermanno scriptum est φθι-

τῶν metrum non expleat. Dindorfius πήματ' ἄλλ' ἄλλοις ἐπὶ πήμασι coniecit, quod numeris sententiaeque satisfacit, memoriae librorum non item. Bergkio aliisque πήματ' ἰφθίμων in mentem venit.

V. 591. οὐδ' — γένος] Neque liberat miseris familiam familia, i. e., ut recte Brunckius explicat, nec parentum aetas miserias exhaurit, ut iis progenies libera sit. Tum apte verbo ἐρείπει usus est, gentem Labdacidarum cum arbore comparans, quae a deo deiciatur.

V. 592. οὐδ' — λύσιω] Hermanno cum aliis subiectum τὰ πήματα videtur, mihi nomen γενεά, quod modo positum supplendumque etiam ad ἐρείπει est. Valet autem λύσιω ἔχει eo. πημάτων idem atque λύεται πημάτων.

V. 593—597. νῦν γὰρ — Ἐρινύς] 'Nunc enim extrema super radice quae dispersa fuit lux in Oedipi domo, eam rursus cruenta inferorum deorum demetit falx, orationisque amentia et animi furor.' Et ita fere scholiasta: νῦν γὰρ ὅπερ ἐτίτατο φάος καὶ σατηρία ἐν τοῖς οἰκοῖς τοῦ Οἰδίποδος ἐσχάτης ὑπέρ δίκης, ἀπὲρ τοῦ ὅπερ ἐβλαστέν ἀνω τῆς δίκης, θάνατος καταλαμβάνει. Comparat poeta gentem Labdacidarum cum arbore delecta, cuius una relicta radix sit, ex qua nova arbor efflorescere possit. Radice illa significat Antigonom, ex qua laeta fuerit spes fore, ut cum Haemone, cui desponsata erat, nuptiis coniuncta novum genus renasce-



ὄλξας ὃ τέτατο φάος ἐν Οἰδίπου δόμοις, 600  
κατ' αὖ νιν φρονία θεῶν τῶν 595  
νευτέρων ἀμᾶ κοπίς,  
λόγου τ' ἄνοια καὶ φρενῶν Ἐρινύς.

(στροφὴ β').

τεάν, Ζεῦ, δύνασιν τίς ἀνδρῶν ὑπερβασία κα-  
τάσχοι; 605  
τὰν οὐθ' ὕπνος αἰρεῖ ποθ' ὃ παντογῆρας, 600

retur. Etiam extremam illam radicem extirpari iam a deo propter dementia Antigonae ait.

V. 593 sq. ἑσχάτας ὑπὲρ ὄλξας] Perapte sic Sophocles ut poeta dixit. Minus venuste minusve significanter ἑσχάτας ἐκ ὄλξας dixisset. Recte Schol.: ἄνω τῆς ὄλξης.

V. 595 sq. κατ' αὖ — ἀμᾶ] Quod linguae leges videntur postulare, ut νιν ad φάος referatur, tamen fieri nequit, cum φάος non possit καταμᾶσθαι dici. Itaque iungendum cum nomine ὄλξας: in qua re propterea nihil offensionis est, quod verba ἑσχάτας — δόμοις hoc sensu dicta sunt: 'quae una relicta radice salutem afferre in familia Oedipi, i. e. spem afferre novae propaginis videbatur'. Nomen φάος ut latinum 'lux' de salute dici notum. De locutione ὄλξαν καταμᾶν cfr. Ai. 1178 γένους ἀπαντος ὄλξαν ἐξημημένος et Valck. Diatr. p. 225, de umesi κατ' ἀμᾶ cfr. O. C. 1689 κατὰ με φόνιός Ἄιδας ἔλοι et supra ad v. 425 sq.

V. 596. κοπίς] Gladius dis inferis ποιητικῇ tribuitur ἀδεία, ut Iovi μάκελλα Aesch. Ag. 526. Arist. Av. 1240 et χαλινός Aesch. Prom. 672, Marti μᾶστιξ Aesch. Ag. 642, Veneri flagellum Horat. Od. III 26, 11. ERF. Adde Aesch. Ag. 1535 Δίκη δ' ἐπ' ἄλλο πρᾶγμα θηγάει βλάβης πρὸς ἄλλαις θηγάταις μάχαιραν, Cho. 647 Αἶσα φασαγανορούς.

V. 598 sqq. τεάν, Ζεῦ, δύνασιν etc.] Num Sophocles formam τεός, quam aliquot locis Aeschylus habet, usurpaverit, dubium est quia optativus κατάσχοι requirit particulam ἄν. Ex eis locis, quos

collegit Krueg. II § 54, 3, 8, unus huic loco convenit, Aesch. Cho. 595 ἀλλ' ὑπέροτμον ἀνδρός φρόνημα τίς λέγοι; Scatet autem haec strophā vitii, antistropha ferme libera est. Atque etiam rationi antistrophicae consulimus coniectura σάν ἄν, Ζεῦ κτέ. Nexus sententiarum quem supra indicavimus ostenditur verbo ὑπερβασία quod ad λόγου τ' ἄνοιαν καὶ φρενῶν Ἐρινύν spectat.

V. 600 sqq. τὰν — μῆνες] Quae potentissima numina sunt, Somnus et Tempus, quibus nihil non succumbat, iis negat unquam Iovis vinci potentiam. De somno quod posuit, Homerum videtur secutus, qui Il. ξ 242 sqq. scripsit: τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεεν ἦδνμος Ἴπνος· Ἥρη, πρέσβη θεά, θύγατερ μεγαλοιο Κρόνιο, ἄλλον μὲν κεν ἔγωγε θεῶν αἰλιγενετῶν δεῖα κατεννήσασμαι, καὶ ἄν ποταμοῖο δέεδρα Ὀκεανοῦ, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται· Ζηῆς δ' οὐκ ἄν ἔγωγε Κρονίονος ἄσπον ἰκοίμην, οὐδέ κατεννήσασμαι, ὅτε μὴ αὐτός γε κλενοί. Idem summam potentiam Somni agnoscit Il. ω 5 οὐδέ μιν ὕπνος ἦρει πανδαμάτωρ. Od. ι 378 καδ δέ μιν ὕπνος ἦρει πανδαμάτωρ. Neque dubium videtur, quin id ipsum, quod πανδαμάτωρ valet, Sophocles addito adiectivo significare voluerit. Quo tamen sensu cum accipi παντογῆρας non possit, hoc quidem a librariis profectum, a Sophocle autem eiusmodi quid scriptum esse censendum erit, quale coniecit Emperius παντοδμάτωρ vel Bambergerus παντοθήρας vel Schneidewinus πάντ'

οὐτ' ἀκάματοι θεῶν  
 μῆνες ἀγήρωσ δὲ χρόνῳ δυνά-  
 στας κατέχεις Ὀλύμπου μαρμαρόεσσαν αἰ-  
 γλαν. 610

τό τ' ἔπειτα καὶ τὸ μέλλον 605  
 καὶ τὸ πρὶν ἐπαρκέσει  
 νόμος ὄδ', οὐδὲν ἔρπει  
 θνατῶν βίῳτῳ πάμπολις ἐκτὸς ἄτας.

(ἀντιστροφὴ β'.)

ἂ γὰρ δὴ πολὺπλαγκτος ἔλλις πολλοῖς μὲν ὄνα-  
 σις ἀνδρῶν, 610 615

ἀγρεύτας vel G. Wolffius πανταγρεύς. Sophoclem scripsisse παντ' ἀγρῶν idque propter illud quod sequitur ἀγήρωσ in παντογήρωσ corruptum esse, etiam corruptela proximi versus demonstratur. Ibi responsionis causa Hermannus οὐτε θεῶν ἀκάματοι, Dindorfius οὐτ' ἀκοποι θεῶν νιν, alii alia coniecerunt, nihil quod habeat speciem probabilitatis. Si scribimus τὰν οὐδ' ὑπνος αἰρεῖ ποθ' ὁ πάντ' ἀγρῶν οὐτ' | ἀκάματοι, tum recipit ἀκάματοι eum locum quem numeri requirunt. Restat θεῶν. De locutione θεῶν μῆνες conferunt Homer. B 134 ἐννέα δὲ βεβιάσσι Διὸς μεγάλον ἐνιαυτοί. At ineptum, Iovis menses Iovem non conterere dici. Accedit quod ratio antistrophica defectum syllabae prodit. Itaque aut recipiendum est quod Donaldsonus invenit θεῖοντες aut θεῶν reliquias esse putandum alicuius verbi quod 'conterunt' vel simile quid significet (velut φθίνουσιν sensu transitivo ut El. 1414), ut non ex αἰρεῖ subaudiendum sit αἰροῦσι minus aptum de tempore quam de somno. De Temporis potentia cfr. O. C. 669 ὁ παγκρατῆς χρόνος. Ai. 646. 714. De τὰν προῖν posito cfr. Krueg. II § 15, 1, 8.

V. 601 sq. Schol.: οὐτ' — μῆνες ἀντὶ τοῦ ἢ τοῦ χρόνον περιόδος. 'Indefessi' menses dicuntur propter continuum cursum. Similiter ἐτη dicta sunt πολὺπλαγκτα Aiac. v. 1186.

V. 602. La ἀγήρωι in ἀγήρωσ

correctum; ἀγήρω habent alii libri atque legit scholiasta et Poll. II 14. Sententiae unum convenit ἀγήρωσ. Cfr. O. C. 607 μόντοις οὐ γίγνεται θεοῖσι γήρωσ.

V. 603 sq. Ὀλύμπου — αἰγλαν] Imitatus est Homericum αἰγλήνετα Ὀλυμπον. Cfr. II. α 532. v 243. Od. v 103.

V. 605—608. τό τ' ἔπειτα — ἐκτὸς ἄτας] Locus corruptus. Ex antecedentibus et sequentibus verbis colligas hanc fere sententiam positam hic a poeta fuisse: 'semper valet lex, nihil immodicum et libidinosum absque calamitate mortalibus accidere'. Ἐπαρκέσει interpretantur eodem sensu quo διαρκέσει, 'sustinebit, valebit'. Koechlyus coniecit ἐπικρατεῖ. Pro πάμπολις Heathius invenit πάμπολό γ' sensui illud quidem accommodatum, sed propter „particulam Heathianam“ addubitandum. Hermannus praeterea ἔρπειν scripsit.

V. 605. Schol.: τό τ' ἔπειτα τὸ ἐσόμενον καὶ μετ' ἐκείνο μέλλον καὶ πάλιν ἐσόμενον. Τινες δὲ τὸ ἔπειτα ἰδίως ἐπὶ ἐνεστώτος λελέχθαι φασὶν ἀντὶ τοῦ νῦν. Hermannus: „τὸ ἔπειτα, 'dehinc', aliquam continet praesentis temporis notationem, a quo proximum est cum eoque cohaeret.“ Conferunt Eur. Iph. T. 1265 τὰ τε πρῶτα τὰ τ' ἐπειθ' ὅσ' ἔμελλε τυχεῖν, et Cic. de Fin. I 20 sed etiam spe eriguntur consequentis ac posterius temporis. Tum καὶ τὸ πρὶν valet 'ut olim'.

V. 610 sq. ἂ γὰρ δὴ etc.] Ex-

...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...

...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...

...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...

...  
 ...  
 ...

...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...

...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...

...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...

...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...  
 ...

νεάτον γέννημ' ἄρ' ἀχνύμενος  
τάλιδος ἦκει μόρον Ἀντιγόνης,  
ἀπάτας λεγέων ὑπεραλγῶν;

630

ΚΡ. τάχ' εἰσόμεσθα μάντεων ὑπέρτερον.

625

ὦ παῖ, τελείαν ψῆφον ἄρα μὴ κλύων  
τῆς μελλονύμφου πατρὶ λυσσαίνων πάρει;  
ἢ σοὶ μὲν ἡμεῖς πανταχῇ δρωῶντες φίλοι;  
Αἴμων.

πάτερ, σός εἰμι, καὶ σύ μοι γνώμας ἔχων 635

V. 218. De locutione θεός ἄγει  
cfr. O. C. 252 οὐ γὰρ ἰδοῖς ἂν  
ἄθροῶν βροτόν, ὅστις ἂν, εἰ  
θεός ἄγοι, ἐκφυγεῖν δύναίτο,  
997 τοιαῦτα μέντοι καὶ τὸς εἰσ-  
έβην κακὰ, θεῶν ἀγόντων,  
Herod. VII 8.

V. 619. Schol.: ὀλιγοστόν· ἀντὶ  
τοῦ οὐδὲ ὀλίγον. Bergkiius scri-  
psit ὀλίγιστον. Locutio πράσσει  
ἐπιτὸς ἀτας similis illis est ἐν,  
κακῶς πράττειν. Cfr. Monk. ad  
Eur. Alc. 615.

V. 622. Ante τάλιδος addunt  
libri τῆς μελλογάμου νύμφης.  
Νύμφης omissum apud Poll. III  
45 deleverant editores. Triclinium  
totum hoc τῆς μελλογάμου νύμ-  
φης recte abieciisse comprobavit  
Dindorfus. Videntur verba τῆς  
μελλογάμου νύμφης interpreta-  
tionis causa adscripta non ad τάλ-  
ιδος, sed ad τῆς μελλονύμφου  
v. 627 initio pertinuisse.

V. 623. Schol.: τάλιδος· τάλις  
λέγεται παρ' Αἰολεῦσιν ἡ ὀνο-  
μασθεῖσά τινα νύμφη. Calli-  
machus (Fr. CCX)· αὐτίκα τὴν  
τάλιν παιδί σὺν ἀμφιθαλεῖ.  
Photius p. 567, 17 τάλιδος· τῆς  
μελλογάμου. οὕτως Σοφοκλῆς.  
Hesychius: τάλις· ἡ μελλόγαμος  
παρθένος καὶ κατανομασμένη  
τινί· οἱ δὲ γυναῖκα γαμετήν· οἱ  
δὲ νύμφην. De accusativo μόρον  
ex ἀχνύμενος apto cfr. Matth. § 414,  
12. Krueg. I § 46, 10 et § 48, 8, 1.

V. 624. ἀπάτας· ὑπεραλγῶν]  
Recte scholiasta: ὑπὲρ τῆς τῶν  
λεχέων ἀποτυχίας ἀχθόμενος.  
Ita Eur. Hipp. 260 ὡς κἀγὼ τῆσδ'  
ὑπεραλγῶ. Alc. 888 μία γὰρ  
ψυχῆ, τῆς ὑπεραλγεῖν ἀχθος μέ-  
τριον. Alibi enim ὑπεραλγεῖν est

'nimis dolere', ut Eur. Med. 118.  
Heracl. 620, quod ὑπεράχθεσθαι  
dicit Sophocles El. 177, ibidem  
ὑπεραλγῆ γόλον eo significatu  
addens. HERM. Adde huius fab.  
82 ὑπερδέδοικά σου. Ai. 1310  
τοῦδ' ὑπερπονυμένω. 1346  
τοῦδ' ὑπερμαχεῖς. O. R. 264 sq.  
τοῦμόυ πατρός ὑπερμαχοῦμαι.

V. 625. Schol.: τάχ' εἰσό-  
μεσθα· ὁ λόγος παρορμητικῶς,  
ὅπως μὴ στοχασμῶ χρώμεθα,  
ἀλλ' αὐτοῦται τῶν πραγμάτων  
γινόμεθα· προγινώσκει μὲν γὰρ  
καὶ ὁ μάντις, ἀλλὰ στοχασμῶ  
χρῆται. τάχα σὺν ἀκριβῶς γνώ-  
σσαι ταῦτα παρὰ τοῦ παιδὸς  
πυθάνομενος. Neuius confert  
Rhes. 952 ἦδη τὰδ' οὐδὲν μάν-  
τεως ἔδει φράσαι. Blomf. gloss.  
Aesch. Pers. 229.

V. 626. Schol.: τελείαν ψῆφον·  
τελείαν, τὴν ἦδη τετελεσμένην·  
τοῦτο δὲ φησὶν ὡς μὴ μετα-  
βουλευσόμενος. Wexius adscri-  
psit Aesch. Suppl. 739 ἐπεὶ τελεῖα  
ψῆφος Ἀργείων, τέκνα, θάρσει,  
μαχεύνται περὶ σέθεν. Geneti-  
tivus aptus est ex substantivo  
ψῆφον. Vide ad v. 11. — De ἄρα  
μὴ particulis vide Krueg. I § 69, 9.

V. 628. ἢ σοὶ μὲν· φίλοι]  
De omissio ἐσμέν cfr. Krueg. I  
§ 62, 1, 5. Πανταχῇ δρωῶντες  
i. q. ὡς ἂν δρωμεν πανταχῇ.  
Cfr. Ai. 1369 ὡς ἂν ποιήσης  
πανταχῇ χρηστός γ' ἔσει.

V. 629 sq. καὶ σύ μοι etc.]  
Recte Brunckius: 'tuque rectis  
praeditus consiliis me regis, qui-  
bus equidem obsequar'. Quibus  
verbis hoc dicit Haemon: 'ac  
rectis consiliis tuis, si quibus me  
regis, equidem obsequar'. Non

χρηστὰς ἀποφθοίς, αἷς ἔρωγ' ἐφέψομαι. 630  
 ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς ἀξιῶσεται γάμος  
 μεῖζων φέρεσθαι σοῦ καλῶς ἡγουμένου.

ΚΡ. οὕτω γάρ, ὦ παῖ, χρῆ διὰ σπέρων ἔχειν,  
 γνώμης πατρῶας πάντ' ὀπισθεν ἔσταναι. 640

τούτου γὰρ εἴνεκ' ἄνδρες εὐχονται γονὰς 635  
 κατηκόους φύσαντες ἐν δόμοις ἔχειν,  
 ὡς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνονται κακοῖς,  
 καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν ἐξ ἴσου πατρί.

ὅστις δ' ἀνωφέλητα φιτύνει τέκνα, 645  
 τί τόνδ' ἂν εἰποῖς ἄλλο πλὴν αὐτῷ πόνους 640  
 φῖσαι, πολλὴν δὲ τοῖσιν ἐχθροῖσιν γέλων;  
 μή νῦν ποτ', ὦ παῖ, τὰς φρένας γ' ὑφ' ἡδονῆς

enim omnibus omnino in rebus consiliisve patri se oboediturum dicit.

V. 631 sq. Schol.: οὐδεὶς μοι προκρινθήσεται γάμος τῆς σῆς ἀρχῆς, καλῶς σοῦ ἀρχοντος, πανταχοῦ δὲ μετὰ παρατηρήσεως. Hoc dicit: 'mihī enim nulum conubium pluris erit quod consequar quam si tu recte (me) gubernes'. Id est: a te recte gubernari mihi pluris est quam quodvis conubium. De genetivo participii e comparativo apto vide 701 sq., de locutione καλῶς ἡγεῖσθαι Eur. Iph. A. 928 sq. καὶ τοῖς Ἀτρεΐδαῖς, ἣν μὲν ἡγῶνται καλῶς, πεισόμειθ', ὅταν δὲ μὴ καλῶς, οὐ πείσομαι. — De infinitivo φέρεσθαι vide ad v. 437. De ἀξιῶσεται, quod Musgravius restituit pro ἀξίως ἔσται, cfr. ad v. 93.

V. 635. οὕτω γάρ] De γάρ particula vide ad Philoct. 756. Hic collaudat Creon filium et huius laudis causam addit quasi dicat: Καλῶς οὕτω γάρ κτλ. Schol.: διὰ σπέρων ἔχειν ἀντὶ τοῦ ἐνθυμείσθαι. Cfr. Matth. § 580, 5.

V. 634. Schol.: γνώμης — ὀπισθεν ὅλον τῆς πατρῶας γνώμης πάντα εἶναι δεύτερα ὅλον χρῆ τῆν πατρῶαν πράττοντα γνώμην περὶ τῶν ἄλλων οὐδένα λόγον ἔχειν ἀσφαλῶς δὲ προσέθηκε τό πάντα, μὴ ἀρα ἐκ τοῦ παιδὸς ὑπαντηθῆ, ὅτι πλὴν τῶν χρησίμων.

V. 637. τὸν ἐχθρὸν ἀνταμ. κακοῖς] De locutione conferunt Thucyd. I 42 ἀξιοῦτω τοῖς ὁμοῖοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι. Soph. O. C. 873 φρονοῦσ', ὅτι ἐργοῖς πεπονθῶς ὀήμασιν σ' ἀνύμοναι. De sententia cfr. Hom. I 495 ἀλλὰ σὲ παῖδα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ, ποιεύμεν ἴνα μοὶ ποτ' ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνησ.

V. 638. ἐξ ἴσου πατρί] i. e. 'aeque ac pater', non 'aeque ac patrem' ut 516. Cfr. O. R. 1019 καὶ πῶς ὁ φύσας ἐξ ἴσου τῷ μηδενί; (i. e. ἐξέφωσέ σε ἐξ ἴσου τῷ μὴ φύσαντί σε). Dicit Creon, filium amicitias et inimicitias cum patre communicare dehere.

V. 640. Schol.: πόνους γρ. πέδας, ἐν ᾗ ἐμπόδιον, δεσμούς, κώλυμα τοῦ πράττειν ἢ βούλεται. Hanc lectionem πέδας apparet a sciolo inventam esse ut infra v. 699 l. στήλης. Cfr. O. C. 460 τῆδε τῇ πόλει μέγαν σωτήρ' ἀρεῖσθε, τοῖς δ' ἐμοῖς ἐχθροῖς πόνους. De sententia compara Hom. Γ 51 γυναικί . . δυσμενέσιν μὲν χάματα, κατηφείην δὲ σοὶ αὐτῷ, Hes. O. D. 699 μὴ γέλοισι χάματα γῆμης, Aesch. Pers. 1034 λυγρὰ, χαματα δ' ἐχθροῖς.

V. 642. ὑφ' ἡδονῆς] 'Prae voluptate' sive 'propter voluptatem'. Vide ad v. 221 sq. De locutione τὰς φρένας ἐκβάλλειν, 'mentem abicere', sive 'mentem sibi excuti

γυναικὸς εἶνεκ' ἐκβάλλης, εἰδὼς ὅτι  
 ψυχρὸν παραγκάλισμα τοῦτο γίγνεται, 650  
 γυνή κακὴ ξύνεννος ἐν δόμοις. τί γὰρ 645  
 γένοιτ' ἂν ἔλκος μείζον ἢ φίλος κακός;  
 ἀλλὰ πτύσας ὥσει τε δυσμενῆ μέθης  
 τὴν παῖδ' ἐν Ἄιδον τήνδε νυμφεύειν τινί.  
 ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν εἶλον ἐμφανῶς ἐγὼ 655  
 πόλεως ἀπιστήσασαν ἐκ πάσης μόνην, 650  
 ψευδῆ γ' ἑμαυτὸν οὐ καταστήσω πόλει,  
 ἀλλὰ κτενῶ. πρὸς ταῦτ' ἐφυννέτω Δία  
 ξύναιμον· εἰ γὰρ δὴ τά γ' ἐγγενῆ φῦσει  
 ἄκοσμα θρέψω, κάρτα τοὺς ἔξω γένους. 660  
 ἐν τοῖς γὰρ οἰκείοισιν ὅστις ἔστ' ἀνὴρ 655  
 χρηστός, φανείται κἀν πόλει δίκαιος ὢν.  
 ὅστις δ' ὑπερβὰς ἢ νόμουσ βιάζεται,

pati', vide ad O. C. 631, ubi similia adlata sunt. Particula γ', quam Triclinius intulit, cum plane inutilis sit, Hermannus τὰς φρένας πρὸς ἡδονῆς, Meinekius τὰς φρένας σὺ γ' ἡδονῆς coniecit. Dindorfius nunc scribit ὦ παῖ, φρένας ὑφ' ἡδονῆς δαμείς, olim σὰς ὑφ' ἡδονῆς φρένας, alii alia, omnia incerta. Ipse prius tentabam τῶν φρενῶν . . ἐκπέσης, nunc mihi exordio orationis maxime commendari videntur haec: τὰσδ' ὑφ' ἡδονῆς φρένας (i. e. 'istam quam collaudo mentem').

V. 644. Schol.: παραγκάλισμα· φίλημα, στέργηθρον, κοινῶνημα, παρακοίμημα, περιπλοκή. De τοῦτο vide Krueg. I § 57, 10, 3.

V. 646. ἔλκος] 'Dolor', ut Aesch. Ag. 640 πόλει μὲν ἔλκος ἐν τὸ δῆμιον τρυχεῖν. Hesychius: ἔλκη, λύπαι. ERF.

V. 647. Schol.: πτύσας· καταπτύσας, ἐν οὐδενὶ λόγῳ θέμενος, καταφρονήσας. De ὥσεί τε, verbo nou adiuncto, confert Neuius Hom. Il. λ 474. π 192. τ 366. ψ 598. Od. ξ 254. ρ 111. Pindar. Pyth. I 44. IV 112.

V. 648. νυμφεύειν τινί] Νυμφεύειν τινί quanquam vulgo significat 'uxorem dare alicui', tamen cum alibi tum hic et infra 816 Ἀχέροντι νυμφεύσω valet 'uxo-

rem dari alicui', sive 'nubere alicui'.

V. 650. ἀπιστήσασαν] Vide ad v. 219.

V. 651. ψευδῆ γ' ἐμ. etc.] Similiter Xen. An. VII 7, 24 τὸ δὲ μέγιστον (sc. ἐδόκει μοι εἶναι σοι) μηδαμῶς ἄπιστον σαυτὸν καταστήσαι ὁ τι λέγοις.

V. 652. πρὸς ταῦτ' etc.] Verba πρὸς ταῦτ' — ξύναιμον hoc sensu dicta: 'nihil curans, quod cognata mihi est'.

V. 652 sq. Δία ξύναιμον] Idem dicitur ὁμόγνιος. Vide ad O. C. 1333 θεῶν ὁμόγνιον.

V. 653 sq. εἰ γὰρ — γένους] Scholiasta: ἀπὸ κοινῶ τοῦ θρέψω. — θρέψω· ἀντὶ τοῦ ἔξω. — ἐγγενῆ· συγγενῆ. Designificatu nominis ἄκοσμα vide ad 724, de verbi τρέφειν usu ad 884.

V. 653—656. εἰ γὰρ — δίκαιος ὢν] His verbis Creon explicat, cur Antigonaе, quamvis cognatae sibi, non debeat parcere, hanc adferens causam, quod, si suorum delicta inulta relinquat, multo minus sibi in alienos animadvertere liceat, cum is denique, qui severus etiam in suos sit, laudem iustitiae a civibus consequatur.

V. 657 sqq. ὅστις δ' etc.] Inde ab hoc loco incipit ostendere Creon, cur eiusmodi delictum, quod com-

ἢ τοῦτοκείθεν τοῖς κρατούνουσιν νοεῖ.  
 οὐκ ἔστ' ἐκείνου νότον ἔξ ἑρῶ τυχεῖν. 65  
 ἀλλ' ὅν πάλις στήσαι, νοῦδε γῆ κλέων 66  
 καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ κίαντία.  
 καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρραλεῖν ἐγὼ  
 παλῶς μὲν ἄρχην, εἴ δ' ἂν ἀρχεσθαι θέλειν,  
 δορὸς τ' ἂν ἐν χειρῶν προσηταγμένον 67  
 μένειν δίκαιον πάροδον παραστάτην. 68  
 ἀναρχίας δὲ μείζον οὐκ ἔστιν κακόν.  
 αὐτῇ πάλις τ' ἄλλοθεν, ἧδ' ἀναστάτους  
 οἴκους τίθησι, ἧδε συμάχου δορὸς

missae Antigonaem constabat, in-  
 ultam relinquere non debeat. Dicit  
 enim hoc: 'non decet autem quem-  
 quam aut leges violare aut impe-  
 rare regnantibus velle (i. e. con-  
 venit autem severum me esse in  
 eos, qui aut leges violare aut impe-  
 rare regnantibus velint), sed  
 quem civitas regem fecerit, eius  
 imperium aequum et iniquum se-  
 rendam est. Atque ita qui inanis  
 aliorum obtempere didicerit, domi  
 militiaeque et civis bonus et magi-  
 stratus erit'.

V. 657. Schol.: ὀπαρβαίς· *let-  
 kis τὸ δίκαιον*. Nihil omissum,  
 sed ὀπαρβαίνειν hic, ut saepe  
 apud Homerum, valet 'insolentem  
 esse'. Sic supra 606 ὀπαρβαλία  
 est 'insolentia'.

V. 658. κρατούνουσιν νοεῖ ex  
 Dindorfii conjectura scripsi, postu-  
 lante quodammodo codice La, qui  
 a prima manu habet κρατ... οὔ-  
 σιν νοεῖ. Vulgo κρατοῦσιν ἐν-  
 νοεῖ. De articulo infinitivo prae-  
 positio vide Krueg. II § 50, 6, 6.

V. 660. Schol.: στήσαι· *κατα-  
 στήσαιεν ἄρχοντα*. De optativo  
 vide Krueg. I § 54, 14, 4. Tum  
 post κλέων vulgo comma posi-  
 tum, quod delavi, cum accusativus  
 σμικρὰ etc. ex ipso verbo κλέων  
 aptus sit. Vide ad 64.

V. 661. Schol.: τὰ ἑναντία· *τῶ  
 δικαίῳ θελονότι*. Recte Brunckius:  
*τὰναντία* notat καὶ μεγάλα καὶ  
*ἀδίκια*. Idem confert Senes. Med.  
 195 *aequum aliquo iniquum regis  
 imperium ferat*. Schol. ad Aesch.

Eum. 78 addit sententiam: *δοῦλε,  
 δεσποτῶν ἄκουε καὶ δίκαια κἀ-  
 δικά*.

V. 662. Schol.: *νότον· τὸν  
 τῶ βασιλεὶ κειόμενον*.

V. 662 sq. θαρραλεῖν ἂν — ἀρ-  
 χεῖν] De structura verbi θαρραλεῖν  
 cfr. Phil. 597 οὗτος γὰρ κλέων  
 τὸ θαρραλὸς εἶχε θαρραλεῖν θαρ-  
 ραλεῖν ταῦδε. Pro futuro ἀρχεῖν —  
 θελήσειεν hic positum est ἀρχεῖν  
 (ἂν) — θέλειεν ἂν.

V. 664. Schol.: *δορὸς· ἐνταῦθα  
 τῆς μάχης*.

V. 667. αὐτῇ πάλις τ'] Exer-  
 cius est orationem, ut si deinde  
 dicturus esset: καὶ ἀναστάτους  
 οἴκους τίθησι, quod mutans pro  
 καὶ posuit ἧδε. Eadem figura  
 supra v. 296 τοῦτο καὶ πόλις  
 κερθαί, τὸδ' ἄνδρας ἐξαιρίστη-  
 σιν δορῶν, pro καὶ ἄνδρας.  
 HERM.

V. 668 sq. ἧδε — *καταρρήγνυσι*]  
 Ut ἕλκος ῥηῆαι valet 'vulnus rum-  
 pendo facere', ita τροπὰς καταρ-  
 ρηῆαι significat 'fugam rampendo  
 (sc. ordines) efficere'. Eodem modo  
 'rumpi' a poetis Latinis usurpatur,  
 veluti a Verg. Aen. VIII 391 *ton-  
 nitru cum rupta corusco ignea  
 rima micans percussit humine nim-  
 bos*, ubi *rima rupta* est rima rum-  
 pendo facta. Cfr. etiam Liv. II 50  
*rupere viam*. Hoc ergo poeta di-  
 cit: 'exercitum, si qui edicto du-  
 cis non oboediat, in fugam conciet'.  
*Συμμάχου* pro *συμ μάχη* — sic  
 enim in La exstat — scripsit  
 Reiskius.

τροπὰς καταρρήγνυσι τῶν δ' ὀρθομετέων 675  
σῶζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἢ πειθαρχία. 670

οὕτως ἀμυντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμομένοις,  
κοῦτοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἡσσητέα.

κρείσδον γάρ, εἴπερ δεῖ, πρὸς ἀνδρὸς ἐκπαιεῖν·  
κοῦκ ἂν γυναικῶν ἡσσοτες καλοῖμεθ' ἂν. 680

ΧΟ. ἡμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμεθα, 675  
λέγειν φρονούντως ἂν λέγεις δοκεῖς περὶ.

ΑΙ. πάτερ, θεοὶ φύουσι ἀνθρώποις φρένας

V. 669 sq. τῶν δ' — πειθαρχία] 'Eorum autem, qui erecti sicut nec in fugam proripiuntur, plurimi servantur; atque hoc ut fiat, ut stent ac serventur, facit obedientia duci praestita.' Itaque verbis ἡθε — πειθαρχία hoc dicit: 'immodestia militum facit, ut terga dent in pugna et pereant; modestia, ut stent ac serventur'. Priore in membro omisit poeta addere quod cum per se notum iam ex posteriore apparebat, cum exitio coniunctam fugam esse. Apte scholiasta adscripsit Hom. II. ε 531 ἀδοξέμων δ' ἀνδρῶν πλείονες σοοὶ ἢδ' πέφανται, Erfurdcius Aesch. Spt. c. 224 πειθαρχία γὰρ ἐστὶ τῆς ἐπαρχίας μήτηρ. Adde Xenoph. Cyr. III 3, 45 μωρὸς δὲ καὶ εἰ τις ζῆν βουλόμενος φεῦγειν ἐπιχειροῦν, εἰδὼς ὅτι οἱ μὲν νικῶντες σωζονται, οἱ δὲ φεῦγοντες ἀποθνήσκουσι μᾶλλον τῶν μενόντων.

V. 671. οὕτως etc.] Οὕτως valet 'quae cum ita sint', ut 465 οὕτως ἔμοργε etc. Tum scholiasta τοῖς κοσμομένοις interpretatur τοῖς ἄρχουσι, coll. Hom. κ 16 κοσμήτορε λαῶν. At non potuit κοσμεῖσθαι activo sensu a Sophocle usurpari. Rectius Erfurdcius cum Musgravio aliisque τοῖς κοσμομένοις neutrum esse putarunt, explicantes: 'iis, quae decreta et edicta sunt'. Accuratius interpretaberis 'eis quae disciplinae gratia constituuntur'. Itaque satis bene Brunckius ita haec vertit: 'sic operam dare oportet, ut servetur ordo et disciplina'. De ἀμύνειν verbisque eiusdem notionis ita usurpatis conferunt Eur. Orest. 523

ἀμυνῶ τῷ νόμῳ. Thucyd. I 150 δικαιῶ τοῖς κοινῇ δοξάσει βοηθεῖν, et alia exempla. — De numero plurali ἀμυντέα et versu sq. ἡσσητέα vide Krueg. I § 44, 4, 2.

V. 672. κοῦτοι — ἡσσητέα] Adscripsit Erfurdcius Aristoph. Lys. 450 οὐ γυναικῶν ἐσθλίπετ' ἐσθ' ἡττητέα ἡμῖν. De structura cfr. Krueg. I § 56, 18, 4.

V. 675. Schol.: εἰ μὴ τῆς προηέσεως ὑπὸ τοῦ γῆρας ἐσευλήμεθα, λέγειν φρονούντως δοκεῖς περὶ ἂν λέγεις. Ὁ δὲ λόγος πάνν προσβητικῶς καὶ αἰδημόνως εἰρηται. Proprie εἰ μὴ — κεκλέμεθα valet: 'nisi aetate, in qua sumus, i. e. senectute, decepti sumus'. Schaeferus confert 1218 ἢ θεοῖσι κλέπτομαι. De notione τοῦ χρόνου vide 729 huius fab. et ad Philoct. 306.

V. 677—686. πάτερ — τάδε] Tanta cum moderatione Haemon ad oppugnandam patris sententiam aggredi tantaque cum verecundia animi sententia expromere incipit, ut hoc orationis eius initium lectori non attentissimo aliquanto obscurius videri possit. Equidem sensum nexumque hunc puto esse: 'Mens, ut deorum donum idque summum, commune est bonum, non praecipuum commodum regum (cfr. v. 707 sqq.). Itaque licet neque sim ita intellegens neque esse cupiam, ut ea quae tu dicis non recte se habere ostendere possim, tamen fortasse etiam alius hominis sententia recte se habeat. Atque meum est tui commodi causa speculari, quidquid alii de te dicant aut faciant aut in te reprehendant, cum coram te quae sentiant libere di-



πάντων ὅσ' ἐστὶ κτημάτων ὑπέριστατον.  
 ἐγὼ δ' ὅπως σὺ μὴ λέγεις ὀρθῶς τάδε, 685  
 οὐτ' ἂν δυναίμην μῆτ' ἐπιστάμην λέγειν· 680  
 λέγοιτο μεντᾶν χᾶτέρω καλῶς ἔχον.  
 σοῦ δ' οὖν πέφυκα πάντα προσκοπεῖν, ὅσα  
 λέγει τις ἢ πράσσει τις ἢ ψέγειν ἔχει.  
 τὸ γὰρ σὸν ὄμμα δεινὸν ἀνδρὶ δημότῃ 690  
 λόγοις τοιούτοις οἷς σὺ μὴ τέρψει κλύων· 685  
 ἐμοὶ δ' ἀκούειν ἔσθ' ὑπὸ σκότου τάδε,  
 τὴν παῖδα ταύτην οἷ' ὀδύρεται πόλις,  
 πασῶν γυναικῶν ὡς ἀναξιώτατῃ  
 κάκιστ' ἀπ' ἔργων εὐκλεεστάτων φθίνει, 695  
 ἥτις τὸν αὐτῆς ἀντάδελφον ἐν φοναίς 690

cere non audeant. Hinc mihi quidem licet audire quantopere civitas Antigona deploret'.

V. 677 sq. *πάτερ — ὑπέριστατον*] Cfr. 1050 sq. et 1348 et Aesch. Ag. 927 καὶ τὸ μὴ κακῶς φρονεῖν θεοῦ μέγιστον δῶρον et Platon. de Legg. L. I. p. 631 C ὃ δὴ πρῶτον αὐ τῶν θείων ἡγεμονοῦν ἔστιν ἀγαθῶν, ἢ φρόνησις.

V. 679. *ὅπως — λέγεις*] Vide de hoc ὅπως particulae usu Krueg. I § 69, 46, 1.

V. 680. *οὐτ' ἂν δυν. μῆτ' ἔκ.*] De οὐτ' ἂν et μῆτε coniunctis vide v. 500.

V. 681. *λέγοιτο* scripsi. Libri *γένοιτο*. Tum Hermannus pro *χᾶτέρω* scripsit *χᾶτέρας*. Pronomen *ἕτερος* non *ἐγὼ*, sed σὺ pronomini oppositum est. Quamquam enim in verbis *ἐγὼ δ' ὅπως — λέγειν* duo sunt, quibus aliquid opponi debuisset videatur, alterum hoc: 'ego non possum iudicare, verane sint quae indicas de Antigona', alterum hoc: 'tuane vera sit sententia, quam habes de Antigona, non possum ego iudicare', tamen facile apparet inutile fuisse, ad prius aliquid praeterea respondere, cum sic responsum sit ad posterius: 'dicatur tamen etiam ab alio quod bene se habeat', i. e. tamen fortasse etiam alius sententia, tuae contraria, bene se habeat. De omisso τὶ vide Matth. § 487, 7.

V. 682. *σοῦ δ' οὖν — προσκο-*

*πεῖν*] De locutione σοῦ *προσκοπεῖν*, i. e. *σκοπεῖν πρὸ σοῦ*, vide ad v. 630, de *προσκοπεῖν σοῦ πάντα* ad Philoctet. 15.

V. 684 sq. τὸ γὰρ σὸν — *τοιούτοις*] Id est: *σὲ γὰρ φοβεῖται ἀνὴρ δημότης λόγοις τοιούτοις*. Dativi *λόγοις τοιούτοις* eadem ratio esse videtur quae dativi *ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς* supra v. 391. Cogitatio enim verborum quae regem moleste laturum sentiunt hominibus de plebe metum inicit, ita ut ea verba omittant. Itaque non opus est cum Dindorfio ante hunc versum lacunam statuere, quam Herwerdenus supplet his: *κούθεῖς ποτ' ἀστῶν ἐμφανῶς χρῆται, πάτερ, λόγοις τοιούτοις κτέ.* Particula *μὴ* poni debebat et quia verba οἷς . . κλύων ut infra v. 697 ex cogitatione aliorum sumpta sunt et ob eam rationem quam explicat Krueg. I § 67, 4, 3. Cfr. Isocr. 15 § 12 *δὲ διελθεῖν τοσοῦτον μέρος ὅσον μὴ λυπήσει τοὺς παρόντας*.

V. 686. *ὑπὸ σκότου*] Scholiasta: *ἐμοὶ δὲ πάρεστιν ἀκούειν τῶν λέξεω κατὰ σοῦ λεγομένων*. Ceterum recte Hermannus: quoniam quae clam dicuntur etiam audiuntur clam, ad audiendum transtulit poeta quod de dicentibus dici debebat.

V. 690. Schol.: *διὰ τούτων ὑπεραπολογεῖται τῆς κόρης, ὑπερσπερκῶς τῇ πόλει περιθίει*

πεπιῶτ' ἄθαρτον μῆθ' ὑπ' ὤμηστῶν κυνῶν  
 εἶασ' ὀλέσθαι μῆθ' ὑπ' οἰωνῶν τινος·  
 οὐχ ἦδε χρυσῆς ἀξία τιμῆς λαχεῖν;  
 τοιάδ' ἐρεμνὴ σίγ' ἐπέροχεται φάτις. 700  
 ἐμοὶ δὲ σοῦ πράσσοντος εὐτυχῶς, πάτερ, 695  
 οὐκ ἔστιν οὐδὲν κτῆμα τιμιάτερον.  
 τί γὰρ πατρὸς θάλλοντος εὐκλείας τέκνοις  
 ἄγαλμα μείζον ἢ τί πρὸς παίδων πατρὶ;  
 μὴ νυν ἐν ἦθος μῦνον ἐν σαυτῷ φόρει, 705  
 ὡς φῆς σύ, κούδεν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν. 700  
 ὅστις γὰρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ,  
 ἢ γλῶσσαν, ἦν οὐκ ἄλλος, ἢ ψυχὴν ἔχειν,  
 οὔτοι διαπτυχθέντες ὤφθησαν κενοί.  
 ἀλλ' ἄνδρα, κεί τις ἢ σοφός, τὸ μανθάνειν 710  
 πόλλ' αἰσχρὸν οὐδὲν καὶ τὸ μὴ τεῖνευ ἄγαν. 705

τὸν λόγον. De ἐν φοναῖς πεπιῶτα cfr. Aesch. Ag. 447 ἐν φοναῖς καλῶς πεσόντα et ad Phil. 60.

V. 691. ὤμηστῶν κυνῶν] In La κυνῶν adscriptum γρ. λύκων. Supra 257 canes cum feris consociantur, et 206 cum avibus, ut apud Aesch. Spt. c. T. 1014. 1020, ubi 1035 Antígona: τούτου δὲ σάρκασ οὐδὲ κοιλογάστορες λύκοι σπᾶσσονται. Canes ὤμησταὶ ab Homero II. γ 67 dicit. HERM.

V. 693. Schol.: τιμῆς· γρ. στήλης. Genetivus aptus est ex verbo λαχεῖν. Vide quae ad Philoct. 62 sq. adnotavi.

V. 694. Schol.: ἐρεμνὴ· σκοτεινὴ, λαθραία σου. Ad verbum ἐπέροχεται supple μοί.

V. 695. σοῦ πράσσοντος εὐτυχῶς] De genetivo participii cfr. 697 et 632.

V. 697 sq. εὐκλείας — ἄγαλμα] Dictum hoc est ut εὐκλείας στέφανος Ai. 465. Eur. Suppl. 315 πόλει παρὸν σοι στέφανον εὐκλείας λαβεῖν. Antiop. fr. 219. ERF.

V. 698. Schol. min.: ἢ τί πρὸς παίδων πατρὶ. ἦγον οὐδὲ ὁ πατήρ μείζονα ἄλλην χάριν παρὰ τῶν παίδων δέχεται, ἢ εὐτυχούτας τούτους ὄμων.

V. 699. μὴ νυν] Noli igitur etc. Sic supra 648 μὴ νυν ποτ' etc.

Vide, quos Wexius conferri iubet, Blomf. ad Aesch. Spt. 228 et Monk. ad Eur. Alc. 1096. Adde Soph. Ai. 1129 μὴ νυν ἀτίμα etc. O. R. 644. 707.

V. 700. ὡς φῆς σὺ — ἔχειν] Recte Brunckius: 'ut, quod tu dicis, aliud praeterea nihil, rectum esse putes'. De ὡς particulae usu vide Matth. § 485.

V. 701 sqq. ὅστις — κενοί] De sententia confer Theogn. 221 ὅστις τοι δοκεῖ τὸν πλησίον ἰδμεναι οὐδέν, ἀλλ' αὐτὸς μῦνος ποιήκλα δῆνέ ἔχειν, κείνος γ' ἄφρων ἐστὶ, νόον βεβλαμμένος ἐσθλοῦ· ἴσως γὰρ πάντες ποιήκλ' ἐπιστάμεθα.

V. 703. Schol.: διαπτυχθέντες] ἀνακαλυφθέντες· μετέβη δὲ ἀπὸ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ τοῦ 'ὅστις γὰρ' εἰς πληθυντικὸν τὸ 'οὔτοι'. Cfr. Krueg. I § 58, 4, 5. Huic usui numeri pluralis convenit aoristus ὤφθησαν, qui facta temporis praeteriti comprehendit.

V. 704 sq. ἄνδρα — οὐδέν] Ordo est: οὐδέν αἰσχρὸν ἔστι τὸ ἄνδρα μανθάνειν πολλὰ etc. — Tum de εἰ cum coni. iuncto vide Krueg. I § 54, 12, 3 et de articulo infinitivo praeposito eundem II § 50, 6, 6.

V. 705. Schol.: καὶ τὸ μὴ τεῖνευ ἄγαν· μὴ ἀθάδη εἶναι

ὄρῳ παρὰ φείθοισι χειμάρροις ὄσα  
 δένδρων ὑπέκει κλώνας ὡς ἐκσώζεται·  
 τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται.  
 αὐτως δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατῆ πόδα  
 τείνας ὑπέκει μηδέν, ὑπτιοῖς κάτω  
 στρέφας τὸ λοιπὸν σέλασιν ναυτίλλεται.  
 ἀλλ' εἶπε θυμῷ καὶ μετάστασιν δίδου.  
 γνώμη γὰρ εἴ τις κάπ' ἐμοῦ νεωτέρου  
 πρόσσεστι, φῆμ' ἔγωγε πρεσβεύειν πολὺ

715

710

720

ἀντιτείνοντα τοῖς συμβουλευόν-  
 σιν. Videtur potius significare 'ni-  
 mia pertinacia ac severitate esse,  
 ea severitate qua summum ius fiat  
 summa iniuria'.

V. 706. ὄρῳ] De asyndeto in  
 hoc dicendi genere legitimo cfr.  
 Eur. fr. 1039 ὄρῳ τὸν εὐτράπε-  
 ζον ὡς ἡδὺς βίος, Aristoph. Equ.  
 92 ὄρῳ, ὅταν πίνωσιν ἀνθρώ-  
 ποι τότε πλουτοῦσι κτέ., Herod.  
 VII 10.

V. 708. Schol.: αὐτόπρεμνα·  
 αὐτόρριζα.

V. 709 sq. ναὸς — μηδέν] Ordo  
 est: ὅστις πόδα ναὸς ἐγκρατῆ  
 τείνει, μηδέν ὑπέκων. Verba  
 ἐγκρατῆ τείνειν πόδα ναὸς per  
 prolepsin quandam dicta, de qua  
 ad v. 25 monitum, sic ut ἐγκρατῆ  
 sit ὥστε ἐγκρατῆ εἶναι, et ἐγ-  
 κρατῆ τείνειν nobis reddi possit  
 'straff spannen' coll. v. 474 huius  
 fabulae. Similia sunt μεῖζον ἔκτε-  
 ρῶ λόγον Trach. 679, κλειῶνα  
 ἐκτεῖναι λόγον Herod. VII 51 et  
 Latinum 'longum prorogat aevum'  
 Hor. Ep. ad Pis. 346. — De no-  
 mine ποὺς recte Seidlerus ad Iph.  
 T. 1104: 'Navis πόδες erant duo  
 funes, qui ab utraque inferiore veli  
 parte, sive ab angulis veli, exeun-  
 tes in navi puppim versus alliga-  
 bantur. Schol. ad Eur. Or. 704  
 λέγεται δὲ οὕτω (ποὺς) σχοινίον  
 τὸ κάτωθεν τοῦ ἱστίου. Clarius  
 Schol. Aristoph. ad Eq. 436 πόδας  
 δὲ καλοῦσιν οἱ ναῦται τοὺς παρ'  
 ἐκάτερα τὰ μέρη κάλως ἐκδεδε-  
 μένους τῆς ὀθόνης.' Conferen-  
 dus autem cum hoc Antigoniae loco  
 Eur. Or. 705 sq. καὶ ναὺς γὰρ  
 ἐνταθεῖσα πρὸς βίαν ποδὶ ἔβα-

πεν, ἔσθη δ' αὐθις, ἦν χαλᾶ  
 πόδα.

V. 710 sq. ὑπτιοῖς — ναυτίλ-  
 λεται] Recte suspicatur Emperius  
 κάτω στρέφειν simili ellipsi a  
 Graecis intellecto nomine τὴν ναῦν  
 dictum videri atque nostrum ver-  
 bum 'umwerfen'. Sensum totius  
 loci quod attinet, recte monuit  
 Boeckhiius supinis transtris cursum  
 continuaturum dici qui eversa navi  
 undis submersum iri significetur.  
 Simillima ratio est v. 310 sq. et  
 Ai. 100 θανόντες ἦδη τὰμ' ἀφαι-  
 ρεῖσθων ὄπλα.

V. 712. Locus aperte corruptus  
 est. Nam εἶκειν θυμῷ non pot-  
 est quidquam aliud significare  
 quam 'indulgere animo'. Cfr. Hom.  
 I 109 σὺ δὲ σῶ μεγαλήτορι θυ-  
 μῷ εἴξας ἄνδρα φέριστον . .  
 ἠτίμησας. Aliquot libri exhibent  
 θυμῷ, quod nisi manum correcto-  
 ris manifestaret, probari posset.  
 Interpretantur: 'sed cede voluntate  
 eiusque mutationem praebe', ut  
 dicitur εἶκειν χάριτος, πολέμου.  
 Emendando succurrit loco Dindor-  
 fiiu concinens ἀλλ' εἶπε καὶ θυ-  
 μῷ μ. δίδου, Kayserus ἀλλ' εἶπε  
 δ' ἡμῖν, Martinus ἀλλ' εἶπε μὴ-  
 θῶ. Facillime videtur Hermannus  
 et post Hermannum M. Seyffertus  
 locum sanasse, cum scripserunt:  
 ἀλλ' εἶπε, θυμῷ καὶ μετάστασιν  
 διδούς i. e. 'sed cede, irato ani-  
 mo etiam conversionem concedens'.  
 V. 713. καὶ ἀπ' ἐμοῦ dicit Hae-  
 mon, quia hucusque nihil nisi alio-  
 rum sententias enuntiavisse vult.  
 Itaque ad πρόσσεστι subaudiendum  
 μοί.

V. 714 sq. Schol.: πρεσβεύειν·  
 ὑπερέχειν. De sententia adscri-

φύναι τὸν ἄνδρα παντεπιστήμης πλέων· 715  
 εἰ δ' οὖν, φιλεῖ γὰρ τοῦτο μὴ ταύτη ῥέπειν,  
 καὶ τῶν λεγόντων εὖ καλὸν τὸ μανθάνειν.

XO. ἄναξ, σέ τ' εἰκός, εἰ τι καίριον λέγει,  
 μαθεῖν, σέ τ' αὖ τοῦθ'· εὖ γὰρ εἰρηται διπλῆ. 716

KP. οἱ τηλικοῖδε καὶ διδαξόμεσθα δὴ 720  
 φρονεῖν πρὸς ἀνδρὸς τηλικούδε τὴν φύσιν;

AI. μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐρῶ νέος,  
 οἱ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τὰργα σκοπεῖν.

pscrut Hesiod. Op. et D. 291 οὐ-  
 τος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτὸς  
 πάντα νοήσῃ, φρασσάμενος τὰ  
 κ' ἔπειτα καὶ ἐς τέλος γαῖαν ἀμεί-  
 νωφ' ἔσθλός δ' αὖ καὶ κείνος, ὃς  
 εὖ εἰπόντι κίθεται. ὃς δὲ καὶ  
 μήτ' αὐτὸς νοεῖ, μήτ' ἄλλου  
 ἀκουῶν ἐν θυμῷ βάλλεται, ὃ δ'  
 αὐτ' ἀχρηστὸς ἀνήρ. Addo Hero-  
 dot. VII 16, 1 Ἴσον ἐκείνο, ὃ βα-  
 σιλεῦ, παρ' ἐμοὶ κέκριται, φρο-  
 νεῖεν τε εὖ καὶ τῶ λέγοντι χρῆ-  
 στά ἐθέλειν κείθεσθαι. Cic. orat.  
 Cluent. c. 31 sapientissimum esse  
 dicunt eum, cui quod opus sit ipsi  
 veniat in mentem; proxime acce-  
 dere illum, qui alterius bene in-  
 ventis obtemperet. Liv. XXII 29  
 saepe ego audivi, milites, eum pri-  
 mum esse virum, qui ipse consulat,  
 quid in rem sit; secundum eum,  
 qui bene monenti oboediatur; qui  
 nec ipsi consulere nec alteri pa-  
 rere sciat, eum extremi ingenii  
 esse.

V. 715. Ipse scripsi παντεπιστή-  
 μης. Codices et editiones omnes  
 πάντ' ἐπιστήμης. Quae scriptura  
 abhorret a Graecorum usu loquendi.  
 Idem substantivum restituendam  
 Trach. 338 scribendumque τούτων  
 ἔχω γὰρ παντεπιστήμην ἐγώ.  
 Similes compositiones lexica sup-  
 peditant.

V. 716. εἰ δ' οὖν] scil. ἄλλη  
 γίνεται, quae non subaudiuntur,  
 sed ipsis verbis εἰ δ' οὖν sen-  
 tiuntur. Cfr. Matth. § 617 a. b.

Ibid. φιλεῖ — ῥέπειν] Confert  
 Musgravius Rhes. 106 οὐ γὰρ αὐ-  
 τὸς πάντ' ἐπίστασθαι βροτῶν  
 πέφυκεν.

V. 717. καὶ — μανθάνειν] Ordo  
 est: καὶ καλὸν τὸ μανθάνειν

τῶν εὖ λεγόντων. De εὖ post-  
 positio vide 166. 410. 904. Ai. 1252,  
 de sententia 1031 sq. τὸ μανθά-  
 νειν δ' ἡδιστον εὖ λέγοντος. De  
 constructione μανθάνειν τινὸς  
 vide Krueg. II § 47, 10, 10.

V. 720—753. In hoc colloquio,  
 quod mira arte compositum a poeta  
 est, facile intelleges Haemonem  
 primum satis tranquillo, Creontem  
 affecto animo loqui, illum leni et  
 modesta, hunc aspera et feroci ora-  
 tione uti, illum argumentis, hunc  
 conviciis potius contra adversa-  
 rium pugnare. Ceterum adverte  
 Creontem ira occupatum hic aeta-  
 tem Haemonis ut supra sexum An-  
 tigonae praetextum habere ne ac-  
 curatius causas eius cognoscat.

V. 720. καὶ διδαξόμεσθα] Re-  
 spondet καὶ particulae in interro-  
 gatione ita positae nostrum 'gar'.  
 Sic v. 770 ἀμφω γὰρ αὐτῶ καὶ  
 κατακτεῖναι νοεῖς; El. 385 ἢ  
 ταῦτα δὴ με καὶ βεβούλευνται  
 ποιεῖν; De futuro medii notione  
 passiva positio vide ad v. 93.

V. 722. Schol.: μηδὲν διδά-  
 σκον, ὃ μὴ δίκαιόν ἐστὶ σοὶ μαν-  
 θάνειν. Vide ad v. 358 sq. Tum  
 de notione voc. χρόνος monitum  
 ad v. 675.

V. 723 sq. τὰργα] 'res, causas'  
 (Thatsachen). Acerbe Creon re-  
 petit vocem ἔργον vim 'facinoris'  
 (That) intellegens, ut hoc dicit:  
 'nempe eius me iubes facinoris  
 rationem habere quale est σίβειν  
 τοὺς ἀκοσμοῦντας'. Ad eandem  
 vocem ἔργον in eis quae mox Hae-  
 mon respondet οὐδ' ἂν κελ. per-  
 tinet οὐδέ, quo facinori verba op-  
 ponuntur.

- KP. ἔργον γὰρ ἔστι τοὺς ἀκοσμοῦντας σέβειν; 730  
 AI. οὐδ' ἂν κελεύσαιμ' εὐσεβεῖν ἐς τοὺς κακοὺς. 725  
 KP. οὐχ ἦδε γὰρ τοιαῦδ' ἐπέληπται νόσφ;  
 AI. οὐ φησι Θήβης τῆσδ' ὁμόπολις λεώς.  
 KP. πόλις γὰρ ἡμῖν ἀμὲ χρὴ τάσσειν ἐρεῖ;  
 AI. ὄρῳς τόδ' ὡς εἰρηκας ὡς ἄγαν νέος; 735  
 KP. ἄλλω γὰρ ἢ 'μοι χρὴ με τῆσδ' ἄρχειν χθονός; 730  
 AI. πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ' ἦτις ἀνδρός ἐσθ' ἑνός.  
 KP. οὐ τοῦ κρατοῦντος ἢ πόλις νομίζεται;  
 AI. καλῶς ἐρήμης γ' ἂν σὺ γῆς ἄρχοις μόνος.  
 KP. ὄδ', ὡς ἔοικε, τῇ γυναικὶ συμμαχεῖ. 740  
 AI. εἶπερ γυνὴ σὺ σοῦ γὰρ οὐν προκῆδομαι. 735  
 KP. ὦ παγκάμυστε, διὰ δίκης ἰὼν πατρί.  
 AI. οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἐξαμαρτάνονθ' ὄρῳ.  
 KP. ἁμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμὰς ἀρχὰς σέβων;  
 AI. οὐ γὰρ σέβεις τιμὰς γε τὰς θεῶν πατῶν. 745  
 KP. ὦ μαρὸν ἦθος καὶ γυναικὸς ὕστερον. 740

V. 724. Schol.: ἀκοσμοῦντας· ἀπειθοῦντας καὶ ἄκοσμα διακρατομένους. Cfr. 660 et Philoct. 387.

V. 727. ὁμόπολις λεώς] Vide quae ad v. 7 notata sunt.

V. 728—733. πόλις γὰρ etc.] In regno etiam cives in consilium adhibendos eorumque voluntates explorandas Haemon ostendit, cum contra Creon ad regis unius arbitrium nutumque totos se fingere cives et accommodare debere contendat. Cfr. Aesch. Suppl. 368 verba regis ἐγὼ δ' ἂν οὐ κραινοίμ' ὑπόσχῃσαι πάρος, ἀστοῖς δὲ πᾶσι τῶνδε κοινώσας πέρι, quibus respondet chorus: σὺ τοι πόλις, σὺ δὲ τὸ δάμιον, πρότασις ἀκριτος ἔσθ'.

V. 729. Cum verbis εἰρηκας ὡς ἄγαν νέος compara verbum νεανεύεσθαι.

V. 730. ἄλλω γὰρ ἢ 'μοι χρὴ] 'Aliusne commodo quam meo imperare me huic civitati convenit?' Cfr. Ai. 1367 τῷ γὰρ με μᾶλλον εἰκός ἢ μαντῶ πονεῖν; Cui ita respondet Haemon, ut Creontis, regis, esse affirmet etiam aliorum commodis inservire, siquidem ea civitas esse dici non possit, in qua

sibi soli rex vivat. In ceteris χρὴ με Dobraeus scripsit. Libri habent χρὴ γε.

V. 732. οὐ τοῦ — νομίζεται] Eadem structura verbi νομίζεσθαι O. C. 38 τίς δ' ἔσθ' ὁ χῶρος; τοῦ θεῶν νομίζεται; De sententia horum versuum cfr. Phil. 386 πόλις γὰρ ἔστι πᾶσα τῶν ἡγουμένων, O. R. 630 κάμοι πόλεως μέτεστιν, οὐχὶ σοὶ μόνω.

V. 733. De sententia cfr. O. R. 55 ἔνν ἀνδράσιν κάλλιον ἢ κενῆς κρατεῖν, Eur. fr. 825 αἱ γὰρ πόλεις εἰς' ἀνδρες, οὐκ ἐρημία.

V. 736. Schol.: διὰ δίκης ἰὼν· δικασάμενος, δικαιολογούμενος, παρορησιαζόμενος. Cfr. Math. § 580 c. Krueg. I § 68, 22, 2.

V. 737. οὐ — ἐξαμαρτάνονθ'] I. e. ἀδικὸν ἁμαρτῆσαν ἁμαρτάνοντα (cfr. Philoct. 1248 sq.), idque verecundiae causa posuit Haemon pro eo, quod in mente habebat, ἀνόσιον ἁμαρτῆσαν ἁμαρτάνοντα, sive ὕβριν ὕβριζοντα. Verbo δίκης excipitur verbum δίκης ut in altercatione.

V. 739. οὐ γὰρ σέβεις . . πατῶν] i. e. οὐ σέβεις (quod hic absolute dicitur) ἀσεβῶν.

V. 740. Schol.: γυναικὸς ὕστε-

- AI. οὐτᾶν ἔλοις ἦσσω γε τῶν αἰσχροῶν ἐμέ.  
 KP. ὁ γοῦν λόγος σοι πᾶς ὑπὲρ κείνης ὄδε.  
 AI. καὶ σοῦ γε κάμου καὶ θεῶν τῶν νεοτέρων.  
 KP. ταύτην ποτ' οὐκ ἔσθ' ὡς ἔτι ζῶσαν γαμεῖς. 750  
 AI. ἦθ' οὖν θανεῖται καὶ θανοῦς' ὀλεῖ τινα. 745  
 KP. ἢ ἀπαπειλῶν ᾧδ' ἐπεξέρχει θρασύς;  
 AI. τίς δ' ἐστ' ἀπειλή πρὸς κενὰς γνώμας λέγειν;  
 KP. κλαίων φρενώσεις, ᾧν φρενῶν αὐτὸς κενός. 754  
 AI. βούλει λέγειν τι καὶ λέγων μηδὲν κλύειν. 757  
 KP. γυναικὸς ᾧν δούλευμα, μὴ κἀτίλλέ με. 750  
 AI. εἰ μὴ πατὴρ ἦσθ', εἶπον ἂν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν. 755  
 KP. ἄλθες; ἀλλ' οὐτόνδ' Ὀλυμπον ἴσθ' ὅτι 758

ρον· ἀντὶ τοῦ ἠτηθῆν ὑπὸ γυναικός. Cfr. Philoct. 181. Eodem sensu statim ἦσσω positum.

V. 741. οὐτᾶν — ἐμέ] οὐτᾶν cum Hermanno scripsi, cuius vide dissertationem quam scripsit de mensura utriusque ἄν, Opusc. Tom. IV p. 380 sq. Libri habent οὐκ ἄν, Brunckius scripsit οὐκ ἄν γ'. Hoc dicit Haemon: 'ut succumbam mulieri, pravitati non succumbo' i. e. illius mulieris causa quam defendo non est prava, sed optima.

V. 743. Vi aequat hoc responsum illud Tiresiae O. R. 371 τυφλὸς τὰ τ' ἄτα τὸν τε νοῦν τὰ τ' ὄμματ' εἶ.

V. 745. ἦθ' οὖν — τινα] Alio sensu dicta haec Creon putavit, quam quo accipi Haemon voluit. Creon enim, cuius animus odiosae suspensiones iam insedissent, filium minari opinatur se patri, si Antigona occidatur, necem illaturum esse; contra Haemon his verbis ostendit se sibimet ipsi, si Antigona cadat, necem paraturum esse.

V. 746. ἦ — θρασύς] 'Adeone audax es, ut etiam minis me insequare?'

V. 749 sq. Transposui versus 749—751. In vulgato ordine neque verba ἄλθες; κτέ. v. 752 post βούλει λέγειν .. κλύειν neque verba κἀτίλλέ με v. 750 post acerbissima verba εἰ μὴ πατὴρ ἦσθ' .. εὖ φρονεῖν iustum locum

habent. Cum verbis βούλει .. κλύειν compara Hes. O. D. 721 εἰ δὲ κακὸν εἴπης, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσῃς, Alcae. fr. 82 p. 953<sup>3</sup> Bgk. αὐτ' εἴπης, τὰ θέλεις ἢ κεν ἀκούσῃς τὰ κεν οὐ θέλοις, Terent. Andr. V 4, 17 si mihi pergit quae volt dicere, ea quae non volt audiret, El. 524 κακῶς δὲ σε λέγω κακῶς κλύουσα πρὸς σέθεν θαμά. Itaque cum in verbis βούλει .. κλύειν aliquid elegantiae atque facetiarum insit, Creon respondet: 'noli me blandis verbis tentare, quibus melius tentabis mulierculas'. De verbo κἀτίλλειν conferunt Theogn. 363 εὖ κἀτίλλε τὸν ἐχθρόν· ὅταν δ' ὑποχείριος ἔλθῃ, τίσαί νιν κτέ., Hesych. κἀτίλλει· δολίως ἀπατᾶ, κἀτίλλω· κολακεύω. De participio praesentis λέγων confert Neuius Ai. 1089 sq. καὶ σοὶ προφρονῶ τόνδε μὴ θάπτειν, ὅπως μὴ τόνδε θάπτων αὐτὸς εἰς ταφὰς πέσῃς.

V. 751. εἰ μὴ — φρονεῖν] Ut impietatis crimen effugeret, ita dixit, hoc significans: οὐκ εὖ φρονεῖς, quod ipsum verecunde dictum pro κακῶς φρονεῖς sive παραφρονεῖς.

V. 752. ἄλθες] Bekker. Anecd. p. 367, 7 ὅταν ἡ πρώτη δέξνηται, τᾶπτεται ἐπὶ εἰρανείας. Vide ad O. R. 350. — De dictione οὐτόνδ' Ὀλυμπον monitum ad O. R. 660; de ἴσθ' ὅτι vide ad huius fab. v. 276.

πτεις, ὃς ἐν μαλακαῖς παρειαῖς νεάνιδος ἐν-  
 νυχεύεις·  
 φοιτᾶς δ' ὑπερπόντιος, ἐν τ' ἀγρονόμοις ἀύ-  
 λαῖς· 780 785  
 καὶ σ' οὐτ' ἀθανάτων φύξιμος οὐδεὶς οὐδ'  
 ἀμερίων σέ γ' ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔχων μέμνηεν. 790

vel qui ex quavis pugna victor discedat.

V. 776 sqq. ὃς ἐν — ἐννυχεύεις] Si vera esset ea interpretatio nominis κτήμασι, qua de opulentis potentibusque, abstractum pro concreto, acceperunt post Doederlinum in Spec. ed. nov. Soph. p. 33 sq. multi, recte reprehenderet Hermannus poetam, quod opes teneris virginum genis opposuisset. Nunc vero Solgerus elegantem sensum illius nominis intellexit et locum interpretatus est hunc in modum: 'irruis ita, ut mancipia tibi flant, quos invadis'. Hic sensus nominis κτήματα maxime illustratur eo quod a servis Graecis dominus vocabatur ὁ κεκτημένος. Itaque in verbis ἐν κτήμασι eadem ratione primaria vis sententiae posita est qua saepe in participiis. Mutationes vocabull κτήμασι quotquot factae sunt sordent. Verbum ἐννυχεύειν similiter atque εὐδειν, de quo vide ad O. R. 65, usurpatum valet 'quiescere'. Iam scholiasta interpretatus est διατρέβειν. Tum adiectivum μαλακὸς quamquam coniunctum est cum nomine παρειαῖς, tamen referendum potissimum ad puellam est. Amor autem in genis tenerae puellae quiescere dicitur propterea, quod genae sive vultus virginis veluti sedes aut domicillum Amoris sunt. Cfr. Horat. Od. IV 13, 6 sqq. *ille (Amor) virentis et doctae psallere Chiae pulchris excubat in genis*, ibique Mitscherlichius. Praeterea cfr. Phrynich. fr. 8 p. 559 N. λέμπει δ' ἐπὶ πορφύρεαῖς παρῆσι φῶς ἔρωτος, Eur. Hipp. 525 Ἐρως Ἐρως ὁ κατ' ὀμμάτων στάζων πῶθον, εἰσάγων γλυκεῖαν ψυχαῖς χάριν ὃς ἐπιστρατεύσῃ.

V. 780. Schol.: φοιτᾶς δ' ὑπερπόντιος· διότι καὶ τὰ πόρρω

θηρεύει ὁ ἔρων, καὶ διὰ θαλάσσης ἀπεισι καὶ πανταχοῦ, ὥστε τοῦ ἔρωτος ἐπιτυχεῖν. Nullo periculo impediri nullaque vi detereri Amorem ait, quominus id, quod quaerat, persequatur. Itaque et mare traicere et casas agriculturalum intrare solere dicitur. Iacobus: ὑπερπόντιος, inquit, ut Paris Helenae causa fecit, ἐν ἀγρον. αὐλαῖς, ut Venus ad Anichsen pastorem accessit. De dicendi modo φοιτᾶς ὑπερπόντιος vide Krueg. II § 57, 2, 5.

Ibid. ἀγρονόμοις αὐλαῖς] Recte Zehlickius haec verba non de lustris ferarum, quae nunquam αὐλαὶ dicuntur, sed de casis agriculturalum accipienda monuit. Sunt autem proprie ἀγρονόμοι αὐλαὶ 'villae sive casae agrestes'. Nam ἀγρονόμος apud tragicos nihil fere differt notione ab adiectivo ἄγριος. Sic O. R. 1103 πλακεῖς ἀγρονόμοι sunt 'saltus agrestes'. Similia sunt quae Matth. § 446, 3 a. adfert.

V. 781. καὶ σ' οὐτ' — φύξιμος] De accusativo, qui ex nomine φύξιμος aptus est, vide Matth. § 422 et Krueg. II § 46, 5, 3, de potestate activa eius nominis eundem § 109. Buttm. Gr. ampl. § 119. 76.

V. 782. οὐδ' ἀμερ. σέ γ' ἀνθρώπων] σέ γ' ἀνθρώπων egregie emendavit Nauckius. Libri habent ἐπ' ἀνθρώπων. Idem confert O. R. 1101 τίς σ' ἔτιντε τῶν μακραιῶνων ἄρα; ἢ σέ γ' εὐνάτειρα Δοξίλου; Phil. 1170 πότμος σε δαιμόνων τὰδ' οὐδὲ σέ γε δόλος ἔσθ' ὑπὸ χειρὸς ἐμᾶς. Cfr. Krueg. II § 69, 15. De ἀμέριος vide Valck. ad Eur. Phoen. 1515.

Ibid. Schol.: ὁ δ' ἔχων· τὸν ἔρωτα. Wexius confert Platon. Phaedr. p. 239 C ἀνηρ ἔχων ἔρω-

(ἀντιστροφή α΄.)

σὺ καὶ δικαίων ἀδίκους φρένας παρασπᾶς  
ἐπὶ λώ- 785

βᾶ· σὺ καὶ τότε νεῖκος ἀνδρῶν ξύναιμον ἔχεις  
ταράξας·

νικᾷ δ' ἐναργῆς βλεφάρων ἡμερος εὐλέκτρον 795  
νύμφας, τῶν μεγάλων πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς θε- 790  
σμῶν· ἄμαχος γὰρ ἐμπαίξει θεὸς Ἀφροδίτα. 800

νῦν δ' ἦδη γὰρ καὶ τὸς θεσμῶν  
ἔξω φέρομαι τάδ' ὄρων, ἰσχεῖν δ'  
οὐκ ἔτι πηγὰς δύνάμει δακρῶν, 795  
τὸν παγκοίταν ὄδ' ὄρῳ θάλαμον  
τήνδ' Ἀντιγόνην ἀνύτουσαν. 805

τα, cum nota Astii. Eur. Hipp. 1274 *θέλει δ' Ἔρως, ᾧ μαινομένην καρδίαν πιανὸς ἐφορμάσει.*

V. 784 sq. Schol.: σὺ καὶ δικαίων διαφθείρεις, ὥστε τὰς φρένας αὐτῶν ἀδίκους γίνεσθαι ὡς Ἡρακλῆς ἐνεχόμενος τῷ ἔρωτι τῆς Ἰόλης τὰ ἐν Οἰχαλίᾳ ἐπραξεν, ἀφορμὴν τοῦ πολέμου μὴ ἔχων ἢ τὸν ἔρωτα μόνον. De prolepsi vide ad v. 25.

V. 786 sq. τότε νεῖκος ἀνδρῶν ξύναιμον] I. e. τότε νεῖκος ἀνδρῶν ξυναιμῶν. Cfr. Matth. § 446 not. 1. — De ταράττειν confert Musgravius Plutarch. Themist. c. 5 *δίκας τῶ ἀνθρώπων πρὸς οἰκείους τινὰς ταράξειν.* Idem Cat. min. c. 22 *στάσεις καὶ πολέμους ταράττειν.* Vide quae in Censura Aiac. ab Lobeck. edit. p. 72 exposui.

V. 788 sq. νικᾷ δ' ἐναργῆς — νύμφας] 'Vincit autem conspectus oculorum nitor delicatae sponsae'. Plus ait apud Haemonem valuisse desiderabilem puellae suavitatem quam pietatem patri debitam, ita ut cum patre altercari quam amorem sponsae abicere mallet. Attributum ἐναργῆς indicat, in quo maxime posita sit vis amoris. Venus enim eo magis vim exercet et non cedit honestati, quod sensum commovet et incitat. H. Ste-

phanus in Thesaurο: ἡμερος est etiam id in oculis, quo intuitum amor conciliatur. Pollux libr. 2, 63 de oculis loquens, postquam docuit in oculos posse describi *πυρώδεις* etc., subiungit: καὶ τὸ ἀπ' αὐτῶν ἀπορρέον ἡμερος.

V. 790. τῶν μεγάλων — θεσμῶν] Verba πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς corrupta esse, ratione antistrophica ostenditur. Emperius coniecit τῶν μεγάλων τῶνδε πάρεδρος θεσμῶν, Hermannus τῶν μεγάλων σύνδικος (Arndtius σύνθρονος) ἀρχαῖς θεσμῶν. Quidquid est: sensus sit oportet: τοῖς μεγάλοις θεσμοῖς συνάρχων. De πάρεδρος cfr. Pindar. Olymp. VIII 22 *Θέμις Διὸς ξενίου πάρεδρος.* Adscripsit Seidlerus Eur. Med. 843 *τῆ σοφίᾳ πάρεδρους ἔρωτας, παντοίας ἀρετὰς ξυνηγοῦς.*

V. 791. ἄμαχος γὰρ ἐμπαίξει] 'Insuperabilia enim est Venus ludos faciens.' Verba ἄμαχος ἐμπαίξει lepido quodam modo inter se repugnant.

V. 793 sqq. νῦν δ' ἦδη etc.] Hoc dicere Chorus videtur: iam ipse quoque eis quae conspicio adripor et aequitate animi qua nullius rei nisi honestatis rationem habeam destitutor; ipse quoque vi sensuum opprimor'.

V. 796 sq. τὸν παγκοίταν — ἀνύτουσαν] De verbo ἀνύτειν



(στροφή α')

## ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὁρᾶτε μ', ᾧ γὰς πατρίας πολίται,  
 τὰν νεάταν ὄσδον  
 στείχουσιν, νεάτων δὲ φέγγος λεύσδουσιν  
 αἰλίου 800  
 κοῦποι' αὐθις· ἀλλά μ' ὁ παγκαίτας Ἄιδας  
 ζῶσαν ἄγει 810  
 τὰν Ἀχέροντος  
 ἀπτάν, οὐθ' ὕμεναίων 805  
 ἐγκληρον, οὐτ' ἐπὶ νυμφείοις  
 πῶ μὲ τις ὕμνος ὕμνησεν, ἀλλ' Ἀχέροντι νυμ-  
 φεύσω. 815  
**ΧΟ.** οὐκοῦν κλεινὴ καὶ ἐπαινον ἔχουσ'  
 ἐς τόδ' ἀπέρχει κεῦθος νεκῶων, 810  
 οὔτε φθινάσιν πληγρεῖσα νόοις,

'pervenire' significante vide ad O. C. 1562, ad quem locum adlata etiam exempla sunt huius verbi cum nudo accusativo coniuncti. Tum de adiectivo *παγκοίτης*, quod sollemniter Orco tribuitur, vide quae ad O. C. 1563 adnotata sunt.

V. 799. τὰν νεάταν] I. e. τὴν ὑστάτην. Vide Seidl. ad Eur. Troad. 206. De forma cfr. Krueg. § 23, 2, 5.

V. 800. νεάτων] Adverbialiter positum est; cfr. eundem Seidl. ad Troad. 206. Wexius adseripit Ai. 858 πανύστατον δὴ κοῦποι' αὐθις ὕστερον, Eur. Hec. 411 ὡς οὐποι' αὐθις, ἀλλὰ νῦν πανύστατον.

V. 801. Blaydesii coniectura *πάγκοινοσ* ratione antistrophica commendatur. Cfr. El. 138 ἐξ Ἄϊδα καγκοίνου λίμνας.

V. 805. ὕμεναίων] 'Nuptiarum'. Vide ad O. R. 422. — Sequentia οὐτ' ἐπὶ ν. . . ὕμνησεν de cantu nuptiali accipienda sunt. Comprehendit utrumque duobus verbis infra v. 917 ἄλεκτρον, ἀνυμέναιον. Quod autem in his membris, quae sibi opposita sunt, verbum finitum oppositum est adiectivo, de eo dictum ad O. R. 452. Adde Pflugk.

ad Eur. Med. 12 et huius fab. 1162 sqq. Ἐπὶ νυμφείοις pro ἐπι-*νυμφίδιος* restituit Bergkiius; idem legit scholiasta, sed falso interpretatus est: *λείπει θύραις ἢ κοίταις*, repetens *νυμφείοις* a nominativo *νυμφεῖοι*, non ut debebat a *νυμφεῖα*. Cfr. Trach. 7 *νυμφεῖων ὄκνον ἄγιστον ἔσχον*. Dindorfius scripsit *ἐπινύμφειοσ*. De significatu vocis *νυμφεῖωσ* vide ad v. 648.

V. 809. κλεινὴ — ἔχουσ'] Decedere cum laude et gloria Chorus Antigonom ait, nisi faller, propterea, quod factum eius, quamquam ipse improbavit (cfr. v. 853 sqq. 872 sqq.), tamen singularem quandam animi magnitudinem prodidit. Nam cum virgo et Haemoni desponsata mori maluit quam iniustae legi tyranni obtemperare, profecto magnae cuiusdam fortitudinis laudem sibi paravit. Nondum enim a pietate eam laudari a Choro puto, de qua dictum infra v. 872 sqq., cum prorsus improbabile sit idem bis Sophoclem hic dixisse.

V. 811 sq. οὔτε φθινάσιν — λαχοῦσ'] Sensus horum versuum recte scholiasta extrema adnotatione patefecit ita: οὔτε νοσήσασα

οὔτε ξιφέων ἐπίχειρα λαχοῦσ',  
ἀλλ' αὐτόνομος ζῶσα μόνη δὴ  
θνατῶν Ἴδαν καταβήσει.

820

(ἀντιπροσφῆ α').

AN. ἤκουσα δὴ λυγροτάταν ὀλέσθαι  
τὰν Φρυγίαν ξέναν

815

Ταντάλου Σιπύλῳ πρὸς ἄκρῳ· τὰν κισσὸς ὡς  
ἀτενῆς.

825

πετραία βλάστα δάμασεν· καὶ νιν ὄμβροι τα-  
κομέναν,

820

οὔτε ἀναιρεθίσα. Hermannus:  
„ξιφέων ἐπίχειρα sunt praemia  
ensium, i. e. id quod ensibus con-  
grediendo efficitur, quod est vi  
aliquem interfici. Latine dicas:  
munere belli.“

Ibid. φθινάσιν νόσοις] Confert  
Neuius Ai. 59 *μανιάσιν νόσοις*.  
Trach. 980 *φοιτάδα νόσον*. huius  
fab. 1019 *θυστάδας λιτάς*.

V. 813. αὐτόνομος] I. e. 'non  
vulgari, sed singulari modo'. Op-  
ponitur hoc verbis οὔτε φθινά-  
σιν — λαχοῦσα, quibus lege na-  
turae aut violenta manu hominis  
demitti in Orcum negatur. Scho-  
liastae haec adnotarunt, quae ad  
nominis αὐτόνομος explicationem  
pertinerent: μετ' ἔλευθερίας τε-  
θνήξῃ, ἰδίῳ καὶ καινῷ νόμῳ  
περὶ τὸ τέλος (tria haec verba  
omitti debebant) *χρησαμένη, ἣ  
ἀντὶ τοῦ ἰδίοις αὐτῆς νόμοις  
χρησαμένη*.

V. 814. Ἴδαν καταβήσει] Gra-  
vius finitur oratio additis his ver-  
bis, quae salvo quidem sensu omitti  
poterant. Cfr. O. R. 163 sqq. *προ-  
φάνητέ μοι — ἔλθετε καὶ νῦν*.  
O. C. 1491 sqq. *βᾶθι, βᾶθ'* —  
ἔκου. Philoct. 706 sqq. οὐ φορ-  
βᾶν — φορβᾶν.

V. 815—825. ἤκουσα — κατεν-  
νάξῃ] Niobe, filia Tantali, regis  
Lydiae, uxor Amphionis, regis  
Thebani, amissis subito liberis  
suis omnibus obriguisset dolore et  
conversa in saxum dicitur, quod  
perpetuo flere credebatur. Cfr.  
Hom. II. ω 602. Apollod. III 5, 6.  
Ovid. Metam. VI 146—312. Hygin.  
fab. 9.

V. 816 sq. τὰν Φρυγίαν πρὸς  
ἄκρῳ] Debat Niobe Lydia dici,  
quemadmodum Sipylus mons Ly-  
diae fuit. Sed Strabo lib. XII p. 571  
extr. monet montem Sipylum a  
quibusdam Phrygiae accenseri et  
hinc Tantalum et Nioben Φρυ-  
γίους dici. Vide etiam ad Ai. v.  
1292. — De genetivo Ταντάλου  
e verbis τὰν Φρυγίαν ξέναν apto  
vide ad O. C. 628.

V. 817 sq. τὰν — πετραία βλά-  
στα δάμασεν] Recte scholiasta:  
*ἦν ἰδάμασεν ἢ πέτρας βλάστη-  
σις, ὡς κισσὸς περιβαλοῦσα αὐ-  
τῆν· περιέφυσεν αὐτῇ, φησί, ἢ  
πέτρα, ὡς κισσὸς δένδρον*.

Ibid. κισσὸς ἀτενῆς] Hedera  
firmiter adhaerens'. Musgravius  
interpungit: τὰν, κισσὸς ὡς, ἀτε-  
νῆς πετραία βλάστα. De voc.  
ἀτενῆς vide Ruhnk. ad Timaei  
Lexico. Platon. p. 58. ERF.

V. 819 sqq. καὶ νιν ὄμβροι etc.]  
De re confer Ovid. Metam. VI 310  
sq. *flet lacrima, et validi circum-  
data turbine venti in patriam rap-  
ta est; ubi fixa cacumine montis  
liquitur et lacrimas etiamnum mar-  
mora manant*. Propert. II 16, 7 sq.  
*nec tantum Niobe bis seorsum ad hu-  
sta superba sollicito lacrimas de-  
fluit a Sipyllo*. Seneca Ag. 371  
*stat nunc Sipylus vertice summo  
flebile saxum, et adhuc lacrimas  
marmora fundunt antiqua novae*.  
Soph. El. 150 *ἰὼ παντῶν  
Νιόβῃ, σὲ δ' ἔγωγε νύμφη θεῶν,  
αἵ ἐν ταύτῳ πετραίῳ αἰεὶ δα-  
κρύσις*. Fontem famae ostendit  
Pausanias I 21, 5 narrans: *ταύ-  
την τὴν Νιόβην καὶ αὐτὸς εἶ-*

ὡς φάτις ἀνδρῶν,  
 χιῶν τ' οὐδαμὰ λείπει,  
 τέγγει δ' ὑπ' ὄφρῳσι παγκλαύτοις  
 δειράδας· ἃ με δαίμων ὁμοιοτάταν κατευνάζει. 825

XO. ἀλλὰ θεός τοι καὶ θεογεννῆς,  
 ἡμεῖς δὲ βροτοὶ καὶ θνητογενεῖς·  
 καί τοι φθιμένῳ μὲγ' ἀκοῦσαι  
 τοῖσι θεοῖσιν σύγκληρα λαχεῖν  
 ζῶσαν καὶ ἔπειτα θανοῦσαν.

(στροφὴ β')

AN. οἰμοὶ γελῶμαι. τί με, πρὸς θεῶν πατρῶων,  
 οὐκ οἰχομένην ὑβρίζεις,  
 ἀλλ' ἐπίφαντον; ὦ πόλις, ὦ πόλεως  
 πολυκτῆμονες ἄνδρες,

ὠῶ

Διρχαίαι κρῆναι, Θήβας τ' 835

δον ἀνελθὼν ἐς τὸν Σίκυλον  
 τὸ ὄρος· ἢ δὲ πλησίον μὲν πέ-  
 τρα καὶ κρημνός ἐστιν, οὐδὲν  
 παρόντι στήμα παρεχόμενος γυ-  
 ναικός, οὔτε ἄλλως οὔτε πεν-  
 θούσης· εἰ δὲ γε πορρωτέρῳ γέ-  
 νοιο, δεδακρυμένην δόξεις ὀρᾶν  
 καὶ κατηφῇ γυναίκα.

V. 819—824. καὶ οὖν — δει-  
 ράδας] Hoc dicit: 'neque unquam,  
 ut fama est hominum, deseritur  
 imbribus et nive, qua liquescit  
 (i. e. nullo non anni tempore li-  
 quitur), sed semper lacrimantibus  
 oculis cervicem humectat'. Verbi  
 τέγγει subiectum est Nioba. Recte  
 autem comparaveris locutionem  
 τέγγειν ὑπ' ὄφρῳσι δειράδας  
 cum Homericā ὑπ' ὄφρῳσι δά-  
 κρυα λείβειν. Postremo adverte,  
 perapte ea hic posita vocabula  
 esse, ὄφρῳς et δειράς, quae et  
 montis et corporis humani partes  
 significarent.

V. 826 sqq. ἀλλὰ — ἀκοῦσαι]  
 Negat Chorus, qui omnem inso-  
 lentiam recidere soleat, Antigonom  
 recte se comparare mortalem et  
 ex mortalibus genitam cum Nioba  
 dea et dis nata, concedit tamen  
 magnum esse mortuo eandem cum  
 deis sortem nactum esse dici. Qui-  
 bus verbis cum immodestiae cuius-

dam Antigona argueretur, respon-  
 det illa: οἰμοὶ γελῶμαι.

V. 828 sqq. Neque paroemiacus  
 καί τοι . . ἀκοῦσαι locum habet  
 neque intellegi potest quid sibi  
 velint verba ζῶσαν καὶ ἔπειτα  
 θανοῦσαν. Verum abhorret a recta  
 ratione locum ita corrigi, ut omit-  
 tantur verba ζῶσαν . . θανοῦσαν,  
 quae omissa sunt in cod. A, ce-  
 tera transponantur hunc in modum:  
 καί τοι φθιμένῳ τοῖσι θεοῖσιν |  
 σύγκληρα λαχεῖν μὲγ' ἀκοῦσαι.  
 Nam cum corruptela sit aperta,  
 oportet rationem antistrophicam  
 valere. Itaque iudicandum est nos  
 nihil nisi reliquias quattuor ver-  
 sum habere. Ceterum τοῖσι θε-  
 οῖσιν pro τοῖς ἰσοθέοις scripsit  
 Nauckius, σύγκληρα pro ἐγκληρα  
 Schaeferus. Cfr. Hom. λ 304 τι-  
 μὴν δὲ λελόγασαι ἰσα θεοῖσιν.

V. 831. οἰχομένην scripsi. La  
 habet ὀλομένην, quod metro, alii  
 libri vel ὀλλυμένην vel οὔλο-  
 μέναν, quae sensui non conveni-  
 niunt.

V. 835 sq. Θήβας τ' εὐαρχά-  
 του ἄλσος] De adiectivo εὐαρ-  
 χάτου vide ad v. 149, de nomine  
 ἄλσος, quo locus dis consecratus  
 significatur, ad Electr. 5.

εὐαργάτου ἄλσος, ἔμπας  
 ξυμάρτυρας ὕμῃ ἐπανδῶμαι,  
 οἷα φίλων ἄκλαντος οἷσι νόμοις  
 πρὸς ἔργμα τυμβόχωστον ἐρχομαι τάφου πο-  
 ταινίου,

845

ἰὼ δύστανος,  
 οὗτ' ἐν βροτοῖσιν οὗτ' ἐν νεκροῖσιν  
 μέτοικος, οὐ ζῶδιν, οὐ θανούσιν.

840 850

ΧΟ. προβᾶς' ἐπ' ἔσχατον θράσους  
 ὑψηλὸν ἐς Δίκας βάθρον  
 προσέπεσες, ὦ τέκνον, πολύ.

845 855

V. 836. ἔμπας] I. e. 'si homines me negligent, certe vos mei miserebit'. Cfr. Phil. 937 ὡ καταρρώγεις πέτραι, ὑμῖν τὰδ', οὐ γὰρ ἄλλον οἶδ' ὅτω λέγω, ἀνακλαίωμαι.

V. 837. In ξυμάρτυρας praepositio eandem vim habet atque in ξυνειδέναι supra v. 266. — De forma ὕμμε vide Krueg. II § 25, 1, 15. — Ἐπανδῶμαι pro vulg. ἐπικτῶμαι ex mea coniectura scripsi, quam et sensu loci flagitari et scholiastae interpretatione ἐπιβοῶμαι confirmari plannum feci in Comment. de Schol. in Soph. tr. auctoritate p. 16 sq.

V. 838. φίλων ἄκλαντος] Ab amicis non defleat. Cfr. Matth. § 345. Krueg. II § 47, 26, 9.

Ibid. οἷσι νόμοις] I. e. quam nefaria lege. Hinc statim a Choro admonetur sua ipsius culpa se ad mortem adduci.

V. 839. πρὸς ἔργμα etc.] Quamquam in Cod. La id quod prima manus scripsit ἔργμα duobus punctis literae γ superscriptis in ἔργμα correctum est, tamen lectionem ἔργμα vel potius ἔργμα tuetur aduotatio scholiastae περιφραγμα cl. Hesych. gl. ἔργμασι· κολύμασι, περιφράγμασι. Atque falluntur qui ἔργμα putant Eur. Hel. 854 'tumulum' significare. Aesch. Cho. 854 vero ἔργμα potius in ἔργμα quam in ἔργμα mutandum esse recte dicit Gu. Wolffius. — De τυμβόχωστον vide Blomf. gloss. ad Aesch. Sept. c. Theb. 1024.

Ibid. Schol.: ποταίνου· ἔστι Soph. Trag. I. 4.

μὲν προσφάτου· θέλει δὲ εἰπεῖν καινοῦ καὶ παρεξηλαγμένου. Neuius conferrī iubet Blomf. gloss. Aesch. Prom. 102. Vulgo male colon post ποταίνου positum; cohaerent enim verba πρὸς ἔργμα τυμβ. τάφ. ποτ. ἐρχομαι οὗτ' ἐν βροτοῖσιν — μέτοικος etc. verbis ἰὼ δύστανος positis διὰ μέσον, hoc sensu: 'ad saeptum in tumuli modum aggestum sepulcri inauditū concedo habitatum neque apud homines neque apud manes' etc. Sic 867 πρὸς οὓς — μέτοικος ἐρχομαι. Eodem sensu nomen μετοικίας 890 positum, vulgo male intellectum.

V. 841. Locus corruptus est. Hermannus coniecit βροτοῖς οὔτε νεκροῖς ἐνεργεῖν, Boeckhius βροτοῖς οὗτ' ἐν νεκροῖς κηρουσα. Possis scribere βροτοῖς οὐδὲ νεκροῖς λούσα I. e. οὔτε βροτοῖς οὔτε νεκροῖς λούσα, de quo cfr. Phil. 771 ἐκόντα μῆτ' (μηδ' emendavit Dindorflus) ἀκοντα, Aesch. Ag. 532 Πάρις γὰρ οὔτε (lege οὐδὲ) συντελής πόλις, Aristoph. Av. 694 γῆ δ' οὐδ' αἴρη οὐδ' οὐρανὸς ἦν, Herod. IV 28, Thuc. VIII 99. Theodoro Bergkio totus versus spurius videtur additus cum genuinus excidisset.

V. 844. ἐς Δίκας βάθρον] Confert Neuius Aesch. Ag. 383 λακτίσαντι μέγαν Δίκας βωμόν et Eum. 539 βωμόν αἰδεσάι Δίκας, μηδέ νιν κέρδος ἰδῶν ἀθίφ' ποδὶ λάξ ἀτίσῃς. De βάθρον idem adscribit Aj. 860.

V. 845. προσέπεσες πολύ] De

πατρῶν δ' ἐκτίνεις τιν' ἄθλον.

(ἀντιστροφὴ β')

AN. ἔψανσας ἀλγεινοτάτας ἐμοὶ μερίμνας  
πατρὸς τριπόλιστον οἶκτον  
τοῦ τε πρόπαντος ἀμετέρου πότμου

860

850

ἰὼ

ματρῶναι λέκτρων ἄται,  
κοιμημάτ' αὐτογέννητ'  
ἀμῶ πατρὶ δυσμόρου ματρὸς,

865

πολύ vocabuli usu ad Philoct. 254 monitum est.

V. 846. πατρῶν δ' etc.] Recte Triclinius: ἤγουν ὅσον δυστυχίας ἐμελλεν ἐκείνος δυστυχεῖσαι, τοῦτο αὐτῇ ἀποπληροῖς τοιαύταις περιπεσοῦσα δυστυχίαις. Adscriptit Wexius Herod. I 91 Κροῖσος δὲ πέμπτον γονέος ἀμαρτάδα ἐξέπλησεν. Theogn. 740 ὑπερβασίην ἀντιτίθειν πατέρων. Adde huius fab. v. 582 sqq.

V. 847—850. ἔψανσας — Λαβδακίδαισιν] Hoc dicit: 'tetigisti acerbissimam mihi mentionem infinitae de patre totaque sorte nostra clarorum Labdacidarum lamentationis'. Plerique μερίμνας ita genitivum putant, ut ἔψανσας primum cum genetivo, deinde quia in ἔψανσας insit sensus verbi ἐλεξας, cum accusativo οἶκτον constructum opinentur. Quibus accedit Matth. § 330 not. Musgravius contra pro accusativo habet, ut οἶκτον appositionis loco positum putandum sit. Horum cum nihil probari possit, ducimus accusativum οἶκτον aptum ex simplici notione ὑπέμνησας quae verbis ἔψανσας ἀλγεινοτάτης ἐμοὶ μερίμνης exprimitur. Simili ratione Demosth. IV 45 τεθῆναι τῷ δέει ut δεδολίκασι cum acc. τοὺς τοιοῦτους ἀποστόλους, Aesch. Sept. c. Th. 289 μέριμναι ζωνυροῦσι τάρβος ut ταρβῶσι cum acc. τὸν ἀμφιτεῖχῃ λεῶν construitur. Cfr. Krueg. II § 46, 11, 3. Genetivi πατρὸς et τοῦ — πότμου apti sunt e nomine οἶκτον, de qua dicendi consuetudine vide Matth.

§ 342 et Krueg. I § 47, 7, 2. Tum recte Boeckhiius ἀμετέρου explicari ait addito Λαβδακίδαισιν, qui dativus pro genetivo positus sit (cfr. Matth. § 389 g 3, Krueg. I § 48, 12, 4), quod hoc loco eo minus mirum, quia πότμον τινὲ sit: 'das jedem zukommende Loos'. Adde v. 854 κοιμημάτα πατρὶ. El. 1066 βροτοῖσι φάμα. De adiectivo τριπόλιστον scholiasta adnotavit: τριπόλιστον οἶκτον· πολλὰς ἀνακεπολημένον, ἢ διάσημον καὶ πανταχοῦ ἀκουόμενον καὶ πολούμενον. Glossa πολυθρόλλητον καὶ πάνδημον δυστυχίαν, ἦν πᾶς ἐλεεῖ. Boeckh. comparat ἀναπολείν Phil. 1238 et Pindar. Nem. VII extr. ταῦτά δὲ τρεῖς τετράκι τ' ἀμπολείν. Recte autem M. Seyffertus monet, luctum dicere Antigonom non 'qui ubique audiatur', sed 'qui ab ipsa etiam atque etiam renovetur'.

V. 849. Schol.: τοῦ τε πρόπαντος ἀμετέρου πότμου· καὶ τῆς προτέρας ἡμῶν δυστυχίας.

V. 852. λέκτρων ἄται] Similiter O. C. 526 γάρμων ἄται. De adiectivo ματρῶναι cum ἄται iuncto, cum pertineat potius ad nomen λέκτρων, vide ad 786 sq.

V. 853 sq. κοιμημάτ' αὐτογέννητ' — ματρὸς] Sensus est: 'et miserae matris concubitus cum eo, quem ipsa pepererat, patre meo'. Cfr. O. R. 1248. 1405. De dativo ἐμῶ πατρὶ, qui aptus est ex voc. κοιμημάτα, vide ad v. 847 sqq. Dicebatur autem κοιμᾶσθαι τινι.

V. 854. ἀμῶ ex libris Tricli. rescripsi. Vulgo ἐμῶ legitur. Prae-

οἶων ἐγὼ ποθ' ἂ ταλαίφρων ἔφυν· 855  
 πρὸς οὓς ἀραῖος ἄγαμος ἄδ' ἐγὼ μέτοικος  
 ἔρχομαι.

ἰὼ δυσπότημων  
 κασίγνητε γάμων κυρήσας, 870  
 θανῶν ἔτ' οὕσαν κατήναρές με.

ΧΟ. σέβειν μὲν εὐσέβειά τις, 860  
 κράτος δ', ὅτω κράτος μέλει,  
 παραβατὸν οὐδαμᾶ πέλει·  
 σὲ δ' αὐτόγνωτος ὦλεσ' ὄργα. 875

(ἐφωδός.)

ΑΝ. ἄκλαντος, ἄφιλος, ἀννυμέναιος,  
 ταλαίφρων ἄγομαι τάνδ' ἐτοίμαν ὁδόν. 865  
 οὐκ ἔτι μοι τόδε λαμπάδος ἱδὸν ὄμμα  
 θέμις ὄραν ταλαίνα· 880

terea cod. La habet *δυσμόρφ*: *δυσμόρου* exhibent schol. et ceteri libri.

V. 855. οἶων] Scholiasta refert ad nomen, quod praecedentibus verbis continetur, *γονέων*, Referendum potius ad *κοιμήματα*, contra quod sequitur *πρὸς οὓς ad γονέας*.

V. 586. Schol.: ἀραῖος· ἐπι-κατάρατος, διὰ τὰ ἐκείνων ἀμαρ-τήματα.

V. 857 sq. Schol.: *δυσπότημων· διὰ τὴν πρὸς Ἀδραστον ἐπιγαμίαν, ἣτις αἰτία τοῦ πολέμου κατέστη*. Consentaneum hoc est naturae humanae, ut in rebus adversis causam malorum ex longinquo repetant; illud si non esset factum, meliore se sorte usuros fuisse rati. Moneo hoc, ne quis reprehendendum putet poetam, quod non proximam causam commemorare Antigona voluerit. Noluit quod poterat scribere, *ἰὼ δυσπότημον κασίγνητε τάφου κυρήσας*. Nam hoc si diceret Antigona, dubitarem, an paeniteret eam, quod sepelire fratrem esset conata. HERM.

V. 589. θανῶν — με] Confert Neuius Ai. 1027 *εἶδες ὡς χρόνῳ ἔμελλέ σ' Ἐκτωρ καὶ θανῶν ἀποφθίσειν;*

V. 860. σέβειν — τις] 'Pie facere pietas est', i. e. pie qui facit laudem pietatis consequitur, sive pie facere laudabile est. Nam *εὐσέβεια* etiam 'laus pietatis' est; vide ad Philoct. 1443. Pietatem autem dicit, quod fratrem Antigona sepeliendum pertavit.

V. 861 sq. κράτος — πέλει] Recte Brunckius: 'sed nequaquam iussa transgredi licet eius, penes quem est imperium'. De omissione *τούτου* ante *ὅτω* vide ad v. 36.

V. 863. Schol.: *αὐτόγνωτος ὄργα· αὐθαίρετος καὶ ἰδιογνώμων τρόπος*. Recte Erfurdiius: *αὐτόγνωτος*, inquit, est 'qui ex sua tantum animi sententia (*γνώμη*) unumquidque agit'. Similia Schaeferus ad h. l. attulit. Hoc dicit: 'tu te ipsa perdidisti, ut quae obsequi tuae voluntati quam parere legi tyranni malueris'.

V. 865. ἄγομαι — ὁδόν] De locutione *ἄγεσθαι ὁδόν* vide Krueg. II § 46, 7, 2 coll. O. C. 96 sq. Speciose Reiskius coniecit *τάνδε πνυμάταν ὁδόν* Dindorfiusque scripsit totum locum: *ἀκλ. ἀφ. ἀν. ἔρχομαι τὰν πνυμάταν ὁδόν*.

V. 866. Schol.: *λαμπάδος· του ἡλίου.*

τὸν δ' ἔμὸν πότμον ἀδάκρυτον.  
οὐδεὶς φίλων στενάξει.

## ΚΡΕΩΝ.

Ἄρ' ἴστ', ἀοιδὰς καὶ γόους πρὸ τοῦ θανεῖν 870  
ὡς οὐδ' ἂν εἰς παύσαιτ' ἂν, εἰ χρεῖη λέγειν;  
οὐκ ἄξεσθ' ὡς τάχιστα, καὶ κατηρεφεῖ 885  
τύμβῳ περιπτύξαντες, ὡς εἶφακ' ἐγὼ,  
ἄφρατε μόνην ἔρημον, εἴτε χρῆ θανεῖν  
εἴτ' ἐν τοιαύτῃ ζῶσα τυμβεύειν στέγη· 875  
ἡμεῖς γὰρ ἄγνοι τοῦπὶ τήνδε τὴν κόρην·  
μετοικίας δ' οὖν τῆς ἄνω στερηθῆσεται. 890

AN. ὦ τύμβος, ὦ νυμφεῖον, ὦ κατασκαφῆς

V. 868. ἀδάκρυτον] Recte Triclinius: τὸ ἀδάκρυτον σαφηνισμός ἐστι τοῦ οὐδεὶς στενάξει· τὸ γὰρ παρ' οὐδενὸς στεναζόμενον ἀδάκρυτόν ἐστιν. Cfr. Aesch. Pers. 298 ἀνανδρον τάξιν ἡρήμου θανῶν et supra ad v. 25.

V. 870 sq. Schol.: ἄρ' ἴστ', ἀοιδὰς καὶ γόους· πρὸς τοὺς ὑπηκόους τοῦτό φησιν ὁ Κρέων ὀργιζόμενος, ὅτι μὴ θάττον αὐτὴν ἀπήγαγον πρὸς εἰρκτήν. Ὁ δὲ λόγος· ἄρα ἴστε, <ὡς> εἰ χρεῖη λέγειν ἀοιδὰς καὶ γόους πρὸ τοῦ θανεῖν, οὐδέποτε <ἂν> τις παύσαιτο; δεῖ οὖν ἐκ βίας ἔλκειν αὐτήν.

V. 871. εἰ χρεῖη] Interpretatur Schaeferus 'si utile sit' coll. v. 922 τί χρῆ, με τὴν δύστηνον ἐς θεοῦς ἐτι βλέπειν; At dicendum fuisse 'si referat' videtur.

V. 872 sqq. οὐκ ἄξεσθ' — καὶ — ἄφρατε] Recte haec coniuncta, siquidem verba interrogative elata, οὐκ ἄξετε, idem significant atque imperativus ἄγετε. Cfr. Krueg. I § 53, 7, 4.

V. 873. περιπτύξαντες] Confer Musgravius Eur. Phoen. 1357 τειχῶν περιπτουχάι.

V. 874 sq. Pro librorum scriptura εἴτε χρῆ Hermannus εἰ χρῆζει, Dindorfius εἴτε χρῆ θανεῖν scripsit. Schol.: εἰ χρῆζει καὶ θέλει. Μετριάξειν δὲ προσποιεῖται τῇ κολάσει, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ 'ἡμεῖς γὰρ ἄγνοι', τούτῃ ἐστιν ἀκοινωνητοὶ τοῦ φόνου

τούτου, φησὶ διὰ τὸ μὴ χρεῖν αὐτὴν ἀνηρηκέναι. De verbo χρῆ haec adnotavit Dindorfius: Euripides apud M. Tullium ad Attic. VIII 8 et apud Suidam (s. v. παλαῖσθαι): πρὸς ταῦθ' ὅτι χρῆ καὶ παλαῖσθαι καὶ πᾶν ἐπ' ἔμοι τεκταινέσθαι. Secunda persona usus est Sophocles Ai. 1373 σοὶ δὲ δρᾶν ἔξεσθ' ἢ χρῆς, Hesychius: χρῆς· θέλεις, χρῆζεις. Quae glossa ex Cratino sumpta videtur, quem citat Suidas s. v. χρῆ p. 3921 χρῆς δὲ τὸ χρῆζεις καὶ θέη. Κρατίνος Νόμοις, νῦν γὰρ δὴ σοὶ πάρα μὲν θεσμοὶ τῶν ἡμετέρων, πάρα δ' ἄλλ' ὁ τι χρῆς.

V. 875. τυμβεύειν passive hic dictum 'sepeliri' significat, cum vulgo 'sepelire' denotet. Eodem modo νυμφεύειν et active et passive usurpatum est. Vide ad 648. Hoc dicit poeta: 'sive mori vult sive tali in thalamo sepulta vivere'. Verum maxime probabile quod Morstadius scribendum esse suspicatus est νυμφεύειν.

V. 876. τοῦπὶ τήνδε τὴν κόρη] De locutione τὸ ἐπί τινα, 'quod attinet ad aliquem', vide Krueg. I § 68, 41, 9.

V. 877. Schol.: μετοικίας δ' οὖν τῆς ἄνω· τὸ μεθ' ἡμῶν ἄνω οἰκεῖν. Hoc dicit: 'habitatum concedere ad superos prohibetur'. Simillime dixit 1224 εὐνῆς πῆς κάτω.

V. 878 sqq. ὦ τύμβος etc.] Paul-

οἰκησις αἰφρονος, οἷ πορεύομαι  
 πρὸς τοὺς ἑμεινῆς, ὧν ἀριθμὸν ἐν νεκροῖς 880  
 πλείστον δέδεται Φερσέφασσ' ὀλωλότων·  
 ὧν λοιδοθία ἄγ' καὶ κάκιστα δὴ μακρῶ 895  
 κάτειμι, πρὶν μοι μοῖραν ἐξήκειν βίου.  
 ἔλθοῦσα μέντοι κάρτ' ἐν ἐλπίσιν τρέφω  
 φίλη μὲν ἤξειν πατρί, προσφιλῆς δὲ σοί, 885  
 μῆτηρ, φίλη δὲ σοί, κασίγνητον κάρα·  
 ἐπεὶ θανόντας αὐτόχειρ ὑμᾶς ἐγὼ 900  
 ἔλουσα κἀκόσμησα κἀπιτυμβίους  
 χοᾶς ἔδωκα. νῦν δέ, Πολύνεικες, τὸ σὸν  
 δέμας περιστέλλουσα τοιάδ' ἄρνημαι· 890  
 καίτοι σ' ἐγὼ ἔτιμησα τοῖς φρονοῦσιν εὔ.  
 οὐ γάρ ποτ' οὔτ' ἂν εἰ τέκνων μήτηρ ἔφυν, 905

lisper progressa et ad eum locum conversa, in quo sepulcrum situm fuit, Antigona haec dicit.

V. 882. κάκιστα δὴ μακρῶ] Sed ego postrema et μακρῶ κάκιστα, i. e. longe deterrimo, sive multo maxime miserabili fato defuncta adveniam. CAMER. Cfr. v. 59.

V. 884. Schol.: ἐν ἐλπίσιν τρέφω· ἐλίξω ἀποθανοῦσα πάντας ἔξειν φίλους. Εὐεπίφορος ὁ Σοφοκλῆς εἰς τὸ τρέφω ἀντὶ τοῦ ἔχω. Cfr. 660. 1089. Ai. 508. 644. 1124. O. R. 356. 374. Trach. 28. 117. Phil. 795.

V. 886. Schol.: κασίγνητον κάρα· ὦ Ἐτσοκλεις· ἐξῆς γάρ τοῦ Πολυνείκους μετὰ οἴκτου μνημονεύει.

V. 889. ἔδωκα] Cfr. El. 451. 458. Δωρεῖσθαι τινα χοαῖς habet Eur. Or. 117 et ipsam διδόναι χοᾶς Or. 124. Phoen. 934. Iph. T. 61. NEUIUS. De supplendo dativo ὑμῖν vide Krueg. I § 60, 5, 1.

V. 891. Schol.: καίτοι σ' ἐγὼ ἔτιμησα· παρὰ τοῖς καλῶς φρονοῦσι δοκῶ σε τετιμημέναι, ὥστε τοὺς συνοικοῦντας ἀποδέξασθαι τὰ ὑπ' ἐμοῦ εἰς σὲ γενομένα. De dativo vide Matth. § 338 a. Krueg. I § 48, 6, 5. Scholiasta coniunxit εὐ cum φρονοῦσιν. Verum, nisi

velis de Arndtii conjectura scribere καίτοι σέ γ' εὐ ἔτιμησα, in quibus particula γέ parum sit utilis, sensus efflagitat ut εὐ cum ἐτίμησα neclatur.

V. 892—899. οὐ γάρ ποτ' — βλάστοι ποτέ] Negat se hoc officium praestituram fuisse aut liberis aut marito, quod liberi et maritus reparabiles, fratres autem mortuis parentibus irreparabiles sint. Manifestum est autem respici ad rem illam ab Herodoto III 119 expositam. Cum enim infestus videretur Dario et studiosus novarum rerum unus ex septem coniuratis Intaphernes, non modo ipsum, sed etiam liberos reliquosque cognatos in carcerem coniecit. Quam calamitatem cum uxor Intaphernis vehementissime deploraret et quotidie ad fores regiae cum lacrimis et eiulatu adesset, tandem misericordia commotus Darius nuntiare iubet mulieri, velle se unum ex captivis ei condonare. Quo facto cum nihil cunctata fratrem dimitti voluisset, regi miranti quid esset, quod neglexisset et maritum et liberos, haec respondisse fertur narrante Herodoto: ὦ βασιλεῦ, ἀνὴρ μὲν μοι ἂν ἄλλος γένοιτο, εἰ δαίμων ἐθέλοι, καὶ τέκνα ἄλλα, εἰ ταῦτα ἀποβάλοιμι· πατὴρ δὲ καὶ μητὴρ οὐκ ἔτι μὲν ζώντων, ἀδελφεὸς



οὐτ' εἰ πόσις μοι κατθανὼν ἐτήκετο,  
 βία πολιτῶν τόνδ' ἄν ἤρόμην πόνον.  
 τίνος νόμον δὴ ταῦτα πρὸς χάριν λέγω; 895  
 πόσις μὲν ἄν μοι, κατθανόντος, ἄλλος ἦν,  
 καὶ παῖς ἀπ' ἄλλου φωτός, εἰ τοῦδ' ἤμ-  
 πλακον· 910  
 μητρός δ' ἐν Αἰδον καὶ πατρός κεκενθότοι,  
 οὐκ ἔστ' ἀδελφός ὅστις ἄν βλάστοι ποτέ.  
 τοιῶδε μέντοι σ' ἐκπροτιμήσασ' ἐγὼ 900  
 νόμῳ, Κρέοντι ταῦτ' ἔδοξ' ἀμαρτάνειν  
 καὶ δεινὰ τολμᾶν, ᾧ κασίγνητον κάρα. 915  
 καὶ νῦν ἄγει με διὰ χειρῶν οὕτω λαβῶν  
 ἄλεκτρον, ἀννυμέναιον, οὔτε του γάμου  
 μέρος λαγοῦσαν οὔτε παιδείου τροφῆς· 905

ἂν ἄλλος οὐδενὶ τρόπῳ γένοιτο  
 ταύτη τῇ γνώμῃ χρεωμένη ἔλεξε  
 ταῦτα. Atque hac oratione et iudicio mulieris admodum delectatus rex et fratrem, quem petierat, et maximum uatu ei filium condonavit, reliquis omnibus interfectis. Tu vero noli credere a Sophocle haec scripta esse, quae quin ab histrione addita siut, non dubitabit qui diligenter reputaverit, quid dignum persona Antigoniae sit, et intellexerit imitationem Herodoti satis absurdum esse. Accedit, quod in ipso sermone sunt quae ab elegantia generis dicendi Sophoclei abhorreant, ut ne ea quidem huius loci excusatio quae una aliquam speciem habet comprobari possit, quam pluribus novissime persecutus est R. Nieberdingius in progr. gymu. Neustadt O.-S. a. 1875 contendens, Sophoclem amicitia Herodoti deductum esse ut hunc pannum adsumeret. Quod autem Aristoteles Rhet. III 16 de hoc loco ut genuino Sophoclis loquitur, eo nihil aliud demonstratur nisi hanc interpolationem ut multas alias ante Aristotelis aetatem sive ante illam Lycurgi oratoris de fabulis tragicorum non interpolandis legem factam esse. Multas de hac quaestione commentationes inde ab A. Jacobi quaestionibus Soph. a. 1821 et Goethei Sermonibus Eckerm. III

scriptas perlustravit H. Kratzius in progr. gymn. Stuttg. 1866.

V. 892 sq. εἰ τεκνων — ἐτήκετο] Hoc dicit poeta: 'neque si liberi mihi essent, neque si maritus, qui mortui putrescerent'. Nam verba κατθανῶν ἐτήκετο ad liberos etiam referenda esse apparet.

V. 895. Triclinius; τίνος νόμον· ἦγον τίνι νόμῳ χαρίζομένη, καὶ στέργουσα καὶ ἀποδεχομένη τοῦτον, λέγω ταῦτα; De locutione πρὸς χάριν νόμον vide ad v. 30.

V. 896. κατθανόντος] Sc. τοῦ πόσιος. Cfr. Krueg. I § 47, 4, 3.

V. 897. καὶ παῖς — ἡμπλακον] Hoc dicit: 'et filius mihi ex alio marito esset, si cum marito filium amissem'. Pronomen τοῦδε ad nomen παῖς referendum esse certum est. Manifestum est autem haec dicenti obversatum maxime Intapharnis illius uxoris exemplum esse.

V. 898. κεκενθότοι] De sensu intransitivo huius verbi vide ad O. R. 968.

V. 901. ταῦτ' — ἀμαρτάνειν] Vide quae de hoc loquendi forma ad v. 66 monita sunt.

V. 903. Schol.: ἄγει με· ἐμφατικώτερον τὸ ἄγει. οὐ γὰρ εἶπεν, ὅτι ἐκέλευσέ με ἀχθῆναι, ἀλλ' αὐτὸς ἄγει.

V. 905. Schol.: οὔτε παιδείου τροφῆς· οὔτε παιδα θρέψασαν.

- ἀλλ' ὦδ' ἐρημος πρὸς φίλων ἢ δύσμορος  
 ζῶσ' ἐς θανόντων ἐρχομαι κατασκαφάς' 920  
 ποίαν παρεξελθοῦσα δαιμόνων δίκην;  
 τί χρὴ με τὴν δύστηνον ἐς θεοὺς ἐτι  
 βλέπειν, τίν' ἀυδᾶν ξυμμάχων; ἐπεὶ γε δὴ 910  
 τὴν δυσσέβειαν εὐσεβοῦσ' ἐκτησάμην.  
 ἀλλ' εἰ μὲν οὖν τάδ' ἐστὶν ἐν θεοῖς καλά, 925  
 παθόντες ἂν ξυγγνοίμεν ἡμαρτηκότες·  
 εἰ δ' οἷδ' ἁμαρτάνουσι, μὴ πλείω κακὰ  
 πάθοιεν ἢ καὶ δρωῶσιν ἐκδίκως ἐμέ. 915
- XO.** ἐτι τῶν αὐτῶν ἀνέμων αὐταὶ  
 ψυχῆς ριπαὶ τήνδε γ' ἔχουσιν. 930
- KP.** τοιγὰρ τούτων τοῖσιν ἄγουσιν  
 κλαύμαθ' ὑπάρξει βραδυτῆτος ὕπερ.
- AN.** οἴμοι, θανάτου τοῦτ' ἐγγυτάτω 920  
 τοῦπος ἀφίεται.

V. 906. Offendit locatio *ἐρημος πρὸς τινας*. Itaque nisi malis eam interpolatori tribuere, verba *πρὸς φίλων* cum verbo *ἐρχομαι* eodem sensu quo *ἄγομαι* dicto coniungenda videntur.

V. 909. *τί χρὴ*] Vide ad v. 871; de *βλέπειν εἰς τινα* confer Ai. 398. 514. El. 925.

V. 911. *τὴν δυσσέβειαν*] 'Impietatis crimen'. Vide ad v. 860 et Elmsleium ad Eur. Med. 213.

V. 912 sq. *ἀλλ' εἰ μὲν — ἡμαρτηκότες*] Hoc dicit Antigona: 'quodsi vero di haec probant et volunt, ut propter pietatem malis afficiar (quasi pietatem colere peccatum sit), malo consciam mihi peccatum'. Verbis *παθόντες ξυγγνοίμεν* subest proverbialis locutio *πάθει μάθος, παθόντα μάθειν*. De genere masculino cfr. Matth. § 436, 4. Krueg. I § 43, 1, 3. Verba *εἰ τάδ' — καλά* recte iam scholiasta explicavit: *εἰ ταῦτα τοῖς θεοῖς ἀρέσκει*.

V. 914 sq. Schol.: *εἰ δ' οἷδ' ἁμαρτάνουσιν· ἐπὶ τὸν Κρέοντα ἢ ἀναφορὰ. ἐκδίκως· ἔξω τοῦ δικαίου*. De *ἢ καὶ* vide Matth. § 620. 2. Ceterum fallitur Wexius, qui pro inimicis precari Antigona

nam hic putat. Optat illa potius, ut, Creon si peccet, eadem aliquando mala patiat, quibus ipsa iniuste nunc afficiatur. Ea autem quoniam gravissima sunt, summa intellegitur Creonti mala impre-

cari.  
 V. 916 sq. Schol.: *ἐτι· ἐτι ἐν τῷ αὐτῷ κινήματι ἔοικεν ἡ καὶ εἶναι· οἷον· οὐκ ἐνδέδωκεν ἄδυρομένη*. Recte Camerarius: Neque enim aut peccasse se fatetur aut paenitere facit. Ideo dicit chorus retinere pristinum animi impetum, a ventorum flatibus translatione ducta. De locutione *ἀνέμων ριπαί* vide ad v. 137.

V. 918. *τούτων*] Recte Hermannus secundum Wexium *τούτων* refert ad ea, quae modo in scena acta sunt, i. e. quod conqueri et lamentari Antigona, qui eam abducere debebant, passi sunt. Genetivus aptus est ex nomine *κλαύματα*. De numero plurali pronominis vide ad Phil. 1354 sq., de locutione *κλαύμαθ' ὑπάρξει* ad 230 huius fabulae.

V. 920 sq. *οἴμοι — ἀφίεται*] Recte Brunckius videtur interpretatus: 'hei mihi, mortem proxime haec vox accedit'. Cfr. O. C. 529 cum nota.

- XO. θαρσείν οὐδὲν παραμυθούμαι  
μὴ οὐ τάδε ταύτη κατακυροῦσθαι. 935
- AN. ὦ γῆς Θήβης ἄστν πατρῶν  
καὶ θεοὶ προγενεῖς, 925  
ἄγομαι δὴ κοῦν ἐτι μέλλω.  
λευσσετε, Θήβης οἱ κοιρανίδαί, 940  
τὴν βασιλίδα μούνην λοιπήν,  
οἷα πρὸς οἴων ἀνδρῶν πάσχω,  
τὴν εὐσεβίαν σεβίσασα. 930

(στροφὴ α΄.)

XO. Ἔτλα καὶ Δανάας οὐράνιον φῶς

V. 922 sq. Schol.: οὐ παραμυθούμαι σε θαρσείν, ὡς μὴ κεκυρωμένου σοι τοῦ ἀποθανεῖν. τοῦτο δὲ φησιν ὡς οὐκ ἐνδιδούς, ἵνα μὴ ὑπονοήσῃ ἐκείνη μεταπεικίναται αὐτὸν θαρσύνουσα. ἢ ὁ χορὸς λέγει, ὡς τοῦ Κρέοντος μὴ μεταπεισθέντος. Recte Boeckhiius vidit nullo pacto Creonti tribui hos versus potuisse. De μὴ οὐ particulis vide Matth. § 609. Krueg. I § 67, 12, 6.

V. 924. ὦ γῆς — πατρῶν] Recte monet Neuius Θήβης ἄστν 'urbs Thebarum' idem esse quod ἄστν Θήβη. Cfr. O. C. 297 πατρῶν ἄστν γῆς ἔχει. De duplici genetivo vide ad O. C. 668 sq.

V. 925. καὶ θεοὶ προγενεῖς] Similiter μεταγενῆς est apud Menandrum, quem affert Athenaeus p. 559 F. Usitatiora sunt comparativa προγενέστερος et μεταγενέστερος. Postulat vero analogia, ut προγενεῖς non προγόνους, sed antiquos intellegamus, quemadmodum παλαιχθῶν Ἀρης ab Aeschilo dictus Spt. c. Th. 106. Sunt autem illi antiqui di Mars et Venus, Harmoniae, Cadmi coniugis, parentes. HERM.

V. 927. Schol.: οἱ κοιρανίδαί· κοίρανοι· τοῖς ἀπὸ τοῦ χοροῦ φησιν· εἰσθᾶσι γὰρ οὐ μόνον τοὺς βασιλεῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐνδόξους τῶν πολιτῶν οὕτω καλεῖν. Vide quae ad O. R. 85 et 911 adnotata sunt. De forma κοιρανίδαί confer Lobeck. ad Ai. 879 p. 367 sq.; de nominatio in compellatione Krueg. I § 45, 2, 7.

V. 928. Schol.: τὴν βασιλίδα· τὴν βασιλείαν. Nemo miretur magni animi puellam se solum e regia stirpe superstitem esse dicere. Non hoc incogitanti poetae excidit, ut Musgravio visum ad Iphig. T. 906. Consulto et ex naturae observatione Antigonom sic loquentem introduxit. Ad certam mortem dum abducitur, quam sibi ipsa pio facinore accessivit, sororis meminisse non debet, quae eiusdem facti timore mortis et Creontis reverentia particeps esse noluit. Indigna genere suo Ismena illi videtur, nec eam amplius pro sorore habet. BR. Ceterum manifestum est τὴν βασιλίδα a Sophocle scriptum esse non posse. Coniecerunt multa: Triclinius τὴν βασιλείαν, Hermannus τὴν βασιλιίδα, Emperius Θήβης τὴν κοιρανιδᾶν μούνην λοιπήν, ut lectionem τὴν βασιλίδα ex interpretatione τὴν βασιλειδᾶν adscripta ortam esse putandum sit. Winckelmannus ipsum illud τὴν βασιλειδᾶν cl. Hes. βασιλειδης· ὁ τοῦ βασιλέως, Bergkiius vel M. Schmidtius τὴν λαβδακιδᾶν. A memoria librorum proxime abest τὴν βασιλειδᾶν.

V. 931—968. Egregie instituit poeta, ut chorus, misero Antigoniae fato in dolorem non medicrem coniectus, aliquo cantu persecuturus decedentem virginem a semet ipsum quodammodo consolaturus trium proferret hominum nobilium exempla, qui simili calamitate olim adfecti vivique in spe-

ἀλλάξει δέμας ἐν χαλκοδέτοις ἀνλαῖς· 945  
 κρυπτομένα δ' ἐν τυμβήρει θαλάμῳ κατεξεύχθη·  
 καίτοι γενεᾷ τίμος, ὦ παῖ, παῖ, 935  
 καὶ Ζηὸς ταμιεύσκε γονὰς χρυσορῦτους. 950  
 ἀλλ' ἂ μοιριθία τις δύναισις δεινά·  
 οὔτ' ἄν νιν ὄλβος, οὔτ' Ἄρης, οὐ πύργος,  
 οὐχ ἄλικτυποὶ  
 κελαιναὶ νᾶες ἐκφύγοιεν. 940

lucas subterraneas inclusi essent, Danaae, Lycurgi, Cleopatrae. Ex his quamquam Danae et Cleopatra liberatae postmodo e custodiis ab aliis scriptoribus traduntur, tamen illi valde errant interpretes, qui chorum commemorandis exemplis illis simul Antigoniae aliquam recuperandae libertatis spem inicere voluisse suspicantur.

V. 931—940. ἔτλα—ἐκφύγοιεν] Sensus nexusque hic est: 'toleravit eandem fortunam Danae, ut in carcerem subterraneum includeretur; quanquam enim nobilis erat et a Iove amabatur, cuius compressu gravis facta est, tamen succubuit fato, cui nulla unquam vis resistere potest'. Fabula, quam tangit Sophocles, haec est: Acrisius, rex Argivorum, cum ab oraculo monitus esset fore, ut Danae, filia ipsius, puerum pareret, a quo interficeretur, in conclavi aereo subterraneo eam inclusam custodivit. Nihilominus Iuppiter in imbrem aureum conversus et per tegulas demissus cum Danae rem habuit; unde natus postmodo Perseus est. Cfr. Apollod. II 4, 1. Hygin. fab. 63 et Horat. Od. III 16, 1sq. Schol. ad Apollon. Rhod. IV 1091.

V. 931 sqq. Δανάας—ἀνλαῖς] De periphrasi Δανάας δέμας vide Matth. § 430 p. 798. Verba οὐφ. φῶς ἀλλάξει recte interpretatus est Musgravius: 'tenebris mutare lucem caelestem'. — De adi. χαλκοδέτοις apte confert Neuius El. 836 χρυσοδέτοις ἔρκεσι, et huius carminis 936 χρυσορῦτους. De re vide Pausan. II 23, 7 ἀλλὰ δέ ἐστιν Ἀργείοις θείας ἄξια. κατάγειον

οἰκοδόμημα, ἐπ' αὐτῷ δὲ ἦν ὁ χαλκὸς θαλάμος, ὃν Ἀκρίσιος ποτε ἐπὶ φρονεῖ τῆς θυγατρὸς ἐποίησε. Περίλαος δὲ καθεῖλεν αὐτὸν τυραννήσας. Apollod. II 4, 1 δείσας οὖν Ἀκρίσιος τοῦτο, ὑπὸ γῆν θαλάμῳ κατασκευάσας χάλκεον τὴν Δανάην ἐφρούρει. Adde quae Mitscherl. ad Horat. Od. III 16, 1—8 attulit. Boeckhio χαλκοδέτοι ἀνλαῖ dici videntur, quia parietes illius conclavis aereis laminis tabulati fuerint, religatis ad lapides clavorum iunctura.

V. 934. τυμβήρει θαλάμῳ] Adscripsit Neuius Philoct. 1262 τάσδε πετηρήεις στέγας. De κατεξεύχθη idem confert v. 941 ξεύχθη et Philoct. 1025 κλοπή τε κἀνάγκη ξυγείς.

V. 936. Schol.: ταμιεύσκε· ἀντὶ τοῦ ἐν αὐτῇ εἶχε τὰς γονὰς τοῦ Διός· ὃ ἐστίν· ἐγκνος ἦν. Vehementer errant qui hoc dicere his verbis Sophoclem putant, Danaen tum demum, cum iam gravis facta esset, a patre in domum illam aeratam inclusam esse. Immo secutus ille communem omnium famam Danaen detrusam in conclave sepulcrale ait, quamvis esset dilecta Iovi, a quo, cum ibi lateret, gravis facta sit. — De forma χρυσορῦτους vide Matth. § 40.

V. 937. ἀλλ' . . δεινά] I. e. ἀλλ' ἂ μοιριθία δύναισις ἐστὶ δεινά τις.

V. 938. ὄλβος pro ὄμβρος scripsit Erfurdus. Idem contulit Bacchyl. fr. 36 p. 1238 ed. tert. Bgk. θνατοῖσι δ' οὐκ ἀνθαίρετοι οὔτ' ὄλβος οὔτ' ἀκαμπτος Ἄρης οὔτε παμφθερσις στάσις.

(ἀντιστροφή α΄.)

ζεύχθη δ' ὀξύχολος παῖς ὁ Δρύαντος, 955  
 Ἴδωνῶν βασιλεύς, κερτομίους ὄργαις,  
 ἐκ Διονύσου πετρώδει κατάφαρκτος ἐν δεσμῶ.  
 οὔτω τᾶς μανίας δεινὸν ἀποστάζει 945  
 ἀνθηρόν τε μένος· κείνος ἐπέγνω μανίας 960  
 ψαύων τὸν θεὸν ἐν κερτομίους γλώσσαις.  
 παύεσκε μὲν γὰρ ἐνθέους γυναικας εὐϊὸν τε  
 πῦρ,  
 φιλαύλους τ' ἠρέδιζε Μούσας. 950 965

V. 941—950. Alterum similis fati exemplum commemorat Lycurgi, regis Thracum, quem, quod Bacchum eiusque comites contempnisset et laesisset, antro inclusum esse tradit. Eadem de re exposuerunt Homerus II. ζ 130—140, qui occaecatum eum a Iove propter illum contemptum Bacchi narrat, Apollod. III 5, 1. Diodor. III 65 et Hygin. fab. 132. Ceterum scholiasta ad hunc locum: μὴ οὔτω αὐτὸ λάβωμεν, ὅτι καὶ ἡ Ἀντιγόνη ἀσεβῆς οὕσα πέπονθεν ὅπερ ὁ ἀσεβῆς Ἀγκούργος· ἀλλ' ἀπλῶς τῇ παραθέσει τῶν ὁμοίων δυστυχιῶν παραμυθίζεται τὴν κόρην. Verbum ζεύχθη eadem ratione in initio enuntiatum positum est ac si praecesserit ἐζεύχθη (κατεζεύχθη) μὲν.

V. 941. ὀξύχολος] Ita Verg. Aen. III 13 sq. terra procul vastis colitur Mavortia campis (Thracas avant) acri quondam regnata Lycurgo.

V. 942. Ἴδωνῶν] Populi Thracii, ad Edonum montem et Strymonem fluvium incolentis. Vide Plin. H. N. IV 11 et Gierig. ad Ovid. Met. XI 69.

V. 942 sq. Schol.: κερτομίους ὄργαις· διὰ τὰς κερτομίους ὄργαις. Erfurdus 'propter procax ingenium'.

V. 944. πετρώδει — ἐν δεσμῶ] In antro montis Pangaei. Vide Apollod. III 5 Ἴδωνοι δὲ — εἰς τὸ Παγγαῖον αὐτὸν ἀπαγαγόντες ὄρος ἔθισαν.

V. 945 sq. οὔτω — μένος] Sen-

tentia generalis est sensusque hic: 'ita (i. e. istiusmodi poena) destillat insaniae calamitosus et vegetus cruor?' i. e. 'ita vis insaniae inanis infringitur'. Insolentia enim comparatur cum tumore ulceris quod cum ad summum vigorem (ἄνθος, ἀκμήν) effloruit, rupti eius sanies destillat. Scholiasta: ἀνθηρόν δὲ, τὸ ἀκμαῖον καὶ ἀνθούσιν ἐν κακοῖς. Confert Musgravius Trach. 1000 τόδ' ἀκήλητον μανίας ἄνθος καταδερχθῆναι. Ibid. 1089 ἦνθηκεν (sc. νόσος), ἐξώρηκεν. Sunt qui cum neglegant ἀνθηρόν sententiae non modo aptum, sed etiam necessarium esse, id mutent. De nomine μένος denique cfr. Ai. 1412 ἔτι γὰρ θερμαὶ σύριγγες ἀναφυσῶσι μέλαν μένος, Aesch. Ag. 1067 αἵματηρόν ἐξαφρίζεσθαι μένος.

V. 946 sq. κείνος — γλώσσαις] Recte scholiasta ἐπέγνω τὸν θεὸν coniunxit, cuius haec verba sunt: τὸ ἐξῆς, κείνος ἐπέγνω τὸν θεὸν κερτομίους γλώσσης μανίας ψαύων. Sensus est: ille cognovit deum, eum eum pro insaniam sua acerbis dictis laederet. HERM.

V. 948. Schol.: ἐνθέους τὰς θεολήπτους Βάνκας. εὐϊὸν τε πῦρ· τὸ ὑπὸ τῶν Βακχῶν αἰρόμενον ἐν ταῖς Διονυσιακαῖς θάουχλαις. Neuius confert Eur. Bacch. 238, 608, 791 τελετάς εὐϊλους, εὐϊλον βακχεύματος, εὐϊων ὄρων.

V. 950. De Musis Bacchi comitibus conferri Neuius iubet Creuzer. Symb. T. III p. 181.

(στροφῆ β')

παρ δὲ Κυανέων σπιλάδων διδύμας ἄλως  
ἀκταὶ Βοσπόρια ἰδ' ὁ Θρηκῶν ἄξενος  
Σαλμυδησός, ἐν' ἀγγίπολις Ἄρης

970

V. 951—968. παρ δὲ — ἔσων, ὦ παῖ] Non dubium, mihi videtur, quin sensus hic sit: 'Ne Cleopatra quidem fato resistere potuit, quanquam e dis orta fuit, sed in carcerem conclusa est; cuius calamitatem deplorantes filii misere tabescebant, a noverca etiam occaecati'. Fecit enim poeta, quod saepe eum fecisse supra ad v. 155 sqq. monitum est, ut extremo loco poneret id, quod primum fuit, praepositus iis, quae ad rem ipsam, de qua potissimum agitur, non necessario pertinebant. Nam quae Phinidis commemoravit exornandae orationis causa adiecta sunt. Fabula autem, quam tetigit, haec fere fuisse statuenda est: Phineus, rex Salmydessi Thracii, uxorem duxit Cleopatram, filiam Boreae et Orithyiae, ex qua duos genuit filios, Plexippum et Pandionem vulgo appellatos. Repudiata autem Cleopatra et in custodiam condita duxit Idaeam, filiam Dardani, regis Scytharum, quae privignos suos vim sibi inferre voluisse apud Phineum criminata perfecit, ut oculis illos privare per eum sibi liceret. Vide prae ceteris Diodorus Sic. IV c. 43. 44, qui pluribus de ista fabula exposuit. Paucis de ea egit Apollodorus III 15, 3, ex qua sua hausit scholiasta ad huius fab. v. 980, admiscens nonnulla, de quibus Sophocles non cogitavit.

V. 951 sqq. παρ δὲ hic et v. 960 καὶ δὲ ex mea coniectura scripsi. Libri παρὰ δὲ et κατὰ δὲ. Vide quae ad h. l. in conspectu metrorum huic fab. addito exposui. Σπιλάδων egregie resuituit Wieselerus pro eis quae sunt in libris πηλαγίων πετρῶν, in quibus πετρῶν ex interpretatione nominis σπιλάδων ortum esse videtur. Cfr. Hesych. σπιλάδας· αἱ περιεχόμεναι τῇ θαλάσῃ πέτραι. Neque ἄλως certum est. Et attributum διδύμας et metrum requisiverit πέτρας pro ἄλως, ut cum πετρῶν

in textum irrepsisset, πέτρας in ἄλως correctum esse putandum sit. Eur. Med. 432 διδύμας ὄρισσα Πόντον πέτρας.

Ibid. παρ δὲ — ἐν'] 'Est locus — ubi'. Cfr. Trach. 237. 752. Eur. Hipp. 121. Hel. 139. Ovid. Met. I 568. II 195. III 155. 407. V 385. WEX. Itaque hoc dicit poeta: 'est apud Bosporum Thracium Salmydessus, ubi' etc.

Ibid. παρ δὲ — ἄλως] De παρὰ praepositione cum genetivo iuncta, pro quo dativum expectaveris, cfr. 1123 et Matth. § 588 a. De Cyaneis petris sive Symplegadicibus cfr. Eur. Med. 1263 κυανεῶν Συμπληγάδων πετρῶν ἄξενωτάτων εἰσβολῶν, Mela II 7, 19 contra Thracium Bosporum duae parvae (insulae), parvoque distantes spatio et aliquando creditae dictaeque concurrere, et Cyaneae vocantur et Symplegades. Plura vide apud Schirlitz. Handb. der alten Geogr. p. 241 sq. Postremo διδύμη ἄλως, si sana est scriptura librorum, ostium Ponti Euxini vocatur momento scholiasta διὰ τὸ διαχωρίζεσθαι ἐπ' αὐτῶν τὴν θάλασσαν. Cfr. Eustathius ad Dionys. Perieg. 148 et ipse Dionys. 156 ἐκ τοῦ δ' ἂν καὶ πόντον ἰδοῖς διθάλασσον ἴοντα.

V. 952. ὁ Θρηκῶν — Σαλμυδησός] Schol. ad Apoll. Rh. II 177 ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται τὸν Φινέα περὶ τὸν Σαλμυδησὸν κατοικῆσαι. Ὁ δὲ Σαλμυδησὸς ἐπὶ τῆς Θράκης ἐστὶ κατὰ τὰ ἀριστερὰ εἰσπλέοντι τὸν Πόντον. Recte Cellarius Ge. Ant. T. I p. 1077 'Et urbis et sinus et litoris commune nomen fuit; urbe excisa litori et sinui nomen apud scriptores posterioris aevi mansit.' Ἄξενος ex Boeckhii coniectura addidi. Cfr. Aesch. Prom. 726 τραχέια πόντον Σαλμυδησῶν γναθὸς ἐχθρόξενος ναῦταισι, μητροῖα νεῶν.

V. 954. Schol.: ἐν' ἀγγίπολις

δισσοῖσι Φινεΐδαις εἶδεν ἀρατὸν ἔλκος 955  
 ἀραχθὲν ἐξ ἀγρίας δάμαρτος  
 ἀλαδὸν ἀλαστόροισιν ὀμμάτων κύκλοις  
 ἄτερθ' ἐγγέων ὑφ' αἵματηραῖς 975  
 χεῖρεςσι καὶ κερκίδων ἀκμαῖσιν·

(ἀντιστροφὴ β')

καδὸ δὲ τακόμενοι μέλεοι μελέαν πάθαν 960  
 κλαῖον, ματρὸς ἔχοντες ἀνύμφετον γονάν· 960  
 ἃ δὲ σπέρμα μὲν ἀρχαιογόνων <ἐξ>

Ἄρης· παρὰ γὰρ Θραξί τιμᾶται ὁ Ἄρης, ὡς ὁ ποιητής (I 301)· τῷ μὲν ἄρ' ἐν Θρηνησῶν Εὐφύρουσ μεταθωρήσεσθον. Cfr. ad v. 941. Mars autem vidisse dicitur illud scelus, quia ubicunque caedes fit et sanguis hominum hauritur, Martis habetur negotium. Cfr. Aesch. Sept. 244 τούτω γὰρ Ἄρης βόσκειται φόνοφ βροτῶν.

V. 955—957. δισσοῖσι — κύκλοις] Uterque dativus et δισσ. Φινεΐδαις et ἀλαστ. ὀμμ. κύκλοις aptus est e verbo ἀραχθέν. Cfr. Matth. § 389 h. Krueg. II § 48, 12, 4. — Ἀραχθέν scripsi pro τυφλωθέν, de quo plura disputavi in Censura Aiac. ab Lobeck. ed. p. 64 sqq. Cfr. adnot. ad v. 958. De locutione ἔλκος ἀράσσειν τινὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς dixi ibidem. Additum adiectivum ἀλαδὸν coniunctumque poetice cum substantivo ἔλκος, ita ut sensus sit, ὥστε ἀλαδὸς sc. τοὺς ὀφθαλμοὺς γενέσθαι.

V. 956. ἐξ ἀγρίας δάμαρτος] Non pugnare secum Sophocles iudicandus est, quo auctore Schol. Apoll. Rh. II 178 sqq. ab ipso patre propter novercam Phinidas occaecatos tradit. Adde Diodor. IV 43. 44. Apollod. III 15, 3. Valck. Diatr. c. XIII p. 196. Recte enim Phineus oculis privasse filios suos dici poterat, cum occaecari eos a noverca passus esset.

V. 957. Schol.: τοῖς ἄλαστα πεπονθόσιν, ἢ τοῖς δυστυχεῖσι κύκλοις τῶν ὀμμάτων. De significatione adiectivi ἀλάστορος vide ad O. C. 788. Welckerus: ἀλάστορος

bedeutet hier ungefähr so viel als racheschreiend. In den blutigen Augen der unschuldigen Kinder verkündigen sich sofort Rachegeister; diese Wunden sind als Wahrzeichen der Rache eingegraben, welche der That bevorsteht.

V. 958. ἄτερθ' ἐγγέων ex Hermannii coniectura scripsi. Libri ἀραχθὲν ἐγγέων. Putandum igitur, cum in v. 956 τυφλωθέν ex interpretatione in textum venisset, ἀραχθὲν cessisse et locum vocabuli ἄτερθ' occupasse. Ei qui in illo versu τυφλωθέν relinquunt, hic de Lachmanni coniectura ἀραχθὲν ἐγγέων mutant in ἀραχθέντων. — ὑφ' αἵματηραῖς etc.] Vide de hoc ὑπὸ praepositionis usu poetico Matth. § 395 not. Krueg. II § 68, 44 not.

V. 960 sq. Schol.: ἀνύμφετον γονάν· κακόνυμφον γονήν· ὅτι ἐπὶ κακῷ νυμφευθεῖσα δυστυχεῖς αὐτοὺς ἔτεκεν. Hoc dicit poeta: 'et tabescentes miseri miseram sortem suam deplorabant, ex infausto matris conubio nati'. De locutione γονήν ἔχειν μητρὸς vide O. C. 972 ὅς οὐτε βλάστας πω γενεθλίουσ πατρὸς, οὐ μητρὸς εἶχον, ἀλλ' ἀγέννητος τότ' ἦ.

V. 962 sqq. Post ἀρχαιογόνων metri causa ἐξ quam ἀπ' addere malui et in v. proximo pro ἀντας, quod nisi artificiosè interpretari non possis, scripsi ἄτρασ'. Cfr. Eur. Med. 564 ξυναρτήσας γένος. Verbum ἦρτησε etiam schol. legisse videtur, cum habeat κῆδος συνῆψε. Atque illud ipsum, quod nunc demum hoc verbo restituito

ἄρτασ' Ἐρεχθεΐδᾶν, τηλεπόροις δ' ἐν ἄντροις  
 τράφη θυέλλαισιν ἐν πατρῷαις 965  
 Βορέας ἄμπκος ὀρθόποδος ὑπὲρ πάγου 985  
 θεῶν παῖς· ἀλλὰ καὶ ἐκείνα  
 Μοῖραι μακραίωνες ἔσχον, ᾧ καί.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Θήβης ἄνακτες, ἤκομεν κοινὴν ὁδὸν  
 δὴ' ἐξ ἐνὸς βλέποντε. τοῖς τυφλοῖσι γὰρ 970  
 αὐτὴ κέλευθος ἐκ προηγητοῦ πέλει. 990

ΚΡ. τί δ' ἔστιν, ᾧ γεραῖε Τειρεσία, νέον;

ΤΕΙ. ἐγὼ διδάξω, καὶ σὺ τῷ μάντει πιθοῦ.

ΚΡ. οὐκουν πάρος γε σῆς ἀπεστάτου φρενός.

ΤΕΙ. τοιγὰρ δι' ὀρθῆς τήνδ' ἐναυκλήρεις πόλιν. 975

ΚΡ. ἔχω πεπονθῶς μαρτυρεῖν ὀνήσιμα. 995

supplementum versus antecedentis inveniri potest, quod adhuc frustra quaesitum est, coniecturam nostram comprobaverit. Habet autem schol. haec: Βορέας κῆδος συνήψε τοῖς Ἀθηναίοις ἀρκάσας Ὠρειθυσίαν τὴν Ἐρεχθείως, ἐξ ἧς ἔσχε Ζήτην καὶ Κάλαϊν (πιτρωτοῦς addit Apollod. III 15) καὶ Κλειοπάτραν. Cetera quae addit scholiasta narravi ad 951—968. Illud adicio, ab Ilisso fluvio vel, ut alii tradunt, ex proximis petris abreptam dici Orithyiam. Vide qui pluribus de fabula illa disputavit Platon.Phaedr. p. 229.

V. 966. Schol.: ἄμπκος· ταχεῖα, ἴσον ἔκπω δυναμένη τρέχειν. πάγου· ὑψηλοῦ ὄρους καὶ ἀκρωρείας. De Βορέας, 'filia Boreae', vide Matth. § 101.

V. 967. θεῶν παῖς] 'Deorum progenies'. Nam et Boreas pro deo habebatur et Erechtheus, Orithyiae pater, inter deos relatus putabatur. Cic. de N. D. III 19, 50 *Erechtheus Athenis filiaequae eius in numero deorum sunt*.

Ibid. Intellegendam eam Cleopatrae calamitatem esse, quod repudiata a Phineo et in carcerem coniecta fuerit, iam supra monui.

V. 968. Schol.: μακραίωνες· ἀθάνατοι καὶ πολυχρόνιοι. ἔσχον δὲ ἐπέσχον, ἐπετέθησαν, ἐπεβάρ-

ρησαν. De locutione ἐπὶ τινι vide Passov. Lex. v. ἔχω B. 2. b.

V. 969. Schol.: Θήβης ἄνακτες· καὶ νῦν ἄνακτὰς φησι τοῦς ἀπὸ τοῦ χοροῦ ἐντίμους. Vide ad 927.

V. 971. ἐκ προηγητοῦ] Haec verba per ἐπεξήγησιν addita praegressum αὐτὴ explicant. ERF.

V. 974. Schol.: οὐκουν πάρος γε· ὁλον οὐδὲ τὴν ἀρχὴν τῆς σῆς καταλιγώρου μαντείας.

V. 975. δι' ὀρθῆς] Cfr. Matth. § 580 g. Schaefer. ad Lamb. Bos. p. 43. Krueg. I § 43, 3. 3. Supplere solent ὁδοῦ. Videtur potius ex verbo ναυκλήρειν supplendum esse ναυκλήριος. Cfr. Aesch. Ag. 219 φρενὸς πνέων δυσεβῆ τροπαίαν scil. πνοήν, alia id genus. Τήνδ' ἐναυκλήρεις pro τήνδε ναυκλήρεις scripsit Valcken. ad Eur. Phoen. p. 321.

V. 976. ἔχω — ὀνήσιμα] Referendum hoc ad servatam urbem, postquam filius Creontis, quem Megareum Sophocles, alii Menoeceum vocant, se pro patria deo- verat. Eo spectant etiam quae infra v. 1162 dicuntur. HERM. Cfr. praeterea v. 1058. Eur. Phoen. 913 sqq. Verba coniunge hunc in modum: πεπονθῶς ὀνήσιμα, μαρτυρεῖν ἔχω (πεπονθέναι ὀνήσιμα).



ΤΕΙ. φρόνει βεβῶς αὐ νῦν ἐπὶ ξυροῦ τύχης.

ΚΡ. τί δ' ἔστιν; ὡς ἐγὼ τὸ σὸν φρίσσω στόμα.

ΤΕΙ. γνώσει τέχνης σημεῖα τῆς ἐμῆς κλύων.

ἐς γὰρ παλαιὸν θᾶκον ὀρνιθοσκόπον 980

ἴζων, ἐν' ἣν μοι παντὸς οἰωνοῦ λιμῆν, 1000

ἀγνώτ' ἀκούω φθόγγον ὀρνίθων, κακῶ

κλάζοντας οἴστρω καὶ βεβαρβαρωμένω,

καὶ σπῶντας ἐν χηλαῖσιν ἀλλήλους φοναῖς

ἐγγων· περῶν γὰρ ῥοῖβδος οὐκ ἄσημος ἦν. 985

εὐθύς δὲ δεῖσας ἐμπύρων ἐγευόμην 1005

βωμοῖσι παμφλέκτοισιν· ἐκ δὲ θυμάτων

V. 977. βεβῶς ἐπὶ ξυροῦ τύχης] Locutio est proverbialis, de qua vide Passov. Lex. v. ξυρόν, 'in summo discrimine versari' significans. Nam βεβῶς idem est atque ᾠν. Vide ad v. 67.

V. 980. θᾶκον ὀρνιθοσκόπον] Uno verbo οἰωνοσκοπεῖον. Pausan. IX 16, 1 Θηβαίους ἐστὶν οἰωνοσκοπεῖον Τειρεσίον καλοῦμενον.

V. 981. Schol.: λιμῆν· ὄρμος καὶ ἔδρα, ὅπου πάντα τὰ ὕρνεα προσέρχονται. 'Receptaculum'. Sic Aesch. Pers. 250, ubi vide Schuetz. Eur. Or. 1077. ERF. Acute Boeckhii suspicatur fortasse 'templi' significationem habere.

V. 983. κλάζοντας] Expectaveris κλάζόντων. Sed vide Matth. § 434, 2 b not. Krueg. I § 58, 4.

Ibid. Schol.: βεβαρβαρωμένω· ἐρμηνευθῆναι μὴ δυναμένω, ἀλλὰ ἀσαφεῖ. Cum autem haec significatio nomini οἴστρω parum commode conveniat, scribendum videtur vel de Useneri coniecturâ βεβαρβαρωμένα vel potius βεβαρβαρωμένως.

V. 984. Schol.: φοναῖς· ταῖς αἱματικαῖς. Nemo nunc nescit substantivum esse φοναῖς occisionemque significare. Attende autem ad locutionem insolentiosem χηλαῖς (nam ἐν χηλαῖς pro simpliciter dativo instrumenti est) σπῶντας ἀλλήλους φοναῖς, in qua φοναῖς σπῶντας, 'occisione lacerantes', sic accipie: 'lacerantes ita, ut se occiderent'. Vide ad O. C. 1318 sq.

V. 985. περῶν — ἦν] Addit hoc explicaturus, quomodo illud, quod non nisi oculis cerni poterat, ipse caecus animadvertit, WEX.

V. 986. Schol.: ἐμπύρων ἐγευόμην· ἀντὶ τοῦ ἀπεπειρώμην τῆς δια πυρὸς παντείας. Sic alibi γεύεσθαι valet 'experiri, periculum facere'. Confert Brunckius Trach. 1101. Eur. Hipp. 663 τῆς σῆς δὲ τόλμης εἶσομαι γεγευμένος et quae ad Arist. Ran. 462 adnotata sunt.

V. 987. παμφλέκτοισιν] Apte comparat Neuius El. 1139 παμφλέκτου πυρός et 105 παμφεγγεῖς ἄστρων ῥιπᾶς. Significatur hic arae 'ab omni parte incensae'.

V. 987 sq. ἐκ δὲ — οὐκ ἔλαμπεν] In ignispiciis flammam potissimum spectabant, quomodo se per auras explicaret. Bonum omen portendebat apex flammae, si clarus et nitidus erat; malum contra si in fumum et nigredinem desinebat. Senec. Oed. 309 quaerit Tiresias: *utrumne clarus ignis et nitidus stetit, rectusque purum verticem caelo tulit et summam in auras fusus explicuit comam? an latera circum serpit incertus viae et fluctuante turbidus fumo labat?* Valer. Flacc. VIII 247 *non se pingues tum candida flamma per auras explicuit*. Contra laetus Idmon apud Apoll. Rhod. I 437 spectat *σέλας πάντοσε λαμπόμενον θυέων ἄπο*. Valer. Flacc. I 206 *protulit ut crimen densis luctatus in extis ignis et ascendit salientia*

Ἡφαιστος οὐκ ἔλαμπεν, ἀλλ' ἐπὶ σποδῶ  
 μυδῶσα κηκίς μηρίων ἐτήκετο  
 κᾶτρυφε κἀνέπτυε· καὶ μετάρσιοι 990  
 χολαὶ διεσπείροντο, καὶ καταρρυνεῖς 1010  
 μηροὶ καλυπτῆς ἐξέκειντο πιμελῆς.  
 τοιαῦτα παιδὸς τοῦδ' ἐμάνθανον πάρα  
 φθίνοντ' ἀσήμων ὄργιων μαντεύματα.

*viscera tauri.* Haec et alia protulit Valck. ad Eur. Phoen. 1261. Adde Musgr. ad eand. fab. 1291.

V. 988 sq. ἀλλ' ἐπὶ σποδῶ — ἐτήκετο] *Κηκίς μηρίων* est id quod τὰ μηρία igni admota exsudabant sive quod ex illis μηροῖς igni admotis bulliebat. Quod cum flammam concipere deberet, si sacrificia faustum omen portendissent, ardensque ossa comprehendere, potius liquescens (μυδῶσα) in cinere absumebatur, ita ut ossa non concremarentur, quod in sacrificiis faustis fieri debebat, sed liquefacto consumptoque adipē denudata iacerent. Significantur autem hic nomine *μηρίων* ossa femorum, quae ad sacrificandum exsecabantur, adipē involuta, quibus fel superimpositum fuit. Vide qui pluribus de ossium sacrificatioe egit Voss. Epist. Mythol. T. II p. 364—377 ed. sec. et qui secutus eum est Passov. Lex. Gr. v. *μηρίων*. Nonnullis in rebus ab eo dissensit Schneider. Lex. Gr. sub eadem voce. Conferatur etiam Nitzsch, ad Hom. Odys. III, 456.

V. 990. Schol.: κᾶτρυφε· καὶ ἔτρυφε. τῶφειν ἐστὶ τὸ ἥρημα ὑποσμύχειν. Ἀνέπτυε δέ, ἀνέβαλλε τὰ μηρία ἐκ τοῦ λίπους. Falsa verbi ἀνέπτυε interpretatio est. Hoc dicit, bullivisse adipem et cum crepitu ferventem particulas eiecisse. HERM.

V. 990 sq. καὶ — διεσπείροντο] Non igne consumptum fel, quod fieri in faustis sacrificiis oportebat, sed aestu diruptum est ac dispersum. Nam fel etiam, superimpositum τοῖς μηροῖς, qualia modo descripsi, cremari solitum esse, exemplis nonnullis ostendit Vossius l. l. p. 370 sq.

V. 991 sq. καὶ — πιμελῆς] *Μηροὶ* non 'femora' hic sunt, sed 'ossa femorum', ad sacrificandum exsecta, vulgo *μηρία* sive *μήρα* dicta. Sic etiam Pausanias I, 24, 2 *θύσας δὲ αὐτὸν* (sc. ἱ Φοῖβος τὸν κριόν) *τοὺς μηροὺς κατὰ νόμον ἐκτεμῶν τῶν Ἑλλήνων ἐς αὐτοὺς καιομένους ὄργα*. Adiectivum *καλυπτῆς* etsi cum aliis Matth. § 220, 2 active dictum putat, tamen recte Boeckhiius retinere significatum passivum monet, ut sit *πιμελῆ καλυπτῆ* 'adeps circumdatus'. Dicunt enim Graeci non solum *καλύπτειν τινα*, sed etiam *καλύπτειν τί τινα*, 'circumdare aliquid alicui'. De nomine *καταρρυνεῖς* monuit Boeckhiius: „Die *μηροὶ* heissen nicht *καταρρυνεῖς*, weil sie herabgegossen waren aus dem Haufen, sondern weil die Fetumwicklung von ihnen herabgeflossen ist.“ Addit omnia, de quibus aut in quibus aut ex quibus quid fluat, veterē loquendi genere ipsa dici fluere, velut *culter manat cruore, plenus rimarum sum, hac atque illac perfuso* Ter. Eun. I 2, 25. Genetivus *πιμελῆς* aptus est ex verbo *ἐξέκειντο*.

V. 993 sq. τοιαῦτα — μαντεύματα] Hoc dicit: τοιαῦτα ὁ παῖς ἔλεγε τὰ τῶν ἐμπύρων μαντεύματα εἶναι, δηλοῦντι φθίνειν ἀσήμων τῶν ἐμπύρων ὄντων. Ὀργια de sacrificiis dicta sunt etiam Trach. 765. Aesch. Spt. c. Th. 180 *φιλοθύτων ὄργιων*. Ceterum, cum *ἄσημα τὰ ἐμπυρᾶ ἐστὶ* non significet 'incerta' vel 'obscura', sed 'infausta' fuisse ignispicia, cuiusmodi habita a Tiresia esse cum ex toto loco, tum e v. 996 sqq. apparet, quivis sua sponte intellet locutionem τὰ

ἐμοὶ γὰρ οὗτος ἡγεμῶν, ἄλλοις δ' ἐγώ. 995  
 καὶ ταῦτα τῆς σῆς ἐκ φρενὸς νοσεὶ πόλις. 1015  
 βωμοὶ γὰρ ἡμῖν ἐσχάραι τε παντελεῖς  
 πλήρεις ὑπ' οἰωνῶν τε καὶ κυνῶν βορᾶς  
 τοῦ θυσμόρου πεπτῶτος Οἰδίου γόνου.  
 κατ' οὐ δέχονται θυστάδας λιτὰς ἐτι 1000  
 θεοὶ παρ' ἡμῶν, οὐδὲ μηρίων φλόγα, 1020  
 οὐδ' ὄρνις εὐσήμευς ἀπορροιβδεὶ βοάς,  
 ἀνδροφθόρου βεβρωῶτες αἵματος λίπος.  
 ταῦτ' οὖν, τέκνον, φρόνησον. ἀνθρώποισι γὰρ  
 τοῖς πᾶσι κοινόν ἐστι τοῦξαμαρτάνειν. 1005  
 ἐπεὶ δ' ἀμάρτη, κείνος οὐκ ἐτ' ἐστ' ἀνήρ 1025  
 ἄβουλος οὐδ' ἀνολβος, ὅστις ἐς κακὸν  
 πεδῶν ἀκῆται μηδ' ἀκίνητος πέλη.

μαντεύματα φθίνει, quae mihi quidem ex ipsa sacrorum ratione deprompta videtur, in quibus quod emicare et apparere debebat, flammam dico, evanuerit, non ita accipiendam esse, ut nihil divinationis capi e sacris poterit, sed sic, ut malum omen vaticinata sint sacra. Cum hac locutione φθίνει τὰ μαντεύματα comparanda sollemnis significatio infaustorum sacrorum ἐσθ' οὐ γίνεται, quam habes Xenoph. Anab. VI 4, 13 sqq. aliis locis. Atque v. 1002 ipso verbo ἀπορροιβδεῖν indicantur βοαὶ οὐκ εὐσημοὶ sive βοαὶ ἄσημοι, quia strepentium avium voces certae i. e. faustae non dignoscuntur.

V. 996. ταῦτα — νοσεῖ] Id est ταύτην τὴν νόσον νοσεῖ. Vid. ad O. R. 264 sq.

V. 997. Schol.: ἐσχάραι· αἱ ἐστὶναι. παντελεῖς· αἱ τὰ τέλεια τῶν ἱερῶν δεχομεναί· ἢ ὅλαι· ἢ δι' ὧν πάντα τελειοῦται. Erfurdus cum Brunckio vertit παντελεῖς 'omnes'; rectius tribuit Musgravius nomini vim 'sanctissimae', ducto a v. τέλη i. e. 'caerimoniae'. Sic infra v. 1163 παντελής in παντελή μοναρχία significat 'summam imperii' atque ducitur ab ea vocabuli τέλος vi quae ex locutione οἱ ἐν τέλει cognoscitur. De duplici nomine τέλος

cfr. G. Curtii Etymol. p. 220 ed. quart.

V. 998. Schol.: πλήρεις ὑπ' οἰωνῶν τε καὶ κυνῶν βορᾶς· ἀντὶ τοῦ ὅτι κύνας καὶ οἱ ὄρνιθες διασπάσαντες τὸ τοῦ Πολυαίχου σώμα ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ἐκόμισαν, καὶ οὕτως ἐμόλωναν ἀπαντας.

V. 1000. Schol.: θυστάδας λιτὰς· τὰς διὰ θυσιῶν γινόμενας λιτὰς. Adscriptis Musgravius Aesch. Spt. c. Th. 269 θυστάδος βοῆς.

V. 1002. ὄρνις] Correpta syllaba ultima etiam El. 149; de locutione ἀπορροιβδεῖν βοάς vide Censuram nostram Aiac. ab Lobeck. edit. p. 59 sqq.

V. 1003. ἀνδροφθόρου etc.] Αἵματος ἀνδρ. idem est atque αἵματος ἀνδρός φθαρέντος. Cfr. Eur. fr. 268 σὺνλα βροτοφθόρα, Herc. 1201 αἶμα παιδοφόνου, Iph. A. 384 βροτοκτόνοι θυσίαι, Or. 1649 αἵματος μητροκτόνου, Cycl. 127 βορᾶ ἀνθρωποκτόνα, Matth. § 446 not. 3 c. Schol.: βεβρωῶτες· ἀπὸ τοῦ ἐνικοῦ ἐπὶ τὸ πληθυντικὸν μετέβη. Cfr. Krueg. I § 58, 4, 1.

V. 1006. ἐπεὶ — ἀμάρτη] De coniunctivo ex ἐπεὶ apto cfr. Krueg. I § 54, 17, 3.

V. 1007. ἀνολβος] 'Infelix, miser.' Sic 1265. Ai. 1156.

V. 1008. ἀκῆται ipse scripsi.

αὐθαδία τοι σκαιότητ' ὄφλισκάνει.  
 ἀλλ' εἶπε τῷ θανόντι, μηδ' ὀλωλότα. 1010  
 κέντει. τίς ἀλλή τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν; 1030  
 εὖ σοι φρονήσας εὖ λέγω· τὸ μανθάνειν δ'  
 ἡδιστον εὖ λέγοντος, εἰ κέρδος λέγοι.

**KP.** ὦ πρέσβυ, πάντες, ὥστε τοξόται σκοποῖ,  
 τοξέειετ' ἀνδρὸς τοῦδε, κούδ' ἐμαντικῆς 1015  
 ἄπρακτος ὑμῖν εἰμι, τῶν δ' ὑπαὶ γένους 1035  
 ἐξημπόλημαι κάμπεφόρτισμαί πάλαι.  
 κερδαίνειτ', ἐμπολάτε τὰπὸ Σάρδεων  
 ἤλεκτρον, εἰ βούλεσθε, καὶ τὸν Ἴνδικόν

Libri ἀκεῖται. Tum restitui quod in plerisque codd. exstat πείλη, pro quo recentiores editores omnes πείλει scripserunt. At fert ita consuetudo Graecorum, ut in membris relativis sententiarum generalium coniunctivo utantur.

V. 1010. Quid sibi velit εἶπε τῷ θανόντι, vix perscipi potest. Scribendum εἶπε πονθητεῶντι. Nauckius τῷ φρονεῶντι, Heimsoethius τῷ δέοντι coniecit, quorum illud minus probabile, hoc minus aptum est.

V. 1011. Schol.: τίς ἀλλή· καὶ Ὀμηρος (Il. ω 54)· κωφήν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων. Ubi scholiasta: ἀντὶ τοῦ ἀναίσθητον σῶμα ὄβραζει. Vide ad Philoct. 946 et Dorvill. ad Charit. p. 252. De locutione τίς ἀλλή — ἐπικτανεῖν confer 753.

V. 1012. τὸ μανθάνειν δ'] De apostropho in fine trimetri vide Herm. Elem. D. M. p. 36. Praeterea cfr. v. 723.

V. 1013. λέγοι ex La restitui. De optativo cfr. supra ad v. 660 ἀλλ' ὄν πόλις στήσεις. De locutione κέρδος λέγειν vide huius fab. 1826 κέρδη παραινέεις.

V. 1015. Schol.: ἀνδρὸς τοῦδε· ἀντὶ τοῦ ἔμου.

V. 1015sq. κούδ' — εἰμι] Poeta, quod proprie diceretur κούδ' ἐμαντικῆ ἄπρακτος ὑμῖν ἐστὶ κατ' ἔμου, inverit dixitque: 'et ne a vaticiniis quidem intentatus vobis sum'. HERM. De locutione ἄπρακτος ἐμαντικῆς cfr. ad v. 838 φίλων ἀκλαντος.

Soph. Trag. I. 4.

V. 1016. τῶν δ' — πάλαι] Explicant nonnulli editores: ὑπὸ δὲ τῶν γένους, ita ut οἱ γένους valeat οἱ ἔγγενεῖς, coll. v. 289. At hoc a ratione grammatica laborat. Referendum potius τῶν δὲ ad nomen quod ex ἐμαντικῆς sumitur, quasi praecesserint verba κούδ' ἐκ πάντων ἀπρακτος ὑμῖν εἰμι. Cfr. infra v. 1137 τὰν post Θηβαίας. Forma ὑπαὶ epica invenitur apud Sophoclem etiam El. 711 et restituta est a Brunckio ib. 1419. De usu nominis γένους cfr. v. 1055 τὸ ἐμαντικόν γένος.

V. 1017. Scholiasta qui habet: πεπραγμάτευμαι, προδέδομαι, φόρος γεγένημαι. 'ἔποιήσαντό με φόρον.' Καλλιμάχος legit κάμπεφόρτισμαί, quod ex La reduxi. Ceteri libri κάμπεφόρτισμαί, ut in La manus antiquior litterae μ superscripsit κ. Verbis ἐξεμπολάσθαι, ἐμφορτίζεσθαι coniunctis depingitur sententia 'venalem me habent'. Cfr. Philoct. 978 πέπραμαι κάπλωλα.

V. 1018 sq. Ex scriptura cod. La τα (ὄν m. pr. superscripsit) προσάρδεων Blaydesius et Nauckius restituerunt τὰπὸ Σάρδεων. Ceteri libri et Eustathius habent τὸν πρὸς Σάρδεων. Sophoclis aetate videtur τὸ ἤλεκτρον, non ὁ ἤλεκτρος dici solitum esse. Schol.: τὸ — ἤλεκτρον· Σάρδεις, πόλις Λυδίας, παρακειμένη τῷ χρυσοφόρῳ Πικτωλῶ. Eustathius ad Odys. p. 1483, 27 (p. 150, 18) Σοφοκλῆς μέντοι ἐτόλμησε καὶ αὐτὸν τὸν χρυσοῦν ἤλεκτρον εἰ-

χρυσόν· τάφω δ' ἐκείνον οὐχὶ κρύψετε, 1020  
 οὐδ' εἰ θέλουσ' οἱ Ζηνὸς αἰετοὶ βορὰν 1040  
 φέρειν νιν ἀρπάζοντες ἐς Διὸς θρόνους,  
 οὐδ' ὡς μίασμα τοῦτο μὴ τρέσας ἐγὼ  
 θάπτειν παρήσω κείνον. εὐ γὰρ οἶδ', ὅτι  
 θεοὺς μαίνειν οὔτις ἀνθρώπων σθένει. 1025  
 πίπτουσι δ', ὃ γεραῖε Τειρεσία, βροτῶν 1045  
 χοὶ πολλὰ δεινοὶ πτώματ' αἰσχρ', ἔταν λόγους  
 αἰσχροὺς καλῶς λέγωσι τοῦ κέρδους χάριν.

TEI. φευ·

· ἀρ' οἶδεν ἀνθρώπων τις, ἄρα φράζεται,

ΚΡ. τί χρῆμα; ποῖον τοῦτο πάγκοινον λέγεις; 1030

TEI. ὄσω κράτιστον κτημάτων εὐβουλία; 1050

ΚΡ. ὄσωπερ, οἶμαι, μὴ φρονεῖν πλειστη βλάβη.

TEI. ταύτης σὺ μέντοι τῆς νόσου πλήρης ἐφυς.

ΚΡ. οὐ βούλομαι τὸν μάντιν ἀντειπεῖν κακῶς.

TEI. καὶ μὴν λέγεις, ψευδῆ με θεσπίζειν λέγων. 1035

ΚΡ. τὸ μαντικὸν γὰρ πᾶν φιλάργυρον γένος. 1055

TEI. τὸ δ' ἐκ τυράννων αἰσχροκέρδειαν φιλεῖ.

πειν ἐν τῷ κερδαίνετ' — ἤλε-  
 κτρον. Plinius de auro agens H.  
 N. 33, 23 *ubicunque quinta argenti  
 portio est, electrum vocatur*. Vide  
 Buttm. Mythol. T. II p. 387 sqq.

V. 1022. Cum post οἱ Ζηνὸς  
 satis molestum sit ἐς Διὸς, vi-  
 dentur quae commutari solent Διὸς,  
 Διὸς commutata eorumque verbo-  
 rum quae in Sophocleae aetatis  
 literatura scribebantur ΔΙΟΣ non  
 id quod poeta voluerat Διὸς po-  
 situm esse.

V. 1023. οὐδ' ὡς etc.] Recte  
 Neuius coniungendas esse monuit  
 particulas οὐδ' ὡς μὴ. De particu-  
 lalis οὐ μὴ cum coniunctivo aor.  
 coniunctis cfr. ad O. C. 408,  
 Krueg. I § 53, 7, 6. Minus com-  
 modus est usus indicativi fut. apud  
 Atticos poetas, defenditur tamen  
 quodam modo his locis non omnino  
 certis El. 1052, Aristoph. Ran. 508  
 (Soph. O. C. 177, Phil. 611, Eur.  
 Phoen. 1590). Hoc loco coniecit  
 Blaydesius παρῶ τῶ pro παρήσω.  
 Possis scribere οὐδ' ὡς, μίασμα  
 μὴ τὸδ' ἢ τρέσας, ἐγὼ κτέ.

V. 1027. οἱ πολλὰ δεινοί] Si-

millime Philoct. 254 ὃ πόλλ' ἐγὼ  
 μοχθηρός, ad quem locum vide  
 quae adnotavimus.

V. 1027 sq. ὅταν — χάριν] De  
 sententia confer O. C. 774 *σιληρὰ  
 μαλθακῶς λέγων*. Eur. Hippol.  
 506 *τάσχα δ' ἦν λέγης καλῶς*.

V. 1030. Schol.: *ποῖον τοῦτο  
 πάγκοινον· τῷ βίῳ κοινόν, ἐπεὶ  
 εἶπεν 'ἀρ' οἶδεν ἀνθρώπων τις',  
 καὶ καθόλου ἔλαβε, πᾶσι κοινόν  
 καὶ φανερόν*. Hoc rectius illo.  
 Pertinet enim πάγκοινον ad uni-  
 verse dictum ἀνθρώπων τις.

V. 1034. τὸν μάντιν] I. e. 'eum,  
 qui vates est'. Cfr. Krueg. I § 50, 3.

V. 1036. τὸ μαντικὸν — γένος].  
 Eurip. Iph. A. 520 *τὸ μαντικὸν  
 πᾶν σπέσμα φιλότιμον κακόν*.  
 Plurimos homines tum arte vati-  
 cinandi quaestum fecisse, multis  
 testimoniis cognitum habemus. Cfr.  
 Aristoph. Av. 959—991. Pac. 1045  
 sqq. Plato de Rep. p. 364 B. C.  
 Isocrat. Aeginet. §. 5. 6. 7.

V. 1087. τὸ δ' ἐκ τυράννων]  
 I. e. οἱ τύραννοι. Vide ad 193.  
 De sententia adscriptit Neuius Ai.  
 1350 *τόν τοι τύραννον εὖσεβεῖν*

- KP.** ἄρ' οἴσθα ταγούς ὄντας ἂν λέγῃς λέγων;  
**TEI.** οἶδ'· ἐξ ἐμοῦ γὰρ τήνδ' ἔχεις σώσας πόλιν.  
**KP.** σοφός σὺ μάντις, ἀλλὰ τάδικεῖν φιλῶν. 1040  
**TEI.** ὄρσεις με τάνινητα διὰ φρενῶν φράσαι. 1060  
**KP.** κίνει, μόνον δὲ μὴ 'πὶ κέρδεσιν λέγων.  
**TEI.** οὔτω γὰρ ἦδη καὶ δοκῶ τὸ σὸν μέρος.  
**KP.** ὡς μὴ 'μπολήσων ἰσθι τὴν ἐμὴν φρένα.  
**TEI.** ἀλλ' εὖ γέ τοι κάτισθι μὴ πολλοὺς ἐτι 1045  
 τροχούς ἀμιλλητήρας ἡλίου τελῶν, 1065  
 ἐν οἴσι τῶν σῶν αὐτὸς ἐκ σπλάγγων ἕνα  
 νέκυν νεκρῶν ἀμοιβὸν ἀντιδούς ἔσει·

οὐ δάδιον, addens: pervulgatum est dictum ἢ γὰρ τυραννὶς ἀδικίας μήτηρ ἔφθ.

V. 1038. ταγούς — λέγων] De duplici accusativo vide Krueg. I § 46, 12; de plurali ad huius fab. v. 10.

V. 1039. ἐξ ἐμοῦ — πόλιν] 'Mea enim opera salvam hanc urbem tenes.' Cfr. 994 sq. 1162.

V. 1041. τάνινητα] Cfr. O. C. 624 οὐ γὰρ αὐδᾶν ἦδ' ἄνινητ' ἔπη. 1526 ἂ δ' ἔξαγιατα, μηδὲ κινεῖται λόγῳ. Scholiasta: τὰ ἀρρητὰ με δημοσιεύειν ἀνακινεῖς.

V. 1048. οὔτω — μέρος] Schol.: οὔτω νομίζεις, ὅτι ἐπὶ κέρδεσιν λέγω; Sed hoc solum ex Creonte non poterat quaerere Tiresias, qui dudum sciret se videri illi sui lucri causa loqui. Ex Boeckhii sententia Tiresias dicit: 'eone consilio iam tibi videor loqui, a te ut lucri quid auferam?' i. e. 'a te profecto nihil lucri exspecto; statim enim intelleges minime me gratiam tuam sectari'; ex Schneidewini interpretatione haec: 'Sane iam mihi videor nihil quod ad te attinet lucri facturus esse' i. e. 'a te nullam gratiam inibo aperiendo ea quae in animo clausa habeo'. At verbis τὸ σὸν μέρος invidiose vertitur τὸ μὴ ἐπὶ κέρδεσιν λέγειν ita ad regem, quasi dicat: καὶ δὴ δοκῶ σὺν ἐπὶ κέρδεσιν λέξαι, σοῖς δὲ (σὺν ἐμοῖς). Respondet igitur vates: 'iam mihi videor hoc facturus quod flagitas μὴ ἐπὶ

κέρδεσιν λέγειν, ita tamen ut non mea, sed tua κέρδη intellegantur. Nam ad lucrum (tuum) oratio mea non attingit'. De verbis τὸ σὸν μέρος cfr. Trachin. 1215 κού καμει τούμὸν μέρος.

V. 1044. ὡς positum est ut γὰρ in responsione. Dicit Creon: 'Bene ad meum lucrum non spectabis, cum animum meum tibi venalem non habeam.'

V. 1045 sq. μὴ πολλοὺς — τελῶν] Τροχοὶ ἀμιλλητήρες ἡλίου, 'certantes rotae solis', idem est atque ἀμίλλας τροχῶν ἡλίου, 'certamina cursus solis', id est 'curricula cursus solis'. Cfr. Aesch. Prom. 129 περσόνων θαυῖς ἀμίλλαις. Curriculo autem solis patet iter illud significari, quod sol conficiat a carceribus ad metam usque currens, i. e. unius diei spatium. Recte autem sic licuit vati dicere, quamvis sciret intra brevissimum tempus ea quae praedicit mala eventura esse. Τελῶν participium futuri esse vix opus est moneri.

V. 1047. ἐν οἴσι] Locutio haec, μὴ πολλοὺς — τελῶν, ἐν οἴσι etc., apta est orationi concitatiore et graviore, hoc significans: 'post brevissimum tempus'. Simillime O. C. 617 sq. dictum: μυρίος ὁ μυχός χρόνος τεκνοῦται νύκτας ἡμέρας τ' ἰών, ἐν αἷς etc. Electr. 1365 sq.

V. 1048. ἀντιδούς ἔσει] Sic O. R. 1146 οὐ σιωπήσας ἔσει. Vide ad O. R. 957.

ἀνθ' ὧν ἔχεις μὲν τῶν ἄνω βαλὼν κάτω  
 ψυχὴν τ' ἀτίμως ἐν τάφῳ κατῴκισας, 1050  
 ἔχεις δὲ τῶν κάτωθεν ἐνθάδ' αὐτῶν θεῶν 1070  
 ἄμοιρον, ἀκτίριστον, ἀνόσιον νέκυν.  
 ὧν οὔτε σοὶ μέτεστιν οὔτε τοῖς ἄνω  
 θεοῖσιν, ἀλλ' ἐκ σοῦ βιάζονται τάδε.  
 τούτων σε λωβητῆρες ὕστεροφθόροι 1055  
 λοχῶσιν Ἄιδου καὶ θεῶν Ἑρινύες 1075  
 ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τοῖσδε ληφθῆναι κακοῖς.  
 καὶ ταῦτ' ἄθρησον εἰ κατηγορησάμενος  
 λέγω. φανεῖ γὰρ οὐ μακροῦ χρόνου τριβῆ  
 ἀνδρῶν, γυναικῶν σοῖς δόμοις κωκύματα. 1080

V. 1049 sq. Schol.: ἔχεις βα-  
 λῶν· ἀντι τοῦ ἔβαλες. ψυχὴν·  
 τὴν τῆς Αντιγόνης. Gen. τῶν  
 ἄνω partitivus est. Erfurdius con-  
 fert Aesch. Ag. 1023 τῶν φθι-  
 μένων ἀνάγειν, Eur. Iph. T. 1208  
 σῶν τέ μοι σύμπεμπ' ὀπαδῶν,  
 alia. Pro κατοικίσας ad ἔχεις  
 referendo in enuntiatō quod ex-  
 plicationi inseruit consentaneae κατ-  
 ῴκισας positum est neque opus  
 ex aliquo libro concinnitatis causa  
 κατοικίσας recipi vel de Bothii  
 coniectura scribi ψυχὴν ἀτίμως  
 ἐν τάφῳ κατοικίσας. Denique  
 ἀνθ' ὧν esse idem fere atque  
 διότι notum est.

V. 1051 sq. ἔχεις δὲ — νέκυν]  
 Constructio est: ἔχεις δὲ ἐνθάδε  
 αὐτῶν νέκυν ἄμοιρον τῶν κάτωθεν  
 θεῶν, 'habes autem hic contra  
 mortuam communionē cum inferis  
 prohibitum'. De locutione οἱ κά-  
 τωθεν θεοῖσι vide ad v. 519.

V. 1052. Schol.: ἀνόσιον· μὴ  
 τυχόντα τῶν δόλων νῦν. Eusta-  
 thius p. 29, 37 (p. 22, 41) ἀνόσιος  
 πάλαι ποτὲ ἔθελον τὸν ἀταφον.

V. 1053 sq. Schol.: μέτεστιν·  
 ἐξουσία δέδοται· λέγει δὲ τῶν  
 νεκρῶν, ἐκ σοῦ δὲ βιάζονται καὶ  
 οἱ ἄνω θεοὶ ἔχειν αὐτὸν ἄνω  
 ἀταφον. Certissimum est ὧν ge-  
 nus esse neutrum, quippe ad quod  
 ipsum referendum sit, quod infe-  
 ferius positum τάδε pronomen.  
 Sensus ergo hic est: 'eius rei  
 ius sive potestas (ut Polynices in-  
 sepultus iaceat) neque tibi est ne-

que dis superioribus, sed a te cogun-  
 tur (di superi), ut in dicione sua  
 retineant corpus Polynicis'. De  
 locutione τάδε βιάζομαι vide ad  
 v. 66, de μέτεστί μοι τινος ad  
 v. 48.

V. 1055. Gen. τούτων aptus est  
 a nomine λωβητῆρες ita ut τού-  
 των λωβητῆρες sensum habeat  
 'horum vindices'. Schol.: ὕστε-  
 ροφθόροι· αἱ ὕστερον μέλλουσαι  
 βλάψαι· καὶ τὸ λοχῶσι γὰρ τὴν  
 οὐ παραχοῆμα, ἀλλὰ τὴν ἐς  
 ὕστερον ἀποφθιτὴ τιμωρίαν θη-  
 λοι. τὸ ἀρσενικὸν δὲ ἀντι τοῦ  
 θηλυκοῦ ἔταξεν, ὡς καὶ τὸ 'σω-  
 τήρι τύχη' (O. R. 81). Erfurdius  
 adscripsit Aesch. Ag. 58 ὕστερό-  
 ποιον Ἑρινύν. Confer 1103 sq.

V. 1056. Ἄιδου — Ἑρινύες] In-  
 tellegendas esse inferiorum et su-  
 periorum deorum vindices Herman-  
 nus monuit.

Ibid. Schol.: κατηγορησά-  
 μενος· ἀργύρω πεισθεῖς. Confer  
 Boeckhii Pind. Pyth. XI 42 φω-  
 νὰν ὑπάργυρον.

V. 1057. Cfr. Aesch. Cho. 557  
 ὡς ἂν δόλω κτείναντες .. δόλω  
 .. ληφθῶσιν ἐν ταῦτῳ βροχῶ  
 θανόντες. De infin. ληφθῆναι  
 vide supra ad v. 63 sq. Verbis  
 ἐν τοῖσιν αὐτοῖς λ. κ. intellegit  
 vates νέκυν νεκρῶν ἄμοιβὸν ἀν-  
 τιδοῦναι.

V. 1059 sq. φανεῖ — κωκύ-  
 ματα] Poetice brevis mora tem-  
 poris ostensura id dicitur, quod  
 post brevem temporis moram osten-

[ἐχθραὶ δὲ πᾶσαι συνταράσσονται πόλεις, 1080  
 ὄσων παρὰ γματ' ἢ κίνες καθήγισαν,

sum iri dicendum erat. Similiter O. C. 609. Ai. 646 sqq. et 714 dictum. Schol.: ἀνδρῶν γυναικῶν· λείπει ὁ καὶ· καὶ γυναικῶν. Erfurdius conferri iubet Kuster. ad Aristoph. Ran. 157.

V. 1061—1064. ἐχθραὶ δὲ — ἐς πόλιν] Recte Erfurdius, cui adsentitur Hermannus, praenuntiari his versibus Epigonorum expeditionem vidit, paternis inimicitiiis irritatorum. Patres enim insepulti iacuerant testibus Euripide in Supplicibus et Hygino fab. LXX. Adde Isocrat. Panegy. § 54. 55 p. 56 ed. Bekk. Panath. § 168 sqq. Platonic. § 53. Neque unquam probari potest ea horum versuum interpretatio, quam nuper proposuit Boeckhiius, qui hoc dici putavit: 'quamque urbem perturbari, in qua mortuus insepultus iaceat', ita ut Thebae ipsae calamitate illa, quam domus regia mox perpersura sit, perdi significantur. Nam ut cetera omittam, quae huic explicationi refragantur, inepte profecto Tiresias, postea quam et facinus impium, quod commiserit Creon, et poenam diram, quam continuo ob id soluturus sit, commemoravit, rursus generali usus sententia quamque urbem everti, in qua mortuus insepultus iaceat, adiecisset. Neque, ut hoc unum addam, isto sensu ἐχθραὶ adiectivum ullo pacto poni potuit. Itaque hoc equidem certum puto, praedicari hic illam, quam dixi, Epigonorum expeditionem. At num Sophocles haec canere Tiresiam fecerit, iure mihi videtur dubitari posse. Vere enim Boeckhiius monuit, esse in hac praedictione quae neque per se apta neque congrua cum reliquis Tiresiae dictis sint. [Recte Wunderus hos versus ut spurios uncis inclusisse videtur. Illud vero dubium quod censet epigonorum praenuntiari expeditionem, cui opinioni ipsum tempus praesens συνταράσσονται haud convenit. Videtur potius auctori horum versuum obversatus esse

motus ille animorum qui Solonis aetate ἄγος Κυλώνειον secutus est. Itaque etiam ei rationi qua Wunderus verba ἐχθραὶ . . πόλεις interpretatur: 'plena in te odio omnes excitantur urbes' i. e. 'odio te persequuntur et ad bellum excitantur omnes civitates' praeferenda videtur Hermannus interpretatio, qui ἐχθραὶ per prolepsin dictum putat et explicat ὡστε γίνεσθαι ἐχθραὶ. Videndum tamen ne primo id quod iam Reiskius coniecit ἐχθρα scriptum fuerit, ut sensus sit: 'inimicitiiis autem moventur et tumultuantur universae civitates'.]

V. 1062. Schol.: καθήγισαν· μετὰ ἄγους ἐκόμισαν. Eadem fere explicatio Triclinii est: εἰς δὲ τὸ ὄσων μὴ λάβης ἔξωθεν ἐπί, ἀλλὰ πρὸς τὸ καθήγισαν, οὕτω, καθ' ὄσων ἦγισαν, ἦγουν μεμιασμένως ἔφερον. ἄγος γὰρ τὸ μύσος. Vide interpp. ad Aristoph. Plut. 681. At recte Hermannus neque alibi καθάγιζειν cum genetivo iunctum inveniri monuit, neque hic ita posse construi, cum nemo, qui haec verba audiatur, non coniuncturus ὄσων παρὰ γματα sit. Neque tamen nego insolenter dictum esse ὄσων παρὰ γματα ita, ut Hermannus monente, cui accessit Boeckhiius, sit: ὄσων ἀνδρῶν παρὰ γματα, quod idem erit atque ὄσων ἀνδρῶν σώματα ἐσπάραξαν καὶ etc. Videtur potius ὄσων ita ad πόλεις referendum esse ut genetivus qui dicitur possessivus statuatur. Postremo recte, puto, Boeckhiius: καθάγιζειν est, inquit, 'consecrare', et de mortuis dictum 'iusta persolvere'; qua significatione hic quoque positum magna cum acerbitate: 'in quibus laceris membris canes iusta persolvunt'. Ita Gorgias apud Longin. III 2 dixit: γυπες ἐμψυχοί τάφοι. Similiter de vulture dictum ab Ennio (ap. Priscian. VI p. 688 ed. Putsch.): crudeli condebat membra sepulcro, a Lucretio V 991 vivo sepeliri viscera busto; eodem-



- ἢ θῆρες, ἢ τις πτηνὸς οἰωνὸς φέρων  
 ἀνόσιον ὄσμην ἐστιοῦχον ἐς πόλιν.]  
 τοιαῦτά σου, λυπεῖς γάρ, ὥστε τοξότης 1065  
 ἀφήκα θυμῷ καρδίας τοξεύματα 1085  
 βέβαια, τῶν σὺ θάλλπος οὐχ ὑπεκδραμεῖ.  
 ὦ παῖ, σὺ δ' ἡμᾶς ἄπαγε πρὸς δόμους, ἵνα  
 τὸν θυμὸν οὗτος ἐς νεωτέρους ἀφῆ,  
 καὶ γυνὴ τρέφειν τὴν γλῶσσαν ἡσυχωτέραν, 1070  
 τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν, ἢ νῦν φέρει.
- XO.** ἀνῆρ, ἀναξ, βέβηκε δεινὰ θεοπλάσας. 1091  
 ἐπιστάμεσθα δ', ἐξ ὄτου λευκὴν ἐγὼ  
 τήνδ' ἐκ μελαίνης ἀμφιβάλλομαι τρίχα,  
 μὴ πῶ ποτ' αὐτὸν ψεῦδος ἐς πόλιν λακεῖν. 1075
- KP.** ἔγνωκα καὐτὸς καὶ ταράσσομαι φρένας· 1095  
 τό τ' εἰκαθεῖν γὰρ δεινόν, ἀντιστάντα δὲ  
 ἄτη πατάξει θυμὸν ἐν δεινῷ πάρα.

que modo explicandum quod positum a Sophocle El. 1487 sq. *πρόφθας ταφεύσιν, ὡν τόνδ' εἰκός ἐστι τυγχάνειν.*

V. 1064. Schol.: *ἐστιοῦχον*] τὴν ἔχουσαν ἐστίαν καὶ βωμούς. *ἐστιοῦχον ἐς πόλιν· ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τὴν ἐστίαν τῆς πόλεως.* Immo vero attributo *ἐστιοῦχος* significatur nomen πόλις sensu Atheniensium de quo videt Thuc. I 15 extr. accipiendum arcemque urbis intellegendam esse.

V. 1065 sq. Schol.: *τοιαῦτα κατὰ τῆς καρδίας σου τοξεύματα ἀφήκα μετὰ θυμοῦ.* Recte ut videtur. De *θυμῷ* cfr. Krueg. I § 48, 15, 5. Contra Hermannus et Boeckhius iungunt *καρδίας τοξεύματα*, ita ut sint 'tela animum Creontis laedentia', dissentientes rursus inter se in explicandis verbis *σου θυμῷ*, quae Hermannus interpretatur 'propter iram tuam', Boeckhius 'in animum tuum'. Ceterum confer v. 1034.

V. 1067. τῶν σὺ θάλλπος] Sic *ἔθαλψεν ἄτης παραμῶς* Trach. 1082, *μανίαι θάλλπονσι* Aesch. Prom. 878. De τῶν pro ὡν positum vide ad v. 600.

V. 1068. ὦ παῖ, σὺ δ'] De

postpositis verbis σὺ δὲ vide Matth. § 312, 8.

V. 1071. τὸν νοῦν — φέρει] I. Uld. Faesi in Seebodii Misc. Crit. Vol. II part. IV p. 707 „duplex, inquit, animo poetae obversari poterat comparandi ratio, quarum neutram absolvisse putandus est: τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν τῶν νῦν (ἀπὸ οὐσῶν) et τὸν νοῦν τ' ἀμείνω ἢ ὃν νῦν φέρει“. — At hoc si dicere voluisset Sophocles, non est dubium, quin, quae fuit eius elegantia, id quod Brunckius restituit, ὡν νῦν φέρει scripturus fuerit. Ac nescio equidem, an hoc ipsum restituendum sit, cum nulla scripturae vulgatae explicandae ratio mihi quidem satisfaciatur.

V. 1073 sq. Schol.: *ἐξ ὄτου λευκὴν ἐγὼ· ἀντὶ τοῦ ἀπὸ νεότητος ἄχει γήρας.*

V. 1075. Schol.: *λακεῖν· φθέγξασθαι.* De *ἐς πόλιν* confert Neuius 1247. El. 606. 642. O. R. 93. Pors. Adv. p. 244. 308, de *λακεῖν* Trach. 824 interpp. Aristoph. Plut. 39.

V. 1077 sq. Schol.: *τὸ μὲν ὑποχωρεῖν δεινόν, τὸ δὲ ἀντιστάντα βλαβῆναι.* Recte videtur Hermannus *ἀντιστάντα* δὲ etc. sic inter-

- XO.* εὐβουλίας δεῖ, καὶ Μενοικέως, Κρέον.  
*KP.* τί δῆτα χρὴ δρᾶν; φράζε· πείσομαι δ' ἐγώ. 1080  
*XO.* ἔλθῶν κόρην μὲν ἐκ κατώρουχος στέγης 1100  
 ἄνες, κτίσον δὲ τῷ προκειμένῳ τάφον.  
*KP.* καὶ ταῦτ' ἐπαινεῖς καὶ δοκεῖς παρεικαθεῖν;  
*XO.* ὅσον γ', ἄναξ, τάχιστα. συντέμνουσι γὰρ  
 θεῶν ποδώκεις τοὺς κακόφρονας βλάβαι. 1085  
*KP.* οἴμοι· μόλις μὲν, καρδίας δ' ἐξίσταμαι 1105  
 τὸ δρᾶν· ἀνάγκη δ' οὐχὶ δυσμαχητέον.  
*XO.* δρᾶ νυν τάδ' ἔλθῶν, μηδ' ἐπ' ἄλλοισιν τρέπε.  
*KP.* ὦδ' ὡς ἔχω στείγοιμ' ἄν· ἴτ' ἴτ', ὀπάονες,  
 οἳ τ' ὄντες οἳ τ' ἀπόντες, ἀξίνας χεροῖν 1090

pretari: 'si resistam, ad id, ut hoc grave sit, accedit illud, ut magno malo iram meam percellam'. Fortasse pro ἐν δεινῷ scribendum ἐπὶ δεινῷ. De τὲ — δὲ particulis sibi oppositis vide Matth. § 626. Krueg. I § 69, 16, 6.

V. 1083. καὶ — παρεικαθεῖν] 'Et utile censens obsequi?' Eadem ratione usurpatum invenio *censere* apud Horat. epist. I 2, 9 *Antenor censet belli praecidere causas*. Verum hic usus verbi *δοκεῖν* haud facile exemplis comprobetur. Aridet quod Rauchensteinus scribendum esse suspicatus est *δοκεῖ* (i. e. *δοκεῖ σοι*). De καὶ in initio interrogationis posito vide ad El. 1481.

V. 1084 sq. Schol.: *συντέμνουσι· συντόμως κατακόπτουσι καὶ βλάβπτουσι*. Immo ut *ἀνύειν*, ita *συντέμνειν* omisso nomine *τὴν ὁδὸν* dicitur, ita ut sit 'corripere viam, celerrime accedere'. Vide ad v. 796. Tum οἳ κακόφρονες non tam sunt qui mala meditantur quam qui non recte faciunt recte sentiunt.

V. 1086 sq. *μόλις μὲν, καρδίας δ'* etc.] Cfr. Eur. Phoen. 1421 *μόλις μὲν, ἐξέταινε δ' εἰς ἠπαρ ξίφος*, Aristoph. Nub. 1363 *μόλις μὲν, ἀλλ' ὁμως ἠνεσχόμεν*, Matth. § 622, 3. De locutione *ἐξίσταμαι καρδίας τὸ δρᾶν*, quod idem est *ακρεῖσθαι τὸ δρᾶν* (Phil. 1252), eundem § 535c not. 3 et § 543 not. 2. Schol.: *μόλις μεθίσταμαι*

*τῆς προτέρας γνώμης*. Similiter Euripid. Iph. A. 479 καὶ τῶν παλαιῶν *ἐξαφίσταμαι λόγων*. Sententia *ἀνάγκη δ' οὐχὶ δυσμαχητέον* in memoriam vocat illud dictum Simonidis *ἀνάγκη δ' οὐδὲ θεοὶ μάχονται*.

V. 1088. *μηδ' — τρέπε*] Recte Brunckius: 'neve aliis committe'. Si aliis rem committit, hos ablegat, ipse manet. Itaque *ἔλθῶν contrarium est τοῦ ἄλλοις ἐπιτρέπειν*, ut idem fere significet atque *αὐτός*.

V. 1090. *οἳ τ' ὄντες οἳ τ' ἀπόντες*] Non recte Hermannus *οἳ ὄντες* explicat *οἳ ὄντες μοι νῦν ὀπάονες* 'qui me nunc sequimini'. Nam fert ita usus linguae, ut ὦν participio cum ἀπὸν coniuncto significetur 'praesens'. Vide ad El. 305 sq. Apposite comparaverunt Plant. Trin. II 2, 79 *comedit quod fuit quod non fuit*. Tum quod nominativus *οἳ ὄντες*, non vocativus positus est, non contra, sed secundum usum vulgarem factum est. Cfr. El. 634 *σύ, ἡ παρούσά μοι*. Ai. 703 *ὁ Ἰάλιος*. Huius fab. 1103. Vide supra ad v. 927. Paulo insolentiora videri possunt nec tamen sunt El. 504 *ὦ Πέλοπος ἄ πρόσθεν* etc. Aesch. Pers. 156 *μητέρ ἡ Ξέρξου γεραῖά, χεῖρες, Λαρείον γόναι*. Ceterum facile apparet secures secum ferre famulos iuberi ad caedenda ligna, quibus comburendum Polynicis corpus erat.

ὄρμασθ' ἐλόντες εἰς ἐπόψιον τόπον,  
 ἐγὼ δ', ἐπειδὴ δόξα τῆδ' ἐπεστράφη,  
 αὐτός τ' ἔδησα καὶ παρῶν ἐκλύσομαι.  
 δέδοικα γὰρ, μὴ τοὺς καθεστῶτας νόμους  
 ἄριστον ἢ σφύζοντα τὸν βίον τελεῖν. 1095  
 (στροφὴ α')

ΧΟ. Πολυώνυμε, Καμείας νύμφας ἄγαλμα 1115  
 καὶ Διὸς βαρυβρεμέτα  
 γένος, κλυτὰν ὅς ἀμφέπεις Ἴταλίαν, μέδεις δὲ 1100

V. 1091. εἰς ἐπόψιον τόπον] Cfr. v. 1197 *πέδιον ἐπ' ἄκρον ἐνθ' ἔκειτο νηλεῆς* . . *σῶμα Πολυναίικος*. Similiter hic locum designandum atque Creontis consilium et Polynicis sepeliendi et Antigonaē e vinculis liberandae aperiendum fuisse ratus Hermanus huic et proximo versui signa lacunae interposuit. At neque negotium, cum Creon ipse eat, haec mandata requirit, neque ei qui sperant de consilio Creontis errare possunt. Itaque commode fecisse videtur poeta et apte ad animos spectantium tenendos, quod cetera narrationi nuntii accuratae reservavit. — Pro *τόπον* coniecit Rauchensteinus *πέδιον*.

V. 1092 sq. *ἐγὼ δ' — ἐκλύσομαι*] 'Ego vero, quoniam huc animus meus inclinavit, ipse illuc vobiscum profectus quod impediivi expeditam, i. e. quod peccavi corrigam'. Hoc enim sensu metaphorico (cfr. v. 40 cum nota) dicta verba esse *αὐτός — ἐκλύσομαι*, vel ex eo apparet, quod si proprio sensu acceperis, ut cetera incommoda omitam, Creon tantum Antigonaē e specu se dimissurum esse dicit. Atqui Polynici etiam, ut fecit, iusta se facturum esse ostendere hic necessario debebat.

V. 1096—1133. Chorus iam in spem adductus turbas bene compositum iri Bacchum Thebarum praesidem ac deum tutelarem implorat ut omnia sanet et expurget civitatis tranquillitatem et serenitatem reddat.

V. 1096. Schol.: *πολυώνυμε ὦ Διόνυσε· οἱ μὲν γὰρ Βάκχον, οἱ δὲ Ἴακχον, οἱ δὲ Λύαιον, οἱ*

δὲ Εὔιον, οἱ δὲ Διθύραμβον καλοῦσιν. Cfr. Spanhem. ad Callim. in Apoll. 70. Quoniam autem is a plurimis mortalibus coli et invocari solebat, *πολυώνυμος* idem valet atque 'multum celebratus, cultus, invocatus'.

Ibid. *ἄγαλμα*] *ἀγάλατα*, 'deliciae', sollemni poetarum usu dicuntur liberi. Vide Markl. ad Eur. Suppl. 367. Ruhnk. ad Timaeum v. *αγάλα*. ERF. *Καμείας νύμφας*, Semeles. Similes in appellationibus pleonasmus collegit Blomf. ad Aesch. Prom. 140. De solutione *Καμείας* confer v. 1135 *Θηβαίαις*, v. 971, 983 *Φινειδαίς*, *Ἐρεχθεΐδαν*. Aesch. Suppl. 61 *Τηρεΐας*, quodque saepius positum *Τρωίος* et *Τρωαί*. Vide Elmsleium ad Med. 806.

V. 1099. *ἀμφέπεις*] Confert Neuius El. 651. Pind. Pyth. V 68. IX 71.

V. 1099 sq. *κλυτὰν — Ἴταλίαν*] Facile apparet Italiam dici inferiorem sive Graeciam magnam eiusque partem potissimum australem, a Graecis colonis cultam, situ, fertilitate, coeli salubritate insignem (*κλυτὰν*); inter Bacchi autem domicilia refertur, quia vini erat feracissima. Schol.: *διὰ τὸ πολυάμπελον τῆς χώρας*. Varro I 2. Lucian. Navig. 23. Etymol. M. p. 525, 39. WEX. At summa probabilitate R. Ungerus (Elect. Crit. p. 355 sqq. cfr. Philol. XXXIII p. 343) coniecit *Ἰακχίαν*. Hunc enim locum quem vel maxime ad cultum Bacchi Atticum pertinuisse constat, a poeta omissum esse haud verisimile videtur.

παγκοίνοις Ἐλευσινίας 1120  
 Διοῦς ἐν κόλποις, Βακχεῦ, Βακχᾶν  
 ὁ ματρόπολιν Θήβαν  
 ναιετῶν παρ' ὕγρῶν  
 Ἴσμηνοῦ ρεΐθρων ἀγρίου τ' 1105  
 ἐπὶ σπορᾷ δράκοντος 1125  
 (ἀντιστροφή α΄.)  
 σὲ δ' ὑπὲρ διλόφοιο πέτρας στέρουφ ὄπωπε  
 λιγνύς, ἔνθα Κωρύκται  
 νύμφαι στίχουσι Βακχίδες, Κασταλλίας τε  
 νᾶμα 1110 1130

V. 1101. Schol.: παγκοίνοις· ἐν οἷς πάντες συνάγονται διὰ τὰς πανηγύρεις· ἢ διὰ τὸ τὴν θεῶν πάντας τρέφειν· ἢ ὅτι κοινὰ τὰ μυστήρια Δήμητρος καὶ Διονύσου. Vera est prima interpretatio. Ceterum notum est Bacchum in Mysteriis Eleusiniis coniunctim cum Cerere cultum fuisse. Cfr. Musgr. ad Eur. Ion. 1093. — De prosodia v. Ἐλευσινίας Boeckh. confert Hom. in Cer. 105. 266. Antimach. fr. 55. Eratosth. fr. Merc. XV 15, Herm. Elem. D. M. p. 44.

V. 1102. Schol.: κόλποις· ἀντὶ τοῦ πεδίοις. Cfr. Passov. v. κόλπος 3 b. Ante Βακχεῦ delevit ᾧ Hermannus, ὁ ante ματρόπολιν addidit Musgravius, ναιετῶν pro ναιων scripsit Dindorfius. Hæ medelæe certæ non sunt.

V. 1103. Βακχᾶν ματρόπολιν] Triclinius: ἐπειδὴ ἐν Θήβαις ὁ Διόνυσος μὲν γέγονεν, οὗτος δὲ τὰς Βακχάς πεποιήκει, διὰ τοῦτο μητρόπολιν αὐτὴν τῶν Βακχῶν λέγει.

V. 1104 sq. παρ' ὕγρῶν — ρεΐθρων] De hoc παρὰ præpositionis usu monitum ad v. 951.

V. 1105 sq. Schol.: ἀγρίου — δράκοντος· παρὰ τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἐσπάρησαν οἱ ὀδόντες τοῦ δράκοντος.

V. 1107 sq. Schol.: σὲ δ' ὑπὲρ· σὲ ὄρᾳ ὁ λαμπρὸς καπνός· ἀντὶ τοῦ σοὶ θυσίαι κατὰ Παρνασσὸν γίγνονται· ἢ παρ' ὅσον αὐτόματον πῦρ ἐκέισε ἀναδίδεται.

διλόφου πέτρας· τοῦ Παρνασσῶ· τοιαῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ ὄρος. Elmsleius ad Eurip. Bacch. 306 'Multa apud poetas mentio est flammæ in monte Parnasso noctu lucentis, quam qui videbant Bacchum utraque manu facem gestantem cum solito famularum comitatu saltare credebant, Cuius ignis quæ fuerit natura, eorum est investigare, qui in physicis versantur. Quod grammatici officium est, tragicorum nonnulla de eo testimonia apponam: Eur. Phoen. 226, ubi conferatur Schol., Ion. 716. 1125. Aristoph. Ran. 1211.' Διλόφοιο ex coniectura Dindorfii scripsi pro διλόφου.

V. 1108. Schol.: Κωρύκται· αἱ Παρνασσίδες· Κωρύκιον γὰρ ἄντρον ἐν Παρνασσῶ. Cfr. interpp. ad Aesch. Eum. 22 et Elmsl. ad Eur. Bacch. 559 et Ulrichs Reisen und Forschungen in Griechenland p. 48.

V. 1110. στίχουσι] Hesychius: στίχουσι· βαδίζουσι, πορεύονται. GUIL. DINDORF. Libri habent στείχουσι. Cum præterea pro spondeo νύμφαι ratio antistr. iambum requirat et vehementer offendat alterum subiectum Κασταλλίας τε νᾶμα tam longo intervallo a primo στέρουφ λιγνύς disiunctum, vel maxime probantur ea quæ M. Seyffertus post M. Schmidium qui Κωρύκται γυνφαί τ' ἔχουσι Βακχίδας Κασταλλίας τε νᾶμα coniecerat, scripsit: Κωρυκίας γυνφάς τ' ἔχουσι Βακχίδες Καστα-

καὶ σε Νυθαίων ὄρεων  
 κισσῆρεις ὄχθαι γλαυρά τ' ἀκτὰ  
 πολυστάφυλος πέμπει  
 ἀμβρότων ἐπέων  
 εὐαζόντων Θηβαῖας  
 ἐπισκοποῦντ' ἀγνιάς·

1115

1135

(στροφὴ β.)

τὰν ἔκπαυλα τιμῆς  
 ὑπὲρ πασῶν πόλεων  
 ματρὶ σὺν κεραννίᾳ·  
 καὶ νῦν, ὡς βιαίας  
 ἔχεται πάνδαμος πόλις ἐπὶ νόσου,

1120

1140

λιας τε νᾶμα. De voce γυνφαί  
 cfr. Hesych. γυνφαί· νάπαι.

V. 1111. Schol.: Κασταλλίας:  
 πηγή ἐν Παρνασσῷ.

V. 1112 sq. Schol.: Νύσσα Φω-  
 κίδος ὄρος· εἶσι δὲ καὶ ἄλλαι  
 πολλαὶ Νύσσαι [Euboica, Thracia,  
 Arabica, Indica, Aethiopica, aliae].  
 γλαυρά τ' ἀκτὰ· ἢ τὸ ἐν Εὐβοίᾳ  
 φησὶν ἄλσος, ἢ τὸ ἐν Παρνασσῷ·  
 ἐν ἀμφοτέροις γὰρ τόποις  
 ἡ ἀμπειός, ἡ καθ' ἐκάστην ἡμέ-  
 ραν περὶ μὲν τὴν ἔω βότερας  
 φέρει, περὶ δὲ τὴν μεσημβρίαν  
 σμφασκας, ἐτρογγατο δὲ πεπαν-  
 θεῖσα περὶ τὴν ἑσπέραν. Intel-  
 legendam hic Nysam Euboicam esse  
 recte monuit Erfurdcius adlato vs.  
 1125. Cfr. Steph. Byz. v. Νύσαι·  
 δεκάτη ἐν Εὐβοίᾳ, ἐνθα διὰ  
 μίας ἡμέρας τὴν ἀμπελιόν φασιν  
 ἀνθεῖν καὶ τὸν βότερον πεπαί-  
 νεσθαι. Eustath. ad Dionys. p.  
 224, 34 ed. Bernh. Νύσαι δὲ —  
 Εὐβοϊκὴ, περὶ ἣν λέγεται καὶ  
 τὸ τῆς ἀμπελιού τεράστιον, βό-  
 τρον ἐκφερούσης καθ' ἡμέριον.  
 Idem narrat. Schol. ad Eur. Phoen.  
 227, fragm. adferens e Soph.  
 Thyeste: ἔστι γὰρ τις ἐναλία Εὐ-  
 βοίης αἰα' τῆδε Βακχίειος βότερος  
 ἐπ' ἡμᾶρ ἔρπει.

V. 1115. ἀμβρότων ἐπέων] Sunt  
 'voces sanctae, voces in sacris edi-  
 tae'. Cfr. Pind. Pyth. IV 11 ἀθα-  
 νάτου στόματος.

V. 1116. Schol.: εὐαζόντων·  
 ὑμνοῦντων, μετὰ εὐφημίας εὐοῖ  
 λεγόντων, ὅς ἐστιν ὕμνος Διο-

νόσου. Insolentius cantus hic dic-  
 citur εὐάζειν, quod vulgo de Bac-  
 chantibus dicitur.

V. 1117. ἐπισκοποῦντ'] Recte  
 Wexius 'invisentem plateas', per  
 quas pompa ducitur, ut ei praesit.  
 Cfr. 1127 sq. νυχίαν φθ. ἐπί-  
 σκοψε.

V. 1118. τὰν] Referendum ad  
 nomen, quod verbis praecedentibus  
 continetur, Θῆβην. Vide Matth.  
 § 435. Krueg. II § 43, 3, 7.

V. 1118 sq. ἔκπαυλα — ὑπὲρ  
 πασῶν Dindorfius scripsit. Libri  
 habent ἔκπασῶν — ὑπερτάτων.  
 Vocis ὑπερτάτων in La alterum  
 α in litura est erasis duabus tri-  
 busve litteris quae superscriptae  
 fuerunt. Blaydesius coniecit ὑπερ-  
 τιμῆς atque fortasse si scribimus:  
 τὰν ἔκπαυλα πασῶν ὑπερτιμῆς  
 πόλεων, magis sequimur coniugia  
 librorum. De adverbio ἔκπαυλα  
 confer O. C. 716 sqq. ἔκπαυλα  
 θρασυκεί; de ὑπὲρ praepositionis  
 usu Pind. Nem. IX 129 εὐχομαί  
 ὑπὲρ πολλῶν τιμαλφείν λόγοις  
 νίκαιν, quem locum attulit Matth.  
 § 582 p. 1156.

V. 1120. Schol.: κεραννίᾳ· κε-  
 ραννοβλήτω. Cfr. Eur. Bacch. 6  
 ὄρω δὲ μητρὸς μνημα τῆς κε-  
 ραννίας.

V. 1121 sqq. καὶ νῦν etc.] Hoc  
 dicit: 'qui semper sacris nostris  
 ades, nunc quoque veni, quando  
 urbs gravi laborat morbo, salutem  
 nobis adferens'.

μολεῖν καθαρσίῳ ποδὶ Παρνασίαν  
 ὑπὲρ κλιτύν, ἧ στοθόεντα πορθμὸν. 1125 1145  
 (ἀντιστροφή β.)

ἰὼ πῦρ πνεόντων  
 χοράγ' ἄστρον, νυχίων  
 φθεγμάτων ἐπίσκοπε,  
 καὶ Διον γένεθλον,  
 προφάνηθ', ὄναξ, σαῖς ἅμα περιπόλοις 1130 1150  
 Θυίασιν, αἶ σε μαινόμεναι πάννυχοι  
 χορεύουσι τὸν ταμίαν Ἰακχον.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Κάδμου πάροικοι καὶ δόμων Ἀμφίονος, 1155  
 οὐκ ἔσθ' ὁποῖον στάντ' ἂν ἀνθρώπου βίον 1135

V. 1123. Schol.: μολεῖν· λείπει  
 θήλησον· ἧ ἀπαρέμφατον ἀντι  
 προστακτικῶς. Cfr. Matth. § 546.  
 Krueg. II § 55, 1, 3.

V. 1125. Schol.: ἧ στονόεντα  
 πορθμὸν· τὸν ἠχῶδη διὰ τὰ  
 κύματα. πορθμὸν δὲ τὸν ἀπ'  
 Εὐβοίας εἰς Βοιωτίαν.

V. 1126 sq. Schol.: ἰὼ πῦρ  
 πνεόντων χοράγ'· τῶν πυρπνῶων  
 ἄστρον ἐπίσκοπε· καὶ γὰρ αἰθέ-  
 ριος τιμάται, ὡς καὶ Εὐριπίδης  
 ἐν Βάκχαις (1078) φησὶν αὐτὸν  
 ἐν αἰθέρι κατοικεῖν. Ἄλλως, χο-  
 ραγέ, τὸν χορὸν ἄγων. ἧ τῶν  
 ἄστρον χορηγέ· κατὰ γὰρ τινὰ  
 μυστικὸν λόγον τῶν ἄστρον  
 ἔστι χορηγὸς καὶ νυχίων φθεγ-  
 μάτων· τῶν ἐν νυκτὶ εὐφη-  
 μίων καὶ ὕμνων· ἐν νυκτὶ γὰρ  
 αἱ Διονυσιακαὶ χοροὶ γίνον-  
 ται, ὅθεν καὶ νυκτέλιος, καὶ  
 Εὐριπίδης (Bacch. 496) 'νύκτωρ  
 τὰ πολλὰ· σμυνότητ' ἔχει σκά-  
 τος'. Dixit de hoc loco Lobeckius  
 Aglaoph. p. 218 sq. Cfr. Aristoph.  
 Ran. 342 Ἰακχ', ὦ Ἰακχε, νυκτέ-  
 ρον τελετῆς φωσφόρος ἄστῆρ.  
 Ut ipsum attributum πῦρ πνεόν-  
 των ostendit, ἄστρα intelleguntur  
 κατὰ μυστικὸν λόγον uadae ar-  
 dentes quae in pervigillis Eleusi-  
 niorum sacrorum iactabantur.

V. 1129. καὶ Διον γένεθλον  
 restituit M. Seyffertus pro καὶ Λιδὸς  
 γένεθλον. Hoc emendandi genus,  
 de quo vide ad v. 1022, plus ha-

bet probabilitatis quam illud quo  
 Bothius scripsit καὶ Ζηγός. Iun-  
 genda haec in unum Harmannus  
 monet, ut idem sint quod ἐκ Λιδὸς  
 γεγώς παῖς.

V. 1130. Malui egregiam Bergkii  
 coniecturam ὄναξ, cuius loco libri  
 habent ὦ Ναξίαις, recipere quam  
 in v. strophico 1123 post πάνδα-  
 μος de Boeckhii sententia ἅμα  
 addere.

V. 1131. Schol.: περιπόλοις·  
 ταῖς ἱερταῖς, ταῖς σαῖς ἀκολού-  
 θοις·

V. 1133. χορεύουσι] Activum  
 hic est verbum χορεύειν, signifi-  
 ficans 'deum choreis celebrare'.  
 Confert Brunckius Pind. Isthm. I 7  
 καὶ τὸν ἀκείρεσκῶν χορεύων.  
 Addo Eurip. Iph. A. 1057. Ion.  
 1085. Vide Krueg. II § 46, 11, 2.

V. 1134. Κάδμου — Ἀμφίονος]  
 Post Cadmeam urbem a Cadmo  
 conditam Amphiona tradunt et Ze-  
 thum, filios Antiopae et Iovis, de-  
 victo avunculo Lyco, tutore Lai,  
 Thebanum regnum obtinuisse et  
 amplificasse antiquam urbem. CAM.  
 Recte Schaeferus δόμων etiam ad  
 Κάδμου referendum monuit. De  
 locutione πάροικοι δόμων Κά-  
 δμου, qua cives Thebani signifi-  
 cantur, vide ad O. R. 1.

V. 1135 sq. Sensus huius enun-  
 tiati quod male intellexerunt inter-  
 pretes hic est: 'nulla vitae con-  
 dicio vel bona vel mala constans

οὐτ' αἰνέσαιμ' ἂν οὔτε μεμψαίμην ποτέ.  
 τύχη γὰρ ὀρθοὶ καὶ τύχη καταρρέπει  
 τὸν εὐτυχοῦντα τὸν τε δυστυχοῦντ' αἶε·  
 καὶ μάντις οὐδεὶς τῶν καθεστῶτων βροτοῖς. 1160  
 Κρέων γὰρ ἦν ζηλωτός, ὡς ἐμοί, ποτέ, 1140  
 σώσας μὲν ἐχθρῶν τήνδε Καδμείαν χθόνα  
 λαβὼν τε χώρας παντελεῆ μοναρχίαν  
 ἠϋθυνη, θάλλων εὐγενεῖ τέκνων σποροῶ·  
 καὶ νῦν ἀφείται πάντα. τὰς γὰρ ἠδονὰς 1165  
 ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίδημ' ἐγὼ 1145  
 ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἐμψυχον ἠγοῦμαι νεκρόν.

est'. Vis sententiae enim continetur verbo *στάνα*, quod idem ac *στάσιμον γενόμενον*, 'stablem factum'. Cfr. Eur. El. 403 *ἴσως γὰρ ἂν μόλις προβαίνουσ'* ἢ *τύχη σταλή καλῶς*. Verbum *αἰνέσαιμ* ad rerum secundarum, *μεμψαίμην* ad rerum adversarum constantiam pertinet. Proximis versibus sempiternae vicissitudines fortunae describuntur et adduntur haec: *μάντις οὐδεὶς τῶν καθεστῶτων βροτοῖς* i. e. 'vates nemo est rerum constantium mortalibus'. Quippe quia nulla rerum constantia est, nulla praedici potest.

V. 1137 sq. *καταρρέπει*] Proprie verbum neutrum est, sed hic potestatem transitivam habet. Theognis 157: *Ζεὺς τὸ τάλαντον ἐπιρρέπει*. MÜSG. Similiter Latini *ruere* usurpant, de quo vide Ruhnk. ad Terent. Ad. III 2, 21. Quod ad sensum attinet, *τὸν εὐτυχοῦντα* ad *καταρρέπει*, *τὸν δυστυχοῦντα* ad *ὀρθοὶ* refertur. Similiter Hom. Θ 64 *ἄμ' οἰμωγῇ τε καὶ εὐχολῇ πέλεν ἀνδρῶν ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων*.

V. 1140. Schol.: *ὡς ἐμοί· λέει πει ἔδοκει*. Cfr. Matth. § 388 a. Krueg. I § 48, 5, 5 et § 69, 63, 6.

V. 1141 sqq. Saepius post *πρώτα* μὲν pro *δευτέρα* δὲ vel *ἔπειτα*, post *πολλὰ* μὲν pro *πολλά* δὲ, quoniam res non opponendae sed adiungendae sunt, *τέ* infertur, illud Eur. Med. 125. 233. 1101, Hipp. 996, Heracl. 337, Ion 401, Or. 22, hoc Trach. 1012, Aesch. Sept. 924,

Eur. Med. 429. Hic cum vellet poeta dicere *ὅς ἔσωσε μὲν χθόνα, ἔθαλλε δὲ, ὅτε λαβὼν . . ἠϋθυνην, εὐγενεῖ τέκνων σποροῶ*, ita mutavit incohatam constructionem ut concinno praeferreret dilucidum. De *σώζεσθαί τινας* cfr. Krueg. II § 47, 13, 2; de adi. *παντελεῆ* vide ad v. 997. De urbe a Creonte servata dictum ad v. 976.

V. 1144—1146. Quae recepimus, vulgantur ex Athen. VII p. 280 et XII p. 547. In libris *ἀνδρός* pro *ἄνδρες* (apud Eustathium p. 957, 17 *ἄνδρα*) legitur et v. 1146 omisus est. Integra haec iudicari nequeunt. Nam *προδῶσιν* non significat quod schol. significare dicit *ἀπολέσασιν*. Intellegi possunt quae alius schol. habet *οὐ νομίζω ζῆν ἐκείνον τὸν ἄνδρα, ὃν ἂν προδῶσιν αἱ ἠδοναί*, verum *τὰς ἠδονὰς προδῶσιν ἄνδρες* non possunt intellegi. Praeterea offendit singularis *τοῦτον* post plur. *ἄνδρες*. Quae v. 709. 1022 habentur vel quod *ὅστις* saepe ad plur. refertur, ea aliam rationem sequuntur. Quae cum ita sint, lectionem librorum *ἀνδρός* ad restituendam poetae manum adhiberi consentaneum est atque suspicamus poetam scripsisse: *καὶ νῦν ἀφείται πάνθ'· ὅταν γὰρ ἠδοναὶ βλον προδῶσιν ἀνδρός, οὐ τίδημ' ἐγὼ ζῆν τοῦτον κτέ*. Vim vocis *ἠδοναί* explicat poeta ipse sequentibus verbis *τὸ χαίρειν*. De *τίδημι* quod valet 'pono, facio', cfr. Isocr. Paneg. § 145 *τίδημι*

πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα,  
καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων, ἐὰν δ' ἀπῆ  
τούτων τὸ χαιρειν, τᾶλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς 1170  
οὐκ ἂν πρῆξιμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν. 1150

ΧΟ. τί δ' αὖ τόδ' ἄχθος βασιλέων ἡμεῖς φέρων;

ΑΓ. τεθνᾶσιν· οἱ δὲ ζῶντες αἴτιοι θανεῖν.

ΧΟ. καὶ τίς φονεύει; τίς δ' ὁ κείμενος; λέγε.

ΑΓ. Αἴμων ὄλωλεν· ἀντόχειρ δ' αἰμάσεται. 1175

ΧΟ. πότερα πατρώας ἢ πρὸς οἰκείας χερός; 1155

ΑΓ. αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ, πατρὶ μηνίσας φόνου.

ΧΟ. ᾧ μάντι, τοῦπος ὡς ἄρ' ὀρθὸν ἦνυσας.

ΑΓ. ὡς ᾧδ' ἐχόντων, τᾶλλα βουλευεῖν πάρα.

ΧΟ. καὶ μὴν ὀρῶ τάλαιναν Εὐρυδίκην ὁμοῦ 1180

στασιάζειν αὐτούς et Dorvill. ad Char. p. 408 ed. Lips. De sententia cfr. Simonidis frgm. 71 p. 1142 Bgk. tert. ed. τίς γὰρ ἀδο-  
νᾶς ἄτερ θνατῶν βίος ποθεινός ἢ ποία τυραννίς; τὰς δ' ἄτερ οὐδὲ θεῶν ζαλωτός αἰών.

V. 1147 sq. πλουτεῖ εἰς.] De imperativi notione vide Krueg. I § 54, 4, 2.

V. 1148. Schol.: ζῆ· ἀντι τοῦ ζῆδι, προστακτικῶς. Alia huius imperativi exempla ex tragicis vide in Bekk. Anecd. p. 97, 29. Verbis τύραννον σχῆμα 'dignitas regia' significatur. Hermannus consuli Bergler. ad Alciph. I 34 p. 140 iubet.

V. 1149 sq. καπνοῦ σκιᾶς] Fumi umbra nihil vilis esse potest. Ex Pindarico dicto hoc adumbratum, σκιᾶς ὄναρ ἀνδραπος. BR. Cfr. Philoct. 946 κούκ οἶδ' ἐναί-  
ρων νεκρὸν ἢ καπνοῦ σκιάν, εἶδωλον ἄλλως, Aesch. frg. 390 N. τὸ γὰρ βρότερον σπέριμ' ἐφ' ἡμέ-  
ραν φρονεῖ καὶ πιστὸν οὐδὲν μᾶλλον ἢ καπνοῦ σκιά. Locutio autem πρῆξιμαί τι τινα, signifi-  
cans quod nos dicimus, 'jemanden etwas abkaufen', comparanda cum locutione δέχεσθαι τι τινα, 'je-  
manden etwas abnehmen', de qua vide Krueg. II § 48, 4, 1. Denique de verbis πρὸς τ. ἡδονήν cfr. Krueg. I § 68, 39, 5.

V. 1151. φέρων] 'Nuntians'. Vide ad O. C. 420. Eodem modo

Latini poetae ferre usurparunt. De numero plurali βασιλέων vide quae ad Trachin. 316 adnotata sunt.

V. 1152. αἴτιοι θανεῖν] Cfr. Krueg. I § 50, 6, 7.

V. 1153. καὶ τίς φονεύει] Sic O. R. 716.

V. 1154. ἀντόχειρ δ' αἰμάσεται] Neuius ad Ai. 841 τὰς ἀ-  
τοσφαγεῖς πρὸς τῶν φιλλίστων ἐκγόνων ὀλοίατο adnotavit: 'ἀ-  
τοσφαγεῖς et ἀντόχειρες non tan-  
tum sunt qui sua manu, sed qui nefario facinore cadunt. Ant. 1154. Aesch. Suppl. 65 sqq. ξυντίθησι δὲ παιδὸς μόρον, ὡς ἀτοφόνως ᾤλετο πρὸς χερός ἐθεν δυσμά-  
τορος κοτον τυχῶν.' Quod vix videtur probari posse. Rectius, opinor, statueris ἀντόχειρ dici non tantum eum, qui sua manu, sed etiam qui suorum manu ali-  
quid faciat.

V. 1155. De collocatione prae-  
positionis vide ad v. 363.

V. 1157. ὡς ἄρ'] De particulis his cum praeteritis iunctis confert Neuius Ai. 367. El. 1185. O. R. 1395. Trach. 871. Reisisg. Coni. p. 274.

V. 1158. De ὡς ᾧδ' ἐχόντων (scil. τῶνδε) cfr. Krueg. I § 47, 4, 3. Dictioni τᾶλλα βουλευεῖν πάρα quam habes velut Plaut. Mil. gl. III 3, 55 et 60.



κэлеυθον ξερω τῶν παρελθουσῶν ὁδῶν;  
 παιδός με σάινει φθόγγος. ἀλλά, πρόσπολοι,  
 ἔτ' ἄσσον ὠκεις, καὶ παραστάντες τάφῳ 1215  
 ἀθρήσαθ', ἄρμον χῶματος λιθοσπαδῆ 1195  
 δύντες πρὸς αὐτὶ στόμιον, εἰ τὸν Αἴμονος  
 φθόγγον συνήμ', ἢ θεοῖσι κλέπτομαι.  
 τάδ' ἐξ ἀθύμου δεσπότου κελεύμασιν  
 ἤθροῦμεν· ἐν δὲ λοισθίῳ τυμβεύματι 1220  
 τὴν μὲν κρεμαστὴν ἀνχένος κατείδομεν, 1200  
 βρόχῳ μιτώδει σινδόνας καθημμένην,  
 τὸν δ' ἄμφι μέσση περιπετῆ προσκείμενον,

ὁδῶν] Vide Krueg. I § 47, 28, 10. Ceterum confer O. C. 1397 οὔτε ταῖς παρελθούσαις ὁδοῖς ξυνηδομαί σοι, νῦν τ' ἔθ' ὡς τάχος πάλιν, et Ai. 994 ὁδός θ' ὁδῶν πασῶν ἀνιάσασα δὴ μάλιστα τοῦμὸν σπλάγγνον, ἣν δὴ νῦν ἔβην.

V. 1193. σάινει] 'Adulat', ut Cic. Tusc. II 10 in v. 15 Aeschyleum προσσαίνει interpretatur. Sensus, qui collocatione nominis παιδός adiuvatur, hic est: 'cara vox tangit me, quae mihi ut filii notescat'. Cfr. Aesch. Prom. 835 τῶνδε προσσαίνει σέ τι, quod schol. interpretatur ὑπομνησκει σε, Eum. 254 ὁσμὴ βροτείων ἀμάτων με προσγελᾷ, Eur. Hipp. 862 καὶ μὴν τύποι γε σφενδόνης χρυσηλάτου τῆς οὐκέρ' οὔσης τῆσδε προσσαίνουσί με. Versu sequenti de locutione ἔτε ὠκεις vide ad Philoct. 1080.

V. 1195 sq. ἄρμον — δύντες] 'Ubi per commissuram tumuli saxo detracto solutam ad ipsum ostium penetraritis'. Iubentur famuli saxum quo introitus extra obstructus est deirahere et per solutam compagem ad ipsum ostium penetrare i. e. ad eum locum unde omnia quae sunt in tumulo conspiciuntur. — Probabiliter M. Seyffertus χῶματος mutat in χῆματος cl. Hesych. χῆσμα· στόμα ἢ σχίσμα γῆς. — Ceterum ne quis reiciendam hanc interpretationem propterea putet, quod compages illa sepulcri soluta esse debuerit Hae-

mone ingresso, monendum est Creontem id nondum scivisse atque hoc unum praecepisse, ut famuli, cuius ipsius rei causa illuc se contulerat, lapides evellerent, quibus introitus obstructus erat, et Haemon num forte inesset, viderent. Is qui ingressus esset, ea de re cogitare non erat Creontis, summo tum dolore obstupefacti.

V. 1197. Schol.: ἢ θεοῖσι κλέπτομαι· ἢ ἀπατώμαι ὑπὸ θεῶν. Vide v. 681 et cfr. Aesch. Ag. 476 πόλιν διήκει θοᾷ βᾶξις· εἰ δ' ἔτηγμος, τίς οἶδεν, ἢ ται θεῖόν ἐστι μὴ ψῦθος.

V. 1198 sq. τάδ' — ἤθροῦμεν] I. e. 'haec, ut iusserat herus examinatus, explorabamus'. Eo enim sensu iam ante verba ἀθρήσατε, εἰ τὸν Αἴμονος etc. posita erant, 'videte i. e. explore, num Haemonis vox sit, quam audio'. Scrupulum movent verba ἐξ ἀθύμου δεσπότου κελεύμασιν, quae interpretantur ἐξ ἀθύμου δεσπότου κελευσθέντες cl. eis quae ad v. 193 collecta sunt; quae cum nitido dicendi generi Sophocleo parum convenient, videtur ex Burtoni coniectura ἐξ ἀθ. δεσπότου κελευμάτων scribendum esse.

V. 1200. κρεμαστὴν ἀνχένος] Cfr. Krueg. II 47, 12, 4.

V. 1201. Schol.: καθημμένην· τὸν τράχηλον δεδεμμένην.

V. 1202. ἄμφι μέσση] Vide quae ad Trachin. 635 adnotavimus.

εὐνῆς ἀποιμῶζοντα τῆς κάτω φθορὰν  
 καὶ πατρὸς ἔργα καὶ τὸ δύστηνον λέχος. 1225  
 ὃ δ' ὡς ὄρᾳ σφε, στνγνὸν οἰμῶξας ἔσω 1205  
 χωρεῖ πρὸς αὐτὸν κἀνακωνύσας καλεῖ·  
 ᾧ τλήμων, οἶον ἔργον εἰργασαι; τίνα  
 νοῦν ἔσχε; ἐν τῷ ξυμοφοῶς διεφθάρης;  
 ἔξελθε, τέκνον· ἐκέσιός σε λίσσομαι. 1230  
 τὸν δ' ἀγρίοις ὄσσοισι παπτήνας ὁ παῖς, 1210  
 πτύσας προσώπῳ κούδεν ἀντειπὼν, ξίφους  
 ἔλκει διπλοῦς κνώδοντας, ἐκ δ' ὄρωμένον  
 πατρὸς φρυαῖσιν ἤμπλακ'· εἶδ' ὁ δύσμορος  
 αὐτῷ χολωθεῖς, ὥσπερ εἶχ', ἐπενταθεῖς 1235

V. 1203. εὐνῆς — τῆς κάτω] Bene Brunckius: 'sponsae Orco demissae'. Simillime dixit 890 μετοικίας τῆς ἀνα. Haemon commiseratur se ipsum, patrem, sponsam.

V. 1207 sq. εἰργασαι — ἔσχε] De coniunctis temporibus perfecto et aoristo confer quae ad Philoct. 928 diximus.

V. 1208. ἐν τῷ ξυμοφοῶς] I. e. ἐν τίνι ξυμοφοῶ; Cfr. Math. § 442, 3. Krueg. I § 47, 10, 3.

V. 1211. Schol.: πτύσας προσώπῳ· οἶον ἀποστραφεῖς καὶ σκυθραπάσας, καὶ ἐκ τοῦ προσώπου καταμεψάμενος. οὐ κυρίας προσπτύσας τῷ πατρὶ, ὡς καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ συνηθείᾳ φάμεν, κατέπτυσεν αὐτοῦ, ὃ ἔστι κατεσφρόνησε τῶν λόγων αὐτοῦ. Vide v. 653. Additur προσώπῳ ut quod opponitur οὐδὲν ἀντειπὼν magis exprimatur: 'vultu solum, [inquit, fastidium prodidit, verbis nihil respondit]'. Cf. Eur. Phoen. 1440 φανῆν μὲν οὐκ ἀφῆκεν, ὁμμάτων δ' ἀπο προσεῖπε δακρυοῖς.

V. 1211sq. ξίφους—ἤμπλακ'] In summo quo erat Haemon dolore ac paene furore exsanguem amplexus sponsam, quam propter praeclarum facinus indignissime a patre punitam crederet, quid magis facere eum consentaneum fuit, quam ut patrem, totius mali auctorem, cum e complexu sponsae suae, ad quam moriturus cum ea in specum saxeam descenderat (cfr.

v. 751), eripere eum vellet, gladio peteret, ne divelleretur a sponsa sua prohibiturus? [Rectius opinor Hermannus dicit: 'Non ut occidat patrem ulciscaturque iniuriam sibi factam, stringit ensem, sed ut terreat qui se avellere a mortua velit'. Quippe Haemon animi sui imponere sibi conscius quidem est patrem esse quem petat et tum demum agnoscere incipit cum persecutus expulit e specu. Is qui scholium scripsit: οὐχ εἴλεκεν δὲ τὸ ξίφος κατὰ τοῦ πατρὸς ὥσπερ ᾤετο· εἶπεν γὰρ ἀνω (v. 751). 'ἦ δ' . . ὄλει τινα'. Ὁ ἄγγελος δὲ οὕτω νομίζων ἀπαγγέλλει, obloqui videtur eis quae Aristoteles Poet. 1454 b extr. de hoc loco disserit.]

V. 1211. La habet ἀντειπὼν λῶς superscripto a m. pr. ὁ ξίφους. Dindorfius suspicatur id fuisse ἀντειπὼν ὄλως, quod ipse librarius primo temere scripserit, dein animadverso errore in ξίφους mutaverit. Videntur potius haec indicare, in archetypo nomini ξίφους explicandi causa κολεῶν superscriptum fuisse.

V. 1212. Schol.: διπλοῦς κνώδοντας· ἀντὶ τοῦ διπλῆς ἀμῶς· ἀμφηκες γὰρ τὸ ξίφος· Sunt potius κνώδοντες remorae gladii. Cfr. Lobeck. ad Ai. 814. De locutione ἐξορμάσθαι φρυαῖς vide Krueg. I § 48, 16, 16.

V. 1214. ἐπενταθεῖς] Recte Erfurdcius: 'in ensem protentus'.

ἤρεισε πλευραῖς μέσσον ἔγχος, ἐς δ' ὕγρον 1215  
 ἀγκῶν' ἐτ' ἔμφρων παρθένῳ προσπτύσσεται·  
 καὶ σφυσίων ὄξειαν ἐκβάλλει πνοήν  
 λευκῆ παρειᾷ φοινίον σταλάγματος.  
 κείται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῶ, τὰ νυμφικὰ 1240  
 τέλη λαχῶν δαίλαιος ἐν γ' Ἴδιον δόμοις, 1220  
 δείξας ἐν ἀνθρώποισι τὴν ἀβουλίαν  
 ὅσῳ μέριστον ἀνδρὶ πρόσκειται κακόν.

- ΧΟ. τί τοῦτ' ἀν εἰκάσειας; ἢ γυνὴ πάλιν  
 φρούδη, πρὶν εἰπεῖν ἐσθλὸν ἢ κακὸν λόγον. 1245  
 ΑΓ. καὐτὸς τεθάμβηκ', ἐλπῖσιν δὲ βόσκομαι, 1225  
 ἄγῃ τέκνου κλύουσαν ἐς πόλιν γόους  
 οὐκ ἀξιώσειν, ἀλλ' ὑπὸ στέγης ἔσω

V. 1215. Schol.: τὸ ἔγχος οἱ τραγικοὶ καὶ ἐπὶ ξίφους λαμβάνουσι. Vide Ai. 96. 287. 658. 907, coll. cum v. 80. 828. 1034. O. R. 1255. Trach. 1034. Dictum autem μέσσον ἔγχος hoc sensu: 'ut medius esset inter costas'.

V. 1215 sq. ἐς δ' ὕγρον — προσπτύσσεται] insolentius quidem, sed recte tamen ita poeta locutus est, hoc dicens: 'et languescentibus lacertis mentis etiam tum compos virginem complectitur'. Nam qui complectitur aliquem, eum in brachia sua veluti includit vel recipit; quo sensu cum poeta verba παρθένῳ προσπτύσσεται accipi vellet, recte addidit ἐς ὕγρον ἀγκῶνα. De adiectivi autem ὕγρον notionē, 'debilem' sive 'languescentem' significantis, apte contulit Brancius Eur. Phoen. 1439, ubi de morituro Etiole dicitur: ἤνουσε μητρὸς ἀκίθεις ὄγραν χεῖρα. Latine vero ὕγρον ἀγκῶνα 'deficientem manum' dixeris, coll. Tibull. I 1, 60 *te tenam moriens deficiente manu*. Postremo προσπτύσσεται coniunctum cum dativo, pro quo vulgo accusativus poni solet, etiam Trach. 767 προσπτύσσεται πλευραῖσιν. De toto loco confer Propert. II 8, 21 *Quid? non Antigonae iumento Boeotius Haemon corruit ipse suo saucius ense latus? Et sua cum miseræ commiscuit ossa puellae,*

qua sine Thebanam noluit ire domum?

V. 1218. Schol.: φοινίον σταλάγματος· τὴν πνοήν τοῦ φοινίον σταλάγματος ἐκβάλλει τῇ λευκῇ αὐτῆς παρειᾷ, ὃ ἔστιν αἷμα ἐξέκνευσεν.

V. 1219. νεκρὸς περὶ νεκρῶ] Erfurdus conferri iubet Eurip. Phoen. 881 πολλοὶ δὲ νεκροὶ περὶ νεκροῖς πεπτωκότες, ibique Valcken.

V. 1220. Schol.: τὰ νυμφικὰ τέλη· τοὺς γὰρ γαμοῦντας τελεῖους ἐκάλου. Vide ad v. 997.

Ibid. ἐν γ' ex Heathii coniectura scripsi. Libri plerique ἐν, pauci εἰν. Quamquam autem hoc loco particula sensui convenit, tamen incerta est correctio. De forma εἰν cfr. Krueg. II § 68, 12, 1. Nauckius conicit ἐν γαίλας μοχοῖς.

V. 1221 sq. τὴν ἀβουλίαν — κακόν] Simillime O. C. 1197 sq. γνώσει κακοῦ θυμοῦ τελευτῆν ὡς κακῆ προσγίγνεται. De verbo πρόσκειται vide ad El. 240.

V. 1223 sq. τί τοῦτ' — λόγον] De sententia vide quae ad O. R. 1073 sq. adnotata sunt.

V. 1225 sq. Schol.: ἐλπῖσιν δὲ βόσκομαι· ἐλπίζω αὐτὸν μὴ βούλεσθαι δημοσίᾳ θρηνεῖν, ἀλλ' ἐν τῷ οἴκηματι μετὰ τῶν θεραπειδῶν.

V. 1227 sq. οὐκ ἀξιώσειν etc.] Ad ἀξιώσειν e sequentibus intel-

δμῳαῖς προθήσειν πένθος οἰκτεῖον στένειν.

γνώμης γὰρ οὐκ ἄπειρος, ὥσθ' ἁμαρτάνειν. 1250

XO. οὐκ οἶδ'· ἐμοὶ δ' οὖν ἢ τ' ἄγαν σιγὴ βαρὺ 1230

δοκεῖ προσεῖναι χῆ μάτην πολλὴ βοή.

ΑΓ. ἀλλ' εἰσόμεσθα, μὴ τι καὶ κατασχετον

κρυφῆ καλύπτει καρδίᾳ θυμουμένη,

δόμους παραστέιχοντες. εὖ γὰρ οὖν λέγεις. 1255

καὶ τῆς ἄγαν γὰρ ἐστὶ που σιγῆς βάρος. 1255

XO. καὶ μὴν ὄθ' ἀναξ αὐτὸς ἐφῆκει

μνήμ' ἐπίσημον διὰ χειρὸς ἔχων,

εἰ θέμις εἶπειν, οὐκ ἄλλοτριαν

ἄτην, ἀλλ' αὐτὸς ἁμαρτῶν.

1260

(στροφὴ α'.)

KPEΩN.

ἰῶ

1240

φρενῶν δυσφρόνων ἁμαρτήματα

lege *στένειν*. Nam uti Ai. 580 dictum γόους δακρῶσειν, ita recte γόους εἰς πόλιν στένειν dici apparet. Tum δμῳαῖς προθήσειν στένειν eodem sensu dictum est, quo supra v. 216 νεωτέρῳ τῷ βιασάζειν πρόθεσις. Denique οἰκτεῖον causam adfert sententiae ὑπὸ στέγης στένειν. Luctus quia domesticus est domo contineatur. Cfr. O. R. 1430 τοῖς ἐν γένει γὰρ τῶν γενῆ μάλισθ' ὅραν μόνους τ' ἀκουσιν εὐσεβῶς ἔχει κακά.

V. 1229. Schol.: οὐκ ἀνόητος, φησὶν, ὑπάρχει, ὥστε δημοσίᾳ ὀδύρεσθαι. ἁμαρτάνειν δὲ λέγει νῦν τὸ ἐμφανῶς θρηνηεῖν. Non intellexit scholiasta ἁμαρτάνειν quod per euphemismum dicitur pro καταχρησασθαι ἐαυτήν. De locutione γνώμης ἄπειρος cfr. ἐλπιδῶν ἀπιστος Phil. 867, Krueg. II § 47, 26, 9 et 10. Rauchensteinius coniecit γνώμη γὰρ οὐκ ἄπειρος.

V. 1230 sq. βαρὺ — προσεῖναι] De significatione adi. βαρὺς vide ad El. 240. Subaudi τοῖς σιγῶσι, τοῖς βοῶσι.

V. 1232 sq. μὴ — καλύπτει] Vide quae ad El. 580 adnotata sunt. Verbum κατασχετον recte Erfurdius interpretatur 'repressum',

nobis 'verhalten'. De verbis καρδίᾳ θυμουμένη confert Neuius Hom. Ω 114. 135 φρεσὶ μαινομένησιν. 584 ἀγνυμένη καρδίη. Schol.: ἀλλ' ἔσω ἀπειθόντες μαθησόμεθα, μὴ τι καὶ μανιώδες κρυφα βουλεύεται, ἀνελεῖν ἐαυτήν πειρωμένη.

V. 1237. Schol.: μνήμα· τὸν νεκρὸν. Locutionem διὰ χειρὸς explicat ipse poeta dicens v. 1279 πρὸ χειρῶν et 1297 ἐν χεῖρεσσιν.

V. 1238. εἰ θέμις εἶπειν] De sententia vide 801 sq. Tum appositionis loco sunt verba οὐκ ἄλλ. ἄτην, ad μνήμα referenda. Vide Matth. § 432. Schol.: οὐκ ἄλλοτριαν ἄτην· οὐ δι' ἄλλον ἀποθανόντα, οὐκ ἐξ ἄλλου νεκρωθέντα. Sensus idem ac si dicatur: ἄτην οὐκ ἀπὸ τῆς ἄλλου τινὸς αἰτίας, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἰδίας ἁμαρτίας γενομένην. Cfr. 1317 sq.

V. 1239. αὐτὸς ἁμαρτῶν] Neuius adscripsit Eur. Or. 649 οὐκ ἔξαμαρτων αὐτός, ἀλλ' ἁμαρτίαν τῆς σῆς γυναικὸς ἀδικίαν τ' ἰώμενος.

V. 1241. φρενῶν δυσφρόνων] Vide ad v. 500 sq. Adiectivum στερεά, quod hic obstinationem animi significat (cfr. στερεόφρων

στερεά θανατόεντ',  
 ὧ κτανόντας τε καὶ  
 θανόντας βλέποντες ἐμφυλίους,  
 ὧμοι ἐμῶν ἄνολβα βουλευμάτων.  
 ἰὼ παῖ, νέος νέφ ξὺν μόρφ,  
 αἶα, αἶα,  
 ἔθανες, ἀπελύθης,  
 ἔματς οὐδὲ σαῖσι δυσβουλλαις.

1245 1265

ΧΟ. οἴμ', ὡς ἔοικας ὄψῃ τὴν δίκην ἰδεῖν.

1250 1270

ΚΡ. οἴμοι,

ἔχω μαθὼν δειλαιος· ἐν δ' ἐμῷ κάρῃ  
 θεὸς τότ' ἄρα τότε μέγα βάρος μ' ἔχων  
 ἔπαισεν, ἐν δ' ἔσεισεν ἀγρίαις ὁδοῖς,  
 οἴμοι, λακπάτητον ἀντρέπων χαράν.  
 φεῖ φεῖ, ὧ πόνοι βροτῶν δύσπονοι.

1255 1275

Ai. 928), non ad solum substantivum ἀμαρτήματα referendum, sed ad verba φρ. δυσφ. ἀμαρτ., quae in unam fere notionem coalescunt. Vide ad v. 786 sq. Schol.: θανατόεντα· θανάτου ἄξια ἢ θανάτου αἷτια. Vera posterior explicatio est (θανάτων αἷτια).

V. 1243 sq. ὧ κτανόντας — ἐμφυλίους] Chorum his verbis appellat: 'o cernentes!' pro 'eheu! cernitis'.

V. 1246. νέφ ξὺν μόρφ] 'Immature fato.' De σύν praepositione cfr. v. 172.

V. 1248. ἀπελύθης] Vide quae ad v. 1292 adnotata sunt.

V. 1250. οἴμ', ὡς ἔοικας etc.] Eodem modo hic quo v. 320 οἴμ', ὡς dictum esse, Hermanni causa moneo.

V. 1252 sq. ἐν δ' ἐμῷ κάρῃ — ἔπαισεν] Ordo verborum est: ἐν δ' ἐμῷ κάρῃ θεὸς ἄρα τότε με ἔπαισε μέγα βάρος ἔχων. Locutione autem παῖσιν τινὰ ἐν κάρῃ hoc significatur, 'mentem concutere' sive 'auferre alicui'. Denique de βάρος ἔχων, quod idem valet atque βαρύνων, vide ad Ai. 540. Praeterea confer O. C. 1142 βάρος γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ἐκ τούτων εχει. Non male videtur

Erfurdinus scribi voluisse: τότ' ἄρα τότε θεὸς μέγα βάρος μ' ἔχων vel ut amussitata sit aequalitas antistrophica Engerus: τότε θεὸς τότ' ἄρα μέγα βάρος ἔχων.

V. 1253. τότε — τότε] I. e. cum id decernebam, quo filius impulsus est, ut necem sibi inferret.

V. 1254. ἐν δ' ὁδοῖς] Recte Musgravius: 'Instigavit ad saeva consilia' vel 'saeva actiones', conferens Herodot. VII 163 ταύτην τὴν ὁδὸν ἠμέλησε. Pindar. Olymp. VII 85 πραγμάτων ὄρθᾶν ὁδόν. Libanium vol. I p. 167 ποίαν ὁδὸν ἔλθω πραγμάτων; Idem p. 388 ἄγων δέ με ἐπὶ τῇν αὐτῆν ὁδόν. Idem p. 805 ὄρᾶς τῇν ἐμὴν ὁδόν. Schol.: ἀγρίαις ὁδοῖς· ἀγρίαις ὁρμαῖς.

V. 1255. λακπάτητον] Eustathius ad Il. ζ p. 625, 21 (479, 4) ὄρα δὲ, ὅτι λάξ ἐμβήναι λέγει τοῖς στήθεσι τὸ ποδι πατήσαι εἰς τὸ στήθος, ἐξ οὗ παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ λακπάτητον ἀντρέπων χαράν, ὃ τινες λακπάτητον διὰ τοῦ κ γράφουσιν. Idem ad Il. κ p. 796, 5 (712, 25) τὸ λάξ κινήσας παρήγαγεν ἐν τῇ τραγωδίᾳ τὸ λακπάτητον, ὡς ταυτὸν ὃν εἰπεῖν λάξ κινήσαι καὶ λάξ πατήσαι. Vide de duplici

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἦ δέσποθ', ὡς ἔχων τε καὶ κεκτημένος,  
τὰ μὲν πρὸ χειρῶν τάδε φέρων, τὰ δ' ἐν δό-  
μοις

ἔοικας ἦκειν καὶ τάχ' ὄψεσθαι κακά. 1280

ΚΡ. τί δ' ἔστιν αὐτὸ κάκιον ἢ κακῶν ἔτι; 1280

ΕΞ. γυνὴ τέθνηκε, τοῦδε παμμήτωρ νεκροῖ,  
δύστηνος, ἄρτι νεοτόμοισι πλήγμασιν.

(ἀντιστροφὴ α'.)

ΚΡ. ἰὼ

ἰὼ δυσκάθαρος Ἰλίου λιμῆν, 1285

τί μ' ἄρα, τί μ' ὀλέκεις; 1285

ὦ κακὰ γελτά μοι

illa scriptura Lobeck, ad Phryn. p. 414. Schol.: λακπάτητον τὴν μεθ' ὄψεως ἀπαθουμένην ἢ τὴν μεγάλως κατακατουμένην. Εἰς τὸ αὐτὸ τὴν χαρὰν λάξ πατήσας.

V. 1257. ἔχων τε καὶ κεκτη- μένος] Recte Boeckhiius: 'als der wahre Inhaber und Besitzer des Unglücks'. Adsumendum enim quod tertio abhinc versu positum nomen κακά. Verbi κεκτησθαι usum illum nonnullis exemplis illustravit Wexius.

V. 1258 sq. τὰ μὲν — κακά] Non recte in his verbis quidam editores haeserunt. Nemo haesisset, si scriptum esset: τὰ μὲν — φέρων, τὰ δ' ἐν δόμοις ἔοικας ἦκειν τάχ' ὄψόμενος κακά. Participium enim φέρων e verbis ἔοικας ἦκειν vel potius e simplici notione ἦκειν aptum esse sponte apparet. Optimo autem iure pro τάχ' ὄψόμενος praegressis verbis ἔοικας ἦκειν scribi a poeta potuit καὶ τάχ' ὄψεσθαι. Deinde nihil in eo offensionis est, quod quae arctissime cohaerent verba τὰ δ' ἐν δόμοις et τάχ' ὄψεσθαι κακά sejuncta sunt a se verbis ἔοικας ἦκειν. Vide quae ad v. 535 adnotavi. Similiter Terent. Adelph. V 7, 19 tu illas abi et traduce. De addito ἦκειν ad Philoct. 972 monui. Schol.: τὰ μὲν πρὸ χειρῶν ὡς τοῦ Κρέοντος τὸν παῖδα βαστάζοντος. De lo-

cutione πρὸ χειρῶν vide Matth. § 575.

V. 1260. τί δ' ἔστιν — ἔτι] Boeckhiius ἢ particulam disiunctivam esse putat et κακῶν explicat ut v. 6 'aut quid malorum reliquum est?' Reiskius sic scripsit: τί δ' ἔστιν αὐτὸ; κάκιον ἢ κακῶν ἔτι; De hac collocatione particulae ἢ cfr. Eur. El. 967 τί δὴτα δρωμεν; μητέρ' ἢ φρονεῦσόμεν; De verbis κάκιον κακῶν O. R. 1364 εἰ δέ τι πρεσβύτερον ἔτι κακοῦ κακίον, Eur. Hec. 233 κακῶν κακ' ἄλλα μείζονα. Alii scribunt vel cum Pflugio τί δ' ἔστιν; ἢ κάκιον αὐτὸ κακῶν ἔτι vel cum Emperio τί δ' ἔστιν; ἢ κάκιον αὐτὸ κακῶν ἔτι; Totum v. seclussit Heilandius, ut quinque v. 1257—1259. 1261 sq. responderent totidem versibus 1280—1284. Non minore probabilitate ab aliis ille locus 1280—1284 lacunosus putatur, ut certi nihil statui queat.

V. 1261. Schol.: παμμήτωρ ἢ κατὰ πάντα μήτηρ ἔμφατικῶς δὲ εἶπεν, ὅτι καὶ μέχρι θανάτου μήτηρ ἐδείχθη, μὴ ἐλομένη ζῆν μετα τὸν τοῦ παιδὸς θάνατον.

V. 1264. ἰὼ — λιμῆν] Inexpiablem dicit Orcnum, quia caedes caedi succedat neque usquam finis occidendi inveniat. De λιμῆν vide ad 981; de καθάρειν, 'expiare' vel 'placare' significante, O. C. 466.

προπέμφας ἄγῃ, τίνα θροεῖς λόγον;  
αἰαί, ὀλωλότ' ἄνδρ' ἐπεξεργάσω.

τί φῆς, ὦ παῖ, τίνα λέγεις μοι νέον,  
αἰαί, αἰαί,

1270 1290

σφάγιον ἐπ' ὀλέθρῳ  
γυναικειον ἀμφικεῖσθαι μόρον;

XO. ὄρα ἄν πάρεστιν· οὐ γὰρ ἐν μυχοῖς ἐτι.

KP. οἰμοί,

κακὸν τόδ' ἄλλο δεύτερον βλέπω τάλας. 1275 1295

τίς ἄρα, τίς με πότμος ἐτι περιμένει;

ἔχω μὲν ἐν χεῖρεσσιν ἀρτίως τέκνον,

V. 1267. προπέμφας] De hoc verbi προπέμπειν usu vide ad O. C. 665.

V. 1268. Schol.: ἐπεξεργάσω· ἐπέσφαξας. Confer 1030 μηδ' ὀλωλότα κέντει. τίς ἀλκή τὸν θανάτῳ ἐπιταναεῖν;

V. 1269 sqq. Retinui librorum scripturam, nisi quod extremo versu quod post νέον additur λόγον ex coniectura Seidleri omisi probata Boeckhio aliisque. Totum versum Hermannus constituit sic: τί φῆς; τίνα λέγεις νέον μοι νέον, Engerus hunc in modum: τί φῆς; ὦ τίν' αὖ λέγεις μοι μέον. Maxime probatur quod R. Klotzius (de Sophocl. Ant. exodo quaest. metr. 1874) λέγεις ex interpretatione verbi ἀπύεις repetens coniecit: τί φῆς, καὶ; τίν' ἀπύεις μοι νέον.

V. 1270. Interpolata oratio est, id quod saepe fit, interiectionibus αἰαί αἰαί. Cohaerent enim verba τίνα λέγεις μοι νέον σφάγιον γυναικειον μόρον ἐπ' ὀλέθρῳ ἀμφικεῖσθαι; hoc sensu: 'quam ta novam mihi nuntias caedem mulieris ad caedem accedere?' id est: quam tu post filii interitum novam mihi nuntias caedem? uxorem meam occidisse? Recte scholiasta: ἐπ' ὀλέθρῳ· τοῦ Αἰμονος. Tum σφάγιος μόρος est 'mors caede allata' sive 'nex'. Dixit enim nuntius γυνῆ τέθνηκε νεοτόμοισι πλήγμασι. De locutione ἐπ' ὀλέθρῳ ἀμφικ. μόρον compara O. C. 1620 τοιαύτ' ἐπ' ἀλλήλοισιν

ἀμφικείμενοι λόγῳ ἐκλεισθαι πάντας. Ibi ut ἐπ' ἄλλ. ἀμφικ. significat 'mutuo amplexu teneri', ita hic μόρον ἐπ' ὀλέθρῳ ἀμφικ. denotat 'caedem cum caede coniunctam esse'. Denique de adiectivo γυναικειον, pro quo genitivum substantivum exspectaveris, vide ad Ai. 134.

V. 1273. Schol.: οὐ γὰρ ἐν μυχοῖς ἐτι· ἐγκλείσται ἡ γυνή. Valvis aedtum apertis conspicitur corpus Eurydicæ. Vide ad Ai. 346.

V. 1276. τίς ἄρα — περιμένει] Similiter O. C. 1715 sq. τίς ἄρα με πότμος ἐπαμένει σέ τ', ὦ φίλα;

V. 1277 sq. ἔχω μὲν — νεκρόν] Reliquisse videri poeta potest incohatam structuram. Debat enim posteriori membrum, ut videtur, sic conformatari: προσβλέπω δὲ ἔναντα τὴν μητέρα αὐτοῦ. Nihilominus recte se habet quod posuit poeta, propterea quod membro priori hic simul sensus suberat: τὸν μὲν νεκρόν, τὸ τέκνον, ἐν χερσὶν ἔχω. Atque huic quidem sensui aptavit membrum posteriori, τὸν δ' — νεκρόν, id est τὸν δὲ νεκρόν, τὴν μητέρα αὐτοῦ ἔναντα προσβλέπω. Vide ad O. R. 435. [Corrupta videtur memoria librorum. Nam haud facile potest poeta non scripsisse: ἔχω μὲν ἐν χεῖρεσσιν ἀρτίως νεκρόν, τὸν δ' ἔναντα πρ. νεκρόν.] Ceterum vehementer falluntur qui haec verba, ἐν χερσὶν ἔχω, ita accipiunt, ut manu tenuisse cor-

τάλας, τὸν δ' ἔναντα προσβλέπω νεκρόν.

φεῦ φεῦ μάτερ ἀθλία, φεῦ τέκνον. 1300

ΕΞ. ἢ δ' ὀξύθηκτος ἦδε βωμία πέριξ 1290

λύει κελαινὰ βλέφαρα, κωκύσασα μὲν  
τοῦ πρὶν θανόντος Μεγαρέως κλεινὸν λάχος,  
αὐθις δὲ τοῦδε, λοίσθιον δὲ σοὶ κακάς  
πράξεις ἐφωμνήσασα τῷ παιδοκτόνῳ. 1805

(στρεφή β')

ΚΡ. αἰαί, αἰαί, 1285

ἀνέπταν φόβῳ. τί μ' οὐκ ἀνταίαν  
ἐπαισέν τις ἀμφιθήκῳ ξίφει;  
δειλαιος ἐγώ, φεῦ φεῦ, 1310  
δειλαία δὲ συγκέκραμαι δύα.

pus Haemonis Creontem putent. Immo ut alibi saepe ita hic ἐν χειρὶν ἔχων significat 'praesto habere, vor sich haben'. Sic Dinarch. Orat. I § 107.

V. 1280. Corruptum locum — nam neque ὀξύθηκτος esse potest quod vult scholiasta ὀξειάν λαβούσα πληγὴν neque βωμία πέριξ valet περιβώμιος — egregie Arndtius in hunc ordinem rededit: ἢ δ' ὀξύθηκτῳ βωμία περὶ ξίφει), quibuscum comparare licet Hom. I 424 ἀποθνήσκων περὶ φασγάνῳ, Soph. Ai. 828 πεπτώτα περὶ νεορ- αάντῳ ξίφει. Cum ὀξύθηκτῳ ξίφει cfr. ἀμφιθήκῳ ξίφει v. 1309.

V. 1281. Schol.: λύει κελαινά· ἀπόλλυται. Cfr. Passov. Lex. Gr. v. λύω II 1 a. — Κελαινὰ cur dicta sint βλέφαρα, apparebit ex iis, quae ad O. C. 1683 sq. monita sunt.

V. 1282. τοῦ πρὶν — λάχος] Interitus intellegendus est Megarei, quem Euripides Menoeceum vocavit, filii Creontis, qui se pro patria devovit. Vide Eur. Phoen. 911 sqq. Apollod. III 6, Muncker. ad Hygin. fab. 67. Pausan. IX 25 haec habet: Θηβαίους δὲ τῶν πωλῶν ἔστιν ἕγγύτατα τῶν Νηϊτέων Μενουκίως μνημα τοῦ Κρέοντος. ἀπίκταινε δὲ ἑκουσίως αὐτὸν κατὰ τὸ μάντευμα τὸ ἐκ Δελφῶν, ἤλικα Πολυνεϊκής καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς ἀφίκοντο εἰς

Ἄργους. — Cum Sophocle consentit Aeschylus, qui eundem hunc filium Creontis Megareum dixit Spt. adv. Th. 474. Λάχος pro λέχος scripsit Bothius. Attributo κλεινόν confert Eurydice sortem Megarei cum sorte Haemonis ac dicit, Megareum perisse quidem, at cum laude et gloria, non foede periisse.

V. 1288 sq. κακάς πράξεις] Non significant haec ut interpretantur 'res adversas', sed quod cognoscitur ex additis verbis τῷ παιδοκτόνῳ, 'mala facinora'. Ipsa enim verba ὁ παιδοκτόνος, quae impium facinus indicant, execratur in Creontem uxor.

V. 1284. Schol.: ἐφωμνήσασα· καταρασσάμενη σοὶ ὡς παιδοκτόνῳ. Vide ad O. R. 1276.

V. 1286. Schol.: ἀνέπταν· ἐσείσθησθην, ἐταράχθησθην. Adscriptus Wexius O. R. 487 πέτομαι δ' ἔλπισιν. Ai. 693 περιχαρῆς δ' ἀνεπτάμαν. Eur. Suppl. 88 ὡς φόβος μ' ἀναπτροῦ. Seidler. ad Eur. El. 177. Aoristus ἀνέπταν eadem ratione positus est qua ἐγέλασα, ἐδάκρυσα dicitur. Cfr. Krueg. I § 53, 6, 3.

V. 1286 sq. τί μ' οὐκ ἐπαισέν τις] Imperandi sensu dictum. De aoristo vide ad O. R. 1008 et Krueg. I § 53, 6, 2; de locutione ἀνταίαν παίζειν eundem § 43, 3, 3 et supra ad v. 975.

V. 1289. συγκέκραμαι δύα] Confert Musgravius Ai. 895 οἶκῳ



- ΕΞ.** ὡς αἰτίαν γε τῶνδε κάκεινων ἔχων 1290  
 πρὸς τῆς θανούσης τῆσδ' ἐπεσκήπτου μόρων.
- ΚΡ.** ποίῳ δὲ κάπελύσατ' ἐν φοναῖς τρόπῳ;
- ΕΞ.** παῖσασ' ὑφ' ἧπαρ ἀντόχειρ ἀντήν, ὅπως 1315  
 παυδὸς τόδ' ἤσθητ' ὀξυκώκτον πάθος.
- ΚΡ.** ὦμοι μοι, τὰδ' οὐκ ἐπ' ἄλλον βροτῶν 1295  
 ἐμᾶς ἀρμόσει ποτ' ἐξ αἰτίας.  
 ἐγὼ γάρ σ' ἐγὼ σ' ἔκανον, ὦ μέλεος  
 ἐγώ. φάμ' ἔτυμον. ἰὼ πρόσπολοι, 1320  
 ἄγετέ μ' ὅ τι τάχιστ', ἄγετέ μ' ἐκποδῶν,  
 τὸν οὐκ ὄντα μᾶλλον ἢ μηθένα. 1300 1325
- ΧΟ.** κέρδη παραινεῖς, εἰ τι κέρδος ἐν κακοῖς·  
 βράχιστα γὰρ κράτιστα τὰν ποσὶν κακά.

συγκεκριμένην. Pindar. Ol. IX 108 ὡρα τε κευραμένον. Aristoph. Plut. 854 πολυπόρῳ συγκέ-  
 κραιμαι δαίμονι. Addo quod non  
 dissimile est Soph. El. 1485 τί  
 γὰρ βροτῶν ἂν σὺν κακοῖς με-  
 μιγμένων θνήσκειν ὁ μέλλων  
 τοῦ χρόνου κέρδος φέροι;

V. 1290 sq. Schol.: ἐπεσκή-  
 πτου κακῶς ἐλέγον τελευτώσης  
 αὐτῆς, ἐνομιζον, ἐπεγράφου.  
 Hoc dicit: 'accusabaris a mortua  
 hacce huius et illius mortis cul-  
 pam habere'. Activum autem ἐπι-  
 σκηπτειν quod hoc sensu cum  
 daivo iungitur, in eo nihil offen-  
 sionis est. Vide Matth. § 490.  
 Krueg. I § 52, 4.

V. 1292. Schol.: τίνι τρόπῳ,  
 φησί, ἔλυτο καὶ ἐφέρετο εἰς  
 φονάς; ἀντὶ τοῦ ποίῳ τρόπῳ  
 εἰς φόνον ἔπεσεν; Immo ἐν φο-  
 ναῖς ἀπέλυσατο eodem modo dic-  
 tum puta atque supra 1229 ἐν  
 τῷ ξυμφορᾶς διεφθάρης; coll.  
 quae ad Philoct. 60 monita sunt.  
 De verbo ἀπολύειν Eustathius p.  
 548, 42 (416, 26) ἰστέον δὲ, ὅτι  
 ἐξ Ὁμήρου λαβόντες οἱ ὕστερον  
 καὶ αὐτὸ δὴ μόνον τὸ λυθῆναι  
 ἀντὶ τοῦ θανεῖν ἔφρασαν· ὡς  
 δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ  
 'ἔθανες, ἀπελύθης' [1268], καὶ  
 ἐν τῷ 'ποίῳ ἀπέλυσατο τρόπῳ'.  
 Confert Musgravinus praeter alia  
 fragment. Plutarch. Wyttenb. p. 135  
 ἀπολύεσθαι γὰρ τὸν ἀποθνή-  
 σκοντα καὶ τὸν θάνατον ἀπο-

λύειν καλοῦσι, Athenaeum p. 507  
 Ε ἢ φυγή — κατὰ τὴν ἀπόλυσιν  
 χωριζομένη τοῦ σώματος. De lo-  
 cutione ποῖος δὲ καὶ vide ad 766.

V. 1295 sq. τὰδ' — ἐξ αἰτίας]  
 Insolentius locutus est hoc dicens:  
 'non in alium mortalium haec quae  
 ex me profecta est culpa unquam  
 conveniet' sive 'transferetur'. De-  
 bebant enim dicere: αὐτῆ ἢ αἰτία  
 ἢ ἐξ ἐμοῦ γενομένη, sive ταῦτα,  
 ὧν ἐγὼ αἰτίας, οὐκ ἐπ' ἄλλον  
 βροτῶν ἀρμόσει ποτέ. Verbum  
 ἀρμόσει intransitive hic dictum,  
 ut El. 1293. O. R. 902. Trach. 731.

V. 1297, 1299. ἐγὼ σ' Herman-  
 nus scripsit pro ἐγώ. Seidlerus  
 defendit hiatum cl. Aesch. Ag. 1257  
 ὅτοτοῖ Λύκει' Ἀπολλων, οἷ ἐγὼ  
 ἐγώ. Mox τάχιστ' ex coniectura  
 Erfurdii scripsi. Libri exhibent  
 τάχος violato metro. Cfr. O. R.  
 1340 ἀπάγεται' ἐκτόπιον ὁ τι τά-  
 χιστα με.

V. 1300. τὸν οὐκ — μηθένα]  
 Perditissimum sive miserrimum se  
 omnium mortalium esse significat,  
 cum se perisse (τὸν οὐκ ὄντα)  
 ait magis quam eum, qui nihili  
 sit i. e. qui perierit. Ergo non  
 similem se miserrimo, ἴσον τῷ  
 μηθενί ut O. C. 918, sed mis-  
 riorum miserrimo se dicit.

V. 1301. κέρδη παραινεῖς]  
 'Utilia suades.' Vide ad 1013.  
 Utile autem chorus dicit, quod in  
 domum se abduci Creon iubet, ut

(ἀντιστροφή β').

- KP.** ἴτω, ἴτω,  
φανήτω μόρων ὁ κάλλιστ' ἐμῶν 1330  
ἐμοὶ τερμίαν ἄγων ἀμέραν 1305  
ὑπατος· ἴτω, ἴτω,  
δπως μηκέτ' ἄμαρ ἄλλ' εἰσίδω.
- XO.** μέλλοντα ταῦτα. τῶν προκειμένων τι χρῆ  
πράσσειν. μέλει γὰρ τῶνδ' ὅτιοσι χρῆ μέλειν. 1335
- XP.** ἀλλ' ὦν ἐρῶ μὲν, ταῦτα συγκατηυξάμην. 1310
- XO.** μὴ νυν προσεύχου μηδέν· ὡς πεπωμένης  
οὐκ ἔστι θνητοῖς συμφορᾶς ἀπαλλαγῆ.
- KP.** ἄγοιτ' ἂν μάταιον ἄνδρ' ἐκποδῶν,  
ὄς, ὃ παῖ, σέ τ' οὐχ ἐκῶν ἔκτανον, 1340  
σέ τ' αὖ τάνδ', ἰὼ μέλεος, οὐδ' ἔχω, 1315  
ὄπα πρὸς πότερον ἴδω, πᾶ καὶ θῶ· πάντα γὰρ

malorum aspectum fugiat, quorum ipse auctor fuit.

V. 1302. βράχιστα — κακῆ] Quinque huius versus interpretationes scholiasta affert. Sensus planus: τὰ ἐν ποσὶ κακὰ βράχιστα κρατίστα ἔστι. Praesentia mala optimum est si quam brevissima sunt, i. e. optimum est, praesens malum quam primum missum facere. HERM. Cfr. Matth. § 462. Krueg. I § 61, 5, 8.

V. 1304 sqq. φανήτω etc.] Coniungere solent interpretes: φανήτω μόρων ἐμῶν ὑπατος, ὁ κάλλιστα ἄγων ἐμοὶ τερμίαν ἡμέραν, quae Hermannus hunc in modum explicat: 'veniat caedium per me facturum suprema, exoptatissime mihi ultimum diem adducens'. At collocatione verborum ostendi videtur genetivum μόρων ἐμῶν ab adverbio κάλλιστα aptum esse. Atque μόρων ἐμῶν rectius ad Creontem referetur eo sensu quo supra v. 1288 dixit ὀλωλότ' ἄνδρ' ἐπεξειργάσω. Dicit igitur Creon: 'veniat internecionum quas perpessus sum exoptatissime quae suprema supremum diem adducit'.

V. 1309. Schol.: ὅτιοσι χρῆ μέλειν· τοῖς θεοῖς. De omissio ante ὅτιοις pronomine τούτοις, quod ad μέλει supplendum, vide ad

Philoct. 137 sqq. Τῶνδε i. e. τῶν μελλόντων.

V. 1310. Schol.: ὦν βούλομαι τυχεῖν, ταῦτα ηὐξάμην. Diem extremum obire se velle dixerat. De particula μὲν vide ad v. 11. In συγκατηυξάμην praepositio idem valet atque in συγκατήθωμεν v. 1202. Dicit Creon: 'omnia quae exopto hac una prece complexus sum', τούτ' ἔχω ἀπαντ' ἔχω.

V. 1311. μὴ νυν προσεύχου μηδέν] Confert Brunckius Verg. Aen. VI 376 *Destine fata deum secti sperare precando*.

V. 1314. ἔκτανον pro κατέκτανον Musgravius scripsit. Hermannus κάκτανον, Dindorfius κατέκτανον.

V. 1315. σέ τ' αὖ τάνδ'] Sic v. 724 sq. σέ τ' εἰκός, εἰ τι κείριον λέγει, μαθεῖν, σέ τ' αὖ τούδε. De τάνδε vide v. 1295 κακὸν τόδ' ἄλλο δεύτερον βλέπω. Tum verba ἰὼ μέλεος interiecta sunt, ut supra v. 1319 ὦ μέλεος. Nam οὐδ' ἔχω referendum est ad ὄς pronomen, in antecedente versu positum.

V. 1316. Locus corruptus. Omnium quot inventae sunt emendationum una maxime probatur Musgravii qui vidit καὶ θῶ (ΚΑΙΘΩ) nihil aliud esse quam κλιθῶ. Praeterea ut duos dochmios efficeret Kayse-

- λέγρια τῶν χειρῶν, τὰ δ' ἐπὶ κρατὶ μοι 1345  
 πότμος δυσκόμιστος εἰσήλατο.
- ΧΟ. πολλῶ τὸ φρονεῖν εὐδαιμονίας 1320  
 πρῶτον ὑπάρχει· χρῆ δὲ τὰ γ' εἰς θεοῦς 1320  
 μηδὲν ἀσεπτεῖν· μεγάλοι δὲ λόγοι 1350  
 μεγάλας πληγὰς τῶν ὑπεραύχων  
 ἀποτίσαντες  
 γήρα τὸ φρονεῖν ἐδίδαξαν.

rus scripsit ὄπα πρὸς πότμα κλιθῶ· πάντα γὰρ κτέ. At ipsa sententia recte intellecta perspiciuntur verba πάντα γὰρ interpolata esse. Scribi debent igitur haec: ὄπα πρὸς πότμον ἴδω, πᾶ κλιθῶ· λέγρια τῶν χειρῶν κτέ., ut hic sensus eliciatur: 'non habeo ad utrum oculos coniciam, quo me applicem; inclinata iacent quae adminicula sunt manibus, cum fortuna intoleranda in caput meum irruerit opprimatque me'. — De locutione ἐπὶ κρατὶ μοι πότμος εἰσήλατο confer huius fab. 1272, O. R. 263 νῦν δ' ἐς τὸ κείνον κρατ' ἐνήλαθ' ἢ τύχη, Aesch. Pers. 515 ὦ δυσκόμητε δαίμον, ὡς ἄγαν βαρὺς ποδοῖν ἐνήλλου παντὶ Παρσικῷ γένει.

V. 1319 sq. Schol.: πολλῶ τὸ φρονεῖν· τὸ καλῶς φρονεῖν πρῶτον ἔστιν εὐδαιμονίας καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐξοχάτατον.

V. 1320 sq. χρῆ δὲ — ἀσεπτεῖν] Ut in locutione εὐσεβεῖν τὰ πρὸς θεοῦς Phil. 1441, τὰ πρὸς ἡμᾶς διαλυσαμένοις Isocr. IV § 131, σωφρονεῖν τὰ πρὸς σέ Xen. Anab.

VII 7, 30, ita hic in τὰ εἰς θεοῦς ἀσεπτεῖν praepositio ex illa ratione qua verbum vim habet in id quod subiecto vel obiecto attributum est, de qua vide Krueg. I § 50, 8, 10, pertinet ad verbum ἀσεπτεῖν, ut sensus sit: μὴ ἀσεπτεῖν ταῦτα ἃ ἀσεπτεῖ τις εἰς θεοῦς. Cfr. quae ad Aesch. Prom. 702 τὸν ἄμφ' ἑαυτῆς ἄθλον ἐξηγουμένης adnotavimus. Ceterum cum scriptura τὰ γ' εἰς θεοῦς Triclinio debeatur, libri autem habeant τὰ τ' εἰς θεοῦς, fortasse poeta scripsit τὰ πρὸς θεοῦς, sicut Aesch. Prom. 348 optimus liber ἐς exhibet pro πρὸς. Nulla autem causa est cur parum probabili Dindorfii coniecturae χρῆ δ' ἐς τὰ θεῶν adstipulemur.

V. 1321 sqq. μεγάλοι — ἐδίδαξαν] Bene Brunckius: 'at superbi, cum gravibus plagis adflicti magnorum dictorum poenas luerunt, sapere tandem docentur'. Aor. ἐδίδαξαν ut supra v. 709 ᾤφθησαν illam vim habet quae nomine haud satis apto aor. gnomici significari solet.

## NOTA.

Quae ad v. 24, 57, 94, 195, 241, 681, 715, 831, 837, 951 (πὰρ δὲ), 956, 960, 1008, 1188 allatae sunt emendationes, eas invenit Wunderus; quae ad v. 63, 106, 138, 168, 224, 359, 388, 546, 589, 598, 600, 642, 749—751, 841, 951 (πέτρας), 962 sq., 983, 1010, 1022, 1023, 1077, 1144 sq., 1277, 1316, 1320 proponuntur, sunt alterius editoris.



340  $\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array}} \right\} \text{octameter dactyl. et ithypallicus.}$

Vss. 339—341. Hos tres ultimos versus una numeri perpetuitate cohaerere recte iam vidit Hermannus.

Vss. 352—362.

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array}} \right\} \text{anacr., logaoed. et penthem.}$   
 dact.

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{anap. logaoed.}$

355  $\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{dipod. iamb. et cret.}$

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{dipod. iamb. et dim. cret.}$

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{dim. iamb.}$

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{dipod. iamb. et cret.}$

360  $\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{tetram. troch. cat.}$

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{monom. troch.}$

Vs. 354. De anapaestis logaoedicis, quibus accensendus est v. 354, exposuit Hermannus Elem. p. 418 sqq. Epit. p. 154 sqq. Vide huius fab. 580. 589. 835 sqq. 852 sqq. 1096. 1107 ed. meae.

Vss. 374—381 systema anapaesticum, quod constat dimetris.

Vss. 382—523 trimetri iambici.

Vss. 524—528 systema anapaesticum, quod constat dimetris, uno interposito monometro.

Vss. 529—579 trimetri iambici.

Vss. 580—588.

580  $\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array}} \right\} \text{anap. logaoed. (simillimus versui}$   
 354).

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{epitr. et trim. dact. cat.}$

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{epitr. et logaoed.}$

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{dim. iamb.}$

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{dim. troch. cat.}$

585  $\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{trim. iamb.}$

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{antisp. et penthem. iamb.}$

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{dim. troch. cat.}$

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{trim. iamb. cat.}$

Vs. 586. De metro huius v. exposuit Herm. El. p. 230.

Vs. 587 sq. Frequenter etiam a lyricis poetis hi versus coniuncti sunt. Idem fecit Horatius Od. II 18 *Non ebri neque aereum Mea renidet in domo lacunar.*

V. 598—608.

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array}} \right\} \text{duo glycon., quo-}$   
 rum posterior hypercat. est.

600  $\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{qualis 608.}$

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array} \text{logaoed.}$

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array}$

$\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array}$

$\left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \end{array}} \right\} \text{Unus versus est, constans ex}$   
 duobus chori., iambo et duobus ordinibus logaoedicis.



⊕ | ⊕ ⊕ ⊕ ⊕ pherecrateus.

⊕ | iambus (orthiusne? cfr. Herm. El. p. 663 n. 5).

835 — | — dim. anap. cat.

— | — anap. logaoed.

— | — duo anap. et antisp.

⊕ | — | — dim. iamb. cum cret.

⊕ | — | — | — tetram. iamb.

840 ⊕ | — dochiarius.

⊕ | — antisp. et penthem. iamb.

⊕ | — duo penth. iamb.

Vs. 839. Idem versus legitur hulus fab. 939. 949. O. C. 1445.

1470. Ai. 343. 850. El. 1069, 1075. Tetrametrum iambicum catal. fecit Sophocles El. 1398. Falso hos numeros a tragicis usurpatos negat Hermannus Elem. p. 146. 158 et Epit. p. 66. 70.

Vss. 843—846.

⊕ | — dim. iamb.

⊕ | — idem.

845 ⊕ | — idem.

⊕ | — antisp. et penthem. iamb.

Vss. 864—869.

⊕ | — dim. iamb. hyperc.

865 ⊕ | — | — | — iamb., chori., duo cret.

⊕ | — | — | — tres dact. et duo troch.

⊕ | — | — ithyphallicus.

⊕ | — | — dim. troch.

— | — dim. iamb. catal.

Vss. 870—915 trimetri iambici.

Vss. 916—930 systema anapaesticum, quod constat dimetris, uno interposito monometro.

Vss. 931—940.

⊕ | — | — | — dim. chori. hyp. cum basi.

⊕ | — | — | — trim. chori. brachyc. cum basi.

⊕ | — | — | — | — chori., moloss., chori., antisp.

935 — | — | — | — trim. chori. brachyc. cum anacr.

⊕ | — | — | — trim. chori. cum basi.

⊕ | — | — | — qualis v. 932.

⊕ | — | — | — tetram. iamb.

940 ⊕ | — antisp. et penth. iamb.

Vss. 951—959.

⊕ | — metrum Aeolicum.

⊕ | — idem.

⊕ | — | — dim. chori. hyperc. cum basi.

955 — | — | — trim. chori. cat. cum amphibr.

⊕ | — | — duo penth. iamb.

⊕ | — | — trim. iamb.

⊕ | — antisp. et penth. iamb.

⊕ | — qualis v. 956.

Vs. 951. Appellatur metrum huius versus ab Hephaestione p. 42 ed. Gaisf. *πεντάμετρον Σαπφικὸν τεσσαρεσκαίδεκάσύλλαβον* allatumque exempli causa fragmentum hoc ex Sapph. carminibus: *ἤράμαν μὲν ἐγὼ σέθεν, Ἄτθί, πάλαι πόνα*. Eodem metro scriptum carmen XXIX. Theocriteum, siquidem est a Theocrito compositum, de quo dubitatur. Constat autem ex basi, tribus dactylis et cretico. De toto autem metro Aeolico quae idem Hephaestio p. 40 sq. exposuit, non sine causa apponenda puto: *τὰ δὲ Αἰολικὰ καλούμενα τὸν μὲν πρῶτον ἔχει πόδα πάντως ἓνα τῶν δισυλλάβων ἀδιάφορον, ἤτοι σπονδαῖον, ἢ ἰαμβον, ἢ τροχαῖον, ἢ πυρρῆχον· τοὺς ἐν μέσῳ δακτύλους πάντως· τὸν δὲ τελευταῖον πρὸς τὴν ἀπόθεσιν δακτυλὸν μὲν, ἢ κρητικὸν διὰ τὸ τῆς τελευταίας ἀδιάφορον, ἐὰν ἀκατάληκτον ἢ· ἐὰν δὲ καταληκτικὸν, καὶ τὰ ἀπὸ τούτου μεμειωμένα εἰς δισύλλαβον καὶ συλλαβήν*. Apparet ex his verbis basin nunquam non bisyllabam fuisse; de qua causa nemo dubitabit, quin verba *παρὰ δὲ* et in antistrophico versu *κατὰ δὲ* summo iure in *πὰρ δὲ* et *κατὰ δὲ* quamvis invitis libris mutaverim. Nolo cetera afferre argumenta, quibus haec mea emendatio prorsus confirmatur. — Hermannus de hoc metro exposuit Elem. p. 360 sq.

Vs. 952. Erraverit qui ex verbis Hephaestionis modo allatis concluderit non posse hunc versum Aeolicum existimari, quod pro tertio dactylo spondeum habeat. Alia enim tradidit scholiasta Hephaestionis p. 177: *τὸ δὲ δακτυλικὸν τὸ Αἰολικὸν κατὰ μὲν τὰς ἄλλας χώρας πάσας ἐπιδέχεται ὡσαύτως τῷ κοινῷ τοὺς τε δακτύλους καὶ σπονδαίους, ὁμοίως καὶ τὰς ἀποθέσεις· τὸν δὲ πρῶτον πόδα ἔχει ἓνα τῶν δισυλλάβων ἀδιάφορον*. Neque aliter visum Aristidi Quintiliano, de quo vide Herm. El. p. 361. In eo autem consentire apparet scholiastam cum Hephaestione, basin bisyllabam tantum fuisse.

Vss. 969 — 1095 trimetri iambici.

Vss. 1096 — 1106.

υ υ υ υ υ υ υ υ υ υ | υ υ υ υ logaoed. anap.

υ υ υ υ | υ υ υ υ glycon. polyschem.

1100 υ υ υ υ | υ υ υ υ | υ υ υ υ υ υ υ υ dim. iamb. et logaoed.

υ υ υ υ υ | υ υ υ υ υ υ υ υ qualis 1099.

υ υ υ | υ υ υ | υ υ υ tres molossi.

υ υ υ υ υ | υ υ dim. chori. brach. cum anacr.

υ υ | υ υ υ υ troch. et chori.

1105 υ υ υ υ | υ υ υ υ qualis 1099.

υ υ υ υ | υ υ υ υ dim. iamb. catal.

Vs. 1096. Vide quae de hoc metri genere in hoc conspectu ad v. 354 adnotavi.

Vs. 1102. Tres molossi eodem modo coniuncti reperiuntur O. C. 1544. 1554 ed. meae.

Vss. 1118 — 1125.

υ υ υ | υ υ υ mol. et bacch.

υ υ υ | υ υ υ υ bacch. et chori.

1120 υ υ υ υ | υ υ υ υ dimet. troch. cat.









